

DICTUM FACTUM

TRANSLATION COURSE

ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Структура економіки
Експорт та імпорт
Грошова політика
Індустріальне виробництво і сфера послуг
Державний і приватний сектори економіки

NOVA KNYHA
PUBLISHERS

DICTUM FACTUM

До 200-річчя Харківського національного університету
ім. В. Н. Каразіна

ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕКОНОМІКА США: ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки
України як навчальний посібник для студентів вищих
закладів освіти, що навчаються за економічними
спеціальностями та фахом “Переклад”*

Видання друге, доповнене

За редакцією

Л. М. Черноватого та В. І. Карабана

Вінниця
НОВА КННГА
2010

УДК 811.111'25(075.8)
ББК 81.432.1-7
Ч 49

Затверджено Міністерством освіти і науки України
як носібник для студентів вищих навчальних закладів освіти
лист № 14/18.2-376 від 22.02.05

Рецензенти:

Доктор соціологічних наук, професор

Н. М. Лисиця

Доктор педагогічних наук, професор

О. П. Петрашук

Кандидат філологічних наук, доцент

Н. Ф. Гладуш

Переклад англomовної економічної літератури. Економіка США.
Ч49 Нав. носіб. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 2-ге, виправ. та доновн. /
Леонід Черноватий та інші. – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 272 с. : іл.

ISBN 978-966-382-301-0

Посібник призначений для розвитку навичок та умінь усного та письмового перекладу у галузі економіки. Зміст посібника забезпечує засвоєння фонових знань та знайомство з найбільш вживаною термінологією. Система різноманітних вправ, побудована за циклічним принципом, наявність двомовних тематичних словників у кожному уроці, алфавітного словника наприкінці носібника та ключів до переважної більшості вправ створюють сприятливі умови для ефективного засвоєння змісту посібника в класі і надійного самоконтролю під час роботи вдома.

Для студентів вищих навчальних закладів, що спеціалізуються у галузі економічних наук, студентів перекладацьких відділень (факультетів) університетів, фахівців, які прагнуть вдосконалити власні навички та вміння перекладу економічної літератури, а також для перекладачів.

УДК 811.111'25(075.8)

ББК 81.432.1-7

ISBN 978-966-382-038-5 (видаання перше)
ISBN 978-966-382-301-0 (видаання друге)

© Л. М. Черноватий: ідея, структура, титри та
нослідовність вправ, редагування, 2010
© В. І. Карабан: редагування тексту носібника, 2010
© І. П. Ярошук: остаточне комонування тексту
носібника, попереднє редагування, 2010
© І. О. Пенькова: попереднє комонування тексту
носібника, підготовка вправ, 2010
© Видавництво “Нова книга”, 2010

CONTENTS

INTRODUCTION	4
1. ECONOMIC BACKGROUND	
UNIT 1.1. STRUCTURE OF ECONOMY	9
UNIT 1.2. ECONOMIC GROWTH CONDITIONS.....	27
UNIT 1.3. INFALATION AND COMPETITIVENESS.....	44
UNIT 1.4. INDUSTRIAL PRODUCTION AND SERVICES	60
UNIT 1.5. INVESTMENT	76
UNIT 1.6. EMPLOYMENT AND PRODUCTIVITY	93
UNIT 1.7. EXPORT AND IMPORT	113
2. ECONOMIC STRATEGIES	
UNIT 2.1. STATE-OWNED AND PRIVATE-OWNED SECTORS. PRIVATIZATION	132
UNIT 2.2. MONOPOLIES AND MERGERS.....	151
UNIT 2.3. ANTI-COMPETITIVE PRACTICES.....	171
UNIT 2.4. MONETARY POLICY.....	190
UNIT 2.5. TAX RATES TO PROVIDE INCENTIVES.....	207
GLOSSARY.....	225

Передмова до серії

Підготовка перекладачів на сучасному етапі вимагає, по-перше, розширення (в розумних межах) галузевих блоків, з якими знайомляться студенти під час навчання, а по-друге, оптимізації системи вправ для підвищення ефективності навчання за рахунок його інтенсифікації. Хоча перші кроки на цьому шляху вже зроблено (див. Карабан 2001), проте коло проблем залишається досить широким. Однією з найважливіших з них є забезпечення процесу навчання перекладачів посібниками, зміст, структура та система вправ яких відповідали б сучасним вимогам.

Спроба вирішення означеної проблеми здійснюється в рамках спільного проекту кафедр перекладу Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка та Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, метою якого є розробка, апробація, публікація та розповсюдження матеріалів для навчання практики перекладу у різних галузях людської діяльності. Видання таких матеріалів (див. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П.; Ребрій О. В., Карабан В. І.) здійснюється у серії DISTUM FACTUM (назва утворена від латинського прислів'я, яке можна перекласти, як "Сказано – зроблено", та яке можна вважати прийнятним гаслом для перекладачів).

Залишаючи за межами обговорення комплекс питань, пов'язаних з організацією підготовки перекладачів взагалі (див. Зорівчак 1983, Карабан 2001, Коптілов 2003; Корунець 2000, Мірам 1999, Радчук 1997, Чередниченко та Коваль 1995, Черноватий 2002, Швачко 2002), зосередимося тут лише на проблемі вправ.

Компетенція професійного перекладача становить собою систему, що включає всі необхідні передумови: знання (фонові, теми, контексту), матеріал (мовний, зокрема термінологічний) та перекладацькі дії, доведені до рівня автоматизмів. Відповідно, система вправ для навчання перекладу має забезпечити наявність у свідомості студента: 1) відповідних фонових знань; 2) термінологічних еквівалентів з відповідної тематики; 3) здатність виконувати перекладацькі дії на рівні автоматизмів (див. докладніше про це у: Черноватий 2002).

Конкретний вигляд системи вправ для навчання спеціальних видів перекладу може варіюватися в залежності від конкретної ситуації. Варіант, запропонований у посібниках серії, включає шість циклів.

Цикл 1 (Text1). Введення та тренування іншомовної термінології за темою на рівні тексту (для створення мікро- і макроконтексту) з одночасною її семантизацією у правій частині тексту. **Вправа 1** (цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту, для розвитку контекстуальної догадки): Закрийте праву частину аркуша і перекладіть виділені слова за рахунок контексту. **Вправа 2** (цілісна, рецептивна, на рівні тексту): Прогляньте текст, звертаючи увагу на переклад термінології у правій частині тексту. **Вправа 3** (цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Закрийте праву частину тексту і перекладіть його українською мовою. **Вправа 4** (операційна, рецептивно-продуктивна, на рівні термінологічних відповідників): Закрийте ліву частину тексту і перекладіть українські терміни англійською мовою. **Вправа 5** (цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту, для розвитку контекстуальної догадки – для вправ 5–11: див. вправу 1А у посібнику). Текст 1 вводиться у вигляді "розрізаних" фрагментів, які подаються у таблиці з двох колонок. У лівому стовпці таблиці подаються (але не

у тій послідовності, в якій вони йдуть у тексті) фрагменти тексту англійською мовою, а у правій – українською. При цьому послідовність подачі різномовних фрагментів також не співпадає. Завдання студентам: закрийте праву частину аркуша і перекладіть виділені слова українською мовою, користуючись контекстом. **Вправа 6** (цілісна, рецептивна, на рівні тексту): Перевірте правильність вашого перекладу, використовуючи українські відповідники у правій частині тексту. **Вправа 7** (цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту, для розвитку контекстуальної догадки): Закрийте ліву частину аркуша і перекладіть українські терміни англійською мовою. **Вправа 8** (цілісна, рецептивна, на рівні тексту): Перевірте правильність вашого перекладу, використовуючи англійські відповідники у лівій частині тексту. **Вправа 9** (цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Закрийте праву частину тексту і перекладіть його українською мовою. **Вправа 10** (операційна, рецептивно-продуктивна, на рівні термінологічних відповідників): Закрийте ліву частину тексту і перекладіть українські терміни англійською мовою. **Вправа 11** (для розвитку механізму антиципації): Розташуйте англійські фрагменти тексту у тій послідовності, в якій вони мають йти у тексті. **Вправа 12** (операційна, рецептивно-продуктивна, на рівні термінологічних відповідників, словосполучень та синтагм): Перекладіть англійські терміни та словосполучення українською мовою (див. вправу 1В у посібнику). **Вправа 13** (операційна, рецептивно-продуктивна, на рівні термінологічних відповідників, словосполучень та синтагм): Перекладіть українські терміни та словосполучення англійською мовою (див. вправу 1С у посібнику). **Вправа 14** (цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Прослухайте текст, запишіть його перекладацьким скорописом і перекладіть англійською мовою (див. вправу 1Д у посібнику). Студенти сприймають на слух модифікований (незначною мірою) український варіант тексту 1 (див. текст 1Д у Додатку).

Цикли 2–4. За змістом відповідають вправам 5–14 циклу 1. Навчання проводиться з використанням англійських текстів (№№ 2–4). Для усного перекладу у вправах 2Д, 3Д, 4Д (за нумерацією у посібнику) використовуються тексти 2Д, 3Д, 4Д*, що містяться у Додатку.

Цикл 5. Комплексне тренування вживання термінології текстів 1–4 (вправи 5–7 за нумерацією у посібнику). **Вправа 1** (вправа 5 за нумерацією у посібнику – операційна, рецептивно-продуктивна, на рівні термінологічних відповідників, словосполучень та синтагм): Перекладіть українські терміни та словосполучення англійською мовою. **Вправа 2** (вправа 6 за нумерацією у посібнику – операційна, рецептивно-продуктивна, на рівні термінологічних відповідників, словосполучень та синтагм): Перекладіть англійські терміни та словосполучення українською мовою. **Вправа 3** (вправа 7 за нумерацією у посібнику – цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту, для розвитку контекстуальної догадки та механізму антиципації): Заповніть пропуски у англійському тексті (№2) та перекладіть його українською мовою. **Вправа 4** (вправа 8 за нумерацією у посібнику – цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Перекладіть англійські тексти з аркуша (тексти №№ 3–4, студенти працюють в парах).

* Тексти 1А, 2А, 3А, 4А записані на компакт диск (або аудіокасету) і можуть бути додатково замовлені у видавництві “Нова книга” (див. реквізити видавництва на ринку книг).

Цикл 6. Перенесення навичок та умінь, які були набуті у попередніх циклах, на нові тексти, що відносяться до даної тематики. **Вправа 1** (вправа 9 за пумерацією у посібнику – цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Перекладіть українські тексти з аркуша (тексти №№ 5–6, студенти працюють в парах). **Вправа 2** (вправа 10 за пумерацією у посібнику – цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Прослухайте текст 7* (англійською мовою), запишіть його перекладацьким скорописом та перекладіть українською мовою. **Вправа 3** (вправа 11 за пумерацією у посібнику – цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Прослухайте текст 8* (українською мовою), запишіть його перекладацьким скорописом та перекладіть англійською мовою. **Вправа 4** (вправа 12 за пумерацією у посібнику – цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Перекладіть текст 9 українською мовою. **Вправа 5** (вправа 13 за пумерацією у посібнику – цілісна, рецептивно-продуктивна, на рівні тексту): Перекладіть текст 10 англійською мовою.

Структура кожного посібника серії створює максимально сприятливі умови для розвитку перекладацьких навичок та умінь і включає: основний курс з вправами, зміст яких розглядався вище; додаток (з текстами для усного перекладу); ключі до всіх вправ, за винятком вправ 1В, 1С, 2В, 2С, 3В, 3С, 4В, 4С, 5, 6, правильність виконання яких легко перевірити на основі текстів 1–4 (вправи 1А, 2А, 3А, 4А), англо-український та українсько-англійський абеткові словники після кожного уроку та такі ж словники до всього курсу в цілому.

Література: Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. – Львів: Вища школа. – 1983; Карабан В. І. Переклад англійської наукової та технічної літератури / У 2-х т. – Вінниця: Нова книга. – 2001; Коптілов В. Теорія і практика перекладу. – К. : Юніверс. – 2003; Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. – Вінниця: Нова книга. – 2000; Мпрам Г. Э. Профессия: переводчик. – Киев: Ника – 1999; Чередниченко О. І., Коваль Я. Г. Теорія і практика перекладу (французька мова). – К.: Либідь. – 1995; Черноватий Л. М. Принципи складання вправ для навчання галузевого перекладу // Вісник Сумського держ. ун-ту. Серія “Філологічні науки”. – №3 (36). – 2002. – с. 101–105; Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П. Переклад англійської юридичної літератури. – Вінниця: Нова книга 2006; Радчук В. Що таке інтерпретація? // La Traduction au Seuil du XXIe Siecle: Histoire, Theorie, Methodologie. – Strasbourg-Florence-Grenade-Kyiv: Tempus-Tacis – 1997. – с. 39–53; Ребрій О. В. Перекладацький скоропис / За ред. Черноватого Л. М. та Карабана В. І. – Вінниця: Нова книга 2006; Shvachko S. In search of translators’ efficiency // Вісник Сумського держ. ун-ту. Серія “Філологічні науки”. – №4 (37). – 2002. – с. 189–194.

* Тексти 7 та 8 записані на компакт-диску (або аудіокасеті), які можна додатково замовити у видавництві “Нова книга” (див. реквізити видавництва наприкінці книги).

Передмова до посібника для павчання перекладу в галузі економіки

Посібник побудований на автентичному матеріалі і охоплює дванадцять розділів, пов'язаних з економічною системою США (структура економіки, умови економічного зростання, інфляція та конкуренція, промислове виробництво та послуги, інвестування, зайнятість та продуктивність праці, експорт та імпорт, державний та приватний сектори і приватизація, монополії та злиття підприємств, анти-конкурентна практика, монетарна політика, податки як стимулятор виробництва). Завданням посібника є забезпечення фонових знань, необхідних перекладачеві для роботи у галузях, пов'язаних з економікою (і не тільки США – окремі тексти стосуються також економіки Великобританії), засвоєння відповідної термінології та розвиток власне перекладацьких навичок та вмінь. Для вирішення перших двох завдань матеріал посібника подається у 12 розділах, які за змістом є систематичним викладом інформації про функціонування економіки в США.

Посібник ґрунтується на оригінальних текстах*, підготовлених та люб'язно наданих відділом міжнародних інформаційних програм Державного Департаменту США через посольство США в Україні, що забезпечує автентичність як змісту, так і термінології. Система вправ (див. детальний опис у передмові до серії у цьому ж посібнику) забезпечує як засвоєння термінології, так і розвиток власне перекладацьких навичок і вмінь. Англо-українські та українсько-англійські абеткові словники після кожного уроку та до курсу в цілому роблять посібник зручним у користуванні, а наявність ключів до вправ створює сприятливі умови для самостійної роботи учнів.

Експериментальна перевірка посібника на перекладацькому відділенні факультету іноземних мов Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна протягом 2002–2005 років показала, що його застосування сприяє ефективному розвитку перекладацьких навичок та вмінь. Орієнтовні норми часу – 6–8 годин на кожний розділ, залежно від рівня підготовки студентів.

* 1. Загальний опис економіки США – Відень: Відділ регіональних програм. – 2000. – 126 с.
2. Outline of US Economics – Washington, DC: office of International Information Programs. – 2000. – 126 p.

Подяка

Автори висловлюють глибоку вдячність відділу преси, освіти і культури посольства США в Україні за надання дозволу використання їхніх матеріалів (див. вище) при підготовці цього посібника. Без такого сприяння видання цієї роботи було б неможливим.

Acknowledgements

It would have been hard to think of preparing this textbook without the co-operation with the Department of Press, Education and Culture of the Embassy of the United States of America in Ukraine who gave their kind permission to use their books (see above) as the basis for all 12 units, providing an excellent backbone for the unprecedented effort. Needless to say, all errors of fact and judgment are our own.

UNIT 1.1

STRUCTURE OF ECONOMY

ТЕКСТ 1.

Exercise 1. Read and translate into Ukrainian (see the Introduction for details).

Every economic system tries to **anticipate** (1) and then **meet human needs** (2) through the **production and distribution of goods and services** (3). The economic system is the mechanism that **brings together** (4) **natural resources** (5), the **labor supply** (6), **technology** (7), and the necessary **entrepreneurial** (8) and **managerial** (9) talents.

So, the first **ingredient** (10) of an economic system is the natural resources from which goods are produced, and which include the natural **fertility of the soil** (11), **minerals** (12), forests, rivers and the **riches of the sea** (13). Unlike the other ingredients, the natural resources are **limited in supply** (14), but good organization of living helps **cope with** (15) this problem.

1. передбачати
2. задовольняти людські потреби
3. виробництво та розподіл товарів та послуг
4. зв'язати у єдине
5. природні ресурси
6. робоча сила
7. техніка
8. підприємницький
9. організаторський
10. складова
11. родючість ґрунту
12. корисні копалини
13. морські багатства
14. обмежений запас

<p>Second, the amount of available labor (16) and its quality – how hard people are willing to work and how skilled (17) they are – helps determine the health of an economy. The strong emphasis placed on education, including technical and vocational education (18), also contributes to a country’s economic success.</p> <p>Third, enterprises (19) which are well organized, well managed and which use up-to-date equipment (20) will generally be more efficient (21) than those which are poorly equipped (22) and badly managed (23). This means that an enterprise should follow the world technological achievements (24) in order to perform better results.</p> <p>And last but not least, no economic system can do without such an ingredient as entrepreneurship (25). The existence of abundant (26) natural resources and a skillful (27) and willing (28) labor force (29) accounts for (30) only part of the structure of a country’s economy. If left to themselves, these ingredients will not produce anything. The resources must be brought together and directed as efficiently as possible into the areas (31) where they will be most productive (32). So, once the first entrepreneurial investment (33) of capital has been made, someone must be hired to manage the business (34), factory or other endeavor (35) – to take the decisions on what, how and where to produce, and to undertake all the responsibilities (36) and the risks.</p>	<p>15. подолати 16. працездатна робоча сила 17. кваліфікований 18. професійне навчання 19. підприємство 20. застосувати сучасне обладнання 21. ефективний 22. обладнаний 23. керований 24. технологічні досягнення 25. підприємництво 26. наявний у великій кількості 27. досвічений 28. добровільний 29. робоча сила 30. пояснювати 31. сфера 32. продуктивний 33. капіталовкладення, яке зробив підприємець 34. керувати справою 35. спроба 36. прийняти відповідальність</p>
--	---

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. The amount of available labor and its quality – how hard people are willing to work and how skilled they are – helps determine the health of an economy.	A. Підприємства із доброю організацією та керівництвом, які застосовують сучасне обладнання, взагалі є більш ефективними, ніж підприємства із поганим обладнанням та керівництвом.
2. The existence of abundant natural resources and a skillful and willing labor force accounts for only part of the structure of a country’s economy.	B. Першою складовою економічної системи виступають природні багатства – основа для виробництва товарів – до яких входять природна родючість ґрунту, корисні копалини, ліси, річки та морські багатства.

3. Every economic system tries to anticipate and then meet human needs through the production and distribution of goods and services.	С. Після того, як підприємець зробив початкове капіталовкладення, він має найняти когось на роботу для керівництва підприємством.
4. Once the first entrepreneurial investment of capital has been made, someone must be hired to manage the business, factory or other endeavor.	Д. Наявність у великій кількості природних ресурсів і досвіченої та добровільної робочої сили пояснює лише частину структури економіки країни.
5. Enterprises which are well organized, well managed and which use up-to-date equipment will generally be more efficient than those which are poorly equipped and badly managed.	Е. Будь-яка економічна система намагається передбачити і потім задовольнити людські потреби через виробництво та розподіл товарів і послуг.
6. The first ingredient of an economic system is the natural resources from which goods are produced, and which include the natural fertility of the soil, minerals, forests, rivers and the riches of the sea.	Ф. Кількість та якість працездатної робочої сили, а власне працьовитість та кваліфікація робітників, допомагає визначити стан здоров'я економіки.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. economic system; 2. to cope with the problem; 3. to bring together; 4. to follow the world technological achievements; 5. entrepreneurial investment; 6. to undertake all the responsibilities and the risks; 7. to perform better results; 8. the natural fertility of the soil; 9. the riches of the sea; 10. technical and vocational education; 11. to use up-to-date equipment; 12. skilled; 13. to meet human needs; 14. natural resources; 15. labor supply; 16. minerals; 17. limited in supply; 18. available labor; 19. the health of an economy; 20. to account for; 21. endeavor; 22. to take the decisions on what, how and where to produce; 23. to direct efficiently; 24. to contribute to success; 25. poorly equipped; 26. badly managed; 27. to place the strong emphasis on education.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. підприємства із доброю організацією; 2. економічна система; 3. керувати справою; 4. визначити стан здоров'я економіки; 5. наявність природних ресурсів у великій кількості; 6. працездатна робоча сила; 7. виробництво та розподіл товарів і послуг; 8. найняти когось; 9. передбачити; 10. підприємницький та організаторський таланти; 11. задовольнити людські потреби; 12. скерувати ресурси у ті сфери, де вони виявляться найбільш продуктивними; 13. досвічена та добровільна робоча сила; 14. пояснювати; 15. техніка; 16. складова економічної системи; 17. корисні копалини; 18. морські багатства; 19. вдала організація життя; 20. економічний прогрес країни; 21. застосовувати сучасне обладнання; 22. підприємництво; 23. запас яких обмежений; 24. досягнення світового технічного прогресу; 25. кваліфікований; 26. професійно-технічна освіта; 27. ефективне підприємство.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

private ownership	<i>приватна власність</i>
'free enterprise system'	<i>'система вільного підприємництва'</i>
government planning	<i>державне планування</i>
public ownership	<i>усуспільнена власність</i>
means of production	<i>засоби виробництва</i>
regulating and guiding the U.S. economy	<i>процес керування економікою США</i>
consumers	<i>споживачі</i>
producers	<i>виробники</i>
at the state and local levels	<i>на штатному та місцевому рівнях</i>
promote the public safety	<i>піклуватись про безпеку громадян</i>
reasonable competition	<i>чесна конкуренція</i>
provide a range of services	<i>надавати певні послуги</i>
public services	<i>послуги, що входять до компетенції державних установ</i>
social statistical reporting	<i>громадська статистична служба</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. A 'free enterprise system', can be contrasted with a socialist economic system, which depends heavily on government planning and public ownership of the means of production.	A. Споживачі прагнуть купити за свої гроші найкращий товар, а виробники – отримати найкращу ціну та найвищий прибуток від товару, який пропонують на продаж.
2. Consumers look for the best values for what they spend, while producers seek the best price and profit for what they have to sell.	B. Взаємозв'язки між споживачами, виробниками та урядовцями постійно змінюються, що робить економічну систему динамічною.
3. The economic system of the United States is principally one of private ownership.	C. Уряд завжди був певною мірою причетним до процесу керування економікою США.
4. In the United States, most people are simultaneously consumers and producers; they are also voters who help influence the decisions of government.	D. Уряд на федеральному, штатному та місцевому рівнях піклується про безпеку громадян, сприяє чесній конкурентній боротьбі та надає певні послуги.
5. Government, at the federal, state and local levels, seeks to promote the public safety, assure reasonable competition, and provide a range of services.	E. Більшість громадян Сполучених Штатів є одночасно споживачами, виробниками та, звичайно, виборцями, що чинять вплив на політику уряду.

6. The mixture among consumers, producers and members of government changes constantly, resulting in a dynamic rather than a static economy.	Ф. ‘Систему вільного підприємництва’ можна протипоставити соціалістичній економічній системі, що спирається на державне планування та усуспільнену власність на засоби виробництва.
7. Government has to some extent always been involved in regulating and guiding the U.S. economy.	Г. Економічна система Сполучених Штатів ґрунтується на принципі приватної власності.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. the result of a historical experience; 2. government planning; 3. means of production; 4. public ownership; 5. social statistical reporting; 6. voters; 7. a static economy; 8. public services; 9. a socialist economic system; 10. a ‘free enterprise system’; 11. national defense; 12. to promote the public safety; 13. members of government; 14. to influence the decisions of government; 15. the type of economic system; 16. the result of a political decision; 17. private ownership; 18. regulating and guiding the U.S. economy; 19. to have the freedom to choose for whom to work; 20. consumers look for the best values for what they spend; 21. to assure reasonable competition; 22. private schools and training centers; 23. the road system; 24. the administration of justice; 25. the postal service; 26. to seek the best prices; 27. to provide a range of services.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. більшість громадян є одночасно споживачами та впробниками; бути вільним обирати, що купувати; 2. послуги, що входять до компетенції державних установ; 3. ‘система вільного підприємства’; 4. бути протипоставленим; 5. результат політичного рішення; 6. статична економіка; 7. виборці; 8. на федеральному, штатному та місцевому рівнях; 9. система шляхів сполучення; 10. впробники прагнуть отримати найвищий прибуток від товару, який пропують на продаж; 11. чесна конкурентна боротьба; 12. тип економічної системи; 13. приватна власність; 14. соціалістична економічна система, що спирається на державне планування; 15. усуспільнена власність; 16. засоби виробництва; 17. бути причетним до процесу керування; 18. піклуватися про безпеку громадян; 19. поштова служба; 20. громадська статистична служба; 21. робити економічну систему динамічною.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

responding to signals from markets
major investments
accumulate money

*що відповідають на запити ринку
значні капіталовкладення
накопичувати гроші*

invest in projects	<i>інвестувати у проекти</i>
buy supplies	<i>купувати сировину</i>
hire workers	<i>набирати робітників</i>
sell products	<i>збувати вироби</i>
likely to give a high return	<i>мають дати високий прибуток</i>
original investment	<i>вихідні інвестиції</i>
assessment of the wants and needs	<i>оцінка потреб людей</i>
consumer demand	<i>споживчий попит</i>
entrepreneurs	<i>підприємці</i>
decision-takers	<i>ті, хто приймає рішення</i>
risk-bearers	<i>ті, хто ризикує</i>
make a profit	<i>здобути прибуток</i>
obtain	<i>отримувати</i>
outputs	<i>продукція</i>
cover their costs	<i>покривати їхні витрати</i>
expectation of profits	<i>очікування прибутків</i>
persuade	<i>спонукати</i>
accept the risks	<i>ризикувати</i>
set up a business	<i>розпочинати бізнес</i>
carry on a business	<i>вести бізнес</i>
develop one's business	<i>розвивати свій бізнес</i>
goods or services of a quality and price to compete with others	<i>товари та послуги достатньої якості та за конкурентоспроможною ціною</i>
driven from the market	<i>ті, яких 'виживають' із ринку</i>
remain in business	<i>лишатися у справі</i>

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Entrepreneurs accumulate money and then invest in projects – buy supplies, hire workers and sell products.	A. Очікування прибутків спонукає підприємців ризикувати та розпочинати і вести бізнес.
2. Unless they can provide goods and services of a quality and price to compete with others, they are driven from the market.	B. Підприємці накопичують гроші, а потім вкладають їх – купують сировину, набирають робітників та збувають вироби.
3. Entrepreneurs are decision-takers and risk-bearers.	C. Чим більший обсяг використаних ресурсів, тим значнішими повинні бути капіталовкладення.
4. Managers of enterprises responding to signals from markets perform the function of bringing together and directing the natural resources and labor force.	D. Якщо вони не пропонують товари та послуги достатньої якості та за конкурентоспроможною ціною, інші 'виживають' їх з ринку.

5. The expectation of profits persuades the entrepreneurs to accept the risks of setting up and carrying on a business.	Е. Менеджери підприємств, що відповідають на запити ринку, виконують функцію поєднання та направлення робочої сили.
6. Large blocks of resources must be available for major investments.	Ф. Підприємці приймають рішення та ризикують.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to remain in business; 2. to accept the risks; 3. managers of enterprises; 4. outputs; 5. to seem likely to give a high return on the original investment; 6. those who best serve the public; 7. to compete with others; 8. consumer demand; 9. in the American economy; 10. to make a profit; 11. to be driven from the market; 12. an assessment of the wants and needs; 13. to respond to signals from markets; 14. labor force; 15. the natural resources; 16. entrepreneurs; 17. to accumulate money; 18. to invest in projects; 19. to sell products; 20. to develop one's business; 21. expectation of profits; 22. decision-takers; 23. to buy supplies; 24. risk-bearers; 25. to hire workers; 26. to be determined on the basis of.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. великий обсяг ресурсів; 2. виконувати функцію; 3. не мати жодної гарантії; 4. поєднувати та направляти ресурси; 5. найефективніші; 6. товари чи послуги достатньої якості та за конкурентоспроможною ціною; 7. спонукати; 8. пропонувати товари та послуги; 9. покрити витрати; 10. значніші капіталовкладення; 11. бути наявним для; 12. кувати товари та послуги; 13. отримувати гроші від продажу; 14. набирати робітників; 15. відповідати на запити ринку; 16. лишатись у справі; 17. підприємці; 18. очікування прибутків; 19. розпочинати бізнес; 20. оцінка потреб людей; 21. менеджери підприємств; 22. вихідні інвестиції; 23. вести бізнес; 24. кувати сировину; 25. споживчий попит.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

basic economic problem	<i>основна економічна проблема</i>
limited amounts of land	<i>обмежена кількість земельних ресурсів</i>
to satisfy all the people's wants	<i>задовольняти потреби суспільства</i>
limited resources	<i>обмежені ресурси</i>
resource allocation	<i>розподіл ресурсів</i>
industries	<i>галузі промисловості</i>
occupations	<i>роди діяльності</i>
discover	<i>визначити</i>
methods of production	<i>засіб виробництва</i>

consumer goods	<i>споживчі товари</i>
capital goods	<i>товари виробничого призначення</i>
non-replaceability of some natural resources	<i>деякі природні ресурси, що не поновлюються</i>
make the fullest use of	<i>повністю застосувати</i>
achieve this objective	<i>досягти цієї мети</i>
actual outputs	<i>реальний випуск</i>
possible outputs	<i>можливий випуск</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Decisions have to be made on the way in which the resources are to be distributed, or allocated, to different industries and occupations.	A. Реальний випуск товарів та послуг в таких країнах набагато менший за їхні можливості.
2. All countries would like to make the fullest use of their economic resources.	B. У будь-якій економіці потрібно обирати між різними засобами виробництва.
3. All communities have to decide how the limited resources are to be used. Economists describe this as a problem of resource allocation.	C. Країна повинна знайти засоби для визначення, чого насправді потребує її народ, щоб обрати, які саме товари та послуги виробляти.
4. All economies have to make choices between different methods of production.	D. Всі країни бажають повністю застосувати свої економічні ресурси.
5. The actual outputs of goods and services in these countries are much less than the possible outputs.	E. Будь-яке суспільство має приймати рішення про використання цих обмежених ресурсів. Економісти називають це розподілом ресурсів.
6. A country must find a way of discovering what people really want, in order to choose which particular goods and services to produce.	F. Потрібно приймати рішення стосовно шляхів розподілу ресурсів між різними галузями промисловості та родами діяльності.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. the actual outputs; 2. to solve the problem; 3. to make the fullest use of; 4. resource allocation; 5. limited amounts of land; 6. to satisfy all the people's wants; 7. the production of consumer goods; 8. to find it difficult to achieve the objective; 9. to distribute; 10. to allocate; 11. to deal with the problem; 12. to produce enough goods and services; 13. the possible outputs; 14. the basic economic problem; 15. capital; 16. limited resources; 17. different industries and occupations; 18. to discover what people really want; 19. to choose which particular goods to produce; 20. to decide how resources should be allocated; 21. the production of capital goods; 22. different methods of production; 23. non-replaceability of some natural resources; 24. economic resources.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. будь-яке суспільство; 2. винуск товарів та послуг; 3. економісти; 4. трудові ресурси; 5. застосовувати обмежені ресурси; 6. основна економічна проблема; 7. проблема розподілу ресурсів; 8. повністю застосовувати; 9. потрібно приймати рішення стосовно шляхів розподілу ресурсів; 10. досягти мети; 11. задовольнити потреби усіх людей; 12. споживчі товари; 13. товари виробничого призначення; 14. засоби виробництва; 15. можливий винуск продукції; 16. реальний винуск продукції; 17. обмежена кількість земельних ресурсів; 18. галузі промисловості та роди діяльності; 19. економічні ресурси; 20. знайти засоби визначення, чого насправді потребує народ.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. економічна система; 2. виробництво та розподіл товарів та послуг; 3. працездатна робоча сила; 4. вести бізнес; 5. визначити стан здоров'я економіки; 6. корисні копалини; 7. морські багатства; 8. застосовувати сучасне обладнання; 9. підприємництво; 10. пояснювати; 11. поєднувати та направляти ресурси; 12. вдала організація життя; 13. професійно-технічна освіта; 14. ресурси, наявні у великій кількості; 15. складова економічної системи; 16. 'система вільного підприємництва'; 17. державне планування; 18. засоби виробництва; 19. певною мірою; 20. громадська статистична служба; 21. піклуватись про безпеку громадян; 22. урядовці; 23. приватні навчальні заклади та центри підготовки; 24. на федеральному, штатному та місцевому рівнях; 25. великий обсяг ресурсів; 26. накопичувати гроші; 27. споживчий попнт; 28. здобути прибуток; 29. розпочати бізнес; 30. конкурувати з іншими; 31. менеджери підприємств; 32. лишатись у справі; 33. оцінка потреб; 34. збувати продукцію; 35. відповідати на запити ринку; 36. продукція; 37. обмежена кількість земельних ресурсів; 38. засоби виробництва; 39. споживчі товари; 40. можливий винуск продукції; 41. досягти мети; 42. розподіл ресурсів; 43. повністю застосувати; 44. визначити, чого насправді потребує народ; 45. реальний винуск продукції; 46. основна економічна проблема; 47. розподіляти; 48. виробництво товарів виробничого призначення; 49. деякі природні ресурси, що не поновлюються.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to anticipate; 2. to meet human needs; 3. the natural fertility of the soil; 4. entrepreneurial talent; 5. managerial talent; 6. the natural resources; 7. to undertake all the responsibilities; 8. to use up-to-date equipment; 9. poorly equipped; 10. badly managed; 11. skilled; 12. to cope with the problem; 13. endeavor; 14. to follow the world technological achievements; 15. a skillful and willing labor force; 16. to contribute to a country's economic success; 17. to direct the resources as efficiently as possible; 18. the areas where the resources will be most productive; 19. technology; 20. private ownership; 21. public ownership of the

means of production; 22. to be contrasted with; 23. the administration of justice; 24. private enterprise; 25. consumers; 26. to assure reasonable competition; 27. to be involved in regulating and guiding the economy; 28. to provide a range of services; 29. national defense; 30. producers; 31. public services; 32. major investments; 33. to give a high return on the original investment; 34. entrepreneurs; 35. decision-takers; 36. to develop one's business; 37. expectation of profits; 38. to hire workers; 39. to carry on a business; 40. to cover the costs; 41. risk-bearers; 42. labor force; 43. to be driven from the market; 44. to invest in projects; 45. to satisfy all the people's wants; 46. industries; 47. occupations; 48. to persuade; 49. to buy supplies; 50. to obtain money from selling products.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

Although the type of _____(1) system used by a nation is the result of a political decision, it is also in even larger part the result of a historical experience that, over time, becomes a national culture.

The economic system of the United States is principally one of **private** _____(2). This system, often referred to as a '**free** _____(3) **system**', can be contrasted with a socialist economic _____(4), which depends heavily on **government planning** and **public ownership** of the **means of** _____(5).

Yet government has to some extent always been involved in **regulating** and _____(6) the U.S. economy. At the same time, U.S. citizens have always had the freedom to choose for whom they will work, and what they will buy.

As a rule, _____(7) look for the best values for what they spend, while _____(8) seek the best price and profit for what they have to _____(9). Government, at the **federal**, _____(10) and **local levels**, seeks to _____(11) **the public safety**, assure **reasonable** _____(12), and **provide a** _____(13) **of services** believed to be better performed by public rather than _____(14) enterprise. Some of these _____(15) **services** include the administration of justice, education (although there are many private schools and training centers), the postal (but not the telephone) service, the road system, **social statistical** _____(16) and, of course, national defense.

In the United States, most people are simultaneously **consumers** and _____(17); they are also voters who help influence the decisions of government. The mixture among _____(18), producers and members of _____(19) changes constantly, resulting in a dynamic rather than a static economy.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

In the American economy, managers of enterprises **responding to signals from markets** perform the function of bringing together and directing the natural resources and labor force.

Large blocks of resources must be available for **major investments**. In America, entrepreneurs **accumulate money** and then **invest in projects** – **buy supplies, hire workers and sell products** – that seem **likely to give a high return on the original investment**. This is determined on the basis of **an assessment of the wants and needs** of those who buy goods and services – what is known as **consumer demand**.

So, **entrepreneurs are decision-takers and risk-bearers**. They can have no guarantee that they will **make a profit** – that the money they will **obtain** from selling their **outputs** will **cover their costs**. But the **expectation of profits** persuades the entrepreneurs to **accept the risks of setting up and carrying on a business**.

Entrepreneurs are free to **develop their businesses**. Unless they can provide **goods and services of a quality and price to compete with others**, they are **driven from the market**, so only the most efficient and those who best serve the public **remain in business**.

TEXT 4

All communities have to deal with the same **basic economic problem** – they have **limited amounts of land, labor and capital** which cannot produce enough goods and services to **satisfy all the people's wants**, and they have to decide how these **limited resources** are to be used. Economists describe this as a problem of **resource allocation**, because decisions have to be made on the way in which the resources are to be distributed, or allocated, to different **industries and occupations**.

A country can only produce some of the goods and services its people want. It must, therefore, find a way of **discovering** what people really want, in order to choose which particular goods and services to produce.

Similarly, all economies have to make choices between different **methods of production**, to decide how resources should be allocated between the production of **consumer goods** and the production of **capital goods**, and to solve the problem of **non-replaceability of some natural resources**.

All countries would like to **make the fullest use of their economic resources**, but many of them have found it difficult to **achieve this objective**. The **actual outputs** of goods and services in these countries are much less than the **possible outputs**.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

Хоча рішення, які формують американську економіку, приймаються споживачами й виробниками, уряд має потужний вплив на неї.

Для того, щоб бізнес якнайкраще служив народові, уряд регулює та контролює приватне підприємництво багатьма різними шляхами. Поширена думка, що втручання потрібне там, де приватному підприємництву надано монополію (скажімо, в електроенергопостачанні чи телефонії), або в тих галузях, де відсутня шпрока конкуренція (залізничні перевезення). Державна політика дозволяє таким компаніям мати в ро-

зумних межах прибуток, водночас обмежує їхні можливості щодо 'несправедливого' (за визначенням законодавців) підвищення тарифів на послуги, адже громадськість чекає на такі послуги і залежить від них. Часто до контрольних заходів вдаються, щоб захистити громадськість, – наприклад, коли управління контролю якості продуктів та медикаментів забороняє той чи інший небезпечний для здоров'я препарат або вимагає від виробників продуктів дотримання стандартів якості. В інших галузях промисловості уряд встановлює певні правила гри, аби сприяти розгортанню чесної й здорової конкуренції без прямого втручання зі свого боку.

ТЕХТ 6

Урядові органи, серед них Конгрес і такі організації, як Федеральна резервна система, намагаються утримати крайні прояви економічного буму, інфляції й депресії, регулюючи розмір податків, обсяг грошової маси та використання кредитів. Вони пробують впливати на економіку через зміну обсягу урядових видатків. Звичайно, все це робиться задля збалансування федерального бюджету. Але починаючи від 1960 року, дефіцит федерального бюджету не зникав із року в рік (за винятком 1969), виявляючи загальну тенденцію до збільшення. З середини 80-х він досяг апогею, після чого його зростання уповільнилося.

Уряд надає пряму допомогу компаніям та окремим громадянам, що виявляється у різних формах, наприклад, визначені тарифи на певні товари захищають їх від іноземної конкуренції. Встановлені урядом податки та кількісні обмеження на імпорт сприяють тому, що аналогічні американські товари почуваються на ринку упевненіше. Уряд також субсидує ціни на фермерську продукцію.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

ТЕХТ 9

Business spirit was not indigenous to the United States; rather, it grew from the soil of European capitalism. But huge industrial enterprises such as railroads, with their extensive managerial hierarchies, became more prevalent and more powerful in the United States than elsewhere. Unlike most other countries, in the United States industrial bureaucracies, particularly railroads, grew faster and became larger than the government's own bureaucracy; in 1890, a dozen railroads employed over 100,000 workers, while the U.S. Civil Service in Washington numbered just over 20,000.

J. Pierpont (J. P.) Morgan, perhaps the most flamboyant of the entrepreneurs, operated on a scale of magnificence. He displayed ostentation and grandeur in his private and business life. He and his companions gambled, sailed yachts, gave lavish parties, built palatial homes and bought the art treasures of Europe.

In contrast, such men as John D. Rockefeller and Henry Ford demonstrated puritanical qualities. They retained their small-town values and life-styles. As church-goers, they left a sense of responsibility to others. They demonstrated that personal virtues could bring success; theirs was the gospel of work and thrift. Later their heirs would establish the largest philanthropic foundations in America.

While upper-class European intellectuals generally looked on commerce with disdain, most Americans – living in a society with a more fluid class structure – embraced the idea of moneymaking with enthusiasm. They enjoyed the risk and excitement of business enterprise, as well as the higher living standards and potential rewards of power and acclaim that business success brought.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

ТЕХТ 10

Хоча протягом тривалого періоду розвитку американська економіка зазнала докорінних змін, деякі з прикметних її рис сягають від перших днів існування республіки. Однією з таких особливостей є постійна дискусія щодо ролі уряду в переважно ринковій економіці. Економіку, яка склалася на засадах вільного підприємництва, характеризує приватна власність та ініціатива, до чого уряд не має прямого відношення. Щоправда, час від часу уряду доводиться втручатися, щоб захистити економічні права громадян, запобігти зловживанням, загальмувати інфляцію та стимулювати розвиток.

Другою прикметною рисою економіки США є її систематична трансформація під тиском нових технологій. Колишня нація фермерів докорінно змінилася завдяки успішному впровадженню машин та виробничих процесів під час 'індустріальної революції'.

Третьою прикметною рисою є безперервна дискусія щодо політики США у міжнародній торгівлі та рівня інтеграції Сполучених Штатів у світову економіку. Торгівля була наріжним каменем колоніальної системи: експорт американських товарів відкривав дорогу імпортові капіталу та машин для подальшого розширення обсягів економіки. Але уряд США завжди підтримував протекціоністські заходи, необхідність яких державний діяч Александр Гамільтон обстоював одразу ж після Американської революції.

Зазначені чинники виявляють деякі істотні особливості американської економіки. По-перше, вона постійно змінюється через діяльність громадян, що вільно виражають свої економічні погляди як прямим шляхом, на ринку, так і непрямо – голосуючи на виборах. Водночас тривала незмінність характеристичних ознак засвідчує історичну наступність та цілісність економіки США.

Glossary

English – Ukrainian

abundant	<i>наявний у великій кількості</i>
accept the risks	<i>ризикувати</i>
account for	<i>пояснювати, бути причиною</i>
accumulate money	<i>накопичувати гроші</i>
achieve this objective	<i>досягти цієї мети</i>
actual output	<i>реальний випуск</i>
anticipate	<i>передбачати</i>
areas	<i>сфера</i>
assessment of the wants and needs	<i>оцінка потреб людей</i>
at the state and local levels	<i>на штатному та місцевому рівнях</i>
available labor	<i>працездатна робоча сила</i>
basic economic problem	<i>основна економічна проблема</i>
bring together	<i>зв'язати у єдине</i>
buy supplies	<i>купувати сировину</i>
capital goods	<i>товари виробничого призначення</i>
carry on a business	<i>вести бізнес</i>
consumer demand	<i>споживчий попит</i>
consumer goods	<i>споживчі товари</i>
consumers	<i>споживачі</i>
cope with	<i>подолати</i>
cover their costs	<i>покривати їхні витрати</i>
decision-takers	<i>ті, хто приймає рішення</i>
develop one's business	<i>розвивати свій бізнес</i>
discover	<i>визначити</i>
driven from the market	<i>ті, яких 'виживають' із ринку</i>
efficient	<i>ефективний</i>
endeavor	<i>спроба</i>
enterprise	<i>підприємство</i>
entrepreneurial	<i>підприємницький</i>
entrepreneurial investment	<i>капіталовкладення яке зробив підприємець</i>
entrepreneur	<i>підприємець</i>
entrepreneurship	<i>підприємництво</i>
equipped	<i>обладнаний</i>
expectation of profits	<i>очікування прибутків</i>
fertility of the soil	<i>родючість ґрунту</i>
free enterprise system	<i>система вільного підприємництва</i>
goods or services of a quality and price to compete with others	<i>товари та послуги достатньої якості та за конкурентоспроможною ціною</i>

government planning	<i>державне планування</i>
hire workers	<i>набирати робітників</i>
industries	<i>галузі промисловості</i>
ingredient	<i>складова</i>
invest in projects	<i>інвестувати у проекти</i>
labor force	<i>робоча сила</i>
labor supply	<i>робоча сила</i>
likely to give a high return	<i>мають дати високий прибуток</i>
limited amounts of land	<i>обмежена кількість земельних ресурсів</i>
limited in supply	<i>обмежений запас</i>
limited resources	<i>обмежені ресурси</i>
major investments	<i>значні капіталовкладення</i>
make a profit	<i>здобути прибуток</i>
make the fullest use of	<i>повністю застосувати</i>
manage the business	<i>керувати справою</i>
managed	<i>керований</i>
managerial	<i>організаторський</i>
means of production	<i>засоби виробництва</i>
meet human needs	<i>задовольняти людські потреби</i>
methods of production	<i>засіб виробництва</i>
minerals	<i>корисні копалини</i>
natural resources	<i>природні ресурси</i>
non-replaceability of some natural re- sources	<i>деякі природні ресурси, що не поновлю- ються</i>
obtain	<i>отримувати</i>
occupations	<i>роди діяльності</i>
original investment	<i>вихідні інвестиції</i>
output	<i>продукція</i>
persuade	<i>спонукати</i>
possible output	<i>можливий випуск</i>
private ownership	<i>приватна власність</i>
producers	<i>виробники</i>
production and distribution of goods and services	<i>виробництво та розподіл товарів та послуг</i>
productive	<i>продуктивний</i>
promote the public safety	<i>піклуватись про безпеку громадян</i>
provide a range of services	<i>надавати певні послуги</i>
public ownership	<i>усупільнена власність</i>
public services	<i>послуги, що входять до компетенції дер- жавних установ</i>
reasonable competition	<i>чесна конкуренція</i>
regulating and guiding the U.S. economy	<i>процес керування економікою США</i>

remain in business	<i>лишатися у справі</i>
resource allocation	<i>розподіл ресурсів</i>
responding to signals from markets	<i>що відповідають на запити ринку</i>
riches of the sea	<i>морські багатства</i>
risk-bearers	<i>ті, хто ризикує</i>
satisfy all the people's wants	<i>задовольняти потреби суспільства</i>
sell products	<i>збувати вироби</i>
set up a business	<i>розпочинати бізнес</i>
skilled	<i>кваліфікований</i>
skillful	<i>досвідчений</i>
social statistical reporting	<i>громадська статистична служба</i>
technological achievements	<i>технологічні досягнення</i>
technology	<i>техніка</i>
undertake all the responsibilities	<i>прийняти відповідальність</i>
use up-to-date equipment	<i>застосувати сучасне обладнання</i>
vocational education	<i>професійне навчання</i>
willing	<i>добровільний</i>

Ukrainian-English

вести бізнес	<i>carry on a business</i>
визначити	<i>discover</i>
виробники	<i>producers</i>
виробництво та розподіл товарів та послуг	<i>production and distribution of goods and services</i>
вихідні інвестиції	<i>the original investment</i>
галузі промисловості	<i>industries</i>
громадська статистична служба	<i>social statistical reporting</i>
державне планування	<i>government planning</i>
деякі природні ресурси, що не поновлюються	<i>non-replaceability of some natural resources</i>
добровільний	<i>willing</i>
досвідчений	<i>skillful</i>
досягти цієї мети	<i>to achieve this objective</i>
ефективний	<i>efficient</i>
задовольняти людські потреби	<i>meet human needs</i>
задовольняти потреби суспільства	<i>to satisfy all the people's wants</i>
засіб виробництва	<i>methods of production</i>
засоби виробництва	<i>means of production</i>
застосувати сучасне обладнання	<i>use up-to-date equipment</i>
збувати вироби	<i>sell products</i>
зв'язати у єдине	<i>bring together</i>

здобути прибуток	<i>make a profit</i>
значні капіталовкладення	<i>major investments</i>
інвестувати у проекти	<i>invest in projects</i>
капіталовкладення яке зробив підприємець	<i>entrepreneurial investment</i>
кваліфікований	<i>skilled</i>
керований	<i>managed</i>
керувати справою	<i>manage the business</i>
корисні копалини	<i>minerals</i>
кунувати сировину	<i>buy supplies</i>
лишатися у справі	<i>remain in business</i>
мають дати високий прибуток	<i>likely to give a high return</i>
можливий винуск	<i>possible output</i>
морські багатства	<i>the riches of the sea</i>
на штатному та місцевому рівнях	<i>at the state and local levels</i>
набрати робітників	<i>hire workers</i>
надавати певні послуги	<i>provide a range of services</i>
накопичувати гроші	<i>accumulate money</i>
наявний у великій кількості	<i>abundant</i>
обладнаний	<i>equipped</i>
обмежені ресурси	<i>limited resources</i>
обмежена кількість земельних ресурсів	<i>limited amounts of land</i>
обмежений запас	<i>limited in supply</i>
організаторський	<i>managerial</i>
основна економічна проблема	<i>basic economic problem</i>
отримувати	<i>obtain</i>
оцінка потреб людей	<i>assessment of the wants and needs</i>
очікування прибутків	<i>expectation of profits</i>
підприємництво	<i>entrepreneurship</i>
підприємницький	<i>entrepreneurial</i>
підприємство	<i>enterprise</i>
підприємець	<i>entrepreneurs</i>
піклуватись про безпеку громадян	<i>promote the public safety</i>
передбачати	<i>anticipate</i>
повністю застосувати	<i>to make the fullest use of</i>
подолати	<i>cope with</i>
покривати їхні витрати	<i>cover their costs</i>
послуги, що входять до компетенції державних установ	<i>public services</i>
пояснювати, бути причиною	<i>account for</i>
працездатна робоча сила	<i>available labor</i>
приватна власність	<i>private ownership</i>
прийняти відповідальність	<i>to undertake all the responsibilities</i>

природні ресурси	<i>natural resources</i>
продуктивний	<i>productive</i>
продукція	<i>output</i>
професійне навчання	<i>vocational education</i>
процес керування економікою США	<i>regulating and guiding the U.S. economy</i>
реальний винуск	<i>actual output</i>
ризикувати	<i>accept the risks</i>
робоча сила	<i>labor force, labor supply</i>
роди діяльності	<i>occupations</i>
родючість ґрунту	<i>fertility of the soil</i>
розвивати свій бізнес	<i>develop one's business</i>
розподіл ресурсів	<i>resource allocation</i>
розпочинати бізнес	<i>set up a business</i>
система вільного підприємництва	<i>free enterprise system</i>
складова	<i>ingredient</i>
споживачі	<i>consumers</i>
споживчі товари	<i>consumer goods</i>
споживчий попит	<i>consumer demand</i>
спонукати	<i>persuade</i>
спроба	<i>endeavor</i>
сфера	<i>areas</i>
ті, хто приймає рішення	<i>decision-takers</i>
ті, хто ризикує	<i>risk-bearers</i>
ті, яких 'виживають' із ринку	<i>driven from the market</i>
техніка	<i>technology</i>
технологічні досягнення	<i>technological achievements</i>
товари виробничого призначення	<i>capital goods</i>
товари та послуги достатньої якості та за конкурентоспроможною ціною	<i>goods or services of a quality and price to compete with others</i>
усуспільнена власність	<i>public ownership</i>
чесна конкуренція	<i>reasonable competition</i>
що відповідають на запити ринку	<i>responding to signals from markets</i>

UNIT 1.2

ECONOMIC GROWTH CONDITIONS

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

<p>Economic growth (1) refers to an increase in (2) a country's annual output (3) of goods and services. The measurement of output which is used to measure (4) economic growth is normally the Gross National Product (5) (GNP). However, the Gross Domestic Product (6) (GDP) is also used for this purpose.</p> <p>The rate of economic growth (7) is often used as a measurement of changes in the standard of living (8). This means that it is changes in real GNP (9) which are important. Increases in GNP which are simply due to price increases cannot be treated as economic growth.</p> <p>If changes in GNP are to be used to measure how the standard of living is changing, we must also take account of (10) population changes. For example, if real GNP increases by 3 percent in one year (11), but total population (12) also increases by 3 percent in the same year, there would be no change in the average (13) standard of living. It is growth in output per person (14) which makes higher living standards possible.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. економічний розвиток2. підвищення3. річна продуктивність4. вимірювати5. валовий національний продукт6. валовий внутрішній продукт7. рівень економічного розвитку8. життєвий рівень9. реальний ВНП10. враховувати11. підвищитися на 3 відсотки за один рік12. загальна кількість населення13. середній14. кількість продукції на людину15. безробітні люди
---	--

<p>Economic growth can come about in two ways. First, a country may have many people out of work (15) and much capital and land lying idle (16). If these resources are put to work (17), GNP will increase. This is described as short-run growth (18) because, if other things do not change, there will be no further growth once full employment has been achieved (19). And second, even when all resources are fully employed, however, economic growth is still possible. Increases in the supplies (20) of labor and capital, and increases in the efficiency (21) with which economic resources are being used, will lead to increases in total output (22). This is described as long-run growth (23).</p> <p>If a rich country and a poor country have the same rates of economic growth, the difference in their living standards will not stay the same, it will be getting larger and larger.</p>	<p>16. не бути застосованим 17. застосувати 18. короткострокове зростання 19. досягти повного застосування 20. ресурси 21. ефективність 22. загальний обсяг продукції 23. довгострокове зростання</p>
--	--

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. The rate of economic growth is often used as a measurement of changes in the standard of living.	A. Підвищення ВВП через звичайне зростання цін не може вважатися економічним розвитком.
2. If real GNP increases by 3 per cent in one year, but total population also increases by 3 per cent in the same year, there would be no change in the average standard of living.	B. Якщо в багатій країні та в бідній країні однаковий рівень економічного розвитку, різниця в їхніх рівнях життя зростатиме і зростатиме.
3. Increases in the supplies of labor and capital, and increases in the efficiency with which economic resources are being used, will lead to increases in total output.	C. В країні може бути багато безробітних людей та незастосованих земельних ресурсів і капіталу. Якщо застосувати усі ці ресурси, ВВП зросте.
4. Economic growth refers to an increase in a country's annual output of goods and services.	D. Рівень економічного розвитку часто використовують як показник змін у рівні життя.
5. A country may have many people out of work and much capital and land lying idle. If these resources are put to work, GNP will increase.	E. Зростання трудових ресурсів та капіталу, а також підвищення ефективності застосування економічних ресурсів, спричинять зріст загального обсягу продукції.

6. If a rich country and a poor country have the same rates of economic growth, the difference in their living standards will be getting larger and larger.	Ф. Якщо реальний ВВП підвищиться на 3 відсотки за один рік, але загальна кількість населення теж зросте на 3 відсотки протягом того самого року, тоді у середньому життєвому рівні не відбудеться жодних змін.
7. Increases in GNP which are simply due to price increases cannot be treated as economic growth.	Г. Економічний розвиток пояснюється підвищенням річної продуктивності країни у виробництві товарів та послуг.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. economic growth; 2. standard of living; 3. to take account of; 4. to achieve full employment; 5. total output; 6. long-run growth; 7. the rate of economic growth; 8. measurement of output; 9. to put to work; 10. to lie idle; 11. efficiency; 12. supplies of labor and capital; 13. to increase by 3 per cent; 14. output per person; 15. a country's annual output of goods and services; 16. further growth; 17. to lead to increases; 18. due to price increases; 19. Gross National Product; 20. people out of work; 21. total population; 22. to measure economic growth; 23. Gross Domestic Product; 24. short-run growth; 25. to be treated as economic growth.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. середній життєвий рівень; 2. використовувати економічні ресурси; 3. підвищення річної продуктивності; 4. валовий національний продукт; 5. довгострокове зростання; 6. різниця у рівнях життя; 7. валовий внутрішній продукт; 8. безробітні люди; 9. не бути застосованим; 10. короткострокове зростання; 11. рівень економічного розвитку; 12. лишатись однаковим; 13. кількість продукції на людину; 14. підвищитись на 3 відсотки протягом одного року; 15. робити можливим підвищення життєвого рівня; 16. зміни у реальному ВВП; 17. вимірювати економічний розвиток; 18. мати багато незастосованих земельних ресурсів та капіталу; 19. зміни населення; 20. повне застосування усіх ресурсів; 21. підвищення ефективності застосування економічних ресурсів; 22. враховувати; 23. показник змін; 24. мати однаковий рівень економічного розвитку; 25. застосувати ресурси.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

**raise the living standards
escape from destitution
and poverty**

*підвищити життєвий рівень
уникнути нестатку та злиднів*

real income per head	<i>реальний прибуток на душу населення</i>
live in great poverty above a bare subsistence level	<i>жити у великих злиднях над прожитковим мінімумом</i>
benefits	<i>переваги</i>
solely	<i>виключно</i>
take the form of	<i>приймати вигляд</i>
available to	<i>доступні для</i>
working week	<i>робочий тиждень</i>
revenue	<i>дохід</i>
increasing the rates of taxation	<i>підвищення податкових ставок</i>
paying more in taxation	<i>сплачують більші податки</i>
better off	<i>заможніший</i>
spend more on education, health and other social services	<i>більше коштів витратити на освіту, охорону здоров'я та інші соціальні послуги</i>
disposable real income	<i>реальний прибуток після сплати податків</i>
reduced	<i>знижений</i>
government spending	<i>урядові витрати</i>
given a great deal of publicity	<i>розголошуються</i>
gained a great deal of prestige from	<i>здобула велику частину свого престижу завдяки</i>
judged to be successful	<i>вважається успішним</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Economic growth – more output per person – offers the only real hope of raising living standards of the poor above a bare subsistence level.	A. Протягом цього сторіччя, мільйони людей змогли уникнути нестатку та злиднів завдяки економічному розвитку.
2. When real income per head is increasing, the government will be able to raise more revenue without increasing the rates of taxation.	B. Західна Німеччина, здобула велику частину свого престижу завдяки тому, що протягом 1950–60-х років вона досягла високого рівню розвитку.
3. West Germany, gained a great deal of prestige from the high growth rates it achieved in the 1950s and 1960s.	C. Не треба розглядати переваги економічного розвитку виключно як більшу кількість товарів та послуг – вони можуть приймати вигляд більш тривалого дозвілля.

4. The main reason for desiring economic growth is to raise the living standards of the population.	Д. Становище деяких людей погіршиться, тому що їхній реальний прибуток після сплати податків потрібно буде знизити на користь збільшених урядових витрат.
5. Some people will be worse off, because their disposable real income will have to be reduced to pay for the increased government spending.	Е. Найважливішою з причин, з яких країна прагне економічного розвитку, є підвищення життєвого рівня населення.
6. The benefits of economic growth need not be taken solely in the form of more goods and services – they can take the form of more leisure.	Ф. Коли підвищиться реальний прибуток на душу населення, уряд матиме змогу отримувати більший дохід, не підвищуючи при цьому податкових ставок.
7. During the course of the present century, economic growth has enabled millions of people to escape from destitution and poverty.	Г. Економічний розвиток, тобто більша кількість продукції на душу населення, залишає єдину реальну надію на підняття життєвого рівня бідних над прожитковим мінімумом.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to desire economic growth; 2. subsistence level; 3. benefits; 4. to escape from destitution and poverty; 5. the real income per head; 6. to be given publicity; 7. social services; 8. to raise more revenue; 9. solely; 10. government spending; 11. to achieve high growth rates; 12. to be judged to be successful; 13. leisure; 14. to spend more on education and health; 15. to increase taxation; 16. to be better off; 17. to be worse off; 18. disposal real income; 19. to reduce incomes; 20. to gain prestige; 21. to have a shorter working week; 22. to raise the living standards of the population; 23. to live in great poverty; 24. during the course of the present century; 25. according to the country's rate of economic growth.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. отримувати більший дохід; 2. здобути велику частину свого престижу; 3. досягти високого рівню розвитку; 4. реальний прибуток після сплати податків; 5. виключно; 6. приймати вигляд; 7. охорона здоров'я; 8. соціальні послуги; 9. підвищувати життєвий рівень населення; 10. реальний прибуток на душу населення; 11. прожитковий мінімум; 12. жити у великих злиднях; 13. нестаток; 14. економічний розвиток надав змогу мільйонам людей уникнути злиднів; 15. отримувати достатньо грошей на продукти харчування; 16. підняти життєвий рівень над прожитковим мінімумом; 17. більша кількість продукції на душу населення; 18. прагнути економічного розвитку; 19. доступний для; 20. користуватися послугами; 21. сплачувати більше податків; 22. прабатьки; 23. не підвищуючи податків; 24. демонструвати рівні економічного розвитку; 25. широко розголошуватися.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

reeling from the Depression	<i>тремтіли під ударами Великої депресії</i>
promote economic growth and stability	<i>сприяти економічному розвитку та стабільності</i>
employment	<i>зайнятість</i>
interest	<i>проценти</i>
money	<i>гроші</i>
interrelationships among	<i>взаємозв'язок між</i>
income	<i>дохід</i>
savings	<i>заощадження</i>
consumption	<i>споживання</i>
investment	<i>інвестиції</i>
interest rates	<i>процентні ставки</i>
amount of private investment	<i>обсяг приватних інвестицій</i>
stagnate	<i>перебувати у застої</i>
expand	<i>сприяти розширенню</i>
fiscal policy	<i>бюджетна політика</i>
tax reduction	<i>скорочення податків</i>
primary instrument for	<i>головні засоби у</i>
full-employment policy	<i>політика, спрямована на забезпе- чення повної зайнятості</i>

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Keynes observed the interrelationships among income, savings, consumption, investment and interest rates	A. Кейнс одним з перших почав стверджувати, що саме обов'язком держави є активне втручання в економіку шляхом здійснення бюджетної політики.
2. Many of Keynes's ideas were included in President Franklin D. Roosevelt's New Deal program.	B. Після Другої світової війни Сполучені Штати та ряд інших країн скористалися теорією повної зайнятості Кейнса.
3. Keynes was one of the first to argue that it was the special duty of government to actively influence the economy through fiscal policies.	C. У 1930-х роках, коли Сполучені Штати тремтіли під ударами Великої депресії, посилилася роль уряду США в економічному розвитку країни та досягненні стабільності.
4. After World War II, Keynes's full-employment policies were accepted by the United States as well as many other nations.	D. Багато ідей Кейнса склали підвалини нової економічної політики президента Франкліна Д. Рузвельта.

5. Keynes believed that the amount of private investment taking place in an economy dictates whether or not the system stagnates or expands.	Е. Кейнс вивчав взаємозв'язок між доходом, заощадженнями, споживанням, інвестиціями та процентними ставками.
6. In the 1930s with the United States reeling from the Depression, the U.S. government began to take an active role to promote economic growth and stability.	Ф. На його думку, урядові витрати та скорочення податків є головними засобами у досягненні подвійної мети – зростання та стабільності.
7. He saw government spending or tax reduction as the primary instrument for meeting the twin goals of expansion and stability.	Г. Кейнс вважав, що застій, або, навпаки, розширення економічної системи залежить від обсягів приватних інвестицій в економіку.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to reel from the Depression; 2. government spending; 3. tax reduction; 4. to promote economic growth and stability; 5. an influential work; 6. to revolutionize economic thinking; 7. employment; 8. interest; 9. to stagnate; 10. to accept a policy; 11. fiscal policy; 12. interrelationships among; 13. to expand; 14. consumption; 15. the amount of private investment; 16. money; 17. to meet the twin goals of; 18. the primary instrument for; 19. Roosevelt's New Deal Program; 20. interest rates; 21. full-employment policy; 22. income; 23. savings; 24. to take an active role.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. взаємозв'язок між; 2. розширення; 3. стагнація; 4. стабільність; 5. споживання; 6. інвестиції; 7. впливати на застій або розширення системи; 8. аналізувати та пояснювати економічні депресії; 9. теорія повної зайнятості; 10. бюджетна політика; 11. особливий обов'язок держави; 12. сприяти економічному розвитку та стабільності; 13. зробити переворот в економічному мисленні; 14. зайнятість; 15. скорочення податків; 16. процентні ставки; 17. обсяг приватних інвестицій; 18. втручатись в економіку шляхом; 19. вивчати; 20. урядові витрати; 21. прийняти політику; 22. загальна теорія; 23. досягти подвійної мети; 24. розробити методику аналізу.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

prosperity
unemployed
redistribute

процвітання
безробітні
перерозподілити

perspective on how to deal with the economy	<i>погляди на економіку</i>
validity	<i>справедливість</i>
allegedly	<i>нібито</i>
contribute to	<i>бути причетним до</i>
stagflation	<i>стагфляція</i>
high inflation	<i>висока інфляція</i>
slow growth	<i>кволий розвиток</i>
conservative administration	<i>консервативний уряд</i>
be in power	<i>перебувати при владі</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. The unemployed should be put to work and incomes should be redistributed so the poor could have money to spend.	A. Американські економісти найчастіше розходилися між собою саме в оцінці справедливості Кейнсового аналізу.
2. In the 1970s and 1980s Keynesian policies came under attack as allegedly responsible for contributing to the era of ‘stagflation’.	B. ‘Стагфляція’ – це вкрай неприємне поєднання високої інфляції та кволого розвитку.
3. During the Great Depression of the 1930s, Keynes said that nations should ‘spend their way back to prosperity’.	C. Безробітним треба надати роботу, доходи краще перерозподілити так, щоб бідним було що витратити.
4. The era of ‘stagflation’ was an undesirable combination of high inflation and slow growth.	D. У 70-х та 80-х роках теорії Кейнса зазнали нападок через те, що вони нібито були причетними до появи ‘стагфляції’.
5. The cleavage dividing American economists often has been related to the extent of validity they are willing to accord the Keynesian analysis.	E. У період Великої депресії Кейнс заявив, що держави повинні ‘повернути назад шляхом витрат заради процвітання’.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. the Great Depression; 2. prosperity; 3. to redistribute; 4. cleavage; 5. conservative administration; 6. the anti-big-government reaction; 7. to play a much less influential role; 8. allegedly; 9. to contribute to; 10. to be in power; 11. to come under attack; 12. perspective on how to deal with the economy; 13. high inflation; 14. slow growth; 15. the era of stagflation; 16. to spend one’s way back to prosperity; 17. the unemployed; 18. to have money to spend; 19. to put to work; 20. formulation of economic policies; 21. an undesirable combination; 22. responsible for; 23. the extent of validity; 24. than had been acceptable up to that time; 25. to be related to.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. кволий розвиток; 2. консервативні уряди; 3. стагфляція; 4. зазнати нападок; 5. пропонувати зміцнення позицій уряду; 6. у період Великої депресії; 7. перерозподілити доходи; 8. повернути назад шляхом витрат заради процвітання; 9. надати роботу; 10. безробітні; 11. розходження серед американських економістів; 12. перебувати при владі; 13. формувати економічні політики; 14. оцінка справедливості; 15. перспектива; 16. відігравати значну роль; 17. нібито причетний до; 18. ера стагфляції; 19. мати кошти на витрати; 20. неприємне поєднання; 21. висока інфляція; 22. бути принустиим; 23. пов'язуватися; 24. настрої проти сильного уряду; 25. погляди на керування економікою.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. економічний розвиток; 2. річна продуктивність країни; 3. валовий національний продукт; 4. валовий внутрішній продукт; 5. не бути застосованим; 6. досягти повної зайнятості; 7. короткострокове зростання; 8. ефективність; 9. трудові ресурси та капітал; 10. ніякого подальшого розвитку; 11. життєвий рівень; 12. зріст загального обсягу продукції; 13. враховувати; 14. кількість продукції на людину; 15. довгострокове зростання; 16. рівень економічного розвитку; 17. підвищувати життєвий рівень населення; 18. прожитковий мінімум; 19. уникнути нестатку та злиднів; 20. реальний прибуток на душу населення; 21. отримувати більше доходу; 22. соціальні послуги; 23. урядові витрати; 24. підвищувати податкові ставки; 25. коротший робочий тиждень; 26. витрачати більше коштів на освіту та охорону здоров'я; 27. сплачувати більше податків; 28. бути заможнішим; 29. сприяти економічному розвитку та стабільності; 30. споживання; 31. бюджетна політика; 32. тремтіти під ударами Великої депресії; 33. бути застосованим; 34. повернути назад шляхом витрат заради процвітання; 35. перерозподіляти доходи; 36. зробити переворот в економічному мисленні; 37. пов'язуватися; 38. перебувати при владі; 39. неприємне поєднання; 40. консервативні уряди; 41. зазнати нападок; 42. ера стагфляції; 43. нібито; 44. висока інфляція; 45. кволий розвиток; 46. заощадження; 47. процентні ставки; 48. обсяг приватних інвестицій; 49. розшпрятися; 50. перебувати у застої.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. the rate of economic growth; 2. Gross Domestic Product; 3. total population; 4. Gross National Product; 5. people out of work; 6. to measure economic growth; 7. the unemployed; 8. to increase by 3 per cent in one year; 9. average; 10. the standard of living; 11. output per person; 12. annual output of goods and services; 13. much capital and land lying idle; 14. difference in the living standards; 15. long-run growth; 16. efficiency; 17. to achieve full employment; 18. total output; 19. short-run growth; 20. above a bare subsistence level; 21. to live in great poverty; 22. benefits; 23. destitution; 24. to raise the living standards; 25. the real

income per head; 26. social services; 27. government spending; 28. to be given a great deal of publicity; 29. disposable real income; 30. a shorter working week; 31. to revolutionize economic thinking; 32. to redistribute incomes; 33. to expand; 34. to promote economic growth and stability; 35. savings; 36. consumption; 37. the primary instrument for; 38. the amount of private investment; 39. interest rates; 40. formulation of economic policies; 41. stagflation; 42. an undesirable combination of high inflation and slow growth; 43. to propose a much larger role for government; 44. cleavage; 45. to come under attack; 46. allegedly responsible for; 47. to spend more on education and health; 48. to increase taxation; 49. to dictate whether or not the system stagnates or expands; 50. interrelationships among.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

The main reason for desiring _____(1) growth is to raise the _____(2) standards of the population. During the course of the present century, economic _____(3) has enabled millions of people to escape from destitution and poverty. In 1980, the real _____(4) per head in the UK was four times greater than in 1870. In Japan, it was 18 times greater. More than half of the world's _____(5) now live in great _____(6). For most of these people, the economic problem is getting enough to eat. Economic growth – more output per person – offers the only real hope of raising their living _____(7) above a bare subsistence level. The benefits of economic growth need not be taken solely in the form of more goods and _____(8) – they can take the _____(9) of more leisure. People in the UK not only have far more _____(10) and services available to them than their great-grandparents enjoyed, they also have a much shorter _____(11) week.

When real income _____(12) head is increasing, the government will be able to raise more _____(13) without increasing the _____(14) of taxation. People will be paying more in _____(15) but still be better off. This means that the government will be able to _____(16) more on education, health and other social _____(17) without anyone being worse off. If there is no economic growth, the government can only improve the social services by _____(18) taxation. Some people will be worse off, because their disposable real _____(19) will have to be reduced to pay for the increased _____(20) spending.

The tables showing the rates of economic growth in different countries are now given a great deal of publicity in newspapers and on television. West Germany, for example, gained a great deal of _____(21) from the high growth rates it _____(22) in the 1950s and 1960s. In the modern world, a government is often judged to be _____(23) or unsuccessful according to the country's _____(24) of economic growth.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

In the 1930s with the United States reeling from the Depression, the U.S. government began to take an active role to promote economic growth and stability. An important in-

fluence was that of John Maynard Keynes, an English economist who developed a way to analyze and explain economic depressions. His influential work, “The General Theory of **Employment, Interest and Money**” (1936), seemed for a time to revolutionize economic thinking in America. Keynes observed the **interrelationships among income, savings, consumption, investment and interest rates**; he believed that **the amount of private investment** taking place in an economy dictates whether or not the system **stagnates or expands**. Keynes was one of the first to argue that it was the special duty of government to actively influence the economy through **fiscal policies**. He saw government spending or **tax reduction** as **the primary instrument** for meeting the twin goals of expansion and stability.

Many of Keynes’s ideas were included in President Franklin D. Roosevelt’s New Deal program. After World War II, Keynes’s **full-employment policies** were accepted by the United States as well as many other nations.

TEXT 4

During the Great Depression of the 1930s, Keynes said that nations should ‘spend their way back to **prosperity**’. He believed **the unemployed** should be put to work and that incomes should be **redistributed** so the poor could have money to spend.

This **perspective on how to deal with the economy** proposed a much larger role for government than had been acceptable up to that time. Since the 1930s, the cleavage dividing American economists often has been related to the extent of **validity** they are willing to accord the Keynesian analysis. In the 1970s and 1980s Keynesian policies came under attack as **allegedly** responsible for **contributing** to the era of ‘**stagflation**’, which was an undesirable combination of **high inflation** and **slow growth**. In the anti-big-government reaction that resulted, Keynesianism did not disappear, but began to play a much less influential role in formulation of economic policies, particularly in times when **conservative administrations** were in power.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

З економічним зростанням пов’язане одне з найважливіших питань, що стоять перед американським суспільством на порозі третього тисячоліття. Економічне зростання було й є основою успіхів Сполучених Штатів: попри всі депресії та спади, американська економіка загалом ніколи не зупиняла свого поступу. Тож економічний ‘ппріг’ завжди лишався достатньо великим, щоб нове покоління іммігрантів могло відкряяти й собі шматок.

І все ж останнім часом дедалі частіше можна чути, що високий рівень економічного зростання підтримувати неможливо, й чи не краще було б обмежити його ‘вольовим рішенням’.

Як ніколи раніше піддається сумніву система землекористування. У 90-х роках усі, хто хоче започаткувати нове підприємство, повинні подавати урядовим органі-

заціям різного рівня цілу низку звітів про вплив їхніх впробництв на навколишнє середовище. Місцеві планувальні установи й декілька федеральних органів, серед них Управління захисту довкілля, проводять численні дослідні й практичні програми в ім'я здорового, гармонійного економічного розвитку.

ТЕХТ 6

Індустріальна революція, що сталася у Європі у 18–19 сторіччях, мала великий вплив на Сполучені Штати. Небачені винаходи та капіталовкладення призвели до створення нових галузей промисловості та швидкого економічного зростання. Розвиток транспортних засобів, наприклад, спричинився до збільшення обсягів торгівлі.

Від 1825 року, коли було закінчено будівництво каналу Ері, який сполучив Нью-Йорк з районом Великих Озер, настало співробітництво різних штатів у спорудженні внутрішніх транспортних систем. Протягом 1830–1860 рр. звичними стали урядові субсидії та позики, що надавалися підприємцям для риття каналів і спорудження магістральних доріг. Економічні зловживання та корупція хоч і позначалися на цій діяльності, та все-таки успіхи переважали над тимчасовими невдачами.

Річкові перевезення помітно збільшилися після оснащення кораблів паровими двигунами. Пароплави стали рухатися вгору по річці, проти течії, відчутно скорочуючи час доставки товарів до ринку.

Як і канали та сухонутні дороги, залізниці знаходилися під опікою уряду, адже вони привертали увагу приватного капіталу у себе та у країнах Європи.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

ТЕХТ 9

Why is growth a widely held economic goal? The answer is almost self-evident: the growth of total output relative to population means a higher standard of living. An expanding real output means greater material abundance and implies a more satisfactory answer to the economizing problem. Our question can be answered from a slightly different perspective. A growing economy is in a superior position to meet new needs and resolve socio-economic problems both domestically and internationally. A growing economy, by definition, enjoys an increment in its annual real output which it can use to satisfy existing needs more

effectively or to undertake new programs. An expanding real wage or salary income makes new opportunities available to any given family – a trip to Europe, a new stereo, a college education for each child, and so forth – without the sacrifice of other opportunities and enjoyments. Similarly, a growing economy can, for example, undertake new programs to alleviate poverty and clean up the environment without impairing existing levels of consumption, investment, and public goods production. Growth lessens the burden of scarcity. A growing economy, unlike a static one, can consume more while simultaneously increasing its capacity to produce more in the future. By easing the burden of scarcity – that is, by relaxing society's production constraints – economic growth allows a nation to realize existing economic goals more fully and to undertake new output-absorbing endeavors.

Economic growth is usually calculated in terms of annual percentage rates of growth. For example, if real GNP was \$200 billion last year and is \$210 billion this year, we can calculate the rate of growth by subtracting last year's real GNP from this year's real GNP and comparing the difference to last year's real GNP. Specifically, the growth rate in this particular case is $(\$210 - \$200) / \$200$, or 5 percent.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

TEXT 10

Іноді здається дивною бурхлива реакція, з якою економісти сприймають ті зміни в темпах розвитку, що здаються найнезначнішими. Чи дійсно різниця між трьома та чотирма відсотками економічного розвитку настільки істотна? Так, вельми істотна! Для Сполучених Штатів з їхнім реальним ВВП, що зараз складає близько 3995 мільярдів доларів, різниця між темпами зростання в 3 % та 4 % становить суму 40 мільярдів доларів на рік. Для населення дуже бідної країни навіть напіввідсоткове зниження темпів економічного зросту може цілком означати перехід від недоїдання до голодної смерті.

Крім того, протягом кількох років навіть невеликі відмінності в темпах зростання можуть мати вирішальне значення. Приклад: принустімо, що країна Альфанія та країна Бетанія мають однакові розміри ВВП. Але темпи економічного розвитку в Альфанії дорівнюють 4 % на рік, а в Бетанії – тільки 2 %. ВВП Альфанії подвоїться лише за 18 років ($= 70 / 4$); а в Бетанії для цього знадобиться 35 років ($= 70 / 2$). Таким чином, значення зростання темпів економічного розвитку не підлягає сумніву.

Очевидно також, що економічний розвиток має більш важливе значення, ніж стабільність. Наприклад, уникнувши економічного спаду, можна водночас підвищити національний дохід, скажімо, на 6 %. Якщо річні темпи економічного розвитку складатимуть 3 %, підвищення національного доходу на 6 % буде досягнуто за 2 роки; і далі ті самі темпи економічного розвитку забезпечать підвищення національного доходу на 6 % ще два роки. Наприклад, в той час як ВВП Індії майже на 50 % більший за ВВП Швейцарії, життєвий рівень останньої більш ніж у 60 разів вищий за цей показник в Індії.

Glossary

English-Ukrainian

above a bare subsistence level	<i>над прожитковим мінімумом</i>
allegedly	<i>нібито</i>
amount of private investment	<i>обсяг приватних інвестицій</i>
annual output	<i>річна продуктивність</i>
available to	<i>доступні для</i>
average	<i>середній</i>
be in power	<i>перебувати при владі</i>
benefits	<i>переваги</i>
better off	<i>заможніший</i>
conservative administration	<i>консервативний уряд</i>
consumption	<i>споживання</i>
contribute to	<i>бути причетним до</i>
disposable real income	<i>реальний прибуток після сплати податків</i>
economic growth	<i>економічний розвиток</i>
efficiency	<i>ефективність</i>
employment	<i>зайнятість</i>
escape from destitution and poverty	<i>уникнути нестатку та злиднів</i>
expand	<i>сприяти розширенню</i>
fiscal policies	<i>бюджетна політика</i>
full employment has been achieved	<i>досягти повного застосування</i>
full-employment policies	<i>політика, спрямована на забезпечення повної зайнятості</i>
gain a great deal of prestige from	<i>здобувати велику частину свого прести- жу завдяки</i>
given a great deal of publicity	<i>розголошуються</i>
government spending	<i>урядові витрати</i>
Gross Domestic Product	<i>валовий внутрішній продукт</i>
Gross National Product	<i>валовий національний продукт</i>
high inflation	<i>висока інфляція</i>
income	<i>дохід</i>
increase in	<i>підвищення</i>
increase by 3 percent in one year	<i>підвищитися на 3 відсотки за один рік</i>
increasing the rates of taxation	<i>підвищення податкових ставок</i>
interest	<i>проценти</i>
interest rates	<i>процентні ставки</i>
interrelationships among	<i>взаємозв'язок між</i>
investment	<i>інвестиції</i>
judged to be successful	<i>вважається успішним</i>

live in great poverty	<i>жити у великих злиднях</i>
long-run growth	<i>довгострокове зростання</i>
lying idle	<i>не бути застосованим</i>
measure	<i>вимірювати</i>
money	<i>гроші</i>
output per person	<i>кількість продукції на людину</i>
pay more in taxation	<i>сплачувати більші податки</i>
people out of work	<i>безробітні люди</i>
perspective on how to deal with the economy	<i>погляди на економіку</i>
primary instrument for promote economic growth and stability	<i>головні засоби у сприяти економічному розвитку та стабільності</i>
prosperity	<i>процвітання</i>
put to work	<i>застосувати</i>
raise the living standards	<i>підвищити життєвий рівень</i>
rate of economic growth	<i>рівень економічного розвитку</i>
real GNP	<i>реальний ВВП</i>
real income per head	<i>реальний прибуток на душу населення</i>
redistribute	<i>перерозподілити</i>
reduced	<i>знижений</i>
reel from the Depression	<i>тремтіти під ударами Великої депресії</i>
revenue	<i>дохід</i>
savings	<i>заощадження</i>
short-run growth	<i>короткострокове зростання</i>
slow growth	<i>кволий розвиток</i>
solely	<i>виключно</i>
spend more on education, health and other social services	<i>більше витратити коштів на освіту, охорону здоров'я та інші соціальні послуги</i>
stagflation	<i>стагфляція</i>
stagnate	<i>перебувати у застої</i>
standard of living	<i>життєвий рівень</i>
supplies	<i>ресурси</i>
take account of	<i>враховувати</i>
take the form of	<i>приймати вигляд</i>
tax reduction	<i>скорочення податків</i>
total output	<i>загальний обсяг продукції</i>
total population	<i>загальна кількість населення</i>
unemployed	<i>безробітний</i>
validity	<i>справедливість (обґрунтованість)</i>
working week	<i>робочий тиждень</i>

Ukrainian-English

більше коштів витратити на освіту, охоро- ну здоров'я та інші соціальні послуги	<i>to spend more on education, health and other social services</i>
безробітний	<i>unemployed</i>
безробітні люди	<i>people out of work</i>
бути причетним до	<i>contribute to</i>
бюджетна політика	<i>fiscal policies</i>
валовий внутрішній продукт	<i>Gross Domestic Product</i>
валовий національний продукт	<i>Gross National Product</i>
вважається успішним	<i>judged to be successful</i>
взаємозв'язок між	<i>interrelationships among</i>
виключно	<i>solely</i>
вимірювати	<i>to measure</i>
висока інфляція	<i>high inflation</i>
враховувати	<i>take account of</i>
головні засоби у	<i>the primary instrument for</i>
гроші	<i>money</i>
довгострокове зростання	<i>long-run growth</i>
доступні для	<i>available to</i>
досягти повного застосування	<i>full employment has been achieved</i>
дохід	<i>income, revenue</i>
економічний розвиток	<i>economic growth</i>
ефективність	<i>efficiency</i>
жити у великих злиднях	<i>live in great poverty</i>
життєвий рівень	<i>standard of living</i>
загальна кількість населення	<i>total population</i>
загальний обсяг продукції	<i>total output</i>
зайнятість	<i>employment</i>
заможніший	<i>better off</i>
заощадження	<i>savings</i>
застосувати	<i>put to work</i>
здобувати велику частину свого прести- жу завдяки	<i>gain a great deal of prestige from</i>
знижений	<i>reduced</i>
інвестиції	<i>investment</i>
кількість продукції на людину	<i>output per person</i>
кволий розвиток	<i>slow growth</i>
консервативний уряд	<i>conservative administration</i>
короткострокове зростання	<i>short-run growth</i>
нібито	<i>allegedly</i>
над прожитковим мінімумом	<i>above a bare subsistence level</i>

не бути застосованим	<i>lying idle</i>
обсяг приватних інвестицій	<i>the amount of private investment</i>
підвищення	<i>an increase in</i>
підвищення податкових ставок	<i>increasing the rates of taxation</i>
підвищити життєвий рівень	<i>to raise the living standards</i>
підвищитися на 3 відсотки за один рік	<i>increase by 3 percent in one year</i>
перебувати при владі	<i>to be in power</i>
перебувати у застої	<i>stagnate</i>
переваги	<i>benefits</i>
перерозподілити	<i>to redistribute</i>
погляди на економіку	<i>the perspective on how to deal with the economy</i>
політика, спрямована на забезпечення повної зайнятості	<i>full-employment policies</i>
приймати вигляд	<i>take the form of</i>
процвітання	<i>prosperity</i>
проценти	<i>interest</i>
процентні ставки	<i>interest rates</i>
рівень економічного розвитку	<i>rate of economic growth</i>
річна продуктивність	<i>annual output</i>
реальний ВНП	<i>real GNP</i>
реальний прибуток на душу населення	<i>the real income per head</i>
реальний прибуток після сплати податків	<i>disposable real income</i>
ресурси	<i>supplies</i>
робочий тиждень	<i>working week</i>
розголошуються	<i>given a great deal of publicity</i>
середній	<i>average</i>
скорочення податків	<i>tax reduction</i>
сплачувати більші податки	<i>pay more in taxation</i>
споживання	<i>consumption</i>
справедливість (обґрунтованість)	<i>validity</i>
сприяти економічному розвитку та стабільності	<i>promote economic growth and stability</i>
сприяти розширенню	<i>expand</i>
стагфляція	<i>stagflation</i>
тремтіти під ударами Великої депресії	<i>reel from the Depression</i>
уникнути нестатку та злиднів	<i>escape from destitution and poverty</i>
урядові витрати	<i>government spending</i>

UNIT 1.3

INFLATION AND COMPETITIVENESS

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

<p>Inflation (1) describes a situation (2) where prices are persistently rising (3). It does not mean that all prices are moving to the same extent (4), or even in the same direction (5). Some prices may be rising very sharply, others may be rising very little, and a few may even be falling (6). Inflation is taking place when prices, on average (7), are rising. Inflation may also be described as a situation where the value of money (8) is falling. When prices are rising, the purchasing power of the pound (9) is falling; it will buy fewer and fewer goods and services.</p> <p>Inflation has been a world-wide problem in the post-war period, but different countries have experienced (10) very different rates of inflation (11). Some countries, such as Switzerland and Japan, have had relatively low rates of inflation. On the other hand, Brazil experienced inflation at a rate of 200 per cent per annum (12) in 1984, and in 1985 Bolivia had an inflation rate of more than 20 000 per cent per annum. Extremely high rates of inflation such as these are described as hyperinflation (13).</p>	<ol style="list-style-type: none">1. інфляція2. становище3. постійно зростають4. до однакової величини5. в одному напрямку6. падати7. за середніми показниками8. грошова вартість9. купівельна спроможність фунта10. зазнали11. рівні інфляції12. інфляція в 200 % на рік13. гіперінфляція
--	--

<p>There is still much disagreement among economists on the causes of inflation (14). Some of them believe that prices are pulled upwards (15) by excess demand (16). Others maintain that prices are pushed upwards by rising costs (17). Many economists now believe that inflation takes place when the money supply (18) is allowed to rise at a faster rate than total output.</p> <p>Governments have the power (19) to control prices (20), and this would seem an obvious way of controlling inflation (21). However, if prices are held down (22) below the equilibrium level (23), shortages (24) arise and these could lead to some form of rationing (25). Another problem is that if prices are held down while costs are still rising, many firms could find themselves making losses (26) and be forced to close down (27). Nevertheless, it is not very likely that workers will accept controls on wages (28) unless the government also places some kind of control (29) on prices.</p>	<p>14. причини інфляції 15. тягне вгору 16. надмірний попит 17. витрати, що підвищуються 18. грошовий запас 19. мати владу 20. контролювати ціни 21. контроль над інфляцією 22. утримуватися 23. нижче рівня рівноваги 24. нестача 25. нормування 26. зазнати збитків 27. припиняти свою діяльність 28. приймати контроль над зарплатнею 29. встановити контроль</p>
---	---

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. When prices are rising, the purchasing power of the pound is falling.	A. Серед економістів ще існують розбіжності щодо причин інфляції.
2. Different countries have experienced very different rates of inflation.	B. В 1985 році Болівія мала інфляцію більш ніж 20000 % на рік.
3. Inflation takes place when the money supply is allowed to rise at a faster rate than total output.	C. Якщо стримувати ціни при зростаючих витратах, багато фірм можуть зазнати збитків.
4. There is still much disagreement among economists on the causes of inflation.	D. Інфляція – це таке становище в економіці, при якому ціни постійно зростають.
5. Inflation describes a situation where prices are persistently rising.	E. Різні країни зазнали різних рівнів інфляції.
6. If prices are held down while costs are still rising, many firms could find themselves making losses.	F. Інфляція має місце тоді, коли грошовий запас зростає швидше ніж загальний обсяг продукції, що виробляється.
7. In 1985 Bolivia had an inflation rate of more than 20 000 per cent per annum.	G. Коли ціни зростають, купівельна спроможність фунта падає.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. inflation; 2. on average; 3. to experience; 4. causes of inflation; 5. the money supply; 6. below the equilibrium level; 7. to control inflation; 8. rationing; 9. to accept controls on wages; 10. to make losses; 11. the purchasing power of the pound; 12. to hold the prices down; 13. the value of money; 14. to close down; 15. to move to the same extent; 16. to rise sharply; 17. to pull the prices upwards; 18. excess demand; 19. hyperinflation; 20. to experience inflation at a rate of 200 per cent per annum; 21. total output; 22. to control prices; 23. to rise persistently; 24. rising costs; 25. to have the power.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. зазнати збитків; 2. контролювати ціни; 3. надмірний попит; 4. купівельна спроможність фунта; 5. за середніми показниками; 6. становище в економіці, при якому ціни постійно зростають; 7. падати; 8. грошова вартість; 9. зазнати; 10. на рік; 11. змінюватися в одному напрямку; 12. гіперінфляція; 13. рівні інфляції; 14. причини інфляції; 15. встановити контроль; 16. припинити свою діяльність; 17. нормування; 18. приймати контроль над зарплатнею; 19. утримувати ціни нижче рівня рівноваги; 20. грошовий запас; 21. контролювати інфляцію; 22. витрати, що зростають; 23. нестача; 24. мати владу; 25. всесвітня проблема; 26. відносно низькі рівні інфляції.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

policymakers	<i>високопоставлені політики</i>
fight	<i>боротися</i>
central bank	<i>центральний банк</i>
monetary expansion	<i>зростання грошової маси</i>
stable prices	<i>стабільні ціни</i>
be damaging	<i>наносити збитків</i>
create a downward spiral	<i>створити спіраль, спрямовану донизу</i>
push prices lower	<i>зменшувати ціни</i>
in the grip of deflation	<i>дефляція охопила</i>
deregulation	<i>дерегуляція</i>
benign	<i>нешкідливий</i>
malign	<i>небезпечний</i>
tightened monetary policy	<i>посилив грошову політику</i>
deflation	<i>дефляція</i>
target	<i>мета</i>
expectation of falling prices	<i>очікування падіння цін</i>
attack deflation	<i>атакувати дефляцію</i>
reduce demand	<i>знижувати попит</i>

excess capacity
consumer prices
beneficial effects
commodities
weak demand

надлишкова виробнича потужність
споживчі ціни
позитивний вплив
товари
слабкий попит

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Середній рівень інфляції в країнах великої сімки зараз складає лише 1%, що є найнижчим показником за останні півсторіччя.	A. Isn't the sign of a good central bank its willingness to turn a deaf ear to calls for monetary expansion, whatever the circumstances?
2. Центральний банк має бути готовим атакувати дефляцію так само жорстко, як інфляцію.	B. A good central bank also keeps in mind that deflation can be more damaging than inflation.
3. Протягом кількох десятиріч інфляція була примарою, що переслідувала більшість багатих економічних систем.	C. The average inflation rate in the G7 economies is now a mere 1%, the lowest for half a century.
4. Рівень інфляції у континентальній Європі при правильному вимірі складає близько нуля.	D. Prices are coming down partly thanks to the beneficial effects of new technology and deregulation.
5. Чи не є ознакою хорошого центрального банку його готовність не зважати на зростання грошової маси за будь-яких обставин?	E. In much of the world outside America, the risk of falling the consumer prices is at its greatest since the 1930s.
6. Путній центральний банк також має на увазі, що дефляція може принести більше збитків ніж інфляція.	F. For several decades the bogeyman for most rich economies has been inflation.
7. У багатьох країнах окрім Америки ризик падіння споживчих цін зараз найвищий з 1930-х років.	G. Continental Europe's inflation rate, if correctly measured, is close to zero.
8. Ціни падають частково через позитивний вплив нових технологій та дерегуляції.	H. A central bank should be ready to attack deflation as fiercely as it does inflation.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. the beneficial effects; 2. to attack deflation; 3. consumer prices; 4. in the grip of deflation; 5. deregulation; 6. to create a downward spiral; 7. policymakers; 8. commodities; 9. central bank; 10. the expectation of falling prices; 11. to be damaging; 12. monetary expansion; 13. to push prices lower; 14. to turn a deaf ear to; 15. bogeyman; 16. benign deflation; 17. weak demand; 18. to tighten monetary policy; 19. to reduce demand; 20. excess capacity; 21. malign deflation; 22. stable prices; 23. the average inflation rate; 24. to join the fray; 25. whatever the circumstances.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. жорстко атакувати інфляцію; 2. нешкідлива дефляція; 3. приносити збитки; 4. споживчі ціни; 5. середній рівень інфляції; 6. посилити грошову політику; 7. товари; 8. слабкий попит; 9. дерегуляція; 10. зростання грошової маси; 11. центральний банк; 12. небезпечна дефляція; 13. нові технології; 14. складати близько нуля; 15. високопоставлені політики; 16. атакувати дефляцію; 17. надлишкова виробнича потужність; 18. стабільні ціни; 19. створити спіраль, спрямовану донизу; 20. не зважати на; 21. примара; 22. позитивний вплив; 23. знизити попит; 24. дефляція охопила; 25. очікування падіння цін.

Exercise 2D. Listen to text 2D in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

level of inflation	<i>рівень інфляції</i>
relatively low and stable	<i>відносно низький і стабільний</i>
rise sharply on the world market	<i>раптово підвищитися на світовому ринку</i>
decline	<i>знижуватися</i>
vulnerable to sudden shocks	<i>погано реагувати на раптові удари</i>
economic recovery	<i>економічний підйом</i>
slide downward	<i>покотитися вниз</i>
severe recessions	<i>серйозні спади</i>
tight monetary policy	<i>жорстка кредитно-фінансова політика</i>
inflationary after-effects	<i>наслідки інфляційного характеру</i>
renewed inflation	<i>нова інфляція</i>
tip the U.S. economy into recession	<i>підштовхнути американську економіку до спаду виробництва</i>
upswing	<i>злет, підйом</i>
'double-dip' recession	<i>'подвійний спад'</i>

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Many Americans were not totally convinced that the problem of inflation had been permanently solved.	A. Після початкового злету економіка знову 'покотиться вниз' – явище, знане як 'подвійний спад'.
2. After an initial upswing the economy might suddenly slide downward – a phenomenon known as a 'double-dip' recession.	B. По закінченні бойових дій стало ясно, що інцидент не матиме тривалих наслідків інфляційного характеру.
3. As a result of an outbreak of war in the oil-rich Gulf, the price of petroleum rose sharply on the world market.	C. Багато американців не вірило, що з проблемою взагалі коли-небудь буде покінчено.

4. By the late 1980s and early 1990s Americans were enjoying a level of inflation that was relatively low and stable.	D. Раптове підвищення світових цін на нафту внаслідок війни у Перській затоці не на жарт налякало країну.
5. After hostilities had ceased, the incident appeared not to have left lingering inflationary after-effects.	E. Наприкінці 80-х – на початку 90-х років рівень інфляції в Америці був відносно низький і стабільний.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. robust recovery; 2. tight monetary policy; 3. a level of inflation; 4. inflationary after-effects; 5. a 'double-dip' recession; 6. renewed inflation; 7. to tip the economy into recession; 8. an economic recovery; 9. relatively low and stable; 10. a result of an outbreak of war; 11. an initial upswing; 12. severe recessions; 13. the oil-rich Gulf; 14. to rise sharply; 15. to decline; 16. on the world market; 17. the major concern; 18. to slide downward; 19. after hostilities had ceased; 20. the problem had been permanently solved.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. на світовому ринку; 2. відносно низький та стабільний; 3. наслідки інфляційного характеру; 4. початковий злет; 5. підштовхнути економіку до спаду виробництва; 6. внаслідок спалаху війни; 7. економічний підйом; 8. покотитися униз; 9. із проблемою було покінчено; 10. серйозний спад; 11. по закінченні бойових дій; 12. тривалий підйом; 13. багата нафтою Перська затока; 14. жорстка кредитно-фінансова політика; 15. різко підвищитися; 16. рівень інфляції; 17. найбільша турбота; 18. нова інфляція; 19. знизитися; 20. подвійний спад; 21. погано реагувати на раптові удари.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

inhibit	<i>перешкоджати</i>
demands for large amounts of capital	<i>потреби у великих обсягах капіталу</i>
heavy indebtedness	<i>велика заборгованість</i>
financial institutions	<i>кредитно-фінансова система</i>
financial sector	<i>фінансовий сектор</i>
insurance companies	<i>страхові компанії</i>
insolvent	<i>неслатоспроможний</i>
budget deficits	<i>бюджетний дефіцит</i>
convert to market-based economies	<i>перейти до ринкової моделі господарювання</i>
lenders	<i>позикодавці</i>
tightened lending standards	<i>більш жорсткі умови позичання</i>
loan	<i>позика</i>
bankruptcy	<i>банкрутство</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

А	В
1. Як наслідок позичальних ексцесів 80-х років, американські банки та інші позикодавці у 90-х роках зробили умови позичання більш жорсткими.	A. Eastern Europe was desperately trying to cast off the shackles of socialist controls and convert to market-based economies.
2. Багато людей таки зазнали банкрутства або стали несплатоспроможними.	B. The lending excesses of the 1980s left a legacy of heavy indebtedness and crippled financial institutions.
3. Банки, позиково-ощадні асоціації та страхові компанії трималися на ногах тільки завдяки ін'єкціям капіталу і злиттям з іншими компаніями.	C. More than a few toppled into bankruptcy, and some became insolvent.
4. Позичальні ексцеси 80-х років залишили по собі тяжку спадщину великої заборгованості й безліч дірок у кредитно-фінансовій системі.	D. Interest rates were high in part because of large U.S. budget deficits and the prospect that they might continue indefinitely.
5. Східна Європа відчайдушно намагалася скинути пута соціалістичної системи державного контролю й перейти до ринкової моделі господарювання.	E. Banks, savings and loans, and some insurance companies struggled to remain afloat by getting injections of capital or merging.
6. Облікові ставки в США були високі почасти через великий бюджетний дефіцит країни й перспективу їхнього безупинного підвищення.	F. As a result of the lending excesses of the 1980s, U.S. banks and other lenders had tightened lending standards in the 1990s.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. heavy indebtedness; 2. robustness; 3. lending excesses; 4. to cast off the shackles of socialist controls; 5. to become insolvent; 6. to inhibit economic growth; 7. high interest rates; 8. budget deficit; 9. merging; 10. to topple into bankruptcy; 11. to get injections of capital; 12. to tighten lending standards; 13. to anticipate; 14. to convert to market-based economies; 15. demands for large amounts of capital; 16. an economic recovery; 17. financial institutions; 18. to remain afloat; 19. insurance companies; 20. to be under strain; 21. lenders; 22. the entire financial sector; 23. poor-quality debt.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. зазнати страшного напруження; 2. високі облікові ставки; 3. 'кепський' борг; 4. зробити умови позичання більш жорсткими; 5. велика заборгованість; 6. перейти до ринкової моделі господарювання; 7. зазнати банкрутства; 8. потреба у великих обсягах капіталу; 9. скинути нута соціалістичної системи державного контролю; 10. злиття; 11. позикодавці; 12. позичальні ексцеси; 13. перешкоджати економічному

зростанню; 14. економічний підйом; 15. стати несплатоспроможним; 16. кредитно-фінансова система; 17. отримувати ін'єкції капіталу; 18. тривалість; 19. страхові компанії; 20. триматися на ногах; 21. бюджетний дефіцит.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. контролювати інфляцію; 2. нормування; 3. надмірний попит; 4. грошовий запас; 5. витрати, що зростають; 6. нижче рівня рівноваги; 7. стримувати ціни; 8. гіперінфляція; 9. припинити свою діяльність; 10. грошова вартість; 11. зазнати збитків; 12. контролювати ціни; 13. купівельна спроможність фунта; 14. загальний обсяг продукції; 15. створити спіраль, спрямовану донизу; 16. дерегуляція; 17. нешкідлива дефляція; 18. не зважати на; 19. високопоставлені політики; 20. позитивний вплив; 21. небезпечна дефляція; 22. зростання грошової маси; 23. посилити грошову політику; 24. приносити збитки; 25. знизити попит; 26. надлишкова виробнича потужність; 27. очікування падіння цін; 28. тривкий підйом; 29. жорстко атакувати інфляцію; 30. наслідки інфляційного характеру; 31. подвійний спад; 32. різко підвищитися; 33. відносно низький та стабільний; 34. покотитися униз; 35. велика заборгованість; 36. позичальні ексцеси; 37. перешкоджати економічному зростанню; 38. високі облікові ставки; 39. багата нафтою Перська затока; 40. початковий злет; 41. нова інфляція; 42. зазнати банкрутства; 43. триматися на ногах; 44. злиття; 45. позикодавці; 46. 'кепський' борг; 47. бюджетний дефіцит; 48. стати несплатоспроможним; 49. отримувати ін'єкції капіталу.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. rates of inflation; 2. rising costs; 3. to experience inflation at a rate of 200 % per annum; 4. the money supply; 5. to make losses; 6. to accept controls on wages; 7. the value of money; 8. excess demand; 9. the purchasing power of the pound; 10. to hold the prices down; 11. rationing; 12. hyperinflation; 13. shortage; 14. below the equilibrium level; 15. to control inflation; 16. excess capacity; 17. to tighten monetary policy; 18. the beneficial effects; 19. deregulation; 20. monetary expansion; 21. to turn a deaf ear to; 22. policymakers; 23. to create a downward spiral; 24. malign deflation; 25. to reduce demand; 26. stable prices; 27. benign deflation; 28. to attack inflation fiercely; 29. the expectation of falling prices; 30. robust recovery; 31. the oil-rich Gulf; 32. renewed inflation; 33. an initial upswing; 34. a 'double-dip' recession; 35. to rise sharply; 36. relatively low and stable; 37. inflationary after-effects; 38. to get injections of capital; 39. lenders; 40. merging; 41. budget deficit; 42. lending excesses; 43. poor-quality debt; 44. to topple into bankruptcy; 45. insurance companies; 46. to slide downward; 47. high interest rates; 48. to convert to market-based economies; 49. to become insolvent; 50. to inhibit economic growth; 51. heavy indebtedness.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

For several decades the bogeyman for most rich economies has been inflation. _____(1) began to fight it seriously 20 years ago, when Paul Volcker, chairman of America's Federal Reserve, dramatically _____(2) monetary policy. Countries from Britain to Brazil then joined the fray. With great success: the average _____(3) rate in the G7 economies is now a mere 1 %, the lowest for half a century. But even as the old enemy seems quiescent, a new and possibly more dangerous one may be rising up : _____(4).

And isn't the sign of a good _____(5) bank its willingness to turn a deaf ear to calls for _____(6) expansion, whatever the circumstances? Actually, no. The right target is broadly stable _____(7), which requires that a central bank should be ready to attack _____(8) as fiercely as it does inflation. Not only that, but a good central bank also keeps in mind that deflation can be more _____(9) than inflation, if it creates a downward _____(10) in which the _____(11) of falling prices _____(12) demand and pushes prices lower still, as happened in the Great Depression.

In much of the world outside America, the risk of falling the _____(13) prices (i.e. deflation) is at its greatest since the 1930s. Japan is already in the grip of deflation. Prices are falling in China and some other parts of East Asia. Continental Europe's inflation rate, if correctly measured, is close to zero. Prices are coming down partly thanks to the _____(14) effects of _____(15) technology and deregulation, and partly thanks to cheaper oil and other _____(16). Such deflation is generally benign. But alongside it are signs of a more _____(17) deflation, caused by _____(18) capacity and weak _____(19).

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

By the late 1980s and early 1990s, inflation had not disappeared, but Americans were enjoying **a level of inflation** that was **relatively low and stable** compared with the 1970s. This resulted in large part from **the severe recessions and tight monetary policy** of the early 1980s. But many Americans were not totally convinced that the problem of inflation had been permanently solved. They suffered a scare in 1990 when, as a result of an outbreak of war in the oil-rich Gulf, the price of petroleum **rose sharply on the world market**. It **declined** again after a few months, and after hostilities had ceased the incident appeared not to have left lingering **inflationary after-effects**.

But the incident showed how **vulnerable** the U.S. economy is **to sudden shocks**. The 1990 oil shock appeared to help **tip the U.S. economy into recession** in 1991. By then, the major concern of many Americans was gradually shifting from fears of **renewed inflation** to questions about how soon there would be **an economic recovery**, how robust the recovery might be, and whether after an initial **upswing** the economy might suddenly **slide downward** – a phenomenon known as a **'double-dip' recession**.

TEXT 4

High interest rates **inhibit** economic growth, and interest rates were already high, in part because of large U.S. **budget deficits** and the prospect that they might continue indefinitely. In addition, economists anticipated **demands for large amounts of capital** for Eastern Europe – a part of the world that was desperately trying to cast off the shackles of socialist controls and **convert to market-based economies**.

There were other reasons for concern about the robustness of an economic recovery. As a result of the lending excesses of the 1980s, which left a legacy of **heavy indebtedness** and crippled **financial institutions**, U.S. banks and other **lenders** had **tightened lending standards** in the 1990s. Indeed, the entire **financial sector** was under strain, as banks, savings and **loans**, and some **insurance companies**, hobbled by portfolios of poor-quality debt, struggled to remain afloat by getting injections of capital or merging. But more than a few toppled into **bankruptcy**, and some became **insolvent**.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

Наслідки інфляції у сфері розподілу були б не такими важкими і їх навіть можна було б уникнути, якби люди могли передбачати інфляцію та мали змогу коригувати свої номінальні доходи, враховуючи майбутні зміни в рівні цін. Наприклад, тривала інфляція, що почалася наприкінці 60-х років, в 70-х роках примусила багато профспілок наполягати на тому, щоб у трудові договори заносилися поправки на зростання вартості життя, які автоматично коригують доходи робітників, враховуючи інфляцію. Якщо передбачити появу інфляції, то можна також внести зміни у розподіл доходів між вищезгаданими кредитором та дебітором. Принустімо, що кредитор (можливо, комерційний чи позиково-ощадний банк) та отримувач позику (домогосподарство) домовляються про те, що 5 % – це помірні проценти ставка для позики строком на один рік у випадку, якщо рівень цін не зазнає змін. Але внаслідок інфляційних процесів як кредитор, так і отримувач позики вважають, що є підстави очікувати 6 %-вого підвищення цін протягом наступного року. Якщо банк надає позикодержцеві 100 доларів при 5 %-вій ставці, то наприкінці року він отримає 105 доларів. Але якщо інфляція дійсно сягне 6 % протягом цього року, то купівельна спроможність цих 105 доларів зменшиться приблизно до 99 доларів. Фактично виходить, що кредитор сплатить позикодержцеві один долар за те, що останній протягом року користувався його грошми.

TEXT 6

Кредитор може уникнути сплати такої дивної субсидії, якщо підніме процентну ставку згідно із передбачуваним рівнем інфляції. Наприклад, призначивши ставку в 11 %, кредитор наприкінці року отримає 111 доларів, що, враховуючи 6 %-ву інфляцію, мають реальну вартість, або купівельну спроможність, приблизно 105 доларів. В

такому випадку за користування 100 доларами протягом одного року відбувається принустима для обох сторін передача 5 доларів, або 5 %, від дебітора кредиторів. До речі, ощадні та позикові установи запровадили закладні із процентною ставкою, що змінюється, щоб захистити себе від негативного впливу інфляції. Між іншим, ці приклади доводять, що високі номінальні процентні ставки – це швидше наслідок інфляції, ніж причина.

Наш приклад вказує на відмінність між реальною процентною ставкою, з одного боку, та грошовою, або номінальною, процентною ставкою – з іншого. Реальна процентна ставка – це підвищення купівельної спроможності (у відсотках), що кредитор отримує від позикодержця. У нашому прикладі реальна процентна ставка складає 5 %. Номінальна процентна ставка – це підвищення грошової суми (у відсотках), яку отримує кредитор. У нашому прикладі номінальна процентна ставка дорівнює 11 %. Відмінність між двома цими поняттями полягає в тому, що, на відміну від номінальної процентної ставки, реальна процентна ставка коригується, або ‘дефлюється’, згідно з рівнем інфляції.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

TEXT 9

There is, frankly, much uncertainty and disagreement as to whether inflation is likely to be accompanied by a rising or a falling real national output. Some economists argue that full employment can only be achieved if some modest amount of inflation is tolerated. The levels of real national output and employment depend upon aggregate spending. If spending is low, the economy will operate in range 1. In this range there is price level stability, but real national output is substantially below its potential and the unemployment rate is high. If aggregate spending now increases to the extent that the economy moves into range 2, we find that society must accept a higher price level – some amount of inflation – to achieve these higher levels of real national output and the accompanying lower unemployment rates. Of course, if further increases in aggregate spending pull the economy into range 3, that spending will be purely inflationary because the full-employment or capacity level of real national output will have been reached.

The critical point for present purposes is that in range 2 there appears to be a tradeoff between output (including employment), on the one hand, and inflation, on the other. Some moderate amount of inflation must be accepted if we are to realize high levels of output and

employment. The high levels of spending which give us higher levels of output and low unemployment rates also cause some inflation. Stated differently, an inverse relationship may exist between the inflation rate and the unemployment rate.

This scenario has been criticized in recent years. Some economists feel that any tradeoff between the inflation rate and the unemployment rate is a transitory or short-run phenomenon at best and there is no such tradeoff in the long run.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

ТЕХТ 10

Інфляція може також зурочити власників заощаджень. Зі зростанням цін реальна вартість, або купівельна спроможність заощаджень, відкладених на чорний день, зменшиться. Під час інфляції зменшується реальна вартість термінових рахунків у банку, страхових полісів, щорічної ренти та інших паперових активів із фіксованою вартістю, що їх колись вистачало, аби подолати важкі непередбачені обставини або забезпечити спокійний вихід на пенсію. Найпростіший випадок: людина відклала 1000 доларів готівкою. З 1967–1977 рр. ця сума втратила б половину своєї реальної вартості. Звичайно, усі форми заощаджень приносять відсоток, проте вартість заощаджень зменшуватиметься, якщо рівень інфляції перевищить процентну ставку.

Федеральний уряд, що накопичував протягом десятиліть великий державний борг у 2600 млрд дол., також отримав велику вигоду від інфляції. Протягом усієї історії федеральний уряд регулярно сплачував борги зі знов отриманих позик. Інфляція надала змогу міністерству фінансів сплатити борги доларами, що мають меншу купівельну спроможність, ніж ті, що воно отримало. Номінальний національний дохід, отже й податкові збори збільшуються при інфляції; обсяги ж державного боргу не збільшуються. Це означає, що інфляція полегшує для федерального уряду реальний тягар державного борга. При тому, що інфляція приносить таку вигоду федеральному уряду, деякі економісти відкрито запитують: чи може суспільство розраховувати на те, що уряд старанно намагатиметься зупинити інфляцію?

Дійсно, деякі країни, такі, як Бразилія, колись настільки широко користувались інфляцією, щоб зменшити реальну вартість своїх боргів, що тепер кредитори примушують їх позичати не в своїй валюті, а в американських доларах або якій-небудь іншій відносно стійкій валюті. Це не дозволяє використовувати інфляцію в самій країні, щоб запобігти 'невиконанню зобов'язань' за боргами. Будь-яка інфляція в країні призводить до зменшення реальної вартості її валюти, але не вартості борга, що необхідно сплатити.

Glossary

English-Ukrainian

accept controls on wages	<i>приймати контроль над зарплатнею</i>
attack deflation	<i>атакувати дефляцію</i>
bankruptcy	<i>банкрутство</i>
be damaging	<i>наносити збитків</i>
below the equilibrium level	<i>нижче рівня рівноваги</i>
beneficial effect	<i>позитивний вплив</i>
benign	<i>нешкідливий</i>
budget deficits	<i>бюджетний дефіцит</i>
causes of inflation	<i>причини інфляції</i>
central bank	<i>центральний банк</i>
close down	<i>припиняти свою діяльність</i>
commodities	<i>товари</i>
consumer prices	<i>споживчі ціни</i>
control prices	<i>контролювати ціни</i>
controlling inflation	<i>контроль над інфляцією</i>
convert to market-based economies	<i>перейти до ринкової моделі господарювання</i>
create a downward spiral	<i>створити спіраль, спрямовану донизу</i>
decline	<i>знижуватися</i>
deflation	<i>дефляція</i>
demands for large amounts of capital	<i>потреби у великих обсягах капіталу</i>
deregulation	<i>дерегуляція</i>
double-dip recession	<i>'подвійний спад'</i>
economic recovery	<i>економічний підйом</i>
excess capacity	<i>надлишкова виробнича потужність</i>
excess demand	<i>надмірний попит</i>
expectation of falling prices	<i>очікування падіння цін</i>
experience	<i>зазнавати</i>
fall	<i>падати</i>
fight	<i>боротися</i>
financial institutions	<i>кредитно-фінансова система</i>
financial sector	<i>фінансовий сектор</i>
have the power	<i>мати владу</i>
heavy indebtedness	<i>велика заборгованість</i>
hold down	<i>утримуватися</i>
hyperinflation	<i>гіперінфляція</i>
in the grip of deflation	<i>дефляція охопила</i>
in the same direction	<i>в одному напрямку</i>
inflation	<i>інфляція</i>

inflation at a rate of 200 per cent per annum	<i>інфляція в 200 % на рік</i>
inflationary after-effects	<i>наслідки інфляційного характеру</i>
inhibit	<i>перешкоджати</i>
insolvent	<i>неслатоспроможний</i>
insurance companies	<i>страхові компанії</i>
lender	<i>позикодавець</i>
level of inflation	<i>рівень інфляції</i>
loan	<i>позика</i>
make losses	<i>зазнати збитків</i>
malign	<i>небезпечний</i>
monetary expansion	<i>зростання грошової маси</i>
money supply	<i>грошовий запас</i>
on average	<i>за середніми показниками</i>
persistently rising	<i>постійно зростаючий</i>
place some kind of control	<i>встановити певний контроль</i>
policymakers	<i>високопоставлені політики</i>
pull upwards	<i>тягнути вгору</i>
purchasing power of the pound	<i>купівельна спроможність фунта</i>
push prices lower	<i>зменшувати ціни</i>
rate of inflation	<i>рівень інфляції</i>
rationing	<i>нормування</i>
reduce demand	<i>знижувати попит</i>
relatively low and stable	<i>відносно низький і стабільний</i>
renewed inflation	<i>нова інфляція</i>
rising costs	<i>витрати, що підвищуються</i>
rise sharply on the world market	<i>раптово підвищитися на світовому ринку</i>
same extent	<i>однакової величини</i>
severe recession	<i>серйозний спад</i>
shortage	<i>нестача</i>
situation	<i>становище</i>
slide downward	<i>покотитися униз</i>
stable prices	<i>стабільні ціни</i>
target	<i>мета</i>
tight monetary policy	<i>жорстка кредитно-фінансова політика</i>
tighten monetary policy	<i>посилити грошову політику</i>
tightened lending standards	<i>більш жорсткі умови позичання</i>
tip the U.S. economy into recession	<i>підштовхнути американську економіку до спаду виробництва</i>
upswing	<i>підйом, стрибок</i>
value of money	<i>грошова вартість</i>
vulnerable to sudden shocks	<i>погано реагуючий на раптові удари</i>
weak demand	<i>слабкий попит</i>

Ukrainian-English

атакувати дефляцію	<i>attack deflation</i>
банкрутство	<i>bankruptcy</i>
більш жорсткі умови позичання	<i>tightened lending standards</i>
боротися	<i>fight</i>
бюджетний дефіцит	<i>budget deficits</i>
в одному напрямку	<i>in the same direction</i>
відносно низький і стабільний	<i>relatively low and stable</i>
велика заборгованість	<i>heavy indebtedness</i>
високопоставлені політики	<i>polycymakers</i>
витрати, що підвищуються	<i>rising costs</i>
встановити певний контроль	<i>place some kind of control</i>
гіперінфляція	<i>hyperinflation</i>
грошова вартість	<i>value of money</i>
грошовий запас	<i>money supply</i>
дерегуляція	<i>deregulation</i>
дефляція	<i>deflation</i>
дефляція охопила	<i>in the grip of deflation</i>
економічний підйом	<i>economic recovery</i>
жорстка кредитно-фінансова політика	<i>tight monetary policy</i>
за середніми показниками	<i>on average</i>
зазнавати	<i>experience</i>
зазнати збитків	<i>make losses</i>
зменшувати ціни	<i>push prices lower</i>
знижувати попит	<i>reduce demand</i>
знижуватися	<i>decline</i>
зростання грошової маси	<i>monetary expansion</i>
інфляція	<i>inflation</i>
інфляція в 200 % на рік	<i>inflation at a rate of 200 per cent per annum</i>
коитроль над інфляцією	<i>controlling inflation</i>
коитролювати ціни	<i>control prices</i>
кредитно-фінансова система	<i>financial institutions</i>
купівельна спроможність фунта	<i>purchasing power of the pound</i>
мати владу	<i>have the power</i>
мета	<i>target</i>
надлишкова впробнича потужність	<i>excess capacity</i>
надмірний попит	<i>excess demand</i>
наносити збитків	<i>to be damaging</i>
наслідки інфляційного характеру	<i>inflationary after-effects</i>
небезпечний	<i>malign</i>
неслатоспроможний	<i>insolvent</i>

нестача	<i>shortage</i>
нешкідливий	<i>benign</i>
нижче рівня рівноваги	<i>below the equilibrium level</i>
нова інфляція	<i>renewed inflation</i>
нормування	<i>rationing</i>
однакової величини	<i>same extent</i>
очікування падіння цін	<i>expectation of falling prices</i>
підштовхнути американську економіку до спаду виробництва	<i>tip the U.S. economy into recession</i>
падати	<i>fall</i>
перейти до ринкової моделі господарювання	<i>convert to market-based economies</i>
перешкоджати	<i>inhibit</i>
підйом	<i>upswing</i>
погано реагуючий на раптові удари	<i>vulnerable to sudden shocks</i>
‘подвійний спад’	<i>‘double-dip’ recession</i>
позика	<i>loan</i>
позикодавець	<i>lender</i>
позитивний вплив	<i>beneficial effect</i>
покотитись униз	<i>slide downward</i>
посилити грошову політику	<i>tighten monetary policy</i>
постійно зростаючий	<i>persistently rising</i>
потреби у великих обсягах капіталу	<i>demands for large amounts of capital</i>
иріймати коитроль над зарплатнею	<i>accept controls on wages</i>
иріпиняти свою діяльність	<i>close down</i>
ирічини інфляції	<i>causes of inflation</i>
рівень інфляції	<i>level of inflation, rate of inflation</i>
раптово підвищитися на світовому ринку	<i>rise sharply on the world market</i>
серйозний спад	<i>severe recession</i>
слабкий попит	<i>weak demand</i>
споживчі ціни	<i>consumer prices</i>
стабільні ціни	<i>stable prices</i>
становище	<i>situation</i>
створити спіраль, сирямовану донизу	<i>create a downward spiral</i>
страхові компанії	<i>insurance companies</i>
стрибок	<i>upswing</i>
товари	<i>commodities</i>
тягнути вгору	<i>pull upwards</i>
утримуватись	<i>held down</i>
фінансовий сектор	<i>financial sector</i>
центральний банк	<i>central bank</i>

UNIT 1.4

INDUSTRIAL PRODUCTION AND SERVICES

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

Every day we can see people **carrying out economic activities** (1). They are taking place in houses, shops, **offices** (2), factories and banks, on farms, on building sites, and so on. The study of this great variety of activities is made much easier by classifying them into three **main types of activity** (3) – production, consumption and **exchange** (4).

The word *production* is usually taken to mean the making of some **physical object** (5), such as a motor car, a piece of furniture or a pair of shoes, or the growing of some particular crop, such as wheat or potatoes.

In economics, however, the word *production* has a much wider meaning. Production takes place so that **people's wants** (6) can be satisfied. Any kind of work which helps **to satisfy** (7) people's wants, and for which they are **prepared to pay a price** (8), is **productive work** (9).

Production, therefore, includes the **output of services** (10) as well as goods. If people are prepared to pay a price for a service, it must be satisfying a want in the same way as a physical object.

1. *займатися економічною діяльністю*
2. *контори*
3. *головні роди діяльності*
4. *обмін*
5. *матеріальний предмет*
6. *людські потреби*
7. *задовольняти*
8. *ладні сплачувати певну ціну*
9. *виробнича праця*
10. *надання послуг*

<p>The people who work in service industries (11) (such as wholesaling (12), retailing (13), banking (14), insurance, accountancy (15), transport (16), the law (17), education and health) are productive in the same way as car workers and farmers. It is clear that, in a modern economy, factories, mines, power stations, farms. etc. would find it impossible to operate (18) without such services.</p> <p>Consumption describes the ‘using up’ of goods and services in order to satisfy our wants.</p> <p>In a modern economy, a large part of total consumption (19) consists of services. In Britain, for example, people are all very dependent on the transport, telephone, legal, education and health services (20). Entertainment (21) is another important service industry.</p>	<p>11. сфера послуг 12. оптова торгівля 13. роздрібна торгівля 14. банківські операції 15. бухгалтерський облік 16. транспортні послуги 17. правові послуги 18. працювати 19. загальне споживання 20. залежать від послуг 21. розваги</p>
--	---

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Production includes the output of services as well as goods.	A. Ще одна важлива сфера послуг – розваги.
2. In a modern economy, a large part of total consumption consists of services.	B. До виробництва входить випуск послуг, так само як випуск товарів.
3. The people who work in service industries are productive in the same way as car workers and farmers.	C. До сфери послуг входять оптова та роздрібна торгівля, банківські операції, страхування, бухгалтерський облік, транспортні та правові послуги, освіта та охорона здоров'я.
4. Entertainment is another important service industry.	D. Завдяки виробництву можна задовольнити людські потреби.
5. There are three main types of activity – production, consumption and exchange.	E. У сучасній економіці велика частина загального споживання припадає на послуги.
6. Service industries include wholesaling, retailing, banking, insurance, accountancy, transport, the law, education and health.	F. Люди, які працюють у сфері послуг є такими ж виробниками як механіки і фермери.
7. Production takes place so that people's wants can be satisfied.	G. Існує три головних роди діяльності – виробництво, споживання та обмін.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. production; 2. entertainment; 3. output of services; 4. wholesaling; 5. to carry out economic activities; 6. productive work; 7. to satisfy people's wants; 8. consumption; 9. legal services; 10. exchange; 11. accountancy; 12. banking; 13. to operate without

some services; 14. retailing; 15. to be dependent on services; 16. insurance; 17. service industries; 18. transport services; 19. total consumption; 20. to be prepared to pay a price; 21. power stations; 22. mines; 23. a physical object; 24. to grow some particular crop; 25. health services.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. випуск послуг; 2. правові послуги; 3. банківські операції; 4. займатися економічною діяльністю; 5. роздрібна торгівля; 6. вирощувати певну культуру; 7. виробництво; 8. матеріальний предмет; 9. виробнича праця; 10. коитори; 11. працювати без певних послуг; 12. шахти; 13. споживання; 14. електростанції; 15. охорона здоров'я; 16. обмін; 17. страхування; 18. загальне споживання; 19. транспортні послуги; 20. бути ладним сплачувати певну ціну; 21. розваги; 22. бухгалтерський облік; 23. оптова торгівля; 24. освіта; 25. сфера послуг; 26. задовольняти людські потреби; 27. залежати від послуг.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

primary industries	<i>добувні галузі промисловості</i>
carry out	<i>здійснювати</i>
process of production	<i>процес виробництва</i>
raw materials	<i>сировина</i>
agriculture	<i>сільське господарство</i>
mining	<i>гірничодобувна промисловість</i>
quarrying	<i>відкриті гірничі розробки</i>
forestry	<i>лісове господарство</i>
fishing	<i>рибальство</i>
secondary industries	<i>обробні галузі промисловості</i>
processing	<i>переробний</i>
manufacturing	<i>обробний</i>
finished products	<i>готові вироби</i>
semi-finished products	<i>напівфабрикати</i>
tertiary industries	<i>виробництво послуг</i>
primary and secondary sectors	<i>добувна та обробна промисловості</i>
supply services directly to consumers	<i>надавати послуги безпосередньо споживачам</i>
function	<i>функціонувати</i>
undertakings	<i>підприємства</i>

communications
postal services
wholesalers and retailers
catering services
tourism

засоби зв'язку
поштові послуги
оптові та роздрібні підприємства
громадське харчування
туризм

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Обробні галузі промисловості – це переробні та виробничі галузі.	A. Primary industries carry out the first stage in the process of production.
2. До послуг, що надаються безпосередньо споживачам та фірмам, входять освіта та охорона здоров'я, громадське харчування, туризм та розваги.	B. Firms in tertiary industries provide services of all kinds to firms in the primary and secondary sectors.
3. Фірми, що належать до виробництва послуг, надають різноманітні послуги, необхідні у добувній та обробній промисловостях.	C. In the developing countries, a large percentage of the working population is employed in the primary sector.
4. Обробні галузі перетворюють сировину на готові вироби та напівфабрикати.	D. Secondary industries are the processing and manufacturing industries.
5. До прикладів добувної промисловості належать сільське господарство, гірничодобувна промисловість, відкриті гірничі розробки, лісове господарство та рибальство.	E. Services supplied directly to consumers as well as to firms include the education and health services, catering services, tourism and entertainment.
6. Добувні галузі – перший етап у процесі виробництва.	F. Examples of primary industries include agriculture, mining, quarrying, forestry and fishing.
7. Країни, що розвиваються, мають великий відсоток населення, що працює у добувній промисловості.	G. Secondary industries change the raw materials into finished or semi-finished products.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. primary industries; 2. finished products; 3. process of production; 4. tertiary industries; 5. agriculture; 6. to function; 7. wholesalers; 8. undertakings; 9. quarrying; 10. communications; 11. semi-finished products; 12. forestry; 13. retailers; 14. to carry out; 15. the postal services; 16. developing countries; 17. tourism; 18. catering services; 19. secondary industries; 20. to supply services directly to consumers; 21. mining; 22. the primary sector; 23. to extract from the ground; 24. raw materials; 25. to produce steel; 26. working population.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. відкриті гірничі розробки; 2. сільське господарство; 3. громадське харчування; 4. виробляти хімікати; 5. напівфабрикати; 6. роздрібні підприємства; 7. країни, що розвиваються; 8. туризм; 9. готові вироби; 10. видобувати з земних надр; 11. оптові підприємства; 12. сировина; 13. рибальство; 14. процес виробництва; 15. функціонувати; 16. поштові послуги; 17. добувні галузі; 18. виробництво послуг; 19. гірничодобувна промисловість; 20. підприємства; 21. рівень економічного розвитку; 22. здійснювати; 23. обробні галузі промисловості; 24. засоби зв'язку; 25. лісове господарство; 26. надавати послуги безпосередньо споживачам.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

individuals	<i>окремі громадяни</i>
for personal use	<i>в побуті</i>
consumer economy	<i>споживча економіка</i>
businesses	<i>приватні компанії і підприємства</i>
exert a measure of influence	<i>впливати</i>
market economy	<i>ринкова економіка</i>
product reliability and safety	<i>надійність та безпечність товарів</i>
at a lower price	<i>за нижчу ціну</i>
attract more sales	<i>збуватися швидше</i>
competitor	<i>конкурент</i>
maintain high quality	<i>зберігати високу якість</i>
compete	<i>конкурувати</i>
provider of goods and services	<i>виробник товарів та надавач послуг</i>
owner	<i>власник</i>
earn a profit	<i>отримати прибуток</i>
business operations	<i>комерційна діяльність</i>

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. If one automaker, domestic or foreign, produces a better car at a lower price, the market will begin to shift.	A. Власники й менеджери розраховують отримати прибуток від своєї комерційної діяльності.
2. Owners and managers expect to earn a profit from their business operations.	B. Виробниками товарів та надавачами послуг вважаються власники, менеджери та робітники.

3. Almost two-thirds of the nation's total economic output consists of goods and services bought by individuals for personal use.	С. Якщо автомобілебудівна компанія, вітчизняна чи іноземна, почне випускати кращі автомобілі за нижчу ціну, ринок неодмінно на це відреагує.
4. Providers of goods and services include owners, managers and workers.	Д. Більшість споживачів шукають як добрих цін, так і надійних товарів.
5. Most consumers look for good values when they buy, as well as product reliability and safety.	Е. Майже дві третини від загального обсягу виробництва в Америці припадає на товари та послуги, що ними користуються окремі громадяни в побуті.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. consumer economy; 2. for personal use; 3. at a lower price; 4. to maintain high quality; 5. market economy; 6. business operations; 7. efficient producers; 8. to attract more sales; 9. providers of goods and services; 10. to earn a profit; 11. to compete; 12. product reliability and safety; 13. business; 14. ratio; 15. the nation's total economic output; 16. goods and services bought by individuals; 17. to exert a measure of influence; 18. goods and services bought by government and business; 19. the market will begin to shift; 20. competitors; 21. to reward; 22. owners; 23. the public; 24. to drive out.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. конкурувати; 2. співвідношення; 3. у побуті; 4. впливати; 5. ириватні компанії і підприємства; 6. надійність та безпечність товарів; 7. вибувати з гри; 8. споживча економіка; 9. товари та послуги, що ними користуються окремі громадяни; 10. товари та послуги, що їх купують урядові структури та приватні компанії і підприємства; 11. за нижчу ціну; 12. споживач; 13. ринкова економіка; 14. власники; 15. виробники, які працюють ефективно; 16. винагороджувати; 17. збуватися швидше; 18. отримати ирибуток; 19. загальний обсяг виробництва країни; 20. забезпечувати високу якість; 21. комерційна діяльність; 22. виробники товарів та надавачі послуг.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

pure competition	<i>чиста конкуренція</i>
monopolistic competition	<i>монополістична конкуренція</i>
product differentiation	<i>диференціація виробів</i>
standardized	<i>стандартизований</i>
homogeneous product	<i>однорідна продукція</i>
workmanship	<i>якість роботи</i>
retail stores	<i>роздрібні крамниці</i>
chain	<i>мережа</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. За умов чистої конкуренції, фірми виробляють стандартизовану, або однорідну, продукцію; за умов монополістичної конкуренції, виробники випускають різновиди даного продукту.	A. Product differentiation may take the form of physical or qualitative differences in the products themselves.
2. Будь-яке місто достатньо велике за розміром має низку роздрібних крамниць, що продають чоловічий та жіночий одяг, який значно відрізняється від аналогічного одягу з крамниць іншого міста стилем, матеріалом та якістю роботи.	B. In contrast to pure competition, monopolistic competition has the fundamental feature of product differentiation.
3. Вироби можуть відрізнятися за своїми фізичними, або якісними параметрами.	C. 'Real' differences involving functional features, materials, design, and workmanship are vitally important aspects of product differentiation.
4. 'Реальні' відмінності, до яких входять функціональні особливості, матеріали, дизайн та якість роботи, є вкрай важливими аспектами диференціації виробів.	D. One fast-food hamburger chain may feature sesame seed buns, while a competitor stresses the juiciness of its hamburgers.
5. На відміну від чистої конкуренції, одною з основних ознак монополістичної конкуренції є також диференціація продукту.	E. Purely competitive firms produce a standardized or homogeneous product; monopolistically competitive producers turn out variations of a given product.
6. Одна з мереж закусочних швидкого обслуговування, що торгують гамбургерами, приділяє велику увагу якості своїх булочок, які відрізняються пряним ароматом, в той час як її конкурент приділяє особливу увагу якості рублених котлет.	F. Any city of a reasonable size will have a variety of retail stores selling men's and women's clothing which vary greatly in terms of styling, materials, and quality of workmanship.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. product differentiation; 2. workmanship; 3. standardized; 4. chain; 5. pure competition; 6. to vary greatly in terms of; 7. design; 8. monopolistic competition; 9. variations of a given product; 10. purely competitive firms; 11. homogeneous product; 12. physical differences; 13. qualitative differences; 14. to feature sesame seed buns; 15. to stress the juiciness of one's hamburgers; 16. presentation; 17. retail stores; 18. monopolistically competitive producers; 19. functional features; 20. vitally important aspects; 21. hardware capacity; 22. software; 23. fast-food hamburger chain; 24. turn out.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. різновиди даного продукту; 2. дизайн; 3. однорідна продукція; 4. значно відрізнятися; 5. виробники за умов монополістичної конкуренції; 6. приділяти особливу увагу якості рублених котлет; 7. функціональні особливості; 8. потужність апаратури; 9. диференціація продукту; 10. вкрай важливі аспекти; 11. якісні параметри; 12. стандартизований; 13. програмне забезпечення; 14. фізичні параметри; 15. випускати; 16. мережа; 17. чиста конкуренція; 18. приділяти велику увагу якості своїх булочок, які відрізняються пряним ароматом; 19. за умов чистої конкуренції; 20. роздрібні крамниці; 21. якість роботи; 22. викладення; 23. монополістична конкуренція.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. випуск послуг; 2. виробництво; 3. займатися економічною діяльністю; 4. бути ладним сплачувати певну ціну; 5. сфера послуг; 6. розваги; 7. залежати від послуг; 8. оптова торгівля; 9. бухгалтерський облік; 10. іправові послуги; 11. загальне споживання; 12. банківські операції; 13. виробнича праця; 14. задовольняти людські потреби; 15. обмін; 16. роздрібна торгівля; 17. напівфабрикати; 18. добувні галузі; 19. відкриті гірничі розробки; 20. оптові підприємства; 21. країни, що розвиваються; 22. готові вироби; 23. роздрібні підприємства; 24. громадське харчування; 25. надавати послуги безпосередньо споживачам; 26. виробництво послуг; 27. обробні галузі промисловості; 28. забезпечувати високу якість; 29. ринкова економіка; 30. загальний обсяг виробництва країни; 31. споживча економіка; 32. збуватися швидше; 33. товари та послуги, що ними користуються окремі громадяни; 34. конкурейти; 35. отримати прибуток; 36. у побуті; 37. вибувати з гри; 38. співвідношення; 39. комерційна діяльність; 40. однорідна продукція; 41. диференціація виробів; 42. якість роботи; 43. монополістична конкуренція; 44. якісні параметри; 45. стандартизований; 46. чиста конкуренція; 47. різновиди даного продукту; 48. за умов чистої конкуренції; 49. функціональні особливості; 50. роздрібні крамниці; 51. виробники за умов монополістичної конкуренції.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. service industries; 2. to be prepared to pay a price; 3. entertainment; 4. production; 5. legal services; 6. to be dependent on services; 7. total consumption; 8. wholesaling; 9. output of services; 10. accountancy; 11. banking; 12. to carry out economic activities; 13. exchange; 14. to satisfy people's wants; 15. retailing; 16. productive work; 17. quarrying; 18. finished products; 19. tertiary industries; 20. semi-finished products; 21. to supply services directly to consumers; 22. developing countries; 23. catering services; 24. secondary industries; 25. retailers; 26. to maintain high quality; 27. wholesalers; 28. primary industries; 29. goods and services bought by individuals; 30. consumer economy; 31. to

earn a profit; 32. to attract more sales; 33. for personal use; 34. ratio; 35. workmanship; 36. the nation's total economic output; 37. monopolistic competition; 38. homogeneous product; 39. standardized; 40. market economy; 41. to drive out; 42. business operations; 43. product differentiation; 44. pure competition; 45. competitors; 46. qualitative differences; 47. functional features; 48. retail stores.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

TEXT 2

The many different industries producing goods and services are divided into three broad groups.

_____ (1) industries are described so because they _____ (2) out the first stage in the process of _____ (3). They produce raw _____ (4), either by extracting them from the _____ (5) or by growing them. Examples include agriculture, _____ (6), quarrying, forestry and _____ (7).

_____ (8) industries are the _____ (9) and manufacturing industries, which carry out the second stage in the process of production. They change the _____ (10) materials into finished or _____ (11) products. Examples include the industries producing steel, chemicals, furniture, clothing, footwear, motor cars and so on.

Firms in _____ (12) industries provide services of all kinds to firms in the primary and _____ (13) sectors. They also _____ (14) services _____ (15) to consumers. In a modern society, the firms in the _____ (16) and secondary sectors would find it impossible to function without the services supplied by banks, insurance companies, transport _____ (17), communications (e.g. the _____ (18) services and telephone network), _____ (19) and retailers. Services supplied directly to consumers as well as to firms include the education and health services, catering _____ (20), tourism and entertainment.

The proportions of the labor force employed in the different _____ (21) of the economy vary according to the level of economic development. In the developing countries, a large percentage of the working population is employed in the _____ (22) sector.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

Almost two-thirds of the nation's total economic output consists of goods and services bought by **individuals for personal use**. The remaining one-third is bought by government and **business**. Because of this ratio, the nation is sometimes characterized as a '**consumer economy**'.

It is evident, then, that the consumer will **exert a measure of influence** over the **market economy**. Naturally, most consumers look for good values when they buy, as well as

product reliability and safety. If one automaker, domestic or foreign, produces a better car at a lower price, the market will begin to shift as that car attracts more sales than its competitors. In theory, this phenomenon rewards efficient producers who maintain high quality at low prices, and drives out those who cannot compete.

Providers of goods and services include owners, managers and workers. Owners and managers make decisions on what and how to produce, relying on what they think the public will buy and expecting to earn a profit from their business operations.

TEXT 4

In contrast to **pure competition**, **monopolistic competition** has the fundamental feature of **product differentiation**. Purely competitive firms produce a **standardized** or **homogeneous product**; monopolistically competitive producers turn out variations of a given product. In fact, product differentiation may take a number of different forms.

Most obviously, product differentiation may take the form of physical or qualitative differences in the products themselves. 'Real' differences involving functional features, materials, design, and **workmanship** are vitally important aspects of product differentiation. Personal computers, for example, may differ in terms of hardware capacity, software, graphics, and the degree to which they are 'user-friendly'. There are literally scores of competing principles of economics texts which differ in terms of content, organization, presentation and readability, pedagogical aids, graphics and design, and so forth. Any city of a reasonable size will have a variety of **retail stores** selling men's and women's clothing which vary greatly in terms of styling, materials, and quality of workmanship. Similarly, one fast-food hamburger chain may feature sesame seed buns, while a competitor stresses the juiciness of its hamburgers.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

Послуги та умови, що пов'язані з продажем виробу, є важливими аспектами його диференціації. Одна бакалійна крамниця може приділяти особливу увагу якості обслуговування покупців, її робітники упаковують ваші покупки та відносять їх до вашого автомобіля. Конкурент в особі великої роздрібно-ї крамниці може дозволити покупцям самим упаковувати та переносити покупки, але продавати їх за нижчими цінами. 'Одноразовий' чистіть одягу часто віддається перевага над чисткою, що є аналогічною за якістю, але триває три дні. Ввічливість та послужливість робітників крамниці, репутація фірми щодо обслуговування покупців або обміну її виробів, наявність кредиту являють собою аспекти диференціації виробу, що пов'язані з послугами.

Вироби також можуть бути диференційовані на основі розташування та доступності. Невеличкі міні-бакалеї або іродовольчі магазини самообслуговування успішно конкурують із великими супермаркетами, незважаючи на те, що останні мають набагато ширший асортимент іродуктів та назначають нижчі ціни. Власники маленьких крамниць розташовують їх близько до покупців, на найбільш жвавих вулицях, часто

вони відкриті 24 години на добу. Так, наприклад, близьке сусідство бензоаиравної станції до автомагістралей, що зв'язують штати, дозволяє їй иродавати бензин за більш високою ціною, ніж це могла б робити бензоколонка, розташована в місті, в 2 чи 3 милях від такої автомагістралі.

ТЕХТ 6

Диференціація виробу може також бути результатом – в значній мірі – уявних відмінностей, створених шляхом реклами, пакування та використання торгових знаків і торгових марок. Коли та чи інша марка джинсів або парфумів пов'язується з ім'ям якої-небудь знаменитості, то це може вплинути на попит на ці вироби з боку покупців. Багато споживачів вважає, що зубна паста, упакована в аерозольний балоичик, краща за таку саму пасту в звичайному тюбику. Хоча існує низка медикаментів, за властивостями подібних до аспірину, створення спрнятливих умов для продажу та яскрава реклама можуть переконати багатьох споживачів, що аспірин фірми “Баер” є кращим та заслуговує на більш високу ціну, ніж його менш відомий замітник.

Одним із важливих значень диференціації виробу є те, що, незважаючи на наявність великої кількості фірм, виробники, в умовах монополістичної конкуренції, мають обмежені можливості контролю над цінами на власну продукцію. Споживачі віддають перевагу виробам конкретних иродавців і у певних межах сплачують більш високу ціну за цю продукцію, аби задовольнити власний смак. Продавці та покупці більше не пов'язані стихійно, як на ринку чистої конкуренції.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

ТЕХТ 9

Critics cite two important cases of market failure. First, the market system may fail to register all the benefits and costs associated with the production and consumption of certain goods and services. That is, some benefits and costs are external to the market in that they accrue to parties other than the immediate buyer and seller. Such benefits and costs are called spill-over or external benefits and costs. For example, consumer demand as registered in the market embodies only the satisfactions which accrue to individual consumers who purchase goods and services; it does not reflect the fact that the purchase of such services as vaccinations and education yields widespread benefits or satisfactions to the community (society) as a whole. Similarly, the supply decisions of producers are based upon the costs which the market obligates them to bear and do not reflect external costs, that is, costs borne by society at large such as various forms of environmental pol-

lution. The point is this: where demand and supply do not accurately reflect all the benefits and all the costs of production, that is, where external benefits and costs exist, the market system cannot be expected to bring about an allocation of resources which best satisfies the wants of society.

The second case of market failure arises because the market system tabulates only individual wants. There are many wants involving goods and services which cannot be financed by individuals through the market. For example, such goods and services as highway, flood-control programs, and national defense cannot be purchased in desired amounts by households on an individual basis. These public goods can only be produced and consumed economically on a collective basis. The market system, it is argued, is incapable of registering such social, or collective, wants.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

ТЕХТ 10

Просто дивно, які грайдіозні масштаби прийняла орієнтація суспільства на спеціалізацію. Переважна більшість споживачів ірактично не виробляють ніяких товарів та послуг, що вони споживають, а, навпаки, із того, що вони виробляють, споживають дуже мало або взагалі нічого. Робітник, все життя зайнятий штамповкою деталей для реактивних двигунів, може так ніколи й не 'спожити' подорож літаком. Робітник на складальному конвеєрі, що 8 годин на день вставляє шибки на моделі 'Камаро', сам може володіти 'Гондою'. Рідко які домогосподарства серйозно розглядають можливість самим виробляти для себе їжу, житло та одяг. Багато фермерів продають молоко зі своєї ферми місцевому молочному заводу, а самі купують маргарин у магазині фірми 'Поданк'. Суспільство вже давно засвоїло, що самозабезпеченість породжує не-ефективність. Людина, що береться за все, може бути вельми яскравою особистістю, але продуктивністю іраці вона не відзначається.

Якими конкретно шляхами може спеціалізація робітників – розподіл іраці – збільшувати її іпродуктивність. По-перше, спеціалізація дозволяє ідивідам користуватися перевагами, що походять з відмінностей у здібностях та майстерності. Якщо первісна людина А сильна, швидконога та влучно кидає спис, а первісна людина В слабосильна, забарна, але відрізняється великим терпінням, таку відмінність у їхніх здібностях можна найбільш ефективно використати, зробивши А мисливцем, а В рибалкою. По-друге, навіть якщо здібності А та В були б однаковими, їхня спеціалізація могла б виявитися вельми корисною. Чому? Тому що, якщо людина віддає весь свій час одній сираві, вона швидше може опанувати необхідну майстерність та винайти більш досконалі технологічні способи, ніж якби вона розподіляла свій час на виконання низки різних робіт. Аби стати добрим мисливцем, треба полювати! Нарешті, спеціалізація, тобто постійне виконання людиною одного й того самого виду роботи, явно знижує її втрати часу, які тягне за собою зміна одного виду роботи іншим. З усіх перелічених іричин розподіл іраці сирняє підвищенню ефективності використання людських ресурсів.

Glossary

English-Ukrainian

accountancy	<i>бухгалтерський облік</i>
agriculture	<i>сільське господарство</i>
at a lower price	<i>за нижчу ціну</i>
attract more sales	<i>збуватися швидше</i>
banking	<i>банківські операції</i>
business	<i>приватні компанії і підприємства</i>
business operations	<i>комерційна діяльність</i>
carry out	<i>здійснювати</i>
carry out economic activities	<i>займатися економічною діяльністю</i>
catering services	<i>громадське харчування</i>
chain	<i>мережа</i>
communications	<i>засоби зв'язку</i>
compete	<i>конкурувати</i>
competitor	<i>конкурент</i>
consumer economy	<i>споживча економіка</i>
dependent on services	<i>залежний від послуг</i>
earn a profit	<i>отримати прибуток</i>
entertainment	<i>розваги</i>
exchange	<i>обмін</i>
exert a measure of influence	<i>впливати</i>
finished products	<i>готові вироби</i>
fishing	<i>риболовство</i>
for personal use	<i>в побуті</i>
forestry	<i>лісове господарство</i>
function	<i>функціонувати</i>
homogeneous product	<i>однорідна продукція</i>
individuals	<i>окремі громадяни</i>
law (services)	<i>правові послуги</i>
main types of activity	<i>головні види діяльності</i>
maintain high quality	<i>зберігати високу якість</i>
manufacturing	<i>обробний</i>
market economy	<i>ринкова економіка</i>
mining	<i>гірничодобувна промисловість</i>
monopolistic competition	<i>монополістична конкуренція</i>
office	<i>контора</i>
operate	<i>працювати</i>
output of services	<i>надання послуг</i>
owner	<i>власник</i>

people's wants	людські потреби
physical object	матеріальний предмет
postal services	поштові послуги
prepared to pay a price	ладний сплачувати певну ціну
primary and secondary sectors	добувна та обробна промисловості
primary industries	добувні галузі промисловості
process of production	процес виробництва
processing	переробний
product differentiation	диференціація продукту
product reliability and safety	надійність та безпечність товарів
productive work	виробнича праця
providers of goods and services	виробник товарів та надавач послуг
pure competition	чиста конкуренція
quarrying	відкриті гірничі розробки
raw materials	сировина
retail stores	роздрібні крамниці
retailing	роздрібна торгівля
satisfy	задовольняти
secondary industries	обробні галузі промисловості
semi-finished products	напівфабрикати
service industries	сфера послуг
standardized	стандартизований
supply services directly	надавати послуги безпосередньо
to consumers	споживачам
tertiary industries	виробництво послуг
total consumption	загальне споживання
tourism	туризм
transport	транспортні послуги
undertakings	підприємства
wholesalers and retailers	оптові та роздрібні підприємства
wholesaling	оптова торгівля
workmanship	якість роботи

Ukrainian-English

банківські операції	banking
бухгалтерський облік	accountancy
в побуті	for personal use
відкриті гірничі розробки	quarrying
виробник товарів та надавач послуг	providers of goods and services
виробництво послуг	tertiary industries
виробнича праця	productive work
власник	owner

впливати	<i>exert a measure of influence</i>
гірничодобувна промисловість	<i>mining</i>
головні види діяльності	<i>main types of activity</i>
готові впроби	<i>finished products</i>
громадське харчування	<i>catering services</i>
диференціація продукту	<i>product differentiation</i>
добувні галузі промисловості	<i>primary industries</i>
добувна та обробна промисловості	<i>primary and secondary sectors</i>
за нижчу ціну	<i>at a lower price</i>
загальне споживання	<i>total consumption</i>
задовольняти	<i>satisfy</i>
займатися економічною діяльністю	<i>carrying out economic activities</i>
залежний від послуг	<i>dependent on services</i>
засоби зв'язку	<i>communications</i>
зберігати високу якість	<i>maintain high quality</i>
збуватися швидше	<i>attracts more sales</i>
здійснювати	<i>carry out</i>
комерційна діяльність	<i>business operations</i>
конкурент	<i>competitor</i>
конкурувати	<i>compete</i>
контора	<i>office</i>
лісове господарство	<i>forestry</i>
ладний сплачувати певну ціну	<i>prepared to pay a price</i>
людські потреби	<i>people's wants</i>
матеріальний предмет	<i>physical object</i>
мережа	<i>chain</i>
монополістична конкуренція	<i>monopolistic competition</i>
надавати послуги безпосередньо споживачам	<i>supply services directly to consumers</i>
надання послуг	<i>output of services</i>
надійність та безпечність товарів	<i>product reliability and safety</i>
напівфабрикати	<i>semi-finished products</i>
обмін	<i>exchange</i>
обробні галузі промисловості	<i>secondary industries</i>
обробний	<i>manufacturing</i>
однорідна продукція	<i>homogeneous product</i>
окремі громадяни	<i>individuals</i>
оптові та роздрібні підприємства	<i>wholesalers and retailers</i>
оптова торгівля	<i>wholesaling</i>
отримати прибуток	<i>to earn a profit</i>
підприємства	<i>undertakings</i>
переробний	<i>processing</i>

поштові послуги	<i>the postal services</i>
правові послуги	<i>the law services</i>
працювати	<i>to operate</i>
приватні компанії і підприємства	<i>business</i>
процес виробництва	<i>the process of production</i>
риболовство	<i>fishing</i>
ринкова економіка	<i>market economy</i>
розваги	<i>Entertainment</i>
роздрібні крамниці	<i>retail stores</i>
роздрібна торгівля	<i>retailing</i>
сільське господарство	<i>agriculture</i>
сировина	<i>raw materials</i>
споживча економіка	<i>consumer economy</i>
стандартизований	<i>standardized</i>
сфера послуг	<i>service industries</i>
транспортні послуги	<i>transport</i>
туризм	<i>tourism</i>
функціонувати	<i>to function</i>
чиста конкуренція	<i>pure competition</i>
якість роботи	<i>workmanship</i>

UNIT 1.5.

INVESTMENT

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

In economics, the word ‘investment’ (1) does not mean **buying shares** (2) on the **Stock Exchange** (3) or **putting money into a savings account** (4). The word is used to describe the production of **real capital goods** (5). Investment takes place when capital goods are produced. **Gross investment** (6) is the **total output of capital goods** (7) during a given period of time, usually one year.

But capital goods are always **wearing out** (8) or **becoming out of date** (9). Some part of the total output of capital goods, therefore, will be required to **replace the worn-out and outdated equipment** (10). **Depreciation** (11) describes the extent to which a **stock of capital** (12) loses its **value** (13) owing to **wear and tear** (14) and **obsolescence** (15). (A machine is suffering from obsolescence when it can be replaced by a far more efficient machine.)

Net investment (16) is the **annual increase** (17) in the total stock of capital. This will obviously be less than gross investment, because some of the new

1. *інвестиції*
2. *купівля акцій*
3. *біржа*
4. *внесення грошей на банківський рахунок*
5. *реальні товари виробничого призначення*
6. *валові капіталовкладення*
7. *загальний випуск товарів виробничого призначення*
8. *зношуватися*
9. *застарівати*
10. *замінити зношене та застаріле обладнання*
11. *амортизація*
12. *основні фонди*
13. *втрачати вартість*
14. *зношення*
15. *застарівання*
16. *чисті інвестиції*
17. *річний зріст*

<p>capital will be required to replace the outdated and worn-out capital. Therefore, net investment equals gross investment without depreciation. The rate of net investment (18) in a country is a very important item. It tells us the rate at which that country's stock of capital is increasing. Future productivity (19) depends very much on the present rate of net investment.</p> <p>Also, investment takes place in the form of aid to developing countries (20). The developing countries will need a great deal of help from the richer countries if they are to make satisfactory economic progress (21).</p> <p>There are two main arguments for helping the poorer countries: humanitarian and economic motives (22). One way in which the stock of capital in poor countries can be increased is by foreign firms setting up factories, mines, quarries, etc. in these countries, and this is described as direct foreign investment (23).</p>	<p>18. <i>рівень чистих інвестицій</i> 19. <i>майбутня продуктивність</i> 20. <i>допомога країнам, що розвиваються</i> 21. <i>досягти задовільного рівню економічного розвитку</i> 22. <i>гуманітарні та економічні мотиви</i> 23. <i>прямі іноземні інвестиції</i></p>
---	--

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Net investment is the annual increase in the total stock of capital.	A. Майбутня продуктивність значною мірою залежить від теперішнього рівня чистих інвестицій.
2. Gross investment is the total output of capital goods during a given period of time, usually one year.	B. Амортизація – це певний ступінь втрачання вартості основними фондами через зношення та застарівання.
3. There are two main arguments for helping the poorer countries: humanitarian and economic motives.	C. Валові капіталовкладення – це загальний випуск товарів виробничого призначення за певний період часу, звичайно один рік.
4. Depreciation describes the extent to which a stock of capital loses its value owing to wear and tear and obsolescence.	D. Певна частина нового капіталу піде на заміну застарілих та зношених фондів.
5. Some of the new capital will be required to replace the outdated and worn-out capital.	E. Існують два головних аргументи на користь допомоги біднішим країнам: гуманітарні та економічні мотиви.
6. Capital goods are always wearing out or becoming out of date.	F. Чисті інвестиції – це річний зріст загальних основних фондів.
7. Future productivity depends very much on the present rate of net investment.	G. Товари виробничого призначення постійно зношуються або застарівають.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. net investment; 2. stock exchange; 3. future productivity; 4. capital goods; 5. to buy shares; 6. direct foreign investment; 7. humanitarian motives; 8. to make satisfactory economic progress; 9. economic motives; 10. gross investment; 11. to wear out; 12. to become out of date; 13. the present rate of net investment; 14. a stock of capital; 15. depreciation; 16. obsolescence; 17. annual increase; 18. to put money into a savings account; 19. aid to developing countries; 20. to replace the outdated and worn-out capital; 21. to lose value; 22. help from the richer countries; 23. to set up factories; 24. quarry; 25. total output of capital goods; 26. to be replaced by a more efficient machine; 27. wear and tear.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. товари виробничого призначення; 2. амортизація; 3. теперішній рівень чистих інвестицій; 4. гуманітарні мотиви; 5. застарівання; 6. кунувати акції; 7. допомога країнам, що розвиваються; 8. основні фонди; 9. загальний винуск товарів виробничого призначення; 10. вносити гроші на банківський рахунок; 11. чисті інвестиції; 12. економічні мотиви; 13. втрачати вартість; 14. досягти задовільного рівня економічного розвитку; 15. допомога від багатших країн; 16. майбутня продуктивність; 17. налагодити роботу фабрик; 18. зношення; 19. валові капіталовкладення; 20. замінити зношене та застаріле обладнання; 21. застарівати; 22. зношуватися; 23. річний зріст; 24. біржа; 25. прямі іноземні інвестиції.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

elements	<i>складові</i>
specific factors	<i>специфічні чинники</i>
before proceeding to invest	<i>перед тим як переходити до капіталовкладення</i>
relationship	<i>зв'язок</i>
company of origin	<i>компанія, що робить капіталовкладення</i>
country where the investment is planned	<i>країна, де планується капіталовкладення</i>
outlet for the company	<i>ринок збуту для компанії</i>
part of an entry strategy	<i>частина 'вхідної' стратегії</i>
to develop the market via exports	<i>розвивати ринок шляхом експорту</i>
sales volumes	<i>обсяг продажу</i>
market knowledge	<i>відомості про стан ринку</i>
take-over	<i>поглинання</i>

**permanent production
sales and/or distribution organization
install one's own production capacity**

*постійне виробництво
організація продажу та / або розподілу
встановити власну виробничу
потужність*

**supplier
expand existing activities
establish**

*постачальник
розширити вже існуючу діяльність
закріпитися*

**analyze thoroughly all relevant local
circumstances**

*ретельно проаналізувати усі місцеві
обставини, що мають відношення до
справи*

**for economic reasons
maintain contacts
eligible for investment
investment criteria**

*через економічні міркування
підтримувати контакти
придатні для інвестицій
критерії щодо капіталовкладення*

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Може прийматися рішення про розширення вже існуючої діяльності в країнах, де компанія вже закріпилася.	A. The company has usually first been developing the market via exports.
2. Капіталовкладення робиться, коли обсяг продажу істотно зростає, та накопичується достатньо відомостей про стан ринку, щоб реалізувати інвестицію у постійне виробництво.	B. The decision may be taken to expand existing activities in countries in which the company is already established.
3. Звичайно спочатку компанія розвиває ринок шляхом експорту.	C. It is good practice to analyze a number of specific factors with foreign direct investment, before proceeding to invest.
4. Коли країна є ринком збуту для компанії, пряме іноземне капіталовкладення звичайно є частиною 'вхідної' стратегії.	D. There are situations in which a company has to choose for economic reasons between a number of countries for a foreign direct investment.
5. У деяких ситуаціях компанія повинна обирати між кількома країнами-кандидатами для прямого іноземного капіталовкладення через економічні міркування.	E. The investment is made when sales volumes and market knowledge have grown sufficiently to allow investment in a permanent production.
6. Навіть якщо розглядається один кандидат, необхідно ретельно проаналізувати усі місцеві обставини, що мають відношення до справи.	F. In cases where the country is an outlet for the company, foreign direct investment is normally part of an entry strategy.

7. Непогано також проаналізувати певну кількість специфічних чинників прямих іноземних інвестицій, перед тим як робити капіталовкладення.	G. Even if only one candidate is being considered, it is important to analyze thoroughly all relevant local circumstances.
---	--

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. elements; 2. part of an entry strategy; 3. to establish; 4. to analyze thoroughly; 5. for economic reasons; 6. to maintain contacts; 7. to install one's own production capacity; 8. a take-over; 9. permanent production; 10. to develop the market via exports; 11. sales volumes; 12. sales and/or distribution organization; 13. market knowledge; 14. the company of origin; 15. specific factors; 16. an outlet for the company; 17. relationship; 18. the country where the investment is planned; 19. new production resources; 20. supplier; 21. to expand existing activities; 22. all relevant local circumstances; 23. to choose between a number of countries; 24. to become eligible for investment; 25. normal investment criteria; 26. the process of decision-making on a foreign direct investment; 27. to entail selection from a number of countries; 28. before proceeding to invest.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. відомості про стан ринку; 2. постійне виробництво; 3. обсяг продажу; 4. ретельно проаналізувати; 5. усі місцеві обставини, що мають відношення до справи; 6. встановлювати власні виробничі потужності; 7. країна, де планується капіталовкладення; 8. компанія, що робить капіталовкладення; 9. складові; 10. ринок збуту для компанії; 11. підтримувати контакти; 12. обсяг продажу; 13. поглинання; 14. специфічні чинники; 15. частина 'вхідної' стратегії; 16. розшпряти вже існуючу діяльність; 17. розвивати ринок шляхом експорту; 18. усі місцеві обставини, що мають відношення до справи; 19. через економічні міркування; 20. перед тим як робити капіталовкладення; 21. закріпитися; 22. процес прийняття рішення щодо прямого іноземного капіталовкладення; 23. зв'язок; 24. нові виробничі ресурси; 25. стати іридатним для інвестицій; 26. постачальник.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

large-scale U.S. involvement	<i>широкомасштабна участь США</i>
providing development assistance	<i>допомога економічному розвитку</i>
outside the aegis	<i>поза межами діяльності</i>
set forth an outline of the program	<i>викласти засади програми</i>
on favorable credit terms	<i>кредити на вигідних умовах</i>
the U.S. Agency for International Development (USAID)	<i>Агентство США з міжнародного розвитку</i>
foreign policy	<i>зовнішня політика</i>
assistance in varying amounts	<i>допомога в різних обсягах</i>

specific economic development problems
population planning
emphasize food and nutrition
famine and disaster relief assistance
make grants to

конкретні проблеми економічного розвитку
демографічне планування
сконцентрувати зусилля на забезпеченні населення продовольством
допомога у випадку голоду й стихійного лиха
надавати дотації

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
<p>1. President Truman, in his 1949 inaugural address, set forth an outline of this program, and seemed to stir the nation's imagination when he proclaimed it a major part of American foreign policy.</p>	<p>A. Останніми роками його програми відійшли від грандіозних проектів на кшталт спорудження гігантських гребель, прокладання трансконтинентальних шосейних доріг чи розвитку основних галузей економіки.</p>
<p>2. In recent years, USAID programs have moved away from grand development schemes such as building huge dams, highway systems or basic industries.</p>	<p>B. Програма була переглянута 1961 року й після того здійснювалася через Агентство США з міжнародного розвитку.</p>
<p>3. The program was reorganized in 1961 and subsequently was administered through the U.S. Agency for International Development (USAID).</p>	<p>C. У своїй інаугураційній промові 1949 року Президент Трумен виклав засади цієї програми, яка захопила увагу нації, коли Трумен проголосив її ключовим елементом американської зовнішньої політики.</p>
<p>4. Large-scale U.S. involvement in providing development assistance outside the aegis of the World Bank may be traced back to the U.S. decision to help Europe undertake recovery after the Second World War.</p>	<p>D. Організація сконцентрувала свої зусилля на таких сферах, як забезпечення населення продовольством, дитяче харчування, демографічне планування, охорона здоров'я, освіта, планування людських ресурсів, цільові програми економічного розвитку, допомога у випадку голоду й стихійного лиха.</p>
<p>5. Increasingly, USAID has emphasized food and nutrition; population planning and health; education and human resources; specific economic development problems; famine and disaster relief assistance.</p>	<p>E. Великомасштабну участь США у програмах допомоги економічному розвитку поза межами діяльності Світового банку можна простежити упродовж періоду, що настав після закінчення Другої світової війни, коли США вирішили надати допомогу країнам Європи в їхніх зусиллях по відновленню національних економік.</p>

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. outside the aegis of the World Bank; 2. to provide assistance in varying amounts; 3. to undertake recovery; 4. large-scale involvement; 5. population planning; 6. to make grants; 7. famine and disaster relief assistance; 8. to set forth an outline of the program; 9. inaugural address; 10. the U.S. Agency for International Development; 11. grand development schemes; 12. to build huge dams; 13. to provide development assistance; 14. to stir the nation's imagination; 15. foreign policy; 16. to administer a program through an agency; 17. to build highway systems; 18. basic industries; 19. to emphasize food and nutrition; 20. human resources; 21. specific economic development problems; 22. Food For Peace; 23. on favorable credit terms.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. демографічне планування; 2. допомога у випадку голоду й стихійного лиха; 3. великомасштабна участь; 4. споруджувати гігантські греблі; 5. інаугураційна промова; 6. зовнішня політика; 7. прикладати зусиль по відновленню; 8. основні галузі економіки; 9. кредити на вигідних умовах; 10. Агентство США з міжнародного розвитку; 11. цільові програми економічного розвитку; 12. захопити увагу нації; 13. здійснювати програму через агентство; 14. позамежами діяльності Світового банку; 15. прокладати трансконтинентальні шосейні дороги; 16. планування людських ресурсів; 17. викласти засади програми; 18. грандіозні проекти розвитку; 19. "Харчі для миру"; 20. надавати допомогу в різних обсягах; 21. надавати дотації; 22. надавати допомогу економічному розвитку.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

develop major industries	<i>створити базові галузі господарства</i>
resource utilization	<i>утилізація ресурсів</i>
raw materials trade	<i>торгівля сировиною</i>
the International Monetary Fund	<i>Міжнародний валютний фонд</i>
the World Bank	<i>Світовий банк</i>
the General Agreement on Tariffs and Trade	<i>Загальна угода з тарифів і торгівлі</i>
the growth of foreign investment	<i>розширення іноземних інвестицій</i>
wide-ranging effects	<i>масштаб наслідків</i>
oil price shocks	<i>злету цін на нафту</i>
global economic interdependence	<i>світова економічна взаємозалежність</i>
copper production	<i>мідна промисловість</i>
main source of foreign exchange	<i>головне джерело валютних надходжень</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Зростання світової економічної взаємозалежності спостерігалось також у масштабі наслідків окремих драматичних подій (таких, як злети цін на нафту протягом 1970-х років).	A. The global economic interdependence is evidenced in resource utilization, production decisions, raw materials trade and consumer demand.
2. Ще однією ознакою зрослої взаємозалежності є розширення іноземних інвестицій.	B. The global economic interdependence has also been demonstrated through the wide-ranging effects of single dramatic events, such as each of the oil price shocks of the 1970s.
3. Зростання світової економічної взаємозалежності спостерігалось у міжнародних зусиллях по налагодженню економічної співпраці в рамках всієї планети, плодами яких стали Міжнародний валютний фонд, Світовий банк і Загальна угода з тарифів і торгівлі.	C. Through foreign investment, the U.S. industry has helped develop major industries in other countries, such as copper production in Chile – main source of foreign exchange for that country.
4. Зростання світової економічної взаємозалежності можна бачити скрізь – в утилізації ресурсів, прийнятті виробничих рішень, торгівлі сировиною й споживчому попиті.	D. The global economic interdependence of the United States and other nations has grown geometrically since the Second World War.
5. З кінця Другої світової війни економічна взаємозалежність Сполучених Штатів та інших країн зростала у геометричній прогресії.	E. Another sign of increased interdependence is the growth of foreign investment.
6. Вкладаючи капітал за кордоном, американська промисловість допомогла створити базові галузі господарства в інших країнах – наприклад, мідну промисловість у Чілі, що слугує головним джерелом валютних надходжень цієї країни.	F. The global economic interdependence can be seen in such efforts to create order in international economic relationships as the International Monetary Fund, the World Bank and the General Agreement on Tariffs and Trade.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. resource utilization; 2. production decisions; 3. the General Agreement on Tariffs and Trade; 4. main source of foreign exchange for the country; 5. oil price shocks; 6. the global economic interdependence; 7. to grow geometrically; 8. raw materials trade; 9. the International Monetary Fund; 10. to create order in international economic relationships; 11. consumer demand; 12. the World Bank; 13. the growth of foreign investment; 14. copper pro-

duction; 15. to develop major industries; 16. increased interdependence; 17. wide-ranging effects; 18. direct investment in other countries; 19. single dramatic events.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. Загальна угода з тарифів і торгівлі; 2. споживчий попит; 3. мідна промисловість; 4. злети цін на нафту; 5. розшпрення іноземних інвестицій; 6. торгівля сировиною; 7. зросла взаємозалежність; 8. утилізація ресурсів; 9. прямі капіталовкладення в інших країнах; 10. світова економічна взаємозалежність; 11. окремі драматичні події; 12. зростати в геометричній прогресії; 13. прийняття впробничих рішень; 14. створити базові галузі господарства; 15. Міжнародний валютний фонд; 16. Світовий банк; 17. налагодити економічну співпрацю; 18. масштабні наслідки; 19. головне джерело валютних надходжень країни.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. амортизація; 2. валові капіталовкладення; 3. річний зріст; 4. товари виробничого призначення; 5. замінити зношене та застаріле обладнання; 6. гуманітарні мотиви; 7. прямі іноземні інвестиції; 8. допомога країнам, що розвиваються; 9. чисті інвестиції; 10. вносити гроші на банківський рахунок; 11. втрачати вартість; 12. зношуватися; 13. зношення; 14. біржа; 15. обсяг продажу; 16. підтримувати контакти; 17. відомості про стан ринку; 18. частина 'вхідної' стратегії; 19. встановлювати власні впробничі потужності; 20. усі місцеві обставини, що мають відношення до справи; 21. ринок збуту для компанії; 22. поглинання; 23. розвивати ринок шляхом експорту; 24. стати придатним для інвестицій; 25. перш ніж робити капіталовкладення; 26. через економічні міркування; 27. постачальник; 28. розшпряти вже існуючу діяльність; 29. поза межами діяльності Світового банку; 30. Агентство США з міжнародного розвитку; 31. великомасштабна участь; 32. прикладати зусиль по відновленню; 33. грандіозні проекти розвитку; 34. викласти засади програми; 35. демографічне планування; 36. допомога у випадку голоду й стихійного лиха; 37. споруджувати гігантські греблі; 38. здійснювати програму через агентство; 39. зовнішня політика; 40. планування людських ресурсів; 41. Загальна угода з тарифів і торгівлі; 42. утилізація ресурсів; 43. головне джерело валютних надходжень країни; 44. прийняття впробничих рішень; 45. злети цін на нафту; 46. торгівля сировиною; 47. мідна промисловість; 48. світова економічна взаємозалежність; 49. зростати в геометричній прогресії; 50. масштабні наслідки.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. humanitarian motives; 2. to replace the outdated and worn-out capital; 3. direct foreign investment; 4. gross investment; 5. net investment; 6. annual increase; 7. to put money into

a savings account; 8. wear and tear; 9. to lose value; 10. stock exchange; 11. depreciation; 12. to wear out; 13. capital goods; 14. aid to developing countries; 15. market knowledge; 16. all relevant local circumstances; 17. part of an entry strategy; 18. a take-over; 19. to install one's own production capacity; 20. to become eligible for investment; 21. an outlet for the company; 22. to maintain contacts; 23. before proceeding to invest; 24. to develop the market via exports; 25. for economic reasons; 26. supplier; 27. sales volumes; 28. to expand existing activities; 29. large-scale involvement; 30. to undertake recovery; 31. population planning; 32. to build huge dams; 33. famine and disaster relief assistance; 34. to administer a program through an agency; 35. outside the aegis of the World Bank; 36. foreign policy; 37. the U.S. Agency for International Development; 38. human resources; 39. grand development schemes; 40. the General Agreement on Tariffs and Trade; 41. oil price shocks; 42. copper production; 43. main source of foreign exchange for the country; 44. raw materials trade; 45. production decisions; 46. resource utilization; 47. to grow geometrically; 48. the global economic interdependence.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2-A.

Apart from the _____ (1) that have to be considered in any direct investment, it is good practice to analyze a number of specific _____ (2) with foreign direct investment, before _____ (3) to invest.

The decision on a foreign direct investment is generally taken when a _____ (4) has already lasted for a long period between the company of _____ (5) and the country where the _____ (6) is planned. In cases where the country is an _____ (7) for the company, foreign direct investment is normally part of an _____ (8) strategy. The company has usually first been developing the _____ (9) via _____ (10). The investment is made, for example, when _____ (11) volumes and _____ (12) knowledge have grown sufficiently to allow investment (via a _____ (13) or new _____ (14) resources) in a _____ (15) production, sales and/or _____ (16) organization. In cases of imports from the country, the decision may actually be taken to start producing in the country, by taking over the _____ (17) or _____ (18) one's own production _____ (19). In addition, the decision may of course be taken to _____ (20) existing activities – or start up new ones – in countries in which the company is already _____ (21).

In many cases the process of decision-making on a foreign direct investment therefore does not entail any selection from a number of countries. Yet, even if only one candidate is being considered, it is important to _____ (22) thoroughly all _____ (23) local circumstances. Furthermore, there are situations in which a company has to choose for economic _____ (24) between a number of countries for a foreign direct investment. The fact is that many companies _____ (25) contacts with several countries; then a number of countries may become _____ (26) for investment for a particular period.

In addition, quite apart from the normal _____ (27) criteria, there are a number of specific circumstances to consider in deciding upon a foreign direct investment.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

Large-scale U.S. involvement in providing development assistance outside the aegis of the World Bank may be traced back to the U.S. decision to help Europe undertake recovery after the Second World War.

President Truman, in his 1949 inaugural address, **set forth an outline of this program**, and seemed to stir the nation's imagination when he proclaimed it a major part of American **foreign policy**.

The program was reorganized in 1961 and subsequently was administered through **the U.S. Agency for International Development (USAID)**. In the 1980s USAID was still providing **assistance in varying amounts** to 56 nations. In recent years, USAID programs have moved away from grand development schemes such as building huge dams, highway systems or basic industries. Increasingly, USAID has **emphasized food and nutrition; population planning** and health; education and human resources; **specific economic development problems; famine and disaster relief assistance**; and Food For Peace, a program that sells food and fiber **on favorable credit terms** in the amount of \$1 thousand-million annually and **makes outright grants** to the poorest nations.

TEXT 4

The **global economic interdependence** of the United States and other nations has grown geometrically since the Second World War. It is evidenced in **resource utilization**, production decisions, **raw materials trade** and consumer demand. It can be seen in such efforts to create order in international economic relationships as **the International Monetary Fund, the World Bank and the General Agreement on Tariffs and Trade**. It has also been demonstrated through the **wide-ranging effects** of single dramatic events, such as each of the **oil price shocks** of the 1970s.

Another sign of increased interdependence is **the growth of foreign investment**. In 1989, U.S. direct investment in other countries grew to \$373.4 thousand-million, up from \$207.8 thousand-million in 1982, valued historically. Foreign direct investment in the United States grew even faster, rising \$400.8 thousand-million in 1989 from only \$124.7 thousand-million in 1982, as measured by the same valuation. Through foreign investment, the U.S. industry has helped **develop major industries** in other countries, such as **copper production** in Chile – **main source of foreign exchange** for that country.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

Багато американських компаній прагнули заснувати в інших країнах дочірні підприємства, аби постачати виготовлені на них товари безпосередньо на місцеві ринки.

Наприклад, компанії “Форд” та “Дженерал моторс” є одними з найбільших виробників авто в Британії.

Приблизно третина всіх іноземних інвестицій у Сполучених Штатах припадає на промислове виробництво. Не дивно, що такі іноземні підприємства, як “Гоїда” в Огайо, “Міцубісі” в Іллінойсі, “Ніссан” у Теннессі повсякчас знаходяться в центрі уваги. Власне, ці підприємства відбивають загальну тенденцію великих іноземних фірм – подібно до американських конкурентів – будувати заводи в тих країнах, де існує високий попит на їхню продукцію.

Зростання обсягу іноземних інвестицій поставило нові запитання щодо міждержавних економічних стосунків. Які категорії компаній працюють над проектами, надто пов’язаними з національною безпекою, щоб дозволити іноземне інвестування? В яких обсягах можливі інвестиції в американську державу, що обмежує американські інвестиції до власної економіки? В ході Уругвайського раунду багатосторонніх переговорів з питань торгівлі Сполучені Штати запропонували виробити правила регулювання іноземних інвестицій.

ТЕХТ 6

В першій половині 90-х років, було ще неясно, як складатиметься майбутній режим світової торгівлі. Показники, заплановані для завершення роботи Уругвайського раунду наприкінці 1990 року, досягнуті не були – в основному, через відсутність згоди щодо сільськогосподарських субсидій; однак наступного року провідні індустриальні країни світу висловили рішучість успішно завершити переговори. Американці, які були проти політики на засадах свободи торгівлі, наводили багаторічний дефіцит США в торгівлі з іншими країнами, особливо Японією, як потужний аргумент на користь прагматичнішого підходу в торгівлі, орієнтації та результат замість жорсткого дотримання правил. Одним з таких кроків називали прийняття Конгресом 1988 року Загального акту про торгівлю й конкурентність, який включав положення про дії у відповідь на дискримінацію та інші заходи, що мали відкрити ринки деяких країн для американського експорту. Звучали також звинувачення, що ГАТТ як засіб зниження торгових бар’єрів застаріла.

Та, незважаючи на це, члени адміністрації Буша погодилися в тому, що подальша робота над успішним завершенням Уругвайського раунду багатосторонніх переговорів залишається важливим пріоритетом – так само, як і досягнення двосторонньої угоди про вільну торгівлю з Мексикою, а згодом і формування системи вільної торгівлі для всієї західної півкулі.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

TEXT 9.

Since an investment will generally tie a company for a long period to a particular country with a particular geographical coverage, it is important to analyze and produce a long-term forecast of the trend in costs of – and the demand for – products from the planned unit. The general macro-economic situation, how it will develop and its stability are very important factors.

At a general level, the trend in costs and the scale and composition of demand are determined by the cyclical situation in the macro-economy, that is, the scale and growth in total and per capita GNP, interest rates, inflation and the trend in purchasing power. These are determined partly by the international economic situation, and partly by government policy.

Broadly speaking, there are two views of the role that the government can and should play in the economy, the economic structure and the way it develops: an intervening role or a role of restraint.

Some countries conduct an active economic policy, with the government attempting to offset falling demand during a recession by additional expenditure, increasing the money supply and temporary tax reductions. It is hoped that this additional expenditure will give a boost to the economy via rising demand in response to a fall in interest rates, and rising exports in response to a fall in the exchange rate.

Other countries pursue a policy aimed at structurally reducing the size of the civil service in relation to the economy and strengthening the working of market forces, and improving the general investment climate by curbing the government deficit, reducing regulations and investing in infrastructure and education. Governments make relatively few attempts to influence the economy. The development of sectors is left to the market, which is exposed to international competition. Monetary and budgetary policies are restrictive.

Glossary

English-Ukrainian

aid to developing countries	<i>допомога країнам, що розвиваються</i>
analyze thoroughly all relevant local circumstances	<i>ретельно проаналізувати усі місцеві обставини, що мають відношення до справи</i>
annual increase	<i>річне зростання</i>
assistance in varying amounts	<i>допомога в різних обсягах</i>
becoming out of date	<i>застарівати</i>
before proceeding to invest	<i>перед тим як переходити до капіталовкладення</i>
buying shares	<i>купівля акцій</i>
company of origin	<i>компанія, що робить капіталовкладення</i>
copper production	<i>мідна промисловість</i>
country where the investment is planned	<i>країна, де планується капіталовкладення</i>
depreciation	<i>амортизація</i>
develop major industries	<i>створити базові галузі господарства</i>
develop the market via exports	<i>розвивати ринок шляхом експорту</i>
direct foreign investment	<i>прямі іноземні інвестиції</i>
elements	<i>складові</i>
eligible for investment	<i>придатні для інвестицій</i>
emphasize food and nutrition	<i>сконцентрувати зусилля на забезпеченні населення продовольством</i>
establish	<i>закріпитися</i>
expand existing activities	<i>розширити вже існуючу діяльність</i>
famine and disaster relief assistance	<i>допомога у випадку голоду й стихійного лиха</i>
for economic reasons	<i>через економічні міркування</i>
foreign policy	<i>зовнішня політика</i>
future productivity	<i>майбутня продуктивність</i>
General Agreement on Tariffs and Trade	<i>Загальна угода з тарифів і торгівлі</i>
global economic interdependence	<i>світова економічна взаємозалежність</i>
gross investment	<i>валові капіталовкладення</i>
growth of foreign investment	<i>розширення іноземних інвестицій</i>
humanitarian and economic motives	<i>гуманітарні та економічні мотиви</i>
install one's own production capacity	<i>встановити власну виробничу потужність</i>
International Monetary Fund	<i>Міжнародний валютний фонд</i>
investment	<i>інвестиції</i>
investment criteria	<i>критерії щодо капіталовкладення</i>
large-scale U.S. involvement	<i>широкомасштабна участь США</i>

lose value	<i>втрачати вартість</i>
main source of foreign exchange	<i>головне джерело валютних надходжень</i>
maintain contacts	<i>підтримувати контакти</i>
make grants to	<i>надавати дотації</i>
make satisfactory economic progress	<i>досягти задовільного рівню економічного розвитку</i>
market knowledge	<i>відомості про стан ринку</i>
net investment	<i>чисті інвестиції</i>
obsolescence	<i>застарівання</i>
oil price shocks	<i>злети цін на нафту</i>
favorable credit terms	<i>кредити на вигідних умовах</i>
outlet for the company	<i>ринок збуту для компанії</i>
outside the aegis	<i>поза межами діяльності</i>
part of an entry strategy	<i>частина 'вхідної' стратегії</i>
permanent production	<i>постійне виробництво</i>
population planning	<i>демографічне планування</i>
providing development assistance	<i>допомога економічному розвитку</i>
putting money into a savings account	<i>внесення грошей на депозитний (ощадний) рахунок</i>
rate of net investment	<i>рівень чистих інвестицій</i>
raw materials trade	<i>торгівля сировиною</i>
real capital goods	<i>реальні товари виробничого призначення</i>
relationship	<i>зв'язок</i>
replace the worn-out and outdated equipment	<i>замінити зношене та застаріле обладнання</i>
resource utilization	<i>утилізація ресурсів</i>
sales and/or distribution organization	<i>організація продажу та / або розподілу</i>
sales volumes	<i>обсяг продажу</i>
set forth an outline of the program	<i>викласти засади програми</i>
specific economic development problems	<i>конкретні проблеми економічного розвитку</i>
specific factors	<i>специфічні чинники</i>
Stock Exchange	<i>біржа</i>
stock of capital	<i>основні фонди</i>
supplier	<i>постачальник</i>
take-over	<i>поглинання</i>
total output of capital goods	<i>загальний випуск товарів виробничого призначення</i>
U.S. Agency for International Development (USAID)	<i>Агентство США з міжнародного розвитку</i>
wear and tear	<i>зношення</i>
wear out	<i>зношуватися</i>
wide-ranging effects	<i>масштаб наслідків</i>
World Bank	<i>Світовий банк</i>

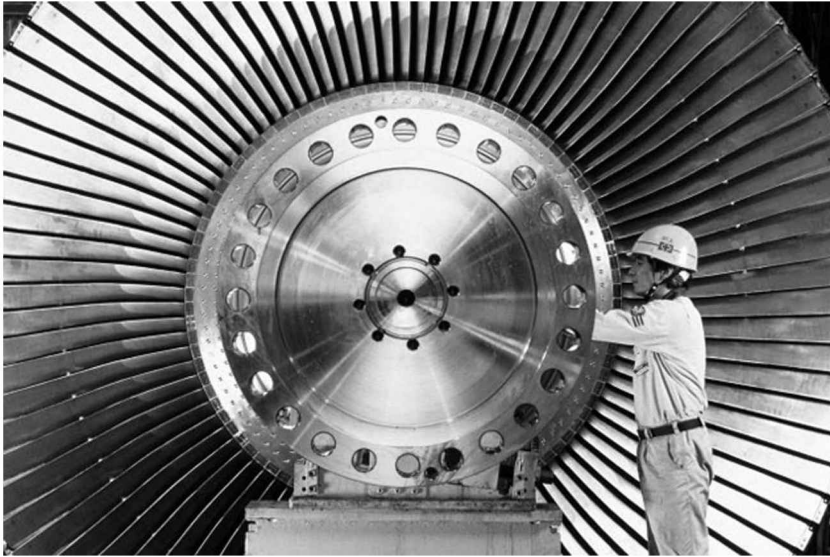
Ukrainian-English

Агентство США з міжнародного розвитку	<i>the U.S. Agency for International Development (USAID)</i>
амортизація	<i>depreciation</i>
біржа	<i>Stock Exchange</i>
відомості про стан ринку	<i>market knowledge</i>
валові капіталовкладення	<i>gross investment</i>
викласти засади програми	<i>set forth an outline of the program</i>
внесення грошей на банківський рахунок	<i>putting money into a savings account</i>
встановити власну виробничу потужність	<i>to install one's own production capacity</i>
втрачати вартість	<i>lose value</i>
головне джерело валютних надходжень	<i>main source of foreign exchange</i>
гуманітарні та економічні мотиви	<i>humanitarian and economic motives</i>
демографічне планування	<i>population planning</i>
допомога в різних обсягах	<i>assistance in varying amounts</i>
допомога економічному розвитку	<i>providing development assistance</i>
допомога країнам, що розвиваються	<i>aid to developing countries</i>
допомога у випадку голоду й стихійного лиха	<i>famine and disaster relief assistance</i>
досягти задовільного рівня економічного розвитку	<i>make satisfactory economic progress</i>
Загальна угода з тарифів і торгівлі	<i>the General Agreement on Tariffs and Trade</i>
загальний винуск товарів виробничого призначення	<i>total output of capital goods</i>
закріпитися	<i>establish</i>
замінити зношене та застаріле обладнання	<i>to replace the worn-out and outdated equipment</i>
застарівання	<i>obsolescence</i>
застарівати	<i>becoming out of date</i>
зв'язок	<i>relationship</i>
злети цін на нафту	<i>oil price shocks</i>
зношення	<i>wear and tear</i>
зношуватися	<i>wear out</i>
зовнішня політика	<i>foreign policy</i>
інвестиції	<i>'investment'</i>
компанія, що робить капіталовкладення	<i>the company of origin</i>
конкретні проблеми економічного розвитку	<i>specific economic development problems</i>
країна, де планується капіталовкладення	<i>the country where the investment is planned</i>
кредити на вигідних умовах	<i>favorable credit terms</i>
критерії щодо капіталовкладення	<i>investment criteria</i>

купівля акцій	<i>buying shares</i>
мідна промисловість	<i>copper production</i>
Міжнародний валютний фонд	<i>the International Monetary Fund</i>
майбутня продуктивність	<i>future productivity</i>
масштаб наслідків	<i>wide-ranging effects</i>
надавати дотації	<i>make grants to</i>
обсяг продажу	<i>sales volumes</i>
організація продажу та / або розподілу	<i>sales and/or distribution organization</i>
основні фонди	<i>a stock of capital</i>
підтримувати контакти	<i>maintain contacts</i>
перед тим як переходити до капіталовкладення	<i>before proceeding to invest</i>
поглинання	<i>take-over</i>
поза межами діяльності	<i>outside the aegis</i>
постійне виробництво	<i>permanent production</i>
постачальник	<i>supplier</i>
придатні для інвестицій	<i>eligible for investment</i>
прямі іноземні інвестиції	<i>direct foreign investment</i>
рівень чистих інвестицій	<i>rate of net investment</i>
річне зростання	<i>annual increase</i>
реальні товари виробничого призначення	<i>real capital goods</i>
ретельно проаналізувати усі місцеві обставини, що мають відношення до справи	<i>to analyze thoroughly all relevant local cir- cumstances</i>
ринок збуту для компанії	<i>outlet for the company</i>
розвивати ринок шляхом експорту	<i>to develop the market via exports</i>
розшпрення іноземних інвестицій	<i>the growth of foreign investment</i>
розшприти вже існуючу діяльність	<i>to expand existing activities</i>
світова економічна взаємозалежність	<i>global economic interdependence</i>
Світовий банк	<i>the World Bank</i>
складові	<i>elements</i>
сконцентрувати зусилля на забезпеченні населення продовольством	<i>emphasize food and nutrition</i>
специфічні чинники	<i>specific factors</i>
створити базові галузі господарства	<i>develop major industries</i>
торгівля сировиною	<i>raw materials trade</i>
утилізація ресурсів	<i>resource utilization</i>
частина 'вхідної' стратегії	<i>part of an entry strategy</i>
через економічні міркування	<i>for economic reasons</i>
чисті інвестиції	<i>Net investment</i>
шпрокомасштабна участь США	<i>large-scale U.S. involvement</i>

UNIT 1.6

EMPLOYMENT AND PRODUCTIVITY

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

The working population consists of those people who are **employed (1)** (either as **employees (2)** or **self-employed persons (3)**) plus those who are **registered as unemployed (4)**. In 1987 the working population of Great Britain was about 27 million, or approximately half of the total population. It was made up of 16 million **males (5)** and 11 million **females (6)**.

There was a **steady increase (7)** in the size of the **working population (8)** during the 1970s and 1980s. It **increased by (9)** more than 1 ½ million between 1971 and 1987. There were two main reasons for the increase. First, the number of young people leaving schools and colleges to **seek work (10)** **exceeded (11)** the number **leaving the labor force (12)** due to **retirement (13)** and other reasons. And second, there was an increase in the number of **people of working age (14)** who decided to **join the labor force (15)**. Most of these people were women, especially married women.

The most noticeable trends in the types of **employment (16)** are set out below.

1. мають роботу
2. працюють за наймом
3. працюють самостійно
4. зареєстровані як безробітні
5. чоловіки
6. жінки
7. постійне зростання
8. кількість працюючого населення
9. підвищилося на
10. шукати роботу
11. перевищувала
12. більше не входили до робочої сили
13. через вихід на пенсію
14. люди працездатного віку
15. увійти до числа робочої сили
16. зайнятість

<p>1. There has been a gradual swing (17) from manual (18) to non-manual occupations (19). This is largely due to the decline of manufacturing industry. Over the period 1966 to 1986, employment in manufacturing industry fell by 3 million.</p> <p>2. The number of workers in service industries has been increasing for many years. This has been most noticeable in banking, finance (20), insurance, business services and the health services.</p> <p>3. There has been a large increase in the number of people in part-time jobs (21). Many of these jobs are performed by women in the service industries, where it is easier to organize part-time employment (22).</p> <p>4. The number of self-employed workers in the labor force has increased substantially. Many people made redundant (23) in recent years have chosen to set up in business for themselves.</p>	<p>17. <i>поступовий поворот</i></p> <p>18. <i>професії фізичної праці</i></p> <p>19. <i>професії розумової праці</i></p> <p>20. <i>фінансова справа</i></p> <p>21. <i>люди, зайняті на місцях неповний робочий день</i></p> <p>22. <i>часткова зайнятість</i></p> <p>23. <i>втратити місце</i></p>
--	---

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. The number of young people leaving schools and colleges to seek work exceeded the number leaving the labor force due to retirement and other reasons.	A. Найбільш помітним цей зріст був у банківській та фінансовій справах, страхуванні, ділових послугах та охороні здоров'я.
2. This increase has been most noticeable in banking, finance, insurance, business services and the health services.	B. Значно зросла кількість людей, зайнятих на місцях неповний робочий день; велика частина таких робочих місць належить жінкам у сфері послуг, де легше організувати часткову зайнятість.
3. The working population consists of those people who are employed (either as employees or self-employed persons) plus those who are registered as unemployed.	C. Кількість молодих людей, що закінчували школи й коледжі та шукали роботу, перевищувала кількість людей, що більше не входили до робочої сили через вихід на пенсію та з інших причин.
4. Many people made redundant in recent years have chosen to set up in business for themselves.	D. Мав місце також зріст кількості людей працездатного віку, які вирішили увійти до числа робочої сили.
5. There was an increase in the number of people of working age who decided to join the labor force.	E. Відбувся поступовий поворот від професій фізичної праці до професій розумової праці.
6. There has been a gradual swing from manual to non-manual occupations.	F. Протягом 70-х та 80-х років спостерігалось постійне зростання кількості працюючого населення.

7. There was a steady increase in the size of the working population during the 1970s and 1980s.	Г. Багато людей з тих, хто втратив місце останніми роками, вирішили відкрити власну справу.
8. There has been a large increase in the number of people in part-time jobs; many of these jobs are performed by women in the service industries, where it is easier to organize part-time employment.	Н. До населення, що працює, входять люди, які мають роботу (працюють за наймом, або самостійно), а також люди, зареєстровані як безробітні.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to seek work; 2. part-time employment; 3. to join the labor force; 4. a steady increase; 5. people in part-time jobs; 6. employee; 7. the size of the working population; 8. self-employed person; 9. a gradual swing; 10. working population; 11. to increase by; 12. registered as unemployed; 13. finance; 14. to leave the labor force; 15. to exceed; 16. to be made redundant; 17. to be employed; 18. types of employment; 19. due to retirement; 20. people of working age; 21. manual occupations; 22. the most noticeable trends; 23. non-manual occupations; 24. service industries; 25. to set up in business for oneself.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. населення, що працює; 2. професії фізичної праці; 3. шукати роботу; 4. постійне зростання; 5. професії розумової праці; 6. часткова зайнятість; 7. фінансова справа; 8. мати роботу; 9. увійти до числа робочої сили; 10. втратити місце; 11. працівник за наймом; 12. людина, що працює на себе; 13. люди, зайняті на місцях неповний робочий день; 14. відкрити власну справу; 15. зареєстровані як безробітні; 16. кількість працюючого населення; 17. підвищитися на; 18. перевищувати; 19. поступовий поворот; 20. люди працездатного віку; 21. більше не входили до робочої сили; 22. через вихід на пенсію; 23. 16 мільйонів осіб; 24. сфера послуг; 25. 11 мільйонів жінок; 26. найбільш примітні тенденції; 27. типи зайнятості.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

low-income countries

низькодохідні країни

work on the land

працювати на землі

mechanical farm equipment

фермерське механічне знаряддя

scarce

наявний у недостатній кількості

output per worker

випуск продукції на одного робітника

desert areas

пустельні простори

poor supplies

незначні запаси

small-scale industry	<i>дрібносерійне виробництво</i>
not favorable to	<i>не сприяти</i>
grow at an encouraging rate	<i>досягти економічного зросту темпами, вселяючими оптимізм</i>
handicapped	<i>паралізований</i>
port facilities	<i>портові споруди</i>
electricity supplies	<i>електропостачання</i>
lacking in education	<i>недостатньо освічені</i>
water supplies	<i>водопостачання</i>
handicraft methods	<i>методи ручної праці</i>
underemployment	<i>неповна зайнятість</i>
disguised unemployment	<i>приховане безробіття</i>
rapid growth of population	<i>швидке зростання кількості населення</i>
movement of people from the rural areas to the towns and cities	<i>переселення людей з сільських місцевостей до малих та великих міст</i>
urban areas	<i>території міст</i>
younger age groups	<i>молодші вікові групи</i>
dominate	<i>домінувати</i>
possess valuable mineral deposits	<i>володіти цінними родовищами корисних копалин</i>
be employed in a job	<i>працювати на робочому місці</i>
peasant holdings	<i>ділянки, арендовані селянами</i>
low level of physical performance	<i>низький фізичний економічний показник</i>
technical training	<i>технічне навчання</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Деяким з країн, що розвиваються та досягли економічного зросту темпами, вселяючими оптимізм, пощастило володіти цінними родовищами корисних копалин, наприклад, нафти.	A. Such countries have little modern technology – human beings and animals do virtually all the work in agriculture, and handicraft methods dominate small-scale industry.
2. Такі країни мають мало сучасних технологій – люди та тварини виконують практично всю працю у сільському господарстві, а методи ручної праці домінують у дрібносерійному виробництві.	B. Underemployment, or disguised unemployment, is also a serious problem; for example, ten people may be employed in a job for which only six are needed.
3. У низькодохідних країнах сімдесят і більше відсотків робочої сили працює на землі.	C. The output per worker in agriculture is extremely low compared with that in Europe and North America.

4. Країни, що розвиваються, жорстоко паралізовані нестачею електропостачання, водопостачання, транспорту та фермерського знаряддя, доброякісних доріг та залізниць, портових споруд та інших товарів виробничого призначення.	D. Workers are lacking in education and especially in technical training, which, together with relatively low standards of health (especially in tropical regions), often means a low level of physical performance.
5. У країнах, що розвиваються, швидке зростання кількості населення супроводжувалося великомасштабним переселенням людей з сільських місцевостей до малих та великих міст.	E. Some of the developing countries which have grown at an encouraging rate have been fortunate enough to possess valuable mineral deposits such as oil.
6. Неповна зайнятість, або приховане безробіття, також є серйозною проблемою: наприклад, 10 людей можуть працювати на робочому місці, де потрібно тільки 6 працівників.	F. In developing countries, the rapid growth of population has been accompanied by a large-scale movement of people from the rural areas to the towns and cities.
7. Випуск продукції на одного робітника у сільському господарстві є надзвичайно низьким у порівнянні з Європою та Північною Америкою.	G. In low-income countries, 70 per cent or more of the labor force works on the land.
8. Робітники недостатньо освічені і особливо потребують технічного навчання, що, разом із відносно низьким рівнем здоров'я (особливо у тропічних регіонах), часто означає низький фізичний економічний показник.	H. Developing countries are severely handicapped by their lack of electricity supplies, water supplies, transport and farming equipment, good roads and railways, port facilities, and other capital goods.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into English.

1. urban areas; 2. water supplies; 3. technical training; 4. peasant holdings; 5. low-income countries; 6. output per worker; 7. disguised unemployment; 8. to possess valuable mineral deposits; 9. electricity supplies; 10. severely handicapped; 11. mechanical farm equipment; 12. a low level of physical performance; 13. the younger age groups; 14. desert areas; 15. to work on the land; 16. rapid growth of population; 17. poor supplies; 18. underemployment; 19. scarce; 20. not favorable to high productivity; 21. to grow at an encouraging rate; 22. port facilities; 23. modern technology; 24. small-scale industry; 25. to be employed in a job; 26. lacking in education; 27. to dominate; 28. handicraft methods; 29. low standards of health.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. володіти цінними родовищами корисних копалин; 2. молодші вікові групи; 3. низькодохідні країни; 4. домінувати; 5. не сприятливий високій продуктивності

ті; 6. приховане безробіття; 7. водопостачання; 8. працювати на робочому місці; 9. сучасні технології; 10. працювати на землі; 11. винуск продукції на одного робітника; 12. ділянки, арендовані селянами; 13. методи ручної праці; 14. технічне навчання; 15. швидке зростання кількості населення; 16. незначні запаси; 17. території міст; 18. пустельні простори; 19. низький фізичний економічний показник; 20. жорстко паралізовані; 21. недостатньо освічені; 22. неповна зайнятість; 23. фермерське механічне знаряддя; 24. наявний у недостатній кількості; 25. електропостачання; 26. низький рівень здоров'я; 27. дрібносерійне виробництво; 28. портові споруди.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

American labor movement	<i>американський робітничий рух</i>
declining size of	<i>звуження</i>
industrial base	<i>промислова база</i>
traditional industries	<i>традиційні галузі</i>
steel	<i>сталеливарна промисловість</i>
heavy machinery	<i>важке машинобудування</i>
foreign competition	<i>іноземна конкуренція</i>
lower labor costs	<i>дешева робоча сила</i>
fields	<i>сфери діяльності</i>
electronics	<i>електроніка</i>
work-week	<i>робочий тиждень</i>
gain larger shares	<i>заволодіти більшою часткою</i>
union members	<i>члени профспілок</i>
shrinking	<i>звуження</i>
continuing challenge	<i>невирішена проблема</i>
automation	<i>автоматизація</i>
introduce automatic machinery	<i>вводити автоматизовані системи</i>
perform tasks previously done	<i>здійснювати операції, які раніше</i>
by workers	<i>виконувались робітниками</i>
elimination of jobs	<i>ліквідація робочих місць</i>
seek a variety of measures	<i>вдатися до всіляких заходів</i>
protect jobs and incomes	<i>відстояти робочі місця та статки</i>
free retraining	<i>безкоштовні курси перепідготовки</i>
available work	<i>наявний обсяг роботи</i>
lose the job	<i>залишитися без роботи</i>

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Automation is carried out mainly to increase productivity, in response to the challenge of foreign competition, but in some cases it has meant the elimination of jobs.	А. Основною проблемою американського робітничого руху стало звуження промислової бази США, що особливо стосується таких традиційно притаманних американській індустрії галузей, як сталеливарна промисловість та важке машинобудування.
2. A major challenge to the American labor movement was the declining size of the American industrial base, particularly traditional industries such as steel and heavy machinery.	В. Невирішеною залишається і проблема підвищення рівня автоматизації виробництва: багато підприємств, які здавна працюють в американській індустрії, починають вводити автоматизовані системи для здійснення тих операцій, що раніше виконувалися робітниками.
3. Automation is a continuing challenge; many older factories have been introducing automatic machinery to perform tasks previously done by workers.	С. За рахунок дешевої робочої сили деяким іноземним компаніям із такими сферами діяльності, як випуск автомобілів та електроніки, вдалося заволодіти більшою часткою американського ринку.
4. Unions have sought a variety of measures to protect jobs and incomes, including free retraining and shorter work-weeks to share the available work among employees.	Д. Звуження традиційної сфери виробництва в США завдало американським профспілкам відчутної шкоди, наслідки якої продовжують нагадувати про себе.
5. Lower labor costs have helped foreign companies in such fields as automobiles and electronics to gain larger shares of the American market.	Е. Чимало великих підприємств США закрилися, внаслідок чого значна кількість членів профспілок залишилася без роботи.
6. The shrinking of the traditional American industrial base was a powerful blow from which the labor movement has yet fully to recover.	Ф. Автоматизація зумовлена необхідністю підвищення продуктивності праці, що є закономірною реакцією на посилення іноземної конкуренції, однак у певних випадках це пов'язано з ліквідацією робочих місць.
7. Many large U.S. factories have closed, and large numbers of union members have lost their jobs.	Г. Профспілки вдалися до всіляких заходів, щоб відстояти робочі місця та статки робітників, серед яких – безкоштовні курси перепідготовки, скорочення тривалості робочого тижня з тим, щоб наявний обсяг роботи могли розділити між собою більше працюючих.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. free retraining; 2. heavy machinery; 3. shrinking; 4. the American labor movement; 5. a continuing challenge; 6. foreign competition; 7. traditional industries; 8. to share the available work among employees; 9. to seek a variety of measures; 10. union members; 11. declining size of; 12. automation; 13. lower labor costs; 14. a major challenge; 15. industrial base; 16. steel; 17. to gain larger shares of the American market; 18. fields; 19. electronics; 20. to lose the job; 21. to introduce automatic machinery; 22. to perform tasks previously done by workers; 23. to increase productivity; 24. elimination of jobs; 25. to protect jobs and incomes; 26. shorter work-weeks.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. невпрішена проблема; 2. промислова база; 3. звуження; 4. залишитись без роботи; 5. електроніка; 6. для здійснення тих операцій, які раніше виконувались робітниками; 7. американський робітничий рух; 8. заволодіти більшою часткою американського ринку; 9. підвищити продуктивність; 10. безкоштовні курси перепідготовки; 11. дешева робоча сила; 12. вдатися до всіляких заходів; 13. іноземна конкуренція; 14. ліквідація робочих місць; 15. члени профспілок; 16. основна проблема; 17. сталеливарна промисловість; 18. розділити наявний обсяг роботи між працюючими; 19. короткий робочий тиждень; 20. звуження; 21. традиційні галузі; 22. сфери діяльності; 23. важке машинобудування; 24. вводити автоматизовані системи; 25. автоматизація; 26. відстояти робочі місця та статки робітників.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

demand for higher wages	<i>вимога про вищу заробітну платню</i>
damage	<i>шкодити</i>
recession	<i>спад</i>
better working conditions	<i>кращі умови праці</i>
medical insurance	<i>медичне страхування</i>
willingness to forgo (in favor of)	<i>готовність поступитися (на користь)</i>
employment security	<i>забезпечення зайнятості</i>
enhanced company competitiveness	<i>посилена конкурентоспроможність підприємства</i>
proponents	<i>прибічники</i>
keep up with the cost of living	<i>не відставати від зростання вартості життя</i>
special benefits	<i>особливі пільги</i>
retirement benefits	<i>пенсійне забезпечення</i>

disability pay
lifetime job security
child care
maternity and paternity leave

виплати по непрацездатності
довічне забезпечення роботою
соціальні пільги на дітей
відпустки для обох батьків по догляду
за дитиною

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
<p>1. Прибічники робітничого руху доводять, що підвищення платні зумовлене виключно необхідністю не відставати від зростання вартості життя, а не прагненням значно підняти рівень життя.</p>	<p>A. A major criticism of the labor movement has been that its traditional demand for higher wages and better working conditions adds to still further inflation, and damages productivity.</p>
<p>2. Основний аргумент критиків профспілкового руху полягав у тому, що незмінна вимога про вищі рівні платні та кращі умови праці тільки посилює інфляцію та шкодить продуктивності.</p>	<p>B. Issues related to retirement benefits, disability pay and medical insurance, as well as demands by some very large unions for lifetime job security, were very much in the bargaining forefront in the latter part of the 20th century.</p>
<p>3. Серед обговорюваних питань були також відпустки для обох батьків по догляду за дитиною та поширення соціальних пільг на дітей.</p>	<p>C. Labor-management disputes have also focused on the question: what special benefits are workers entitled to receive?</p>
<p>4. Спори між профспілками та адміністраціями підприємств зосереджувались на такому питанні: на які особливі пільги мають право робітники?</p>	<p>D. Emerging benefit issues included questions about maternity and paternity leave, and child care.</p>
<p>5. У період економічного спаду, що припадає на початок 80-х років спілки неодноразово демонстрували готовність поступитися вимогами про підвищення заробітної платні на користь забезпечення зайнятості та посилення конкурентоспроможності підприємства.</p>	<p>E. Labor proponents argue that increases in wages are designed just to keep up with the cost of living, not to make substantial gains in real standards.</p>
<p>6. Об'єктом багатьох переговорів останніх десятиліть 20-го сторіччя були проблеми, пов'язані із пенсійним забезпеченням, виплатами по непрацездатності та медичним страхуванням, а також вимоги деяких найбільших профспілок про право працівників на довічне забезпечення роботою.</p>	<p>F. In the recession of the early 1980s, there were increasing examples of union willingness to forgo wage increases in favor of employment security and enhanced company competitiveness.</p>

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. retirement benefits; 2. lifetime job security; 3. traditional demand for higher wages; 4. better working conditions; 5. to add to still further inflation; 6. disability pay; 7. to keep up with the cost of living; 8. special benefits; 9. labor-management disputes; 10. to damage productivity; 11. medical insurance; 12. recession; 13. to make substantial gains in real standards; 14. labor proponents; 15. enhanced company competitiveness; 16. increases in wages; 17. union willingness to forgo wage increases in favor of employment security; 18. to be entitled to receive some benefits; 19. maternity leave; 20. paternity leave; 21. child care.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. особливі пільги; 2. посилювати інфляцію; 3. підвищення платні; 4. посилена конкурентоспроможність підприємства; 5. виплати по непрацездатності; 6. довічне забезпечення роботою; 7. готовність спілки поступитися вимогами про підвищення заробітної платні на користь забезпечення зайнятості; 8. шкодити продуктивності; 9. відпустка для батька по догляду за дитиною; 10. незмінна вимога про вищі рівні платні; 11. медичне страхування; 12. не відставати від зростання вартості життя; 13. пенсійне забезпечення; 14. значно підняти рівень життя; 15. спад; 16. мати право на певні пільги; 17. кращі умови праці; 18. прибічники робітничого руху; 19. відпустка по вагітності та пологам; 20. соціальні пільги на дітей.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. часткова зайнятість; 2. населення, що працює; 3. професії фізичної праці; 4. постійне зростання; 5. професії розумової праці; 6. шукати роботу; 7. сфера послуг; 8. перевищувати; 9. відкрити власну справу; 10. поступовий поворот; 11. фінансова справа; 12. зареєстровані як безробітні; 13. люди працездатного віку; 14. працівник за наймом; 15. людина, що працює на себе; 16. приховане безробіття; 17. ділянки, арендовані селянами; 18. низькодохідні країни; 19. електропостачання; 20. молодші вікові групи; 21. винуск продукції на одного робітника; 22. наявний у недостатній кількості; 23. дрібносерійне виробництво; 24. водопостачання; 25. методи ручної праці; 26. володіти цінними родовищами корисних копалин; 27. неповна зайнятість; 28. портові споруди; 29. сучасні технології; 30. технічне навчання; 31. безкоштовні курси перепідготовки; 32. автоматизація; 33. сталеливарна промисловість; 34. вводити автоматизовані системи; 35. невпрішена проблема; 36. важке машинобудування; 37. відстояти робочі місця та статки робітників; 38. промислова база; 39. сфери діяльності; 40. розділити наявний обсяг роботи між працюючими; 41. американський робітничий рух; 42. ліквідація робочих місць; 43. пенсійне забезпечення; 44. готовність спілки поступитися вимогами про підвищення заробітної платні на користь забезпечення зайнятості; 45. медичне страхування; 46. соціальні пільги на дітей; 47. виплати

по непрацевдатності; 48. не відставати від зростання вартості життя; 49. відпустка по вагітності та пологам; 50. відпустка для батька по догляду за дитиною; 51. посилена конкурентоспроможність підприємства.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. manual occupations; 2. to seek work; 3. service industries; 4. a steady increase; 5. registered as unemployed; 6. people of working age; 7. non-manual occupations; 8. part-time employment; 9. a gradual swing; 10. to set up in business for oneself; 11. employee; 12. working population; 13. output per worker; 14. disguised unemployment; 15. small-scale industry; 16. self-employed person; 17. water supplies; 18. underemployment; 19. handicraft methods; 20. technical training; 21. modern technology; 22. scarce; 23. the younger age groups; 24. to possess valuable mineral deposits; 25. peasant holdings; 26. steel; 27. automation; 28. to introduce automatic machinery; 29. free retraining; 30. a continuing challenge; 31. low-income countries; 32. heavy machinery; 33. industrial base; 34. port facilities; 35. to protect jobs and incomes; 36. to share the available work among employees; 37. elimination of jobs; 38. electricity supplies; 39. enhanced company competitiveness; 40. retirement benefits; 41. paternity leave; 42. child care; 43. to keep up with the cost of living; 44. fields; 45. maternity leave; 46. union willingness to forgo wage increases in favor of employment security; 47. disability pay; 48. medical insurance.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

In low-_____(1) countries, 70 per cent or more of the labor force _____(2) on the land. Tractors and other types of mechanical farm _____(3) are very scarce. The _____(4) per worker in agriculture is extremely low compared with that in Europe and North America.

Many developing countries have very poor _____(5) of natural resources. Features common to many of them are soil lacking in fertility, large desert _____(6) and climates which are not _____(7) to high productivity because they are too dry or too hot. Some of the developing countries which have grown at an encouraging _____(8) have been fortunate enough to _____(9) valuable mineral _____(10) such as oil.

Developing countries are severely _____(11) by their lack of _____(12) supplies, water _____(13), transport and farming equipment, good roads and railways, port _____(14), and other capital goods. They have very little _____(15) technology – human beings and animals do virtually all the work in agriculture, and _____(16) methods _____(17) small-_____ (18) industry.

In developing countries, the rapid _____(19) of population has been accompanied by a large-scale _____(20) of people from the _____(21) areas to the towns and cities. This has created serious unemployment problems in these urban _____(22), especially among the younger _____(23) groups.

_____ (24), or _____(25) unemployment, is also a serious problem. For example,

ten people may be _____ (26) in a job for which only six are needed. This situation applies especially in agriculture where peasant _____ (27) are very small but all the members of the peasant's family work on the family plot.

Workers are lacking in _____ (28) and especially in _____ (29) training. This, together with relatively low standards of health (especially in tropical regions), often means a low level of physical _____ (30).

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

In the late 20th century, a major challenge to **the American labor movement** was the **declining size of the American industrial base**, particularly **traditional industries** such as **steel and heavy machinery**. In some instances, **lower labor costs** have helped foreign companies in such **fields** as automobiles and **electronics** to **gain larger shares** of the American market. Many large U.S. factories have closed, and large numbers of **union members** have **lost their jobs**.

Automation is a **continuing challenge**. Many older factories have been **introducing automatic machinery to perform tasks previously done by workers**. This is done mainly to increase productivity, in response to the challenge of **foreign competition**. But in some cases it has meant the **elimination of jobs**. In response, unions have **sought a variety of measures to protect jobs and incomes**, including **free retraining** and shorter **work-weeks** to share the **available work** among employees. Nevertheless, the **shrinking** of the traditional American industrial base was a powerful blow from which the labor movement has yet fully to recover.

TEXT 4

A major criticism of the labor movement has been that its traditional **demand for higher wages and better working conditions** – even during periods of inflation – adds to still further inflation, and **damages** productivity in American industry. In the **recession** of the early 1980s, however, there were increasing examples of union **willingness to forgo** wage increases **in favor of employment security and enhanced company competitiveness**. In addition, labor **proponents** argue that most recent increases in wages are designed just to **keep up with the cost of living**, not to make substantial gains in real standards.

Labor-management disputes have also focused on the question: what **special benefits** are workers entitled to receive? Issues related to **retirement benefits, disability pay and medical insurance**, as well as demands by some very large unions for **lifetime job security**, were very much in the bargaining forefront in the latter part of the 20th century. Emerging benefit issues included questions about **maternity and paternity leave, and child care**.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

ТЕХТ 5

Профспілковий рух є важливою складовою частиною американської економіки, тому що представляє інтереси та потреби робітників перед керівництвом підприємств і урядом. Незважаючи на те, що спілки приділяли основну увагу вимогам про підвищення заробітної плати, в економістів немає згоди щодо того, чи справді саме зусилля профспілок вплинули на рішення роботодавців підняти платню своїм працівникам – більшість схильні відносити такий прогрес на рахунок підвищення продуктивності праці. Та аналітики майже однакові у визнанні того впливу, який профспілки – часто через силу – справляють на розв'язання таких питань, як безпека праці, порядок розгляду скарг і нагляд за дотриманням інших умов праці. Через профспілку робітник може висловитися щодо будь-якого з аспектів своєї праці. Окрім цього, деякі експерти вважають, що профспілки виконують надзвичайно важливі соціальні та психологічні функції, коли діють як братні організації, а головне – являють собою джерело гордості та почуття гідності для робітників.

Федеральний уряд США і органи врядування п'ятдесяти штатів рівною мірою несуть відповідальність за захист прав американських робітників.

ТЕХТ 6

На відміну від “Соціального забезпечення”, яке повністю керується федеральним урядом, система страхування по безробіттю будується як федерально-штатна структура. Започаткована згідно з положеннями Закону про соціальне забезпечення 1935 року, Федерально-штатна програма компенсації по безробіттю є основним джерелом фінансової підтримки для американських безробітних. Вона забезпечує застрахованим робітникам, яким нараховується заробітна платня, часткову компенсацію зарплатні протягом періоду вимушеного безробіття. Основні умови отримання цієї компенсації такі: робітник є працездатним, не залишив роботу без поважних причин (або його не було звільнено за серйозну провину), не брав участі в трудових спорах і виявляє бажання працювати.

Кожен штат реалізує власну програму у відповідності до своїх законів, з вельми незначним ступенем федерального втручання. У кожному штаті визначається розмір та тривалість одержання щотижневої допомоги по безробіттю на підставі суми попередньої зарплатні та стажу роботи. Штати зобов'язані продовжувати тривалість виплати допомоги, коли рівень безробіття підвищується і залишається незмінним упродовж періоду, який перебільшує встановлену штатом норму, причому федеральний уряд і органи врядування штату розподіляють видатки на продовження виплати грошової допомоги.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

TEXT 9

Improved resource allocation simply indicates that over time workers have reallocated themselves from relatively low-productivity employments to relatively high-productivity employments. For example, over the 1929–1982 period a great deal of labor has been reallocated from agriculture – where labor productivity is relatively low – to manufacturing – where labor productivity is relatively high. As a result, the average productivity of American workers in the aggregate has increased. Similarly, we know that historically labor market discrimination has denied many women and minorities access to those jobs wherein they would be most productive. The decline of such discrimination over time has increased labor productivity. We will find that tariffs, import quotas, and other barriers to international trade are conducive employments. The long-run movement toward freer international trade has therefore improved the allocation of labor and enhanced productivity.

Let us assert that there may be production advantages which are derived from market and firm size. For example, a large corporation might be able to select a more efficient production technique from those now available than could a small-scale firm. A large manufacturer of automobiles can use elaborate assembly lines, featuring computerization and robotics, while smaller producers must settle for more primitive technologies. The contribution of economies of scale means that markets have increased in scope and firms have increased in size so that overall more efficient production methods are being utilized. Accordingly, labor productivity increases.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

TEXT 10

У 70-і та меншою мірою у 80-і роки спостерігалось зниження темпів зростання продуктивності праці у США, що привернуло до себе широку увагу. Протягом майже 20 років після Другої світової війни (1948–1966) продуктивність праці в США зростала вельми швидкими темпами – у середньому на 3,2% на рік. Однак у період 1966–1973 рр. ці темпи різко знизилися. Далі у динаміці продуктивності праці настав найменш сприятливий етап (1973–1981 рр.), після чого відбулося певне поживлення темпів зростання продуктивності праці у 80-і роки. Хоча уповільнення темпів зростання продуктивності праці спостерігалось у світовому масштабі, в США воно було більш значним, ніж в інших найбільших індустриальних країнах. Зараз США, як і до того, мають найвищі в світі абсолютні показники продуктивності праці, але розрив з іншими країнами постійно зменшується.

Наслідки уповільнення темпів зростання продуктивності праці в США є багато-плановим. Зростання продуктивності праці є основою прискорення темпів росту реальної зарплатні та покращення життєвого рівня населення. Реальний дохід на відпрацьовану людино-годину може зростати лише в тій мірі, в якій зростає питомий реальний виробіток. Чим більше продукції виробляється за кожну відпрацьовану людино-годину, тим більше реального доходу може бути розподілено в розрахунку на ту саму людино-годину.

Підвищення продуктивності праці може компенсувати зростання номінальної зарплатні і тим самим пом'якшити наслідки інфляції, зумовленої зростом витрат. За однакових інших умов зниження темпів зростання продуктивності праці тягне за собою швидке зростання трудових витрат та прискорення інфляційних процесів.

Відставання США від своїх основних торгових партнерів у темпах зростання продуктивності праці призводить до збільшення цін на американські товари на світовому ринку. Результатом є падіння конкурентоспроможності та послаблення позицій американських виробників на світовому ринку.

Glossary

English-Ukrainian

American labor movement	<i>американський робітничий рух</i>
automation	<i>автоматизація</i>
available work	<i>наявний обсяг роботи</i>
be employed in a job	<i>працювати на робочому місці</i>
better working conditions	<i>кращі умови праці</i>
child care	<i>соціальні пільги на дітей</i>
continuing challenge	<i>невирішена проблема</i>
damage	<i>шкодити</i>
declining size of	<i>звуження</i>
demand for higher wages	<i>вимога про вищі рівні платні</i>
desert areas	<i>пустельні простори</i>
disability pay	<i>виплати по непрацездатності</i>
disguised unemployment	<i>приховане безробіття</i>
dominate	<i>домінувати</i>
due to retirement	<i>через вихід на пенсію</i>
electricity supplies	<i>електропостачання</i>
electronics	<i>електроніка</i>
elimination of jobs	<i>ліквідація робочих місць</i>
employed	<i>що мають роботу</i>
employees	<i>що працюють за наймом</i>
employment	<i>зайнятість</i>
employment security	<i>забезпечення зайнятості</i>
enhanced company competitiveness	<i>посилена конкурентоспроможність підприємства</i>
exceed	<i>перевищувати</i>
females	<i>жінки</i>
fields	<i>сфери діяльності</i>
finance	<i>фінансова справа</i>
foreign competition	<i>іноземна конкуренція</i>
free retraining	<i>безкоштовні курси перепідготовки</i>
gain larger shares	<i>заволодіти більшою часткою</i>
gradual swing	<i>поступовий поворот</i>
grow at an encouraging rate	<i>досягти економічного зростання темпами, вселяючими оптимізм</i>
handicapped	<i>паралізований</i>
handicraft methods	<i>методи ручної праці</i>
heavy machinery	<i>важке машинобудування</i>
increase by	<i>підвищитися на</i>
industrial base	<i>промислова база</i>

introduce automatic machinery	<i>вводити автоматизовані системи</i>
join the labor force	<i>увійти до числа робочої сили</i>
keep up with the cost of living	<i>не відставати від зростання вартості життя</i>
lacking in education	<i>недостатньо освічені</i>
leave the labor force	<i>більше не входить до робочої сили</i>
lifetime job security	<i>довічне забезпечення роботою</i>
lose the job	<i>залишитися без роботи</i>
low level of physical performance	<i>низький фізичний економічний показник</i>
lower labor costs	<i>дешева робоча сила</i>
low-income countries	<i>низькодохідні країни</i>
made redundant	<i>що втратив місце</i>
males	<i>чоловіки</i>
manual occupations	<i>професії фізичної праці</i>
maternity and paternity leave	<i>відпустки для батьків по догляду за дитиною</i>
mechanical farm equipment	<i>фермерське механічне знаряддя</i>
medical insurance	<i>медичне страхування</i>
movement of people from the rural areas to the towns and cities	<i>переселення людей з сільських місцевостей до малих та великих міст</i>
non-manual occupations	<i>професії розумової праці</i>
not favorable to	<i>що не сприяє</i>
output per worker	<i>випуск продукції на одного робітника</i>
part-time employment	<i>часткова зайнятість</i>
peasant holdings	<i>ділянки, арендовані селянами</i>
people in part-time jobs	<i>люди, зайняті на місцях неповний робочий день</i>
people of working age	<i>люди працездатного віку</i>
perform tasks previously done by workers	<i>здійснювати операції, які раніше виконувались робітниками</i>
poor supplies	<i>незначні запаси</i>
port facilities	<i>портові споруди</i>
possess valuable mineral deposits	<i>володіти цінними родовищами корисних копалин</i>
proponent	<i>прибічник</i>
protect jobs and incomes	<i>відстояти робочі місця та статки</i>
rapid growth of population	<i>швидке зростання кількості населення</i>
recession	<i>спад</i>
registered as unemployed	<i>зарєєстровані як безробітні</i>
retirement benefits	<i>пенсійне забезпечення</i>
scarce	<i>наявний у недостатній кількості</i>
seek a variety of measures	<i>вдатися до всіляких заходів</i>

seek work	<i>шукати роботу</i>
self-employed persons	<i>що працюють самостійно</i>
shrinking	<i>звуження</i>
size of the working population	<i>кількість працюючого населення</i>
small-scale industry	<i>дрібносерійне виробництво</i>
special benefits	<i>особливі пільги</i>
steady increase	<i>постійне зростання</i>
steel	<i>сталеливарна промисловість</i>
technical training	<i>технічне навчання</i>
traditional industries	<i>традиційні галузі</i>
underemployment	<i>неповна зайнятість</i>
union members	<i>члени профспілок</i>
urban areas	<i>території міст</i>
water supplies	<i>водопостачання</i>
willingness to forgo (in favor of)	<i>готовність поступитися (на користь)</i>
work on the land	<i>працювати на землі</i>
work-week	<i>робочий тиждень</i>
younger age groups	<i>молодші вікові групи</i>

Ukrainian-English

автоматизація	<i>automation</i>
американський робітничий рух	<i>American labor movement</i>
більше не входили до робочої сили	<i>leaving the labor force</i>
безкоштовні курси перепідготовки	<i>free retraining</i>
відпустки для обох батьків по догляду за дитиною	<i>maternity and paternity leave</i>
відстояти робочі місця та статки	<i>protect jobs and incomes</i>
важке машинобудування	<i>heavy machinery</i>
вводити автоматизовані системи	<i>introduce automatic machinery</i>
вдатися до всіляких заходів	<i>seek a variety of measures</i>
вимога про вищі рівні платні	<i>demand for higher wages</i>
виплати по непрацездатності	<i>disability pay</i>
винуск продукції на одного робітника	<i>output per worker</i>
водопостачання	<i>water supplies</i>
володіти цінними родовищами корисних копалин	<i>possess valuable mineral deposits</i>
готовність поступитися (на користь)	<i>willingness to forgo (in favor of)</i>
ділянки, ареידовані селянами	<i>peasant holdings</i>
дешева робоча сила	<i>lower labor costs</i>
довічне забезпечення роботою	<i>lifetime job security</i>
домінувати	<i>dominate</i>

досягти економічного зростання темпами,	<i>grow at an encouraging rate</i>
вселяючими оптимізм	
дрібносерійне виробництво	<i>small-scale industry</i>
електроніка	<i>electronics</i>
електропостачання	<i>electricity supplies</i>
жінки	<i>females</i>
забезпечення зайнятості	<i>employment security</i>
заволодіти більшою часткою	<i>gain larger shares</i>
зайнятість	<i>employment</i>
залишитись без роботи	<i>lose the job</i>
zareєстровані як безробітні	<i>registered as unemployed</i>
звуження	<i>declining size of, shrinking</i>
здійснювати операції, які раніше виконувалися робітниками	<i>perform tasks previously done by workers</i>
іноземна конкуренція	<i>foreign competition</i>
кількість працюючого населення	<i>size of the working population</i>
кращі умови праці	<i>better working conditions</i>
ліквідація робочих місць	<i>elimination of jobs</i>
люди працездатного віку	<i>people of working age</i>
люди, зайняті на місцях неповний робочий день	<i>people in part-time jobs</i>
медичне страхування	<i>medical insurance</i>
методи ручної праці	<i>handicraft methods</i>
молодші вікові групи	<i>younger age groups</i>
наявний обсяг роботи	<i>available work</i>
наявний у недостатній кількості	<i>scarce</i>
не відставати від зростання вартості життя	<i>keep up with the cost of living</i>
що не сприяє	<i>not favorable to</i>
невирішена проблема	<i>continuing challenge</i>
недостатньо освічені	<i>lacking in education</i>
незначні запаси	<i>poor supplies</i>
неповна зайнятість	<i>underemployment</i>
низький фізичний економічний показник	<i>low level of physical performance</i>
низькодохідні країни	<i>low-income countries</i>
особливі пільги	<i>special benefits</i>
підвищилося на	<i>increased by</i>
паралізований	<i>handicapped</i>
пенсійне забезпечення	<i>retirement benefits</i>
перевищувала	<i>exceeded</i>
переселення людей з сільських місцевостей до малих та великих міст	<i>movement of people from the rural areas to the towns and cities</i>

портові споруди	<i>port facilities</i>
посилена конкурентоспроможність підприємства	<i>enhanced company competitiveness</i>
постійне зростання	<i>steady increase</i>
поступовий поворот	<i>gradual swing</i>
працювати на землі	<i>work on the land</i>
працювати на робочому місці	<i>be employed in a job</i>
прибічники	<i>proponents</i>
приховане безробіття	<i>disguised unemployment</i>
промислова база	<i>industrial base</i>
професії розумової праці	<i>non-manual occupations</i>
професії фізичної праці	<i>manual occupations</i>
пустельні простори	<i>desert areas</i>
робочий тиждень	<i>work-week</i>
соціальні пільги на дітей	<i>child care</i>
спад	<i>recession</i>
сталеливарна промисловість	<i>steel industry</i>
сфери діяльності	<i>fields</i>
території міст	<i>urban areas</i>
технічне навчання	<i>technical training</i>
традиційні галузі	<i>traditional industries</i>
увійти до числа робочої сили	<i>join the labor force</i>
фінансова справа	<i>finance</i>
фермерське механічне знаряддя	<i>mechanical farm equipment</i>
часткова зайнятість	<i>part-time employment</i>
через вихід на пенсію	<i>due to retirement</i>
члени профспілок	<i>union members</i>
чоловіки	<i>males</i>
швидке зростання кількості населення	<i>rapid growth of population</i>
шкодити	<i>damage</i>
шукати роботу	<i>seek work</i>
що втратив місце	<i>made redundant</i>
що мають роботу	<i>employed</i>
що працюють за наймом	<i>employees</i>
що працюють самостійно	<i>self-employed persons</i>

UNIT 1.7

EXPORT AND IMPORT

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

Countries can **import goods** (1) which they cannot **produce for themselves** (2). This is the oldest form of **international trade** (3), and it is still an important part of **present-day trade** (4). For example, Britain can only **obtain products** (5) such as rice, **natural rubber** (6), **tropical fruits** (7) and certain types of minerals **by means of** (8) international trade. **Trading with other countries** (9) **enables** (10) people to enjoy a much wider range of goods than they can produce for themselves.

More **specialization** (11) means larger outputs and lower costs. The major part of **world trade** (12) takes place between countries which could produce for themselves many of the goods they import. Britain, for example, imports cars, motor cycles, **footwear** (13), **electrical appliances** (14) and many other goods which she is quite **capable of producing** (15).

1. імпортувати товари
2. виробляти для себе
3. міжнародна торгівля
4. сучасна торгівля
5. одержувати продукти
6. натуральний каучук
7. тропічні фрукти
8. шляхом
9. торгівля з іншими країнами
10. дозволяти
11. спеціалізація
12. світова торгівля
13. взуття
14. електроприлади
15. в змозі виробляти

<p>The reason for this state of affairs (16) is that countries are much better at producing some things than they are at producing others. International trade makes it possible for them to specialize in (17) producing those goods in which they have some kind of advantage over other countries (18).</p> <p>Therefore, countries specialize, and exchange their goods for (19) those produced by other countries. Specialization increases total world output (20). Goods are produced on a larger scale (21) and at lower cost. International trade enables countries to have more goods than they could obtain by trying to be self-sufficient (22), i.e. producing only for themselves.</p> <p>The way in which a country might gain from international trade (23) can be explained by assuming that there are only two countries (A and B), each of which is capable of producing two particular products (24) (video recorders and cameras). Even if one country is more efficient than the other in producing both video recorders and cameras, it may still benefit both countries (25) to specialize and trade.</p>	<p>16. стан речей 17. спеціалізуватися на 18. мати певну перевагу над іншими країнами 19. обмінювати свої товари на 20. загальна світова продуктивність 21. у більших обсягах 22. намагаючись бути самодостатніми 23. вигравати через міжнародну торгівлю 24. виробляти два види конкретних товарів 25. бути вигідним для обох країн</p>
---	---

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Trading with other countries enables people to enjoy a much wider range of goods than they can produce for themselves.	A. Велика Британія імпортує автомобілі, мотоцикли, взуття, електроприлади і багато інших товарів, які вона цілком в змозі виробляти сама.
2. Specialization increases total world output.	B. Більше спеціалізації – це більший випуск продукції та менші витрати.
3. The major part of world trade takes place between countries which could produce for themselves many of the goods they import.	C. Торгівля з іншими країнами дозволяє людям користуватися набагато ширшим набором послуг, ніж вони можуть виробити для власного користування.
4. Countries can import goods which they cannot produce for themselves.	D. Спеціалізація сприяє підвищенню загальної світової продуктивності.
5. Britain imports cars, motor cycles, footwear, electrical appliances and many other goods which she is quite capable of producing.	E. Велика Британія може одержувати такі продукти, як рис, натуральний каучук, тропічні фрукти та деякі види корисних копалин лише шляхом міжнародної торгівлі.

6. More specialization means larger outputs and lower costs.	Ф. Країни можуть імпортувати товари, які вони не в змозі виробляти самі для себе.
7. International trade enables countries to have more goods than they could obtain by trying to be self-sufficient, i.e. producing only for themselves.	Г. Основна частина світової торгівлі здійснюється між країнами, які могли б виробляти для себе більшість товарів з тих, що вони імпортують.
8. Britain can only obtain products such as rice, natural rubber, tropical fruits and certain types of minerals by means of international trade.	Н. Міжнародна торгівля надає країнам змогу спеціалізуватися на тих товарах, у виробництві яких вони мають певну перевагу над іншими країнами.
9. International trade makes it possible for the countries to specialize in producing those goods in which they have some kind of advantage over other countries.	І. Міжнародна торгівля надає країнам змогу мати більше товарів, ніж вони мали б, намагаючись бути самодостатніми, тобто виробляючи тільки для себе.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. total world output; 2. to try to be self-sufficient; 3. to specialize in producing some particular goods; 4. world trade; 5. to have some advantage over the other countries; 6. to gain from international trade; 7. state of affairs; 8. to import goods; 9. to produce for oneself; 10. to obtain certain products; 11. to benefit both countries; 12. to exchange one's goods for some products; 13. present-day trade; 14. natural rubber; 15. tropical fruits; 16. minerals; 17. to enable; 18. to enjoy a wider range of goods; 19. specialization; 20. by means of international trade; 21. lower costs; 22. footwear; 23. electrical appliances; 24. to be capable of producing; 25. to produce on a larger scale; 26. to import cars and motorcycles.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. вигравати через міжнародну торгівлю; 2. спеціалізуватися на виробництві певних товарів; 3. імпортувати товари; 4. натуральний каучук; 5. одержувати певні продукти; 6. виробляти для себе; 7. світова торгівля; 8. сучасна торгівля; 9. обмінювати свої товари на певну продукцію; 10. спеціалізація; 11. загальна світова продуктивність; 12. корисні копалини; 13. бути вигідним для обох країн; 14. мати певну перевагу над іншими країнами; 15. менші витрати; 16. стан речей; 17. намагатися бути самодостатніми; 18. бути в змозі виробляти; 19. користуватися набагато ширшим набором послуг; 20. взуття; 21. дозволяти; 22. імпортувати автомобілі та мотоцикли; 23. шляхом міжнародної торгівлі; 24. електроприлади; 25. виробляти у більших обсягах.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

put some restrictions on foreign trade	<i>накладати обмеження на зовнішню торгівлю</i>
protect one's own industries	<i>захищати власну промисловість</i>
methods of restricting imports	<i>засоби обмеження імпорту</i>
tariffs	<i>тарифи</i>
increasing the prices of foreign goods	<i>підвищення цін на товари іноземного виробництва</i>
quotas	<i>квоти</i>
purchase	<i>придбати</i>
subsidies	<i>субсидії</i>
foreign currency	<i>іноземна валюта</i>
barriers to trade	<i>торговельні бар'єри</i>
in the home market	<i>на внутрішньому ринку</i>
retaliate	<i>помститися</i>
raise revenue for the government	<i>отримувати дохід на користь уряду</i>
limit the imports of foreign cars	<i>обмежити імпорт автомобілів іноземного виробництва</i>
place an upper limit on exchange control	<i>встановлювати верхню межу контроль над операціями з іноземною валютою</i>
home producers available to firms	<i>вітчизняні виробники доступний для фірм</i>
raise the price of foreign goods	<i>підвищувати ціну на товари іноземного виробництва</i>
subsidize	<i>надавати субсидії</i>
reduce the prices domestic firms	<i>знизити ціни вітчизняні фірми</i>
protection	<i>протекціонізм</i>
supply of goods available to home consumers	<i>обсяг товарів доступні для вітчизняних споживачів</i>
under free trade	<i>за умов вільної торгівлі</i>
restrict other countries' exports	<i>обмежувати обсяг експорту інших країн</i>
general lowering	<i>загальне зниження</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Тарифи захищають вітчизняних виробників через підвищення цін на товари іноземного виробництва на внутрішньому ринку країни.	A. Excessive protection would lead to the general lowering of world trade.
2. Придбання імпортованих товарів здійснюється тільки за допомогою іноземної валюти, таким чином, уряд може обмежити імпорт, контролюючи обсяг іноземних валют, доступний для фірм, що бажають імпортувати товари.	B. Tariffs, quotas and exchange controls restrict the supply of goods available to home consumers, and prices will be higher than they would be under free trade.
3. Багато країн накладає обмеження на іноземну торгівлю, головним чином, щоб захистити свою власну промисловість.	C. Tariffs protect home producers by increasing the prices of foreign goods in the home market.
4. Тарифи, квоти та контроль валют обмежують обсяг товарів, доступних для вітчизняних споживачів, а ціни є вищими, ніж вони були б за умов вільної торгівлі.	D. When a country restricts its imports, it is restricting other countries' exports, and these countries may well retaliate by restricting their own imports.
5. Надаючи субсидії вітчизняним виробникам, уряд може знизити ціни на товари, що виробляють вітчизняні фірми.	E. There exist the following methods of restricting imports: tariffs, quotas, exchange control and subsidies.
6. Квоти представляють собою найбільш серйозні торговельні бар'єри, тому що вони встановлюють верхню межу кількості іноземних товарів, що надходять до країни.	F. Imports can only be purchased with foreign currency; the government can limit imports, therefore, by restricting the amount of foreign currency available to firms wishing to import goods.
7. Надмірний протекціонізм призведе до загального зниження світової торгівлі.	G. By subsidizing home producers, a government can reduce the prices of goods made by domestic firms.
8. Існують такі засоби обмеження імпорту: тарифи, квоти, контроль над операціями з іноземною валютою та субсидії.	H. Many countries put some restrictions on foreign trade, mainly to protect their own industries.
9. Коли країна обмежує власний імпорт, вона тим самим обмежує обсяг експорту інших країн, а ці країни, в свою чергу, можуть помститися шляхом обмеження обсягу власного імпорту.	I. Quotas are the most serious barriers to trade, because they place an upper limit on the quantity of foreign goods entering a country.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to subsidize; 2. to reduce prices; 3. to restrict other countries' exports; 4. in the home market; 5. to protect one's own industries; 6. to place an upper limit on; 7. tariffs; 8. quotas; 9. to purchase; 10. domestic firms; 11. methods of restricting imports; 12. foreign currency; 13. protection; 14. to put some restriction on foreign trade; 15. exchange control; 16. subsidies; 17. home producers; 18. to increase the prices of foreign goods; 19. to raise revenue for the government; 20. barriers to trade; 21. to limit the imports of foreign cars; 22. available to firms; 23. firms wishing to import goods; 24. to raise the price of a foreign good; 25. supply of goods available to home consumers; 26. under free trade; 27. to retaliate; 28. general lowering of world trade.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. на внутрішньому ринку; 2. тарифи; 3. придбати; 4. захищати свою власну промисловість; 5. квоти; 6. іноземна валюта; 7. надавати субсидії; 8. підвищувати ціни на товари іноземного виробництва; 9. доступний для фірм; 10. отримувати дохід на користь уряду; 11. обмежувати експорт інших країн; 12. субсидії; 13. за умов вільної торгівлі; 14. обмежити імпорт автомобілів іноземного виробництва; 15. знизити ціни; 16. фірми, що бажають імпортувати товари; 17. вітчизняні фірми; 18. торговельні бар'єри; 19. встановити верхню межу; 20. протекціонізм; 21. контроль над операціями з іноземною валютою; 22. засоби обмеження імпорту; 23. обсяг товарів, доступних для вітчизняних споживачів; 24. вітчизняні впробники; 25. накладати обмеження на іноземну торгівлю.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

economic protectionism	<i>економічний протекціонізм</i>
practice of using tariffs	<i>практика введення тарифів</i>
in the interest of protecting native industry	<i>в інтересах захисту національної економіки</i>
advocate	<i>підтримувати</i>
a protective tariff	<i>протекційний тариф</i>
encourage American industrial development	<i>заохочувати індустриальний розвиток Америки</i>
domestic political considerations	<i>внутрішньополітичні міркування</i>
world economic crisis	<i>світова економічна криза</i>
trade policy	<i>торговельна політика</i>
determine U.S. trade policy	<i>визначати торговельну політику США</i>
tariff law	<i>закон про тарифи</i>

direct outgrowth
endorse
cotton
expand exports
trade liberalization

прямий результат
схвалити
бавовна
розширити експорт
лібералізація торгівлі

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
<p>1. U.S. protectionism peaked in 1930 with the enactment of the Smoot-Hawley Act, a tariff law which intensified the effects of the Great Depression.</p>	<p>А. Згідно з Законом Смута-Гоулі, американські тарифи були значно підвищені, що викликало аналогічну реакцію в інших країнах; таким чином, закон зробив свій внесок у поглиблення світової економічної кризи.</p>
<p>2. The United States has from time to time experienced a strong impulse toward economic protectionism – the practice of using tariffs or quotas to limit imports of foreign goods in the interest of protecting native industry.</p>	<p>В. Протягом 19-го століття американську торговельну політику визначали внутрішньополітичні міркування, зокрема – прагнення розширити експорт такого важливого товару, як бавовна.</p>
<p>3. The U.S. approach to trade policy since 1934 has been a direct outgrowth of this experience, and following the Second World War, the United States endorsed trade liberalization.</p>	<p>С. Зробивши правильні висновки зі свого сумного досвіду, після 1934 року уряд США переглянув свій підхід до торговельної політики, а після Другої світової війни прямим результатом цього перегляду стало схвалення лібералізації торгівлі.</p>
<p>4. Throughout the 1800s, domestic political considerations, including the desire to expand exports of such important commodities as cotton, determined U.S. trade policy.</p>	<p>Д. Видатний державний діяч Александр Гамільтон підтримував введення протекційних тарифів для заохочення індустріального розвитку Америки, і в цілому його пропозицію було прийнято.</p>
<p>5. Smoot-Hawley sharply increased U.S. tariffs and quickly met with foreign retaliation. The act contributed to the world economic crisis.</p>	<p>Е. Протекціонізм США сягнув своєї кульмінації в 1930 році, коли був прийнятий Закон Смута-Гоулі – закон про тарифи, який тільки посилив ефект від Великої депресії.</p>
<p>6. Statesman Alexander Hamilton advocated a protective tariff as a way to encourage American industrial development, and by and large his advice was adopted.</p>	<p>Ф. Часом США ставали перед необхідністю економічного протекціонізму, власне практики введення тарифів чи квот для обмеження імпорту іноземних товарів в інтересах захисту національної економіки.</p>

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. practice of using tariffs; 2. to encourage American industrial development; 3. trade policy; 4. domestic political considerations; 5. a tariff law; 6. economic protectionism; 7. to

endorse; 8. world economic crisis; 9. a direct outgrowth; 10. trade liberalization; 11. to limit imports of foreign goods; 12. to meet with foreign retaliation; 13. cotton; 14. to expand exports; 15. in the interest of protecting native industry; 16. to adopt; 17. statesman; 18. a protective tariff; 19. to advocate; 20. important commodities; 21. to determine U.S. trade policy; 22. to peak; 23. to intensify the effects; 24. to increase tariffs; 25. approach.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. лібералізація торгівлі; 2. прямий результат; 3. в інтересах захисту національної економіки; 4. торговельна політика; 5. протекційний тариф; 6. прийняти; 7. визначати американську торговельну політику; 8. державний діяч; 9. важливі товари; 10. схвалити; 11. сягнути своєї кульмінації; 12. бавовна; 13. практика введення тарифів; 14. обмежити імпорт іноземних товарів; 15. підтримувати; 16. розширити експорт; 17. внутрішньополітичні міркування; 18. підвищити тарифи; 19. світова економічна криза; 20. підхід; 21. посилити ефект; 22. економічний протекціонізм; 23. заохочувати індустріальний розвиток Америки; 24. закон про тарифи.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

domestic stability	<i>внутрішня стабільність</i>
export markets	<i>ринки для експорту</i>
regain economic independence	<i>здобути економічну незалежність</i>
cut U.S. tariffs	<i>зменшити американські тарифи</i>
sustain their people and well-being	<i>підтримувати добробут економіки та народу</i>
have reasonable opportunities	<i>мати відповідні можливості</i>
trade with one another	<i>торгувати одна з одною</i>
concessions	<i>поступки</i>
indispensable cornerstone	<i>обов'язкова передумова</i>
reduce duties on exports	<i>скоротити розмір мита на експорт</i>
The Reciprocal Trade Agreements Act	<i>Закон про взаємні торговельні угоди</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Для здобуття економічної незалежності та забезпечення економічного зростання країнам потрібні були ринки для експорту, особливо такі, як величезний ринок США.	A. Many U.S. leaders argued that the domestic stability and continuing loyalty of U.S. allies would depend on economic recovery.

2. Країни не здатні забезпечити виробництво, що необхідне для підтримання добробуту економіки та народу, без відповідних можливостей торгувати одна з одною.	B. The principles underlying the Trade Agreements Program are an indispensable cornerstone for the edifice of peace.
3. Принципи, на яких ґрунтується Програма торговельних угод, є обов'язковими передумовами просування до миру.	C. Nations cannot produce on a level to sustain their people and well-being unless they have reasonable opportunities to trade with one another.
4. Чимало державних діячів Америки доводили, що внутрішня стабільність та незмінність курсу підтримки з боку союзників США залежатимуть від темпів відродження їхніх національних економік.	D. The Reciprocal Trade Agreements Act of 1934 gave the president the authority to negotiate trade agreements with individual countries, and greatly reduced duties on their exports to the United States in return for similar concessions on U.S. exports to their countries.
5. Закон про взаємні торговельні угоди 1934 року надавав президентові право вести переговори стосовно торговельних угод з окремими країнами, а також різко скорочував розмір мита на експорт товарів до США за умови аналогічних поступок стосовно американського експорту до цих країн.	E. The nations needed export markets – particularly the huge U.S. market – in order to regain economic independence and achieve economic growth.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to regain economic independence; 2. export markets; 3. the Reciprocal Trade Agreements Act; 4. concessions; 5. to cut U.S. tariffs; 6. domestic stability; 7. to depend on economic recovery; 8. to sustain the people and well-being; 9. an indispensable cornerstone; 10. to have reasonable opportunities; 11. individual countries; 12. allies; 13. to reduce duties on exports; 14. continuing loyalty; 15. the huge U.S. market; 16. to achieve economic growth; 17. to trade with one another; 18. the edifice of peace; 19. principles underlying the program; 20. exports to certain countries; 21. in return for.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. поступки; 2. величезний ринок США; 3. підтримувати добробут економіки та народу; 4. скоротити розмір мита на експорт; 5. торгувати одна з одною; 6. мати відповідні можливості; 7. принципи, на яких ґрунтується програма; 8. за умови; 9. ринки для експорту; 10. союзники; 11. експорт до певних країн; 12. внутрішня стабільність; 13. Закон про взаємні торговельні угоди; 14. просування до миру; 15. залежати від темпів відродження національної економіки; 16. зменшити американські тарифи; 17. незмінність курсу підтримки; 18. здобути економічну незалежність; 19. обов'язкова передумова; 20. окремі країни.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. імпортувати товари; 2. світова торгівля; 3. обмінювати свої товари на певну продукцію; 4. спеціалізація; 5. електроприлади; 6. бути вигідним для обох країн; 7. спеціалізуватися на виробництві певних товарів; 8. виробляти у більших обсягах; 9. загальна світова продуктивність; 10. вигравати через міждержавну торгівлю; 11. користуватися набагато ширшим набором послуг; 12. намагатися бути самодостатніми; 13. шляхом міжнародної торгівлі; 14. натуральний каучук; 15. взуття; 16. захищати свою власну промисловість; 17. придбати; 18. квоти; 19. надавати субсидії; 20. фірми, що бажають імпортувати товари; 21. вітчизняні фірми; 22. тарифи; 23. за умов вільної торгівлі; 24. підвищувати ціни на товари іноземного виробництва; 25. на внутрішньому ринку; 26. торговельні бар'єри; 27. іноземна валюта; 28. протекціонізм; 29. засоби обмеження імпорту; 30. встановити верхню межу; 31. субсидії; 32. контроль над операціями з іноземною валютою; 33. обсяг товарів, доступних для вітчизняних споживачів; 34. торговельна політика; 35. лібералізація торгівлі; 36. розширити експорт; 37. підхід; 38. в інтересах захисту національної економіки; 39. підвищити тарифи; 40. визначити американську торговельну політику; 41. практика введення тарифів; 42. зустрітися із підвищенням тарифів в інших країнах, аналогічним до власного; 43. внутрішньополітичні міркування; 44. протекційний тариф; 45. підтримувати добробут економіки та народу; 46. торгувати одна з одною; 47. скоротити розмір мита на експорт; 48. поступки; 49. внутрішня стабільність; 50. ринки для експорту.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. world trade; 2. to benefit both countries; 3. to produce on a larger scale; 4. to enjoy a wider range of goods; 5. by means of international trade; 6. to gain from international trade; 7. to import goods; 8. natural rubber; 9. to try to be self-sufficient; 10. electrical appliances; 11. to exchange one's goods for some products; 12. total world output; 13. footwear; 14. specialization; 15. to purchase; 16. to specialize in producing some particular goods; 17. to subsidize; 18. firms wishing to import goods; 19. to protect one's own industries; 20. home producers; 21. to increase the prices of foreign goods; 22. quotas; 23. barriers to trade; 24. protectionism; 25. foreign currency; 26. to place an upper limit on; 27. tariffs; 28. subsidies; 29. supply of goods available to home consumers; 30. in the home market; 31. to expand exports; 32. in the interest of protecting native industry; 33. under free trade; 34. to increase tariffs; 35. methods of restricting imports; 36. to determine U.S. trade policy; 37. trade policy; 38. domestic political considerations; 39. to sustain the people and well-being; 40. exchange control; 41. to reduce duties on exports; 42. concessions; 43. practice of using tariffs; 44. export markets; 45. domestic stability; 46. a protective tariff; 47. to trade with one another; 48. trade liberalization; 49. approach.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

Many countries put some _____ (1) on foreign trade, mainly to _____ (2) their own _____ (3). There exist the following _____ (4) of restricting imports : _____ (5), quotas, exchange _____ (6) and subsidies.

Tariffs are taxes placed on imports. They protect home _____ (7) by increasing the _____ (8) of foreign _____ (9) in the home _____ (10). They also raise _____ (11) for the government.

Quotas are the most serious _____ (12) to trade, because they place an _____ (13) limit on the quantity of foreign goods entering a country. For example, a country may limit the _____ (14) of foreign cars to 500 000 each year, or the import of footwear to 5 million pairs of shoes each year.

Imports can only be _____ (15) with foreign _____ (16). The government can limit imports, therefore, by restricting the amount of foreign currency _____ (17) to firms wishing to _____ (18) goods.

A tariff raises the price of a foreign _____ (19) in the home market. By _____ (20) home producers, a government can _____ (21) the prices of goods made by _____ (22) firms. Subsidies, therefore, help to protect home producers from foreign competition.

But some arguments may be presented against _____ (23). First, tariffs, quotas and exchange controls restrict the _____ (24) of goods available to home _____ (25), and prices will be higher than they would be under _____ (26) trade. Second, when a country restricts its imports, it is restricting other countries' _____ (27). These countries may well _____ (28) by restricting their own imports. This would lead to the general _____ (29) of world trade. Countries which decided to restrict their imports would find their own exports being restricted. And third, protecting a home industry from foreign competition may cause it to become less efficient.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

Historically, the United States has from time to time experienced a strong impulse toward **economic protectionism** – the **practice of using tariffs** or quotas to limit imports of foreign goods **in the interest of protecting native industry**. At the beginning of the republic, statesman Alexander Hamilton **advocated a protective tariff** as a way to **encourage American industrial development**. By and large his advice was adopted. Throughout the 1800s, **domestic political considerations**, including the desire to **expand exports** of such important commodities as **cotton**, **determined U.S. trade policy**.

U.S. protectionism peaked in 1930 with the enactment of the Smoot-Hawley Act, a **tariff law** which intensified the effects of the Great Depression. Smoot-Hawley sharply

increased U.S. tariffs and quickly met with foreign retaliation. The act contributed to the **world economic crisis**.

The U.S. approach to **trade policy** since 1934 has been a **direct outgrowth** of this experience, and following the Second World War, the United States **endorsed trade liberalization**.

TEXT 4

Many U.S. leaders argued that the **domestic stability** and continuing loyalty of U.S. allies would depend on economic recovery. U.S. aid was important to this recovery, but these nations needed **export markets** – particularly the huge U.S. market – in order to **regain economic independence** and achieve economic growth.

Secretary of State Cordell Hull understood this connection long before the Second World War. He wrote in support of the Trade Agreements Act of 1934, which provided the basic legislative mandate to **cut U.S. tariffs**:

“Nations cannot produce on a level to **sustain their people and well-being** unless they **have reasonable opportunities to trade with one another**. The principles underlying the Trade Agreements Program are therefore **an indispensable cornerstone** for the edifice of peace.”

The Reciprocal Trade Agreements Act of 1934 gave the president the authority to negotiate trade agreements with individual countries, and greatly **reduced duties on their exports** to the United States in return for similar **concessions** on U.S. exports to their countries

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

Підтримка США лібералізації торгівлі відіграла ключову роль у створенні Загальної угоди про тарифи і торгівлю (ГАТТ) – міжнародного зведення тарифних та торговельних правил. Цю угоду підписали 23 країни у 1947 році, а на кінець 80-х років її учасниками було вже понад 90 країн. Крім визначення правил і норм міжнародної торгівлі, ГАТТ неодноразово виступала з ініціативою багатосторонніх торговельних переговорів, причому в кожних з них США брали активну участь, а часом і виступали в ролі лідера.

Офіційна позиція США полягала у застосуванні до торговельних угод певних принципів, на яких зокрема ґрунтується ГАТТ. Перший принцип – відсутність дискримінації у торгівлі. Згідно з цим принципом (який також відомий під назвою ‘режим найбільшого сприяння країні’), на всіх торговельних партнерів пошпрується такий митний і тарифний режим, який надається так званій ‘країні найбільшого сприяння’ (КНС). Нині Сполучені Штати дотримуються саме такої політики при здійсненні торговельних операцій з усіма своїми партнерами, за винятком тих, чие партнерство не донукається законом через зовнішньополітичні причини.

ТЕХТ 6

За ініціативою країн Карибського басейну у 80-і роки заснована програма з метою надання економічної підтримки регіону, який виборював краще економічне становище і вважався зоною політичних інтересів США. Ця програма (термін її реалізації було продовжено до кінця 1995 року) передбачала пошпрення безмитного режиму на весь імпорт з країн Карибського басейну до США, за винятком виробів з текстилю, шкіри, а також цукру та нафтопродуктів.

Двосторонні угоди про вільну торгівлю було дозволено за умов, викладених у статтях ГАТТ. Серед інших двосторонніх угод виділяється американо-ізраїльська угода про зону вільної торгівлі, яка набула чинності 1 вересня 1985 року, та Американо-канадська угода про вільну торгівлю, яка почала діяти 1 січня 1989 року. Як показує історичний досвід, географічна суміжність та відносна близькість активно сприяли розвиткові торговельних відносин між США та її сусідами – Мексикою і Канадою. В серпні 1992 року, після тривалих (більше року) переговорів ці три країни домовилися щодо повномасштабного договору про вільну торгівлю, яким скасовувались усі тарифи, усувались перепони в торгівлі послугами та обміні інвестиціями, а також гарантувався адекватний захист інтелектуальної власності (в тому числі захист авторських прав, патентів і торговельних знаків).

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

ТЕХТ 9

In terms of absolute volumes of imports and exports the United States is the world's leading trading nation. There can be no question as to the United States' dependence upon the world economy. The USA are almost entirely dependent upon other countries for such products as bananas, cocoa, coffee, spices, tea, raw silk, nickel, tin, natural rubber, and diamonds. Casual observation suggests that imported goods compete strongly in many of our domestic markets: Japanese cameras and video recorders, French and Italian wines, English bicycles, and Japanese motorcycles and autos are a few cases in point. Foreign cars have made persistent gains in American markets and now account for about 25 percent of total sales in the United States. Even the great American pastime – baseball – relies heavily upon imported gloves!

But world trade is a two-way street, and a host of American industries are highly dependent upon foreign markets. Almost all segments of agriculture rely heavily upon foreign markets – rice, wheat, cotton, and tobacco exports vary from one-fourth to more than one-

half of total output. The chemical, aircraft, automobile, machine tool, coal, and computer industries are only a few of many American industries which sell significant portions of their output in international markets.

Changes in net exports, that is, in the difference between the value of a nation's exports and that of its imports, have multiple effects upon the level of national income in roughly the same fashion as do fluctuations in the various types of domestic spending. A small change in the volume of American imports and exports can have magnified repercussions upon the domestic levels of income, employment, and prices.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

TEXT 10

Чому держави торгують? Що становить основу торгівлі між країнами? У загальному вигляді міжнародна торгівля є засобом, за допомогою якого країни можуть розвивати спеціалізацію, підвищувати продуктивність своїх ресурсів і таким чином збільшувати загальний обсяг виробництва. Суверенні держави, як і окремі громадяни та регіони країни, можуть виграти за рахунок спеціалізації на výroбах, що вони можуть виробляти з найбільшою відносною ефективністю, і подальшого обміну на товари, що вони не в змозі самі ефективно виробляти.

Вищевикладене є вельми справедливим щодо світової торгівлі, і у певному сенсі це питання можна вважати вичерпаним. В основі більш глибокого дослідження питання "Чому країни торгують?" лежать дві обставини. По-перше, економічні ресурси – природні, людські, інвестиційні товари – розподіляються між країнами надто нерівномірно; країни істотно відрізняються за своєю забезпеченістю економічними ресурсами. По-друге, ефективне виробництво різноманітних товарів вимагає різних технологій або комбінації ресурсів.

Характер та взаємодія цих двох обставин можна легко проілюструвати. Японія, наприклад, володіє великою та добре освіченою робочою силою; кваліфікована праця коштує дешево, оскільки наявна у великій кількості. У зв'язку з цим Японія здатна ефективно виробляти (з низькими витратами) різноманітні товари, для виготовлення яких необхідна велика кількість кваліфікованої праці. Фотокамери, радіоприймачі та відеомагнітофони – це лише деякі приклади подібних трудомістких товарів. Навпаки, Австралія володіє великими земельними просторами, але недостатніми людськими ресурсами та капіталом, і тому може дешево виробляти такі 'землемісткі' товари, як пшениця, шерсть, м'ясо. Бразилія має родючий ґрунт, тропічний клімат, там випадає велика кількість опадів, у великій кількості наявна некваліфікована робоча сила, тобто все необхідне для виробництва дешевої кави. Промислово розвинені країни знаходяться у кращому стратегічному становищі в плані виробництва різних капіталомістких товарів, наприклад автомобілей, сільськогосподарчого знаряддя, машин та хімікатів.

Glossary

English-Ukrainian

advocate	<i>підтримувати</i>
available to firms	<i>доступний для фірм</i>
available to home consumers	<i>доступні для вітчизняних споживачів</i>
barriers to trade	<i>торговельні бар'єри</i>
benefit both countries	<i>бути вигідним для обох країн</i>
by means of	<i>шляхом</i>
capable of producing	<i>в змозі виробляти</i>
concessions	<i>поступки</i>
cotton	<i>бавовна</i>
cut U.S. tariffs	<i>зменшити американські тарифи</i>
determine U.S. trade policy	<i>визначати торговельну політику США</i>
direct outgrowth	<i>прямий результат</i>
domestic firms	<i>вітчизняні фірми</i>
domestic political considerations	<i>внутрішньополітичні міркування</i>
domestic stability	<i>внутрішня стабільність</i>
economic protectionism	<i>економічний протекціонізм</i>
electrical appliances	<i>електроприлади</i>
enable	<i>дозволяти</i>
encourage American industrial development	<i>заохочувати індустриальний розвиток Америки</i>
endorse	<i>схвалити</i>
exchange control	<i>контроль над операціями з іноземною валютою</i>
exchange their goods for	<i>обмінювати свої товари на</i>
expand exports	<i>розширити експорт</i>
export markets	<i>ринки для експорту</i>
footwear	<i>взуття</i>
foreign currency	<i>іноземна валюта</i>
gain from international trade	<i>вигравати через міжнародну торгівлю</i>
general lowering	<i>загальне зниження</i>
have reasonable opportunities	<i>мати відповідні можливості</i>
have some kind of advantage over other countries	<i>мати певну перевагу над іншими країнами</i>
home producers	<i>вітчизняні виробники</i>
import goods	<i>імпортувати товари</i>
in the home market	<i>на внутрішньому ринку</i>
in the interest of protecting native industry	<i>в інтересах захисту національної економіки</i>

increasing the prices of foreign goods	<i>підвищення цін на товари іноземного виробництва</i>
indispensable cornerstone	<i>обов'язкова передумова</i>
international trade	<i>міжнародна торгівля</i>
limit the imports of foreign cars to	<i>обмежити імпорт авто іноземного виробництва</i>
methods of restricting imports	<i>засоби обмеження імпорту</i>
natural rubber	<i>натуральний каучук</i>
obtain products	<i>одержувати продукти</i>
on a larger scale	<i>у більших обсягах</i>
place an upper limit on	<i>встановлювати верхню межу</i>
practice of using tariffs	<i>практика введення тарифів</i>
present-day trade	<i>сучасна торгівля</i>
produce for themselves	<i>виробляти для себе</i>
produce two particular products	<i>виробляти два види конкретних товарів</i>
protect one's own industries	<i>захищати власну промисловість</i>
protection	<i>протекціонізм</i>
protective tariff	<i>протекційний тариф</i>
purchase	<i>придбати</i>
put some restrictions on foreign trade	<i>накладати обмеження на зовнішню торгівлю</i>
quotas	<i>квоти</i>
raise revenue for the government	<i>отримувати дохід на користь уряду</i>
raise the price of a foreign good	<i>підвищувати ціну на товар іноземного виробництва</i>
Reciprocal Trade Agreements Act	<i>Закон про взаємні торговельні угоди</i>
reduce duties on exports	<i>скоротити розмір мита на експорт</i>
reduce the prices	<i>знижити ціни</i>
regain economic independence	<i>здобути економічну незалежність</i>
restrict other countries' exports	<i>обмежувати обсяг експорту інших країн</i>
retaliate	<i>помститися</i>
specialization	<i>спеціалізація</i>
specialize in	<i>спеціалізуватися на</i>
state of affairs	<i>стан речей</i>
subsidies	<i>субсидії</i>
subsidize	<i>надавати субсидії</i>
supply of goods	<i>обсяг товарів</i>
sustain their people and well-being	<i>підтримувати добробут економіки та народу</i>
tariff law	<i>закон про тарифи</i>
tariffs	<i>тарифи</i>
total world output	<i>загальна світова продуктивність</i>

trade liberalization	<i>лібералізація торгівлі</i>
trade policy	<i>торговельна політика</i>
trade with one another	<i>торгувати одна з одною</i>
trading with other countries	<i>торгування з іншими країнами</i>
tropical fruits	<i>тропічні фрукти</i>
trying to be self-sufficient	<i>намагаючись бути самодостатніми</i>
under free trade	<i>за умов вільної торгівлі</i>
world economic crisis	<i>світова економічна криза</i>
world trade	<i>світова торгівля</i>

Ukrainian-English

бавовна	<i>cotton</i>
бути вигідним для обох країн	<i>benefit both countries</i>
в змозі виробляти	<i>capable of producing</i>
в інтересах захисту національної економіки	<i>in the interest of protecting native industry</i>
вітчизняні виробники	<i>home producers</i>
вітчизняні фірми	<i>domestic firms</i>
взуття	<i>footwear</i>
вигравати через міжнародну торгівлю	<i>gain from international trade</i>
визначати торговельну політику США	<i>determine U.S. trade policy</i>
виробляти два види конкретних товарів	<i>produce two particular products</i>
виробляти для себе	<i>produce for themselves</i>
внутрішньополітичні міркування	<i>domestic political considerations</i>
внутрішня стабільність	<i>domestic stability</i>
встановлювати верхню межу	<i>place an upper limit on</i>
дозволяти	<i>enable</i>
доступні для вітчизняних споживачів	<i>available to home consumers</i>
доступний для фірм	<i>available to firms</i>
економічний протекціонізм	<i>economic protectionism</i>
електроприлади	<i>electrical appliances</i>
за умов вільної торгівлі	<i>under free trade</i>
загальна світова продуктивність	<i>total world output</i>
загальне зниження	<i>general lowering</i>
закон про взаємні торговельні угоди	<i>Reciprocal Trade Agreements Act</i>
закон про тарифи	<i>tariff law</i>
заохочувати індустріальний розвиток Америки	<i>encourage American industrial development</i>
засоби обмеження імпорту	<i>methods of restricting imports</i>
захищати власну промисловість	<i>protect one's own industries</i>
здобути економічну незалежність	<i>regain economic independence</i>
зменшити американські тарифи	<i>cut U.S. tariffs</i>

знизити ціни	<i>reduce the prices</i>
імпортувати товари	<i>import goods</i>
іноземна валюта	<i>foreign currency</i>
квоти	<i>quotas</i>
контроль над операціями з іноземною валютою	<i>exchange control</i>
лібералізація торгівлі	<i>trade liberalization</i>
міжнародна торгівля	<i>international trade</i>
мати відповідні можливості	<i>have reasonable opportunities</i>
мати певну перевагу над іншими країнами	<i>have some kind of advantage over other countries</i>
на внутрішньому ринку	<i>in the home market</i>
надавати субсидії	<i>subsidize</i>
накладати обмеження на зовнішню торгівлю	<i>put some restrictions on foreign trade</i>
намагаючись бути самодостатніми	<i>trying to be self-sufficient</i>
натуральний каучук	<i>natural rubber</i>
обмінювати свої товари на обмежити імпорт авто іноземного виробництва	<i>exchange their goods for limit the imports of foreign cars to</i>
обмежувати обсяг експорту інших країн	<i>restrict other countries' exports</i>
обов'язкова передумова	<i>indispensable cornerstone</i>
обсяг товарів	<i>supply of goods</i>
одержувати продукти	<i>obtain products</i>
отримувати дохід на користь уряду	<i>raise revenue for the government</i>
підвищення цін на товари іноземного виробництва	<i>increasing the prices of foreign goods</i>
підвищувати ціну на товар іноземного виробництва	<i>raise the price of a foreign good</i>
підтримувати	<i>advocate</i>
підтримувати добробут економіки та народу	<i>sustain their people and well-being</i>
помститися	<i>retaliate</i>
поступки	<i>concessions</i>
практика введення тарифів	<i>practice of using tariffs</i>
продбати	<i>purchase</i>
протекціонізм	<i>protection</i>
протекційний тариф	<i>protective tariff</i>
прямий результат	<i>direct outgrowth</i>
ринки для експорту	<i>export markets</i>
розширити експорт	<i>expand exports</i>
світова торгівля	<i>world trade</i>

світова економічна криза	<i>world economic crisis</i>
скоротити розмір мита на експорт	<i>reduce duties on exports</i>
спеціалізація	<i>specialization</i>
спеціалізуватися на	<i>specialize in</i>
стан речей	<i>state of affairs</i>
субсидії	<i>subsidies</i>
сучасна торгівля	<i>present-day trade</i>
схвалити	<i>endorse</i>
тарифи	<i>tariffs</i>
торговельні бар'єри	<i>barriers to trade</i>
торговельна політика	<i>trade policy</i>
торгування з іншими країнами	<i>Trading with other countries</i>
торгувати одна з одною	<i>trade with one another</i>
тропічні фрукти	<i>tropical fruits</i>
у більших обсягах	<i>on a larger scale</i>
шляхом	<i>by means of</i>

UNIT 2.1

STATE-OWNED AND PRIVATE-OWNED SECTORS. PRIVATIZATION

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

<p>The public corporation (1) is the form of business organization (2) which is used for the management of a nationalized industry (3). Like a limited company (4), a public corporation is a legal 'person' (5), but unlike the limited company, there are no shareholders (6). The public corporations are owned by the state (7). In effect, they are owned by the citizens of a country.</p> <p>Each public corporation has a board of managers (8). These managers have duties and responsibilities (9) which are similar to those of the directors of a company (10). An important difference lies in the way the managers are selected (11). In a public corporation in Britain, for example, they are appointed (12) by a Minister of the Crown, whereas in a limited company they are elected (13) by the shareholders.</p> <p>The managers of a public corporation are responsible for (14) the day-to-day running (15) of the enterprise but they are accountable to (16) the government and not to a body of shareholders (17).</p>	<ol style="list-style-type: none">1. державна корпорація2. форма організації підприємництва3. націоналізована промисловість4. компанія з обмеженою відповідальністю5. юридична особа6. акціонери7. бути власністю держави8. правління9. мати повинності та обов'язки10. директори компанії11. обиратися12. призначатися13. обиратися14. відповідати за15. повсякденне функціонування16. підвітні17. акціонерний орган
--	---

<p>The overall responsibility for the performance (18) of a public corporation lies with a Minister of the Crown. For example, the Secretary of State for Energy has responsibility for British Coal, and the Secretary of State for Transport is responsible for British Rail.</p> <p>The main objective (19) of a limited company is to make a profit (20), but this is not the main purpose of a public corporation. The public corporations which run (21) the nationalized industries are expected to 'pay their way' (22); that is, they should not make persistent losses (23). Their main objective, however, is to operate 'in the public interest' (24). This means that the managers should run these businesses in such a way as to bring benefits (25) to the whole country.</p> <p>A public corporation, therefore, should take far more account of the social effects (26) of its activities than would be the case with a limited company.</p>	<p>18. <i>робота</i> 19. <i>головна мета</i> 20. <i>одержати прибуток</i> 21. <i>керувати</i> 22. <i>окуповуватися</i> 23. <i>зазнавати постійних збитків</i> 24. <i>функціонування в інтересах суспільства</i> 25. <i>приносити прибуток</i> 26. <i>соціальні наслідки</i></p>
---	---

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Each public corporation has a board of managers; these managers have duties and responsibilities which are similar to those of the directors of a company.	A. Вважається, що державні корпорації, які керують націоналізованими галузями промисловості, повинні окуповуватися, тобто вони не повинні зазнавати постійних збитків.
2. The main objective of the public corporations, however, is to operate 'in the public interest', which means that the managers should run the businesses in such a way as to bring benefits to the whole country.	B. Важлива відмінність полягає у способі обрання керівників: у випадку державної корпорації вони призначаються Королівським міністром, тоді як у випадку компанії з обмеженою відповідальністю керівників обирають акціонери.
3. The managers of a public corporation are responsible for the day-to-day running of the enterprise but they are accountable to the government and not to a body of shareholders.	C. Будь-яка державна корпорація має своє правління; керівники цього правління мають повинності та обов'язки, схожі до повинностей та обов'язків директорів компаній.
4. The public corporation is the form of business organization which is used for the management of a nationalized industry.	D. Керівники державної корпорації відповідають за повсякденне функціонування підприємства, але вони є підзвітними урядові, а не акціонерному органу.

5. The public corporations which run the nationalized industries are expected to 'pay their way'; that is, they should not make persistent losses.	Е. Однак, основною метою державних корпорацій є функціонування в інтересах суспільства, тобто керівники повинні управляти своєю справою таким чином, щоб приносити прибуток усій країні.
6. An important difference lies in the way the managers are selected. In a public corporation they are appointed by a Minister of the Crown, whereas in a limited company they are elected by the shareholders.	Ф. На зразок компанії з обмеженою відповідальністю, державна корпорація є юридичною особою, але на відміну від компанії з обмеженою відповідальністю, у даному випадку немає акціонерів.
7. Like a limited company, a public corporation is a legal 'person', but unlike the limited company, there are no shareholders.	Г. Державна корпорація є формою організації підприємництва, що використовується в управлінні націоналізованою промисловістю.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. performance; 2. to be responsible for; 3. a limited company; 4. public corporation; 5. to be owned by the state; 6. shareholders; 7. the form of business organization; 8. nationalized industry; 9. directors of a company; 10. to appoint; 11. to make a profit; 12. to run the nationalized industries; 13. social effects; 14. a legal 'person'; 15. a board of managers; 16. to have duties and responsibilities; 17. to select; 18. to be elected by the shareholders; 19. day-to-day running of the enterprise; 20. to be accountable to the government; 21. the main objective; 22. to pay one's way; 23. to make persistent losses; 24. to operate in the public interest; 25. to bring benefits to the whole country; 26. a Minister of the Crown; 27. a body of shareholders.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. акціонери; 2. здобути прибутки; 3. директори компанії; 4. управління; 5. державна корпорація; 6. повсякденне функціонування підприємства; 7. соціальні наслідки; 8. бути власністю держави; 9. головна мета; 10. юридична особа; 11. робота; 12. приносити прибуток усій країні; 13. окупуватися; 14. обиратися акціонерами; 15. зазнавати постійних збитків; 16. націоналізована промисловість; 17. бути підзвітними урядові; 18. акціонерний орган; 19. призначати; 20. відповідати за; 21. форма організації бізнесу; 22. функціонувати в інтересах суспільства; 23. компанія з обмеженою відповідальністю; 24. мати повинності та обов'язки; 25. керувати націоналізованими галузями промисловості.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

nationalization	<i>націоналізація</i>
transferring	<i>перехід</i>
private ownership	<i>приватна власність</i>
public ownership	<i>усуспільнена власність</i>
buy the companies in an industry	<i>купувати компанії в певній галузі промисловості</i>
approximate	<i>приблизно дорівнювати</i>
the market value	<i>ринкова вартість</i>
shares	<i>акції</i>
dominate	<i>домінувати</i>
privatization	<i>приватизація</i>
private sector	<i>приватний сектор</i>
convert	<i>перетворити</i>
general public	<i>громадськість</i>
privatized	<i>приватизований</i>
state-owned industries	<i>державні галузі</i>
peculiar to	<i>властивий</i>
spur of competition	<i>підштовхування конкуренції</i>
common feature	<i>загальна властивість</i>
complacent	<i>самовдоволений</i>
inefficient	<i>неефективний</i>
lack of competition	<i>брак конкуренції</i>
consumers' choice	<i>споживчий вибір</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Через брак конкуренції зменшується споживчий вибір.	A. Among the better-known industries which were privatized were British Gas, British Telecom and British Airways.
2. Держава купує компанії в певній галузі промисловості, сплачуючи акціонерам ціну, що приблизно дорівнює ринковій вартості їхніх акцій.	B. Without the spur of competition, it is argued, management will become complacent and inefficient.
3. Звичайно, націоналізація не є властивою лише для Сполученого Королівства, вона є загальною властивістю багатьох економік.	C. The public corporations which ran these industries were converted into limited companies, and the shares were sold to the general public.
4. Державні корпорації, що керували цими галузями, перетворилися на компанії з обмеженою відповідальністю, а акції було продано громадськості.	D. The state buys the companies in an industry by paying shareholders a price which approximates to the market value of their shares.

5. Термін 'націоналізація' позначає процес переходу промисловості від приватної власності до усупільненої власності.	E. Lack of competition reduces consumers' choice.
6. Серед найбільш відомих приватизованих галузей були Британське газопостачання, Британський телеком та Британські авіалінії.	F. The Conservative government carried out a major program of privatization, in other words, it returned many state-owned industries to the private sector.
7. Якби конкуренція не підштовхувала керівництва, останні стали б самовдоволеними та неефективними.	G. The term 'nationalization' describes the process of transferring industry from private ownership to public ownership.
8. Консервативний уряд здійснив основну програму приватизації; іншими словами, багато державних галузей було повернуто до приватного сектору.	H. Nationalization, of course, is not peculiar to the UK, it is a common feature of many economies.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. consumers' choice; 2. nationalization; 3. general public; 4. private sector; 5. the spur of competition; 6. to dominate; 7. to be peculiar to; 8. shares; 9. to buy the companies in an industry; 10. privatization; 11. transferring; 12. the market value; 13. to convert; 14. complacent; 15. inefficient; 16. a common feature; 17. private ownership; 18. to approximate; 19. public ownership; 20. lack of competition; 21. to pay shareholders a price; 22. nationalized industries; 23. privatized industries; 24. limited companies; 25. state-owned industry.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. приватний сектор; 2. ринкова вартість; 3. бути властивим для; 4. неефективний; 5. домінувати; 6. приблизно дорівнювати; 7. загальна властивість; 8. компанії з обмеженою відповідальністю; 9. приватизація; 10. підштовхування конкуренції; 11. брак конкуренції; 12. самовдоволення; 13. споживчий вибір; 14. усупільнена власність; 15. перехід; 16. акції; 17. приватизовані галузі; 18. кунувати компанії в певній галузі промисловості; 19. сплачувати акціонерам ціну; 20. громадськість; 21. державна галузь; 22. перетворити; 23. націоналізація; 24. приватна власність.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

government regulation

federal agencies

protect consumers, workers

and the environment

interfere with free enterprise

державне регулювання

федеральні органи

захистити споживачів, робітників

та довкілля

заважати вільному підприємництву

costs of doing business
contribute to inflation
rapid technological change
reduce regulation
flexible in applying regulations

assure economic prosperity
design one's own remedies

targeted safety programs
designed to protect
voluntary approach
push deregulation efforts

individual companies
cut back
implementation
unfettered private sector

виробничі видатки
посиливати інфляцію
стрімкий розвиток науки й техніки
послабити державне регулювання
гнучкий у застосуванні регуляційних заходів

дбати про економічне процвітання
встановлювати для себе припустимі відхилення
загальні стандарти безпеки
спрямований на захист
принцип добровільності
просувати справу 'роздержавлення' економіки

окремі компанії
зупиняти
реалізація
відносно вільний приватний сектор

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. President Jimmy Carter had to reduce regulation of the transportation and communication industries in the 1970s.	A. Заохочувалося гнучкіше застосування регуляційних заходів федеральними органами.
2. President Ronald Reagan's legislative agenda, based largely on his belief that an unfettered private sector would assure economic prosperity and growth, pushed deregulation efforts still further.	B. Комісія з безпеки продуктів харчування прийняла програму, яка надавала змогу окремим компаніям встановлювати для себе припустимі відхилення від загальних стандартів безпеки.
3. Proponents of government regulation argued that it was needed to protect consumers, workers and the environment.	C. Критики наголошували на тому, що регулювання заважає вільному підприємству, підвищує виробничі видатки, а відтак посилює інфляцію.
4. Federal agencies were encouraged to be more flexible in applying regulations.	D. Розробка та реалізація законодавства, що спрямоване на захист робітників, споживачів та довкілля, зупинилися.
5. The Consumer Product Safety Commission adopted a voluntary compliance program, allowing individual companies to design their own remedies for targeted safety programs.	E. Законодавчі зусилля адміністрації Рональда Рейгана, який вірив, що відносно вільний приватний сектор сам подбає про економічне процвітання й розвиток нації, просунули справу 'роздержавлення' економіки ще далі.

6. Critics of government regulation insisted that regulations interfered with free enterprise, increased the costs of doing business and thus contributed to inflation.	Ф. Президент Джиммі Картер в 70-х роках був змушений послабити державне регулювання транспортної мережі та зв'язку.
7. Regulations or the implementation of regulations designed to protect workers, consumers and the environment were cut back.	Г. Прибічники державного регулювання стверджували, що воно потрібне для захисту споживачів, робітників та довкілля.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. implementation; 2. to reduce regulation; 3. to assure economic prosperity; 4. individual companies; 5. targeted safety programs; 6. to protect consumers, workers and the environment; 7. to be flexible in applying regulations; 8. a voluntary approach; 9. costs of doing business; 10. government regulation of the economy; 11. proponents; 12. to interfere with free enterprise; 13. rapid technological change; 14. unfettered private sector; 15. to cut back; 16. to design one's own remedies; 17. to contribute to inflation; 18. federal agencies; 19. to push deregulation efforts still further; 20. designed to protect; 21. transportation and communication industries; 22. to adopt a program.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. державне регулювання економіки; 2. відносно вільний приватний сектор; 3. принцип добровільності; 4. посилювати інфляцію; 5. встановлювати для себе принудитимі відхилення; 6. захищати споживачів, робітників та довкілля; 7. федеральні органи; 8. заважати вільному підприємництву; 9. прийняти програму; 10. стрімкий розвиток науки й техніки; 11. подбати про економічне процвітання; 12. спрямований на захист; 13. виробничі видатки; 14. загальні стандарти безпеки; 15. реалізація; 16. зупинити; 17. бути гнучким у застосуванні регуляційних заходів; 18. прибічники; 19. транспортна мережа та зв'язок; 20. послабити державне регулювання.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

across-the-board

slow

work in practice

stress the benefits

officials occupied with regulatory matters

всебічний

уповільнюватися

здійснюватися на практиці

підкреслювати переваги

службовці, зайняті проблемами регулювання

mount	<i>поширюватися</i>
foster	<i>сприяти</i>
increased competition	<i>розвинена конкуренція</i>
deregulation	<i>лібералізація</i>
shrink the number of airlines	<i>скоротити кількість авіакомпаній</i>
consolidations	<i>поглинання одних компаній іншими</i>
certain parts of the telephone services industry	<i>деякі сектори галузі телефонного зв'язку</i>
lower the cost	<i>зменшити ціни</i>
surpass	<i>перевищити</i>
be on the increase	<i>зростати</i>
a wave of airline mergers	<i>хвиля злиттів авіакомпаній</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Хвиля злиттів авіакомпаній, часто через поглинання одних компаній іншими, призвела до скорочення кількості авіакомпаній, і критики почали вказувати на те, що лібералізація втратила свій сенс.	A. By the 1990s the number of federal government officials occupied with regulatory matters was on the increase again after having been cut back during the 1980s.
2. Кількість державних службовців, зайнятих проблемами регулювання, після скорочення протягом 80-х та на початку 90-х років знову зросла.	B. In the early 1990s, the drive to push still further deregulation in a broad, across-the-board manner appeared to have slowed considerably.
3. Лібералізація державного контролю за роботою авіакомпаній спочатку сприяла розвиткові конкуренції, через що ціни на авіаквитки зменшилися.	C. A wave of airline mergers and consolidations shrank the number of airlines, and critics argued that the benefits of deregulation had either disappeared or become minor.
4. 1992 року очікувалося підвищення чисельності службовців у органах федерального рівня до 122 тисяч, що перевищує рекорд 1980 року.	D. Deregulation of telecommunications unquestionably brought increased competition to certain parts of the telephone services industry.
5. На початку 90-х років широка, всебічна лібералізація контролю за економікою нібито уповільнилася.	E. In 1992 the number of federal government regulatory officials was expected to be around 122,000, which surpassed the previous record set in 1980.
6. “Роздержавлення” телефонного зв'язку, безсумнівно, підвищило конкуренцію в деяких секторах цієї галузі.	F. Airline deregulation initially fostered increased competition that lowered the cost of flying.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. deregulation; 2. to surpass; 3. to be on the increase; 4. to lower the cost of flying; 5. to stress the benefits; 6. to shrink the number of airlines; 7. to slow; 8. officials occupied with regulatory matters; 9. consolidations; 10. across-the-board; 11. to work in practice; 12. to foster; 13. a wave of airline mergers; 14. certain parts of the telephone services industry; 15. criticism mounted; 16. increased competition; 17. deregulation of telecommunications.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. сирияти; 2. поглинання одних компаній іншими; 3. уповільнитися; 4. роздержавлення телефонного зв'язку; 5. службовці, зайняті проблемами регулювання; 6. перевищувати; 7. розвинена конкуренція; 8. зменшити ціни на авіаквитки; 9. деякі сектори галузі телефонного зв'язку; 10. скоротити кількість авіакомпаній; 11. лібералізація; 12. всебічний; 13. підкреслювати переваги; 14. здійснюватися на практиці; 15. зростати; 16. хвиля злиттів авіакомпаній.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. державна корпорація; 2. працювання; 3. окупатися; 4. повсякденне функціонування підприємства; 5. функціонувати в інтересах суспільства; 6. зазнавати постійних збитків; 7. керувати націоналізованими галузями промисловості; 8. форма організації бізнесу; 9. акціонери; 10. иризначати; 11. компанія з обмеженою відповідальністю; 12. юридична особа; 13. акціонерний орган; 14. бути власністю держави; 15. націоналізована промисловість; 16. правління; 17. бути підзвітними урядові; 18. ириватний сектор; 19. ириватизація; 20. громадськість; 21. приватна власність; 22. акції; 23. усупільнена власність; 24. приватизовані галузі; 25. націоналізація; 26. державна галузь; 27. державне регулювання економіки; 28. брак конкуренції; 29. відносно вільний ириватний сектор; 30. споживчий вибір; 31. иринцип добровільності; 32. перехід; 33. захищати споживачів, робітників та довкілля; 34. сириямований на захист; 35. стрімкий розвиток науки й техніки; 36. реалізація; 37. виробничі видатки; 38. заважатн вільному підприємництву; 39. подбати про економічне ироцвітання; 40. зупинити; 41. загальні стандарти безпеки; 42. послабити державне регулювання; 43. бути гнучким у застосуванні регуляційних заходів; 44. лібералізація; 45. поглинання одних компаній іншими; 46. роздержавлення телефонного зв'язку; 47. сирияти; 48. перевищувати; 49. здійснюватися на ирактнці; 50. зменшити ціни на авіаквитки; 51. всебічний.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. shareholders; 2. the form of business organization; 3. to pay one's way; 4. a legal 'person'; 5. to appoint; 6. to make persistent losses; 7. public corporation; 8. to be owned by the state; 9. a limited company; 10. to operate in the public interest; 11. a board of

managers; 12. a body of shareholders; 13. nationalized industry; 14. to be accountable to the government; 15. performance; 16. private sector; 17. day-to-day running of the enterprise; 18. across-the-board; 19. government regulation of the economy; 20. general public; 21. nationalization; 22. private ownership; 23. lack of competition; 24. shares; 25. a voluntary approach; 26. public ownership; 27. privatization; 28. transferring; 29. consumers' choice; 30. privatized industries; 31. designed to protect; 32. unfettered private sector; 33. state-owned industry; 34. to protect consumers, workers and the environment; 35. implementation; 36. rapid technological change; 37. to assure economic prosperity; 38. to cut back; 39. to interfere with free enterprise; 40. to foster; 41. deregulation of telecommunications; 42. to reduce regulation; 43. consolidations; 44. to work in practice; 45. deregulation; 46. to lower the cost of flying; 47. to be flexible in applying regulations; 48. to surpass.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

The term '_____'(1) describes the process of _____(2) industry from _____(3) ownership to public _____(4). The state buys the companies in an _____(5) by paying shareholders a price which _____(6) to the _____(7) value of their _____(8).

During the course of this century many large and important industries were nationalized. In 1979 the nationalized industries employed nearly two million people and accounted for about 10 per cent of the total output of the UK. They _____(9) the industries supplying coal, gas, electricity, steel, rail transport, telecommunications and postal services.

Since 1979 the picture has greatly changed. The Conservative government elected in 1979 and reelected in 1983 and 1987 carried out a major program of _____(10). In other words, it returned many _____(11) industries to the private _____(12). The public corporations which ran these industries were _____(13) into limited companies, and the shares were sold to the _____(14) public. Among the better-known industries which were _____(15) were British Gas, British Telecom and British Airways.

Nationalization, of course, is not _____(16) to the UK. The public ownership of industries supplying gas, electricity, coal, railway transport, and postal and telephone services is a common _____(17) of many economies.

Many nationalized industries are protected from competition by law. Without the spur of _____(18), it is argued, management will become _____(19) and _____(20). _____(21) of competition also reduces _____(22) choice.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

In the 1970s and 1980s, Americans became increasingly divided on the issue of **government regulation** of the economy. Proponents argued that government regulation was needed to **protect consumers, workers and the environment**; critics insisted that regula-

tions **interfered with free enterprise**, increased the costs of **doing business** and thus **contributed to inflation**. These factors, coupled with **rapid technological change**, prompted President Jimmy Carter to **reduce regulation** of the transportation and communication industries in the 1970s. Also, at this time, **federal agencies** were encouraged to be more **flexible in applying regulations**.

In the 1980s, President Ronald Reagan's legislative agenda, based largely on his belief that an **unfettered private sector** would **assure economic prosperity** and growth, **pushed deregulation efforts** still further. Regulations or the **implementation** of regulations **designed to protect** workers, consumers and the environment were **cut back**. In addition, during the Reagan administration, a **voluntary approach** was taken to some regulations. For example, the Consumer Product Safety Commission adopted a voluntary compliance program, allowing **individual companies** to **design their own remedies** for **targeted safety programs**.

TEXT 4

In the early 1990s, the drive to push still further **deregulation** in a broad, **across-the-board** manner appeared to have **slowed** considerably. Although proponents of deregulation continued to **stress its benefits**, criticism of how deregulation had actually **worked in practice** mounted. Airline deregulation, for example, initially **fostered increased competition** that **lowered the cost** of flying. But, within a few years a **wave of airline mergers** and **consolidations** **shrank the number of airlines**, and critics argued that the benefits of deregulation had either disappeared or become minor. On the other hand, deregulation of telecommunications unquestionably brought increased competition to **certain parts of the telephone services industry**.

At the same time, by the 1990s the number of federal government **officials occupied with regulatory matters** was **on the increase** again after having been cut back during the 1980s. According to an analysis of regulatory institution staffing by the Center for the Study of American Business, in 1992 the number of federal government regulatory officials was expected to be around 122,000, which **surpassed** the previous record set in 1980.

Exercise 9. Translate the following two texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

На рівні штату й на місцевому рівні урядові структури розросталися швидше, ніж на федеральному. Упродовж 1960–1990 років збільшилася кількість людей, які працювали на місцеві й штатні органи влади, від 6,4 до 15,2 мільйонів чоловік, хоч у федеральних органах було задіяно від 2,4 до 3 мільйонів.

Зважаючи на таке зростання і, як наслідок, більш високу ціну, що її платить суспільство у вигляді податків, в кінці 20-го століття багато хто засумнівався у спроможності держави повести відповідну роботу ефективніше за всіх надавачів комунальних послуг. Здобуває світове визнання таке поняття, як 'приватизація', тобто передача державою деяких своїх функцій приватному секторові, що у Сполучених

Штатах (оскільки федеральний уряд контролює лише незначну частку економіки) відбувається здебільшого на муніципальному й регіональному рівнях. На 1991 рік ціла низка найбільших міст країни – Нью-Йорк, Лос-Анджелес, Філадельфія, Даллас і Фінікс – поклалися на приватні компанії або некомерційні організації у широкому спектрі найрізноманітніших робіт, які раніше виконували муніципальні служби: ремонт освітлення на вулицях, утилізація твердих відходів, обробка статистичних і довідкових даних, нагляд за полями для гольфу тощо.

ТЕХТ 6

Приватизація комунальних послуг і досі залишається предметом запеклих суперечок. Якщо прихильники стверджують, що вона знижує видатки й підвищує продуктивність праці державного сектора, то супротивники заперечують таке міркування, вважаючи, що приватні підрядчики, мовляв, коштують більше, оскільки потребують прибутку і не завжди працюють ефективніше за державні служби. Складною лишається проблема конкретного обрахування ефективності громадської служби. Якщо серед приватних підрядників немає конкуренції за контракт на виконання тих чи інших комунальних робіт, ніякого зменшення витрат, можливо, й не буде. Тому не дивно, що профспілки державного сектора різко заперечують будь-які проєкти приватизації. Нерідко трапляється й так, застерігають вони, що підрядники подають свідомо занижені розцінки на свої послуги, аби виграти контракт, а потім різко підвищують ціни.

Через те основним питанням приватизації є не те, хто надає послуги, а зовсім інше – чи виявляється при цьому хоч яка-небудь конкуренція. У приватизації це означає, що має відбутися конкурс серед принаймні двох претендентів на урядовий контракт. А інколи й місцеві державні службовці під тиском приватизації починають працювати краще, аби зберегти за собою свої місця й роботу.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

ТЕХТ 9

The separation of ownership and control is of no fundamental consequence so long as the actions of the control (management) group and the wishes of the ownership (stockholder) group are in accord. The catch lies in the fact that the interests of the two groups are not always identical. For example, management, seeking the power and prestige which

accompany control over a large enterprise, may favor unprofitable expansion of the firm's operations. Or a conflict of interest can easily develop with respect to current dividend policies. What portion of corporate earnings after taxes should be paid out as dividends, and what amount should be retained by the firm as undistributed profits? More obviously, corporation officials may vote themselves large salaries, pensions, bonuses, and so forth, out of corporate earnings which might otherwise be used for increased dividend payments. In short, the separation of ownership and control raises important and intriguing questions about the distribution of power and authority, the accountability of corporate managers, and the possibility of intramural conflicts between managers and shareholders.

What determines whether or not a firm incorporates? As this discussion of the corporate form implies, the need for money capital is a critical determinant. The money capital required to establish and operate a barbershop, a shoe-shine stand, or a small gift shop is modest, making incorporation unnecessary. In contrast, modern technology and a much larger dollar volume of business makes incorporation imperative in many lines of production. For example, in most branches of manufacturing – automobiles, steel, fabricated metal products, electrical equipment, household appliances, and so forth – very substantial money requirements for investment in fixed assets and for working capital are involved. Given these circumstances, there is no choice but to incorporate. To exist is to incorporate.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

TEXT 10

Регулювання потенційно конкурентних галузей породило теорію регулювання за допомогою легального картелю. На місце урядовців, які керуються інтересами суспільства та нав'язують регулювання натуральним монополіям, щоб захистити споживачів, ця концепція ставить практичних політиків, які надають 'послугу' регулювання тим фірмам, що бажають підпасти під регулювання! Регулювання є бажаним, тому що воно фактично встановлює вид легального картелю, що може бути високоприбутковим для регульованих фірм. Точніше кажучи, регулювальна комісія виконує такі функції, як розподіл ринку (наприклад, у період, що передував дерегулюванню, Управління цивільної авіації встановлювало маршрути для певних авіакомпаній) та обмеження потенційної конкуренції шляхом розширення картелю (наприклад, включення ваитажного автомобільного транспорту до сфери компетенції відповідного органу). В той час як приватні картелі зазнають нестабільності та можуть розпадатися, особлива привабливість картелю, під видом регулювання, підтриманого державою, полягає в тому, що його стан досить міцний. Коротше кажучи, теорія регулювання за допомогою легального картелю передбачає, що регулювання є наслідком погоні за рентою.

Прихильники теорії регулювання за допомогою легального картелю звертають увагу на те, що Закон про торгівлю між штатами був підтриманий залізницями та що автотранспортні компанії, як і авіалінії, підтримали розповсюдження регулюван-

ня на їхні галузі з тієї причини, що нерегульована конкуренція була за сильною та руйнівною. Прихильники також говорять про ліцензування професій як про форму прояву їхньої теорії на ринку праці. Певні професійні групи – перукарі, дизайнери з інтер'єру або лікарі-дієтологи – вимагають видачі ліцензій на підставі, що необхідно захищати суспільство від шарлатанів та шахраїв. Але дійсна причина, можливо, полягає у прагненні обмежити доступ до професії, аби ті, хто практикує, могли отримувати монопольні доходи.

Glossary

English-Ukrainian

accountable to	<i>підзвітні</i>
across-the-board	<i>всебічний</i>
appoint	<i>призначати</i>
approximate	<i>приблизно дорівнювати</i>
assure economic prosperity	<i>дбати про економічне процвітання</i>
be on the increase	<i>зростати</i>
board of managers	<i>правління</i>
body of shareholders	<i>акціонерний орган</i>
bring benefits	<i>приносити прибуток</i>
buy the companies in an industry	<i>купувати компанії у певній галузі промисловості</i>
certain parts of the telephone services industry	<i>деякі сектори галузі телефонного зв'язку</i>
common feature	<i>загальна властивість</i>
complacent	<i>самовдоволений</i>
consolidation	<i>поглинання одних компаній іншими</i>
consumers' choice	<i>споживчий вибір</i>
contribute to inflation	<i>посилювати інфляцію</i>
convert	<i>перетворити</i>
costs of doing business	<i>виробничі видатки</i>
cut back	<i>зупиняти</i>
day-to-day running	<i>повсякденне функціонування</i>
deregulation	<i>лібералізація</i>
design one's own remedies	<i>встановлювати для себе припустимі відхилення</i>
designed to protect	<i>спрямоване на захист</i>
directors of a company	<i>директори компанії</i>
dominate	<i>домінувати</i>
elect	<i>обирати</i>
federal agencies	<i>федеральні органи</i>
flexible in applying regulations	<i>гнучкий у застосуванні регуляційних заходів</i>
form of business organization	<i>форма організації підприємництва</i>
foster	<i>сприяти</i>
general public	<i>громадськість</i>
government regulation	<i>державне регулювання</i>
have duties and responsibilities	<i>мати повинності та обов'язки</i>
implementation	<i>реалізація</i>

increased competition	<i>розвинена конкуренція</i>
individual companies	<i>окремі компанії</i>
inefficient	<i>неефективний</i>
interfere with free enterprise	<i>заважати вільному підприємництву</i>
lack of competition	<i>брак конкуренції</i>
legal 'person'	<i>юридична особа</i>
limited company	<i>компанія з обмеженою відповідальністю</i>
lower the cost	<i>зменшити ціни</i>
main objective	<i>головна мета</i>
make a profit	<i>одержати прибуток</i>
make persistent losses	<i>зазнавати постійних збитків</i>
market value	<i>ринкова вартість</i>
mount	<i>поширюватися</i>
nationalization	<i>націоналізація</i>
nationalized industry	<i>націоналізована промисловість</i>
officials occupied with regulatory matters	<i>службовці, зайняті проблемами регулювання</i>
operate 'in the public interest'	<i>функціонування в інтересах суспільства</i>
owned by the state	<i>бути власністю держави</i>
pay one's way	<i>окуповуватися</i>
peculiar to	<i>властивий</i>
performance	<i>робота</i>
private ownership	<i>приватна власність</i>
private sector	<i>приватний сектор</i>
privatization	<i>приватизація</i>
privatized	<i>приватизований</i>
protect consumers, workers and the environment	<i>захищати споживачів, робітників та довкілля</i>
public corporation	<i>державна корпорація</i>
public ownership	<i>усуспільнена власність</i>
push deregulation efforts	<i>просувати справу 'роздержавлення' економіки</i>
rapid technological change	<i>стрімкий розвиток науки й техніки</i>
reduce regulation	<i>послабити державне регулювання</i>
responsible for	<i>відповідати за</i>
run	<i>керувати</i>
select	<i>обирати</i>
shareholder	<i>акціонер</i>
share	<i>акція</i>
shrink the number of airlines	<i>скоротити кількість авіакомпаній</i>
slow	<i>уповільнитися</i>
social effects	<i>соціальні наслідки</i>

spur of competition
state-owned industries
stress the benefits
surpass
targeted safety programs
transferring
unfettered private sector
voluntary approach
wave of airline mergers
work in practice

підштовхування конкуренції
державні галузі
підкреслювати переваги
перевищити
загальні стандарти безпеки
перехід
відносно вільний приватний сектор
принцип добровільності
хвиля злиттів авіакомпаній
здійснюватися на практиці

Ukrainian-English

акція
акціонер
акціонерний орган
брак конкуренції
бути власністю держави
відносно вільний приватний сектор
відповідати за
виробничі видатки
властивий
всебічний
встановлювати для себе иринустими
відхилення
гнучкий у застосуванні регуляційних
заходів
головна мета
дбати про економічне процвітання
державні галузі
державна корпорація
державне регулювання
деякі сектори галузі
телефонного зв'язку
директори компанії
домінувати
заважати вільному підприємництву
загальні стандарти безпеки
загальна властивість
заснавати постійних збитків
захищати споживачів, робітників та
довкілля

share
shareholder
body of shareholders
lack of competition
owned by the state
unfettered private sector
responsible for
costs of doing business
peculiar to
across-the-board
design one's own remedies
flexible in applying regulations
main objective
assure economic prosperity
state-owned industries
public corporation
government regulation
certain parts of the telephone services
industry
directors of a company
dominate
interfere with free enterprise
targeted safety programs
common feature
make persistent losses
protect consumers, workers and
the environment

здійснюватися на практиці	<i>work in practice</i>
одержати прибуток	<i>make a profit</i>
зменшити ціни	<i>lower the cost</i>
зростати	<i>be on the increase</i>
керувати	<i>run</i>
компанія з обмеженою відповідальністю	<i>limited company</i>
купувати компанії у певній галузі промисловості	<i>buy the companies in an industry</i>
лібералізація	<i>deregulation</i>
мати повинності та обов'язки	<i>have duties and responsibilities</i>
націоналізація	<i>nationalization</i>
націоналізована промисловість	<i>nationalized industry</i>
неефективний	<i>inefficient</i>
обрати	<i>elect, select</i>
окремі компанії	<i>individual companies</i>
окупуватися	<i>pay one's way</i>
підзвітні	<i>accountable to</i>
підкреслювати переваги	<i>stress the benefits</i>
підштовхування конкуренції	<i>the spur of competition</i>
перевищити	<i>surpass</i>
перетворити	<i>convert</i>
перехід	<i>transferring</i>
повсякденне функціонування	<i>day-to-day running</i>
поглинання одних компаній іншими	<i>consolidation</i>
посилювати інфляцію	<i>contribute to inflation</i>
послабити державне регулювання	<i>reduce regulation</i>
поширюватися	<i>mount</i>
правління	<i>board of managers</i>
робота	<i>performance</i>
приблизно дорівнювати	<i>approximate</i>
приватизація	<i>privatization</i>
приватизований	<i>privatized</i>
приватна власність	<i>private ownership</i>
приватний сектор	<i>private sector</i>
призначати	<i>appoint</i>
приносити прибуток	<i>bring benefits</i>
принцип добровільності	<i>voluntary approach</i>
просувати справу 'роздержавлення' економіки	<i>push deregulation efforts</i>
реалізація	<i>implementation</i>
ринкова вартість	<i>the market value</i>
розвинена конкуренція	<i>increased competition</i>

самовдоволеній	<i>complacent</i>
скоротити кількість авіакомпаній	<i>shrink the number of airlines</i>
службовці, зайняті проблемами регулювання	<i>officials occupied with regulatory matters</i>
соціальні наслідки	<i>social effects</i>
зупиняти	<i>cut back</i>
споживчий вибір	<i>consumers' choice</i>
сприяти	<i>foster</i>
спрямоване на захист	<i>designed to protect</i>
стрімкий розвиток науки й техніки	<i>rapid technological change</i>
громадськість	<i>general public</i>
уповільнитися	<i>slow</i>
усуспільнена власність	<i>public ownership</i>
федеральні органи	<i>federal agencies</i>
форма організації підприємництва	<i>form of business organization</i>
функціонування в інтересах суспільства	<i>operate 'in the public interest'</i>
хвиля злиттів авіакомпаній	<i>wave of airline mergers</i>
юридична особа	<i>legal 'person'</i>

UNIT 2.2

MONOPOLIES AND MERGERS

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

A **monopoly** (1) exists when there is a **sole supplier** (2) of a good or service. In this **type of market** (3) there is an **absence of competition** (4) – there are no **competitors** (5). Examples of monopoly can be found in **the markets for electricity** (6), rail transport and postal services. All these are supplied by **publicly-owned industries** (7) which **have monopoly powers** (8). In theory, monopoly means that there is only one supplier of a particular good or service. A **monopolist** (9) **supplies the total market** (10). A monopolist, therefore, does not have to worry about the prices **charged by** (11) competitors, because there are no competitors. A monopoly is free to **set** either **the price** (12) of its product or the quantity it wishes to sell.

The government can **grant monopoly powers** (13) to a firm by **making it illegal** (14) for other firms to **enter the industry** (15). Most of the **nationalized industries** (16) are **legal monopolies** (17).

1. монополія
2. єдиний постачальник
3. тип ринку
4. відсутність конкуренції
5. конкуренти
6. ринок електрики
7. державні галузі
8. мати монопольну владу
9. монополіст
10. здійснювати постачання для всього ринку
11. призначений
12. призначати ціну
13. надавати монопольну владу
14. забороняти
15. вступ до галузі
16. націоналізовані галузі
17. законні монополії

<p>The law can also grant the holders of patents (18) the sole right to supply (19) the products they have patented (20).</p> <p>Fierce competition (21) will drive the weaker and less efficient firms out of an industry (22). It is possible that, eventually, one firm could come to dominate a whole industry.</p> <p>When an industry is made up of a few relatively large firms, a series of mergers (23) or take-overs (24) could lead to a monopoly situation.</p> <p>A cartel (25) is created when the individual firms in an industry make an agreement (26) to restrict their outputs to some agreed amounts (27), and to charge a common price (28). The Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC) is a form of cartel, and so is the Milk Marketing Board in the UK.</p> <p>Where the workable deposits (29) of certain minerals are concentrated in a particular region, the owners of such deposits will have considerable monopoly power. This is the case with gold deposits in South Africa.</p>	<p>18. <i>власники патентів</i></p> <p>19. <i>виняткове право на постачання</i></p> <p>20. <i>запатентувати</i></p> <p>21. <i>запекла конкуренція</i></p> <p>22. <i>витиснути з галузі</i></p> <p>23. <i>злиття</i></p> <p>24. <i>поглинання</i></p> <p>25. <i>картель</i></p> <p>26. <i>укладати угоду</i></p> <p>27. <i>обмежити випуск своєї продукції до певного узгодженого обсягу</i></p> <p>28. <i>призначити загальну ціну</i></p> <p>29. <i>рентабельні родовища</i></p>
---	---

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Fierce competition will drive the weaker and less efficient firms out of an industry.	A. Більшість націоналізованих галузей є законними монополіями.
2. A monopolist supplies the total market and, therefore, does not have to worry about the prices charged by competitors, because there are no competitors.	B. Там, де рентабельні родовища певних корисних копалин зосереджені в окремих регіонах, власники таких родовищ матимуть значну монопольну владу.
3. Where the workable deposits of certain minerals are concentrated in a particular region, the owners of such deposits will have considerable monopoly power.	C. Картель утворюється, коли окремі фірми у галузі укладають угоду про обмеження випуску своєї продукції до певних узгоджених обсягів, та про призначення загальної ціни.
4. A monopoly exists when there is a sole supplier of a good or service; in this type of market there is an absence of competition – there are no competitors.	D. Монополіст здійснює постачання для всього ринку, тобто він не повинен турбуватися про ціни, що їх призначають конкуренти, тому що конкуренція тут відсутня.

5. A cartel is created when the individual firms in an industry make an agreement to restrict their outputs to some agreed amounts, and to charge a common price.	Е. Зразки монополії можна знайти на ринках електрики, залізничного транспорту та поштових послуг – усе це здійснюється державними галузями, що мають монопольну владу.
6. The government can grant monopoly powers to a firm by making it illegal for other firms to enter the industry.	Ф. Коли галузь складається з кількох порівняно великих фірм, серія злиттів та поглинань приведуть до появи монополії.
7. Most of the nationalized industries are legal monopolies.	Г. Запекла конкуренція витисне з галузі слабкіші та менш ефективні фірми.
8. The law can also grant the holders of patents the sole right to supply the products they have patented.	Н. Уряд може надавати фірмі монопольної влади шляхом заборони вступу до галузі для інших фірм.
9. Examples of monopoly can be found in the markets for electricity, rail transport and postal services – all these are supplied by publicly-owned industries which have monopoly powers.	І. Монополія пов'язана із існуванням єдиного постачальника товару чи послуги; при такому типі ринку відсутня конкуренція – тобто немає конкурентів.
10. When an industry is made up of a few relatively large firms, a series of mergers or take-overs could lead to a monopoly situation.	Ж. Закон може також надавати власникам патентів виняткове право на постачання продуктів, що вони запатентували.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. monopoly; 2. to charge a common price; 3. take-over; 4. monopolist; 5. the sole right to supply; 6. to make an agreement; 7. an absence of competition; 8. to drive a firm out of an industry; 9. workable deposit; 10. merger; 11. to have monopoly powers; 12. a sole supplier of a good or service; 13. competitor; 14. fierce competition; 15. to restrict the outputs to some agreed amounts; 16. cartel; 17. to dominate a whole industry; 18. to patent a product; 19. to grant monopoly powers; 20. legal monopoly; 21. holders of patents; 22. to make it illegal for other firms to enter the industry; 23. to set the price; 24. prices charged by competitors; 25. to supply the total market; 26. publicly-owned industries; 27. market for electricity; 28. type of market.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. злиття; 2. укласти угоду; 3. монополіст; 4. конкурент; 5. законна монополія; 6. картель; 7. заборонити вступ до галузі для інших фірм; 8. виняткове право на постачання; 9. надавати фірмі монопольної влади; 10. обмежити випуск своєї продукції до певних узгоджених обсягів; 11. домінувати в цілій галузі; 12. монополія; 13. єдиний постачальник товару чи послуги; 14. реєтабельне родовище; 15. мати монопольну владу; 16. запекла конкуренція; 17. призначати загальну ціну; 18. призначати ціну; 19. відсутність конкуренції; 20. запатентувати продукт; 21. поглинання; 22. ціни, що їх призначають конкуренти; 23. витискати фірму з галузі; 24. ринок електрики; 25. власники патентів; 26. державні галузі.

**Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down.
Translate it into English.**

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

join together	<i>поєднуватися</i>
\$80 billion deal	<i>угода на вісімдесят мільярдів доларів</i>
if the stockmarket continues to fizz	<i>якщо гра на фондовій біржі триватиме</i>
renewed urge	<i>поновлене спонукання</i>
merge	<i>зливатися</i>
business guru	<i>бізнес-гуру</i>
management consultant	<i>консультант з питань управління</i>
soaring costs	<i>витрати, що стрімко зростають</i>
investment banker	<i>інвестиційний банкір</i>
end up richer	<i>ставати багатшими</i>
buyer	<i>компанія-покупець</i>
prudent boss	<i>розсудливий начальник</i>
succeed	<i>досягати успіху</i>
fail	<i>знавати невдачі</i>
current bout of mergers	<i>теперішній бум злиттів</i>
contracting market	<i>ринок, обсяг якого звужується</i>
undervalued business	<i>підприємство, вартість якого занижується</i>
defensive	<i>що мають за мету захист</i>
key market	<i>основний ринок</i>
grab new markets	<i>захоплювати нові ринки</i>
the defense industry	<i>військова промисловість</i>
falling commodity prices	<i>товарні ціни, що падають</i>
excess capacity	<i>надлишкова виробнича потужність</i>
add value	<i>набувати вартості</i>
senior manager	<i>старший менеджер</i>
prosper	<i>процвітати</i>
substantial shareholder	<i>великий акціонер</i>
research	<i>дослідження</i>
huge	<i>величезний</i>
aligned with	<i>що збігається з</i>
valuation	<i>оцінка</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Власники акцій, компанію яких купують, стають багатшими; акціонери компанії-покупця – рідко.	A. How, the prudent boss should ask, can we be one of the minority that succeed, rather than of the majority that fail?
2. Компанії налякані звуженням ринків (військова промисловість), зниженням цін на товари (нафта), надлишковою виробничою потужністю основних ринків (виробництво автомобілей), або витратами на дослідження, що стрімко зростають (фармацевтика).	B. Repeated analyses by business gurus, management consultants and investment bankers have all reached the same conclusion: in the medium term, fewer than half of all mergers add value.
3. Подібно до багатьох злиттів 1980-х років, теперішні підштовхуються високими біржовими оцінками.	C. Companies in many industries think they are more likely to prosper if they are huge than if they are merely large.
4. Цього року, якщо гра на фондовій біржі триватиме, ми можемо стати свідками першого злиття на сто мільярдів.	D. The shareholders whose company is bought end up richer; the shareholders of the buyer seldom do.
5. Як, питає розсудливий начальник, ми можемо належати до меншості тих, хто досягає успіху, а не до більшості тих, хто зазнає невдачі?	E. Unlike those, which were often about grabbing new markets or supposedly undervalued businesses, many of today's mergers are defensive.
6. Багато компаній перетворили старших менеджерів на великих акціонерів, тим самим забезпечуючи, аби їхні інтереси максимально збігалися з інтересами інших власників підприємства.	F. This year, if the stockmarket continues to fizz, may see the first \$100 billion merger.
7. Неодноразові аналізи бізнес-гуру, консультантів з питань управління та інвестиційних банкірів демонструють однакові висновки: у середньому, менше половини усіх злиттів набувають вартості.	G. Companies are frightened by contracting markets (the defense industry); by falling commodity prices (oil); by excess capacity in key markets (cars); or by the soaring costs of research (pharmaceuticals).
8. Компанії у багатьох галузях вважають, що величезним компаніям досягти процвітання легше, ніж просто великим.	H. Like many mergers of the 1980s, today's have been swept along by teeteringly high stockmarket valuations.
9. На відміну від злиттів з метою поглинання нових ринків або угод, в яких, як вважають, мало місце заниження вартості підприємства, більшість теперішніх злиттів здійснюється із метою захисту.	I. Many companies have turned senior managers into substantial shareholders, ensuring that their interests are more closely aligned with those of other owners of the business.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to join together; 2. to end up richer; 3. to succeed; 4. undervalued businesses; 5. to grab new markets; 6. the defense industry; 7. \$80 billion deal; 8. investment bankers; 9. the current bout of mergers; 10. stockmarket valuations; 11. to add value; 12. prudent boss; 13. if the stockmarket continues to fizz; 14. to merge; 15. soaring costs of research; 16. to prosper; 17. huge companies; 18. substantial shareholders; 19. to be aligned with; 20. key markets; 21. falling commodity prices; 22. renewed urge; 23. to fail; 24. business gurus; 25. management consultants; 26. defensive; 27. contracting markets; 28. excess capacity; 29. senior managers; 30. buyer.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. біржові оцінки; 2. зливатися; 3. військова промисловість; 4. процвітати; 5. якщо гра на фюидовій біржі триватиме; 6. зниження цін на товари; 7. досягти успіху; 8. великі акціонери; 9. набувати вартості; 10. витрати на дослідження, що стрімко зростають; 11. підприємства, вартість яких занижується; 12. зазнавати невдачі; 13. основні ринки; 14. бізнес-гуру; 15. поєдпуватися; 16. з метою захисту; 17. збігатися з; 18. інвестиційні банкіри; 19. старші менеджери; 20. величезні компанії; 21. поглинати нові ринки; 22. консультанти з питань управління; 23. теперішній бум злиттів; 24. поновлене споукання; 25. компанія-покупець; 26. ставати багатшим; 27. звуження ринків; 28. розсудливий начальник; 29. надлишкова виробнича потужність.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

chief instrument of monopoly	<i>головний інструмент досягнення монополії</i>
giants	<i>гіганти</i>
control of basic industries	<i>контроль над основними галузями промисловості</i>
collude with competitors	<i>вступати у таємну змову з конкурентами</i>
control prices	<i>контролювати ціни</i>
inhibit genuine competition	<i>задушити вільну конкуренцію</i>
absorb smaller companies	<i>поглинати малі компанії</i>
stock purchases	<i>скуповування акцій</i>
raise vast amounts of capital	<i>накопичувати величезні капітали</i>
raise prices	<i>підвищувати ціни</i>
breakdown of domestic competition	<i>знесення вітчизняної конкурентної боротьби</i>
buy goods from foreign producers	<i>купувати товари іноземного виробництва</i>
purchase products	<i>купувати продукцію</i>
major corporation	<i>найвпливовіша корпорація</i>

combine
oligopoly
on the open market

поєднати зусилля
олігополія
на вільному ринку

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. In both theory and practice, large companies can become monopolies by absorbing smaller ones through stock purchases on the open market.	А. Американські споживачі мають змогу купувати товари іноземного виробництва; щодо автомобілей, вони можуть купувати продукцію фірм “Гонда” і “Тойота”.
2. In the last 100 years, many persons have been concerned about what is viewed as breakdown of domestic competition and control of basic industries by a few large corporations.	В. Багато з основних галузей, наприклад, виробництво автомобілів та сталі, завжди були “олігополіями”, де домінувало кілька найвпливовіших корпорацій.
3. In the late 19th century, the corporation was viewed by many as the chief instrument of monopoly.	С. Згодом такі гіганти підвищують ціни, змушуючи покупців платити за товари вищу ціну, ніж раніше.
4. Many basic industries – the automotive- and steel-producing industries, for example – traditionally were “oligopolies” dominated by a few major corporations.	Д. Корпорації, що накопичують величезні капітали, можуть контролювати ціни та задушити вільну конкуренцію через поєднання зусиль або таємну змову з конкурентами.
5. By raising vast amounts of capital, corporations could combine or collude with competitors to control prices and inhibit genuine competition.	Е. В останнє століття багатьох людей турбує цілковите, як вони вважають, знесилення вітчизняної конкурентної боротьби та перехід контролю над основними галузями промисловості до кількох великих корпорацій.
6. U.S. consumers can buy goods from foreign producers; in the case of automobile, they can purchase products made by Honda and Toyota.	Ф. У теорії та на практиці, великі компанії перетворюються на монополії, поглинаючи малі компанії шляхом скуповування їхніх акцій на вільному ринку.
7. The giants then raise prices, causing people who need their products to pay a larger amount than before.	Г. Наприкінці 19-го сторіччя чимало хто вважав, що корпорація є головним інструментом досягнення монополії.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. chief instrument of monopoly; 2. to buy goods from foreign producers; 3. to absorb smaller companies; 4. to inhibit genuine competition; 5. to collude with competitors; 6. control of basic industries; 7. to purchase products; 8. major corporations; 9. to raise

vast amounts of capital; 10. breakdown of domestic competition; 11. oligopoly; 12. giants; 13. to raise prices; 14. stock purchases; 15. to combine; 16. on the open market; 17. to control prices; 18. to cause consumers to pay a larger amount than before; 19. steel-producing industry; 20. automotive industry.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. поглинати малі компанії; 2. найвпливовіші корпорації; 3. увійти у таємну змову з конкурентами; 4. знесилення вітчизняної конкурентної боротьби; 5. купувати продукцію; 6. купувати товари іноземного виробництва; 7. підвищувати ціни; 8. поєднати зусилля; 9. олігополія; 10. на вільному ринку; 11. контроль над основними галузями промисловості; 12. виробництво сталі; 13. контролювати ціни; 14. головний інструмент досягнення монополії; 15. скуповування акцій; 16. виробництво автомобілів; 17. задушити вільну конкуренцію; 18. накопичувати величезні капітали; 19. гіганти.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

absolute monopoly	<i>абсолютна монополія</i>
monopolized product	<i>монополізований продукт</i>
pure monopoly	<i>чиста монополія</i>
sole producer	<i>єдиний виробник</i>
close substitutes	<i>близькі замітники</i>
one-firm industry	<i>галузь, до якої входить одна фірма</i>
unique	<i>унікальний</i>
monopolist's product	<i>продукт монополії</i>
reasonable alternative	<i>прийнятна альтернатива</i>
engage in	<i>займатися</i>
implication	<i>значення</i>
advertising	<i>реклама</i>
sales promotion	<i>стимулювання збуту</i>
luxury good	<i>предмет розкоші</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Чистий, або абсолютний, монополіст – це галузь, до якої входить одна фірма.	A. The monopolist's product is unique in the sense that there are no good, or close, substitutes.
2. Чистий монополіст, який продає предмети розкоші, такі, як діаманти, міг би проводити широку рекламу, прагнучи підвищити попит на ці вироби.	B. Depending upon the type of product or service involved, a monopolist may or may not engage in extensive advertising and sales promotion.

3. Той факт, що не існує повноцінних заміників монополізованого продукту, має важливе значення з погляду реклами.	C. Absolute or pure monopoly exists when a single firm is the sole producer of a product for which there are no close substitutes.
4. Абсолютна, або чиста, монополія існує, коли одна фірма є єдиним виробником продукту, який не має повноцінних заміників.	D. The fact there are no close substitutes for the monopolized product has interesting implications in terms of advertising.
5. Залежно від типу виробу чи послуги монополіст може проводити або не проводити широку рекламну кампанію, так само як займатися або не займатися діяльністю щодо стимулювання збуту.	E. A pure monopolist selling a luxury good such as diamonds might advertise heavily in an attempt to increase the demand for the product.
6. Продукт монополії є унікальним у тому розумінні, що не існує його повноцінних або близьких заміників.	F. A pure, or absolute, monopolist is a one-firm industry.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. the sole producer; 2. unique; 3. a luxury good; 4. extensive advertising; 5. one-firm industry; 6. to increase the demand for the product; 7. absolute monopoly; 8. pure monopoly; 9. implications; 10. close substitutes; 11. the sole supplier of a service; 12. monopolist's product; 13. sales promotion; 14. monopolized product; 15. to engage in; 16. reasonable alternative; 17. a pure monopolist.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. шпрока реклама; 2. збільшити попит на продукт; 3. унікальний; 4. значення; 5. єдиний надавач послуги; 6. монополізований продукт; 7. галузь, до якої входить одна фірма; 8. чистий монополіст; 9. абсолютна монополія; 10. чиста монополія; 11. єдиний виробник; 12. займатися; 13. повноцінні замітники; 14. предмет розкоші; 15. прийнятна альтернатива; 16. діяльність щодо стимулювання збуту.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. поглинання; 2. законна монополія; 3. виняткове право на постачання; 4. реїтабельне родовище; 5. злиття; 6. запатентувати продукт; 7. домінувати в цілій галузі; 8. обмежити винуск своєї продукції до певних узгоджених обсягів; 9. призначати загальну ціпу; 10. конкурент; 11. запекла конкуренція; 12. витискати фірму з галузі; 13. єдиний постачальник товару чи послуги; 14. ринок електрики; 15. укласти угоду; 16. надавати монопольної влади; 17. власники патентів; 18. монополіст; 19. державні галузі; 20. військова промисловість; 21. біржові оцінки; 22. якщо гра на фойдовій

біржі триватиме; 23. теперішній бум злиттів; 24. витрати на дослідження, що стрімко зростають; 25. інвестиційні банкіри; 26. великі акціонери; 27. основні ринки; 28. бізнес-гуру; 29. поєднуватися; 30. збігатися із; 31. консультанти з питань управління; 32. звуження ринків; 33. набувати вартості; 34. зниження цін на товари; 35. поглинати нові ринки; 36. надлишкова виробнича потужність; 37. поглинати малі компанії; 38. олігополія; 39. контроль над основними галузями промисловості; 40. увійти у таємну змову з конкурентами; 41. скуповування акцій; 42. накопичувати величезні капітали; 43. на вільному ринку; 44. задушити вільну конкуренцію; 45. запобігати злиттям; 46. антимонопольна діяльність; 47. концентрація економічного потенціалу; 48. гігантські корпорації; 49. користуватися альтернативними матеріалами; 50. протиставляти особисті або корпоративні інтереси громадським потребам.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. merger; 2. to dominate a whole industry; 3. fierce competition; 4. to restrict the outputs to some agreed amounts; 5. the sole right to supply; 6. to drive a firm out of an industry; 7. a sole supplier of a good or service; 8. to make an agreement; 9. to charge a common price; 10. market for electricity; 11. take-over; 12. holders of patents; 13. workable deposit; 14. competitor; 15. publicly-owned industries; 16. legal monopoly; 17. to grant monopoly powers; 18. stockmarket valuations; 19. the current bout of mergers; 20. to patent a product; 21. investment bankers; 22. the defense industry; 23. key markets; 24. monopolist; 25. substantial shareholders; 26. soaring costs of research; 27. if the stockmarket continues to fizzle; 28. to be aligned with; 29. falling commodity prices; 30. excess capacity; 31. contracting markets; 32. oligopoly; 33. business gurus; 34. management consultants; 35. to grab new markets; 36. to collude with competitors; 37. to join together; 38. stock purchases; 39. anti-monopoly efforts; 40. to add value; 41. control of basic industries; 42. to inhibit genuine competition; 43. to absorb smaller companies; 44. to switch to substitutes; 45. concentration of economic power; 46. giant corporations; 47. to prevent mergers; 48. to raise vast amounts of capital; 49. on the open market.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

Reach for the safety-pins and the sewing thread: companies are _____(1) together as never before. Mergers last year were worth 50 % more than in 1997 and more than twice as much as in 1996. The year ended in the crescendo of the Exxon-Mobil \$80 billion _____(2). This year, if the _____(3) continues to _____(4), may see the first \$100 billion merger.

Heady stuff, to be sure; yet there is one big oddity about this renewed _____(5) to _____(6). Repeated analyses by business _____(7), management _____(8) and _____(9) bankers have all reached the same conclusion: in the medium term, fewer than half of all mergers add _____(10). The shareholders whose company is bought end up _____(11); the shareholders of the _____(12) seldom do. For today's companies, the moral is not that merging is always wrong, but that it is risky. How, the _____(13) boss should ask, can we be one of the minority that _____(14), rather than of the majority that _____(15)?

In fact, the current bout of _____ (16) might just turn out a larger crop of successes than its predecessors. Like many mergers of the 1980s, today's have been swept along by teeteringly high stockmarket _____ (17). But unlike those, which were often about grabbing new _____ (18) or supposedly _____ (19) businesses, many of today's are _____ (20). Frightened by _____ (21) markets (the defense _____ (22)); by falling _____ (23) prices (oil); by _____ (24) capacity in key _____ (25) (cars); by the uncertainties of technological change (banks and telecoms); or by the _____ (26) costs of _____ (27) (pharmaceuticals): companies in many industries think they are more likely to _____ (28) if they are huge than if they are merely large.

Mergers are more likely to succeed when companies buy businesses they know something about. Another reason for modest optimism is that many companies have turned senior _____ (29) into _____ (30) shareholders, ensuring that their interests are more closely _____ (31) with those of other owners of the business.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

In the late 19th century, the corporation was viewed by many as the **chief instrument of monopoly**. It was commonly argued that, by **raising vast amounts of capital**, corporations could **combine or collude with competitors to control prices and inhibit genuine competition**.

In both theory and practice, large companies can become monopolies by **absorbing smaller ones through stock purchases on the open market**. The **giants then raise prices**, causing people who need their products to pay a larger amount than before.

To be sure, in the last 100 years, many persons have been concerned about what is viewed as **breakdown of domestic competition and control of basic industries** by a few large corporations. Many basic industries – the automotive- and steel-producing industries, for example – traditionally were “**oligopolies**” dominated by a few **major corporations**.

At the same time, in recent years, many large U.S. corporations have been shown to be vulnerable to new **forms of competition**. U.S. consumers can **buy goods from foreign producers**; in the case of automobile, they can **purchase products** made by Honda, Toyota, Hyundai or Volvo, to name a few.

TEXT 4

Absolute or pure monopoly exists when a single firm is the **sole producer** of a product for which there are no **close substitutes**. A pure, or absolute, monopolist is a **one-firm industry**. A single firm is the only producer of a given product or the sole supplier of a service; hence, the firm and the industry are synonymous.

It follows from this first characteristic that the **monopolist's product is unique** in the sense that there are no good, or close, substitutes. From the buyer's point of view, this

means that there are no **reasonable alternatives**. The buyer must buy the product from the monopolist or do without.

The fact there are no close substitutes for the **monopolized product** has interesting **implications** in terms of **advertising**. Depending upon the type of product or service involved, a monopolist may or may not **engage in** extensive advertising and **sales promotion**. For example, a pure monopolist selling a **luxury good** such as diamonds might advertise heavily in an attempt to increase the demand for the product. Perhaps the result will be that more people will buy diamonds rather than take vacations, for example.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

Місцеві комунальні служби звичайно не бачать сенсу у великих витратах на рекламу. Мешканці, які потребують воду, газ, електроенергію та телефонний зв'язок, уже знають, у кого вони мають купувати ці предмети першої необхідності.

Якщо чисті монополісти підприємств громадського користування займаються рекламою, така діяльність має скоріше характер зв'язку із громадськістю заради престижу або виявом добрих намірів з боку фірми, на відміну від висококонкурентних галузей, таких як скажімо, виробництво сигарет, м'ячких засобів або пива. Оскільки вони не мають безпосередніх конкурентів, монополісти, у прагненні спонукати людей купувати їхні вироби, не потребують реклами тину "наше є кращим за їхнє", яка є характерною для радіо та телебачення. Напроти, стратегія монополіста, напевне, буде такою: "Ми гарні хлопці і, звичайно, не збираємося експлуатувати інші фірми, наших працівників чи, не дай Боже, покупців".

Фірма, що діє в умовах чистої конкуренції, безпосередньо не впливає на ціну продукту – вона "погоджується з нею". Така ситуація складається внаслідок того, що ця фірма контролює лише незначну частку сукупної пропозиції. На відміну від чистої конкуренції, чистий монополіст диктує ціну, бо його фірма значною мірою контролює ціну.

TEXT 6

Надаючи винахідникові виключне право на його впріб терміном на 17 років, американські патентні закони намагаються захистити винахідника від незаконного захоплення впробу або технологічного процесу конкурентами, які не витрачали часу, зусиль та грошей на його розробку. До того ж, патенти можуть забезпечувати винахідникові монопольне становище на час дії патенту. Патентний контроль відіграв значну роль у зростанні багатьох сучасних промислових гігантів – "Нешнл кеш реджистер", "Дженерал моторз", "Ксерокс", "Полароїд", "Дженерал електрик", "Дюпон", перелік можна продовжити. Діяльність компанії "Юнайтед шу машинері" – найяскравіший приклад того, як можна зловживати патентним контролем, аби досягти монопольної

влади. Завдяки патентному контролю, "Юнайтед шу" стала виключним постачальником найефективніших верстатів для виготовлення взуття. Вона розповсюдила монопольний контроль і на інші типи шведського обладнання, змушуючи виробників взуття, які використовували їхні патентовані установки, підписувати "пакетні угоди", відповідно до яких вони погоджувалися брати все шведське обладнання тільки в компанії "Юнайтед шу". Це дозволило "Юнайтед шу" монополізувати ринок, аж поки 1955 року уряд не розпочав антитрестівські розслідування, що частково змінило положення на ринку.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

TEXT 9

Business monopoly is not without significant defenses. One defense of business monopoly is the contention that monopolists and oligopolists have gained their positions of market dominance by offering superior products. Business monopolists do not coerce consumers to buy, say, Colgate or Crest toothpaste, soft drinks from Coca-Cola and Pepsi, mainframe computers from IBM, ketchup from Heinz, or soup from Campbell. Consumers have collectively decided that these products are more desirable than those offered by other producers. Hence, it is alleged that monopoly profits and large market shares have been "earned" through superior performance.

A second defence of business monopoly is that economists may view competition too narrowly. For example, while there may be only a few firms producing a given product, those firms may be faced with severe interindustry competition. That is, firms may face competition from other firms producing distinct but highly substitutable products. The fact that a handful of firms are responsible for the nation's output of aluminium belies the competition which aluminium faces in specific markets from steel, copper, wood, plastics, and a host of other products. Foreign competition must also be taken into account. While General Motors dominates domestic automobile production, growing import competition constrains its pricing and output decisions. Furthermore, the large profits resulting from the full exploitation of a monopolist's market power is an inducement to potential competitors to enter the industry. Stated differently, potential competition acts as a restraint upon the price and output decisions of firms now possessing market power.

Where existing technology is highly advanced, only large producers – firms which are large both absolutely and in relation to the market – can realize low unit costs and therefore sell to consumers at relatively low prices.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

ТЕХТ 10

Природна монополія існує, коли ефект масштабу настільки великий, що одна фірма може здійснювати постачання для всього ринку, маючи нижчі витрати на одиницю продукції, ніж мала б ціла низка фірм, що конкурують. Такі умови є характерними для так званих підприємств громадського користування, до яких належать, зокрема, підприємства електро-, водо- та газопостачання, телефонна служба тощо. У цих випадках ефект масштабу у виробництві та розподілі продукту є настільки великим, що для досягнення низьких витрат на одиницю продукції та низької ціни необхідна великомасштабна діяльність. У такій ситуації конкуренція є просто нерентабельною. Якби ринок було поділено між багатьма виробниками, ефекту масштабу не було б досягнуто, витрати на одиницю продукції були б високими та були б потрібні високі ціни, щоб покрити ці витрати.

Можливими засобами забезпечення громадського прийнятної поведінки з боку природної монополії виступають дві альтернативи. Однією є державна власність, а іншою – державне регулювання. Державна власність або деякі подібні до неї форми створювалися у певних випадках. А державне регулювання – варіант, якого найчастіше дотримуються у Сполучених Штатах.

Мету законодавства про натуральну монополію втілено в теорії регулювання на користь суспільства. Ця теорія передбачає можливість забезпечити споживачів якісним обслуговуванням за прийнятними розцінками шляхом регулювання таких галузей на користь суспільства. Логічне обґрунтування таке: якщо конкуренція недоречна, потрібно створювати монополії, що регулюються, аби уникнути можливих зловживань монопольною владою, яка не контролюється. Зокрема, регулювання повинно гарантувати, що споживачі отримають зиск від економії, зумовленої масштабами виробництва, тобто від зниження витрат на одиницю продукції (ця економія досягається підприємствами громадського користування завдяки їхньому положенню природної монополії. На практиці ті, хто здійснює регулювання, прагне встановити тарифи, які відшкодуватимуть витрати виробництва і принеситимуть “справедливий” або “обґрунтований” дохід підприємству. Мета полягає, якщо використовувати спеціальну термінологію, у встановленні ціни, що дорівнює середнім валовим витратам.

Glossary

English-Ukrainian

\$80 billion deal	<i>справа на вісімдесят мільярдів доларів</i>
absence of competition	<i>відсутність конкуренції</i>
absolute monopoly	<i>абсолютна монополія</i>
absorb smaller companies	<i>поглинати малі компанії</i>
add value	<i>набувати вартості</i>
advertising	<i>реклама</i>
aligned with	<i>що збігаються з</i>
anti-monopoly efforts	<i>антимонопольна діяльність</i>
break up companies	<i>розпускати компанії</i>
breakdown of domestic competition	<i>знесення вітчизняної конкурентної боротьби</i>
business guru	<i>бізнес-гуру</i>
buy goods from foreign producers	<i>купувати товари іноземного виробництва</i>
buyer	<i>компанія-покупець</i>
cartel	<i>картель</i>
charge a common price	<i>призначити загальну ціну</i>
charged by	<i>призначений</i>
chief instrument of monopoly	<i>головний інструмент досягнення монополії</i>
close substitutes	<i>близькі замінники</i>
collude with competitors	<i>вступати у таємну змову з конкурентами</i>
combine	<i>поєднати зусилля</i>
competitor	<i>конкурент</i>
concentration of economic power	<i>концентрація економічної потужності</i>
contracting market	<i>ринок, обсяг якого звужується</i>
control of basic industries	<i>контроль над основними галузями промисловості</i>
control prices	<i>контролювати ціни</i>
current bout of mergers	<i>теперішній бум злиттів</i>
defense industry	<i>військова промисловість</i>
defensive	<i>що мають за мету захист</i>
end up richer	<i>ставати багатшими</i>
engage in	<i>займатися</i>
enter the industry	<i>вступати до галузі</i>
excess capacity	<i>надлишкова виробнича потужність</i>
exploit new technologies	<i>опанувати сучасні технології</i>
fail	<i>знавати невдачі</i>
falling commodity prices	<i>товарні ціни, що падають</i>

fiere competition	<i>запекла конкуренція</i>
giant corporations	<i>гігантські корпорації</i>
giants	<i>гіганти</i>
grab new markets	<i>захоплювати нові ринки</i>
grant monopoly powers	<i>надавати монопольну владу</i>
have monopoly powers	<i>мати монопольну владу</i>
holders of patents	<i>власники патентів</i>
huge	<i>величезний</i>
hurt the consumer	<i>приносити збитки споживачам</i>
if the stockmarket continues to fizz	<i>якщо гра на фондовій біржі триватиме</i>
implication	<i>значення</i>
inhibit genuine competition	<i>задушити вільну конкуренцію</i>
investment banker	<i>інвестиційний банкір</i>
join together	<i>поєднуватися</i>
key market	<i>основний ринок</i>
legal monopolies	<i>законні монополії</i>
luxury good	<i>предмет розкоші</i>
major corporations	<i>найвпливовіша корпорація</i>
make an agreement	<i>укладати угоду</i>
making it illegal	<i>забороняти</i>
management consultants	<i>консультант з питань управління</i>
market for electricity	<i>ринок електрики</i>
merge	<i>зливатися</i>
merger	<i>злиття</i>
minimize the dangers	<i>звести до мінімуму загрозу</i>
monopolist	<i>монополіст</i>
monopolist's product	<i>продукт монополії</i>
monopolized product	<i>монополізований продукт</i>
monopoly	<i>монополія</i>
nationalized industries	<i>націоналізовані галузі</i>
newer industries	<i>новітні промислові галузі</i>
oligopoly	<i>олігополія</i>
on the open market	<i>на вільному ринку</i>
one-firm industry	<i>галузь, до якої входить одна фірма</i>
patent	<i>запатентувати</i>
prevent mergers	<i>запобігати злиттям</i>
prosper	<i>процвітати</i>
prosperous	<i>успішний</i>
prudent boss	<i>розсудливий начальник</i>
publicly-owned industries	<i>державні галузі</i>
purchase products	<i>купувати продукцію</i>
pure monopoly	<i>чиста монополія</i>

put personal or corporate gain above public welfare	<i>протиставляти особисті або корпоративні інтереси громадським потребам</i>
raise prices	<i>підвищувати ціни</i>
raise vast amounts of capital	<i>накопичувати величезні капітали</i>
reap the advantages of large-scale organization	<i>скористатися перевагами, які дає широкомасштабне ведення бізнесу</i>
reasonable alternative	<i>прийнятна альтернатива</i>
renewed urge	<i>поновлене спонукання</i>
research	<i>дослідження</i>
restrict their outputs to some agreed amounts	<i>обмежити випуск своєї продукції до певного обговореного обсягу</i>
sales promotion	<i>стимулювання збуту</i>
senior manager	<i>старший менеджер</i>
set the price	<i>призначати ціну</i>
show oneself capable of	<i>довести свою здатність</i>
soaring costs	<i>витрати, що стрімко зростають</i>
sole producer	<i>єдиний виробник</i>
sole right to supply	<i>виняткове право на постачання</i>
sole supplier	<i>єдиний постачальник</i>
stock purchases	<i>скуповування акцій</i>
substantial shareholder	<i>великий акціонер</i>
succeed	<i>досягати успіху</i>
supply the total market	<i>здійснювати постачання для всього ринку</i>
switch to substitutes	<i>користуватися альтернативними матеріалами</i>
take-over	<i>поглинання</i>
type of market	<i>тип ринку</i>
undervalued business	<i>підприємство, вартість якого занижується</i>
unique	<i>унікальний</i>
valuation	<i>оцінка, оцінювання</i>
watch for potential monopolies	<i>спостерігати за потенційними монополіями</i>
workable deposits	<i>рентабельні родовища</i>

Ukrainian-English

абсолютна монополія	<i>absolute monopoly</i>
антимонопольна діяльність	<i>anti-monopoly efforts</i>
бізнес-гуру	<i>business guru</i>
близькі замітники	<i>close substitutes</i>

відсутність конкуренції	<i>an absence of competition</i>
великий акціонер	<i>substantial shareholder</i>
величезний	<i>huge</i>
виняткове право на постачання	<i>sole right to supply</i>
витрати, що стрімко зростають	<i>soaring costs</i>
військова промисловість	<i>the defense industry</i>
власники патентів	<i>holders of patents</i>
вступати у таємну змову	<i>collude with competitors</i>
з конкурентами	
вступати до галузі	<i>enter the industry</i>
гіганти	<i>giants</i>
гігантські корпорації	<i>giant corporations</i>
галузь, до якої входять одна фірма	<i>one-firm industry</i>
головний інструмент досягнення	<i>chief instrument of monopoly</i>
монополії	
державні галузі	<i>publicly-owned industries</i>
довести свою здатність	<i>show oneself capable of</i>
дослідження	<i>research</i>
досягати успіху	<i>succeed</i>
єдиний виробник	<i>sole producer</i>
єдиний постачальник	<i>a sole supplier</i>
забороняти	<i>making it illegal</i>
задушити вільну конкуренцію	<i>inhibit genuine competition</i>
знавати невдачі	<i>fail</i>
займатися	<i>engage in</i>
законні монополії	<i>legal monopolies</i>
запатентувати	<i>patent</i>
запекла конкуренція	<i>Fierce competition</i>
запобігати злиттям	<i>prevent mergers</i>
захоплювати нові ринки	<i>grab new markets</i>
звести до мінімуму загрозу	<i>minimize the dangers</i>
звуження ринків	<i>contracting markets</i>
здійснювати постачання для всього ринку	<i>supply the total market</i>
зливатися	<i>merge</i>
злиття	<i>merger</i>
значення	<i>implication</i>
знесення вітчизняної конкурентної	<i>breakdown of domestic competition</i>
боротьби	
інвестиційний банкір	<i>investment banker</i>
картель	<i>cartel</i>
компанія-покупець	<i>buyer</i>
конкурент	<i>competitor</i>
консультант з питань управління	<i>management consultant</i>

контролювати ціни	<i>control prices</i>
контроль над основними галузями промисловості	<i>control of basic industries</i>
концентрація економічної потужності	<i>concentration of economic power</i>
користуватися альтернативними матеріалами	<i>switch to substitutes</i>
кунувати продукцію	<i>purchase products</i>
кунувати товари іноземного виробництва	<i>buy goods from foreign producers</i>
мати монопольну владу	<i>have monopoly powers</i>
монополіст	<i>monopolist</i>
монополія	<i>monopoly</i>
монополізований продукт	<i>monopolized product</i>
на вільному ринку	<i>on the open market</i>
набувати вартості	<i>add value</i>
надавати монопольну владу	<i>grant monopoly powers</i>
надлишкова виробнича потужність	<i>excess capacity</i>
найвпливовіша корпорація	<i>major corporations</i>
накопичувати величезні капітали	<i>raise vast amounts of capital</i>
націоналізовані галузі	<i>nationalized industries</i>
новітні промислові галузі	<i>newer industries</i>
обмежити винуск своєї продукції до певного обговореного обсягу	<i>restrict their outputs to some agreed amounts</i>
олігополія	<i>oligopoly</i>
опанувати сучасні технології	<i>exploit new technologies</i>
основний ринок	<i>key market</i>
оцінка, оцінювання	<i>valuation</i>
підвищувати ціни	<i>raise prices</i>
підприємство, вартість якого занижується	<i>undervalued business</i>
поглинання	<i>take-over</i>
поглинати малі компанії	<i>absorb smaller companies</i>
поєднати зусилля	<i>combine</i>
поєднуватися	<i>join together</i>
поновлене спонукання	<i>renewed urge</i>
предмет розкоші	<i>luxury good</i>
призначати ціну	<i>set the price</i>
призначений	<i>charged by</i>
призначити загальну ціну	<i>charge a common price</i>
прийнятна альтернатива	<i>reasonable alternative</i>
приносити збитки споживачам	<i>hurt the consumer</i>
продукт монополії	<i>monopolist's product</i>
протиставляти особисті або корпоративні інтереси громадським потребам	<i>put personal or corporate gain above public welfare</i>

процвітати	<i>prosper</i>
реклама	<i>advertising</i>
рентабельні родовища	<i>workable deposits</i>
ринок електрики	<i>market for electricity</i>
ринок, обсяг якого звужується	<i>contracting market</i>
рознукати компанії	<i>break up companies</i>
розсудливий начальник	<i>prudent boss</i>
скористатися перевагами, які дає широкомасштабне ведення бізнесу	<i>reap the advantages of large-scale organization</i>
скуповування акцій	<i>stock purchases</i>
спостерігати за потенційними монополіями	<i>watch for potential monopolies</i>
справа на вісімдесят мільярдів доларів	<i>\$80 billion deal</i>
ставати багатшими	<i>end up richer</i>
старший менеджер	<i>senior manager</i>
стимулювання збуту	<i>sales promotion</i>
теперішній бум злиттів	<i>current bout of mergers</i>
тип ринку	<i>type of market</i>
товарні ціни, що падають	<i>falling commodity prices</i>
укладати угоду	<i>make an agreement</i>
унікальний	<i>unique</i>
успішний	<i>prosperous</i>
чиста монополія	<i>pure monopoly</i>
що збігаються з	<i>aligned with</i>
що мають за мету захист	<i>defensive</i>
якщо гра на фондовій біржі триватиме	<i>if the stockmarket continues to fizz</i>

UNIT 2.3

ANTI-COMPETITIVE PRACTICES

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

Competition is the basic regulatory mechanism in a capitalistic economy. It is the force which **subjects producers** (1) and **resource suppliers** (2) to the **dictates of buyer** (3) or **consumer sovereignty** (4). With competition, it is the supply and demand decisions of many sellers and buyers which **determine market prices** (5). This means that individual producers and resource suppliers can only **adjust to the wishes of buyers**(6) as **tabulated** (7) and **communicated** (8) by the market system. Profits and **survival** (9) await the **competitive producers** (10) who **obey the market system** (11); losses and **eventual bankruptcy** (12) are the lot of those who **deviate from** (13) it. With competition, buyers are the boss, the market is their agent, and businesses are their servant.

1. підпорядковувати виробників
2. постачальники ресурсів
3. диктує покупця
4. суверенітет споживача
5. визначати ринкові ціни
6. пристосовуватися до бажань покупців
7. реструувати
8. доводити до відома
9. зміцнення позицій
10. конкуруючі виробники
11. підпорядковуватися волі ринкової системи
12. зрештою банкрутство
13. порушувати

<p>The growth of monopoly drastically alters this situation (14). What is monopoly? Broadly defined, it is the situation wherein the number of sellers becomes small enough for each seller to influence total supply (15) and therefore the price of the commodity being sold. What is its significance? Simply this: when monopoly supplants competition (16), sellers can influence, or “rig”, the market (17) in terms of their own self-interests (18) and to the detriment of society (19) as a whole. Through their ability to influence total supply, monopolists can artificially restrict the output of products (20) and thereby enjoy higher prices (21) and, very frequently, persistent economic profits (22). These above-competitive prices (23) and profits are in direct conflict with the interests of consumers (24). Monopolists are not regulated by the will of society (25) as are competitive sellers (26).</p>	<p>14. змінювати ситуацію 15. чинити вплив на загальний обсяг пропозиції 16. замінювати конкуренцію 17. маніпулювати цінами на ринку 18. заради власної вигоди 19. на збиток суспільства 20. обмежувати обсяг продукції 21. отримувати вищі ціни 22. сталий економічний прибуток 23. ціни, що перевищують конкурентні 24. суперечити інтересам споживачів 25. воля суспільства 26. конкуруючі продавці</p>
--	--

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. With competition, it is the supply and demand decisions of many sellers and buyers which determine market prices.	A. Індивідуальні виробники та постачальники ресурсів можуть лише пристосуватися до бажань покупців, які їхня ринкова система реєструє та доводить до відома продавців.
2. The above-competitive prices and profits are in direct conflict with the interests of consumers.	B. Воля суспільства не керує монополістами так, як вона керує конкуруючими продавцями.
3. Profits and survival await the competitive producers who obey the market system; losses and eventual bankruptcy are the lot of those who deviate from it.	C. Коли монополія заступає на місце конкуренції, продавці можуть впливати на ринок або маніпулювати на ринку цінами заради власної вигоди та на збиток суспільства у цілому.
4. Competition is the force which subjects producers and resource suppliers to the dictates of buyer or consumer sovereignty.	D. При конкуренції саме рішення багатьох продавців та покупців щодо пропозиції та попиту визначають ринкові ціни.
5. Monopolists are not regulated by the will of society as are competitive sellers.	E. Ціни та прибутки, що перевищують конкурентні, прямо суперечать інтересам споживачів.

6. When monopoly supplants competition, sellers can influence, or “rig”, the market in terms of their own self-interests and to the detriment of society as a whole.	Ф. На конкуруючих виробників, що підпорядковуються волі ринкової системи, чекають прибуток та зміцнення їхніх позицій; на долю ж тих, хто порушує закони ринку, випадають збитки та зрештою банкрутство.
7. Individual producers and resource suppliers can only adjust to the wishes of buyers as tabulated and communicated by the market system.	Г. Конкуренція є тією силою, що підпорядковує виробників та постачальників ресурсів до диктату покупця або суверенітету споживача.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. persistent economic profits; 2. to the detriment of society; 3. competitive sellers; 4. consumer sovereignty; 5. to “rig” the market; 6. to influence total supply; 7. to obey the market system; 8. to deviate from; 9. to subject producers; 10. eventual bankruptcy; 11. to determine market prices; 12. the will of society; 13. to conflict with the interests of consumers; 14. above-competitive prices; 15. to alter the situation; 16. to restrict the output of products; 17. in terms of one’s own self-interests; 18. survival; 19. to enjoy higher prices; 20. to adjust to the wishes of buyers; 21. resource suppliers; 22. to tabulate; 23. to communicate; 24. competitive producers; 25. to supplant competition; 26. dictates of buyer.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. маніювати цінами на ринку; 2. воля суспільства; 3. ціни, що перевищують конкурентні; 4. порушувати; 5. визначати ринкові ціни; 6. на збиток суспільства; 7. зміцнення позицій; 8. замінювати конкуренцію; 9. зрештою банкрутство; 10. чинити вплив на загальний обсяг пропозиції; 11. конкуруючі продавці; 12. суперечити інтересам споживачів; 13. доводити до відома; 14. суверенітет споживача; 15. пристосовуватися до бажань покупців; 16. сталий економічний прибуток; 17. змінювати ситуацію; 18. підпорядковувати виробників; 19. обмежувати обсяг продукції; 20. підпорядковуватися волі ринкової системи; 21. постачальники ресурсів; 22. диктат покупця; 23. заради власної вигоди; 24. реєструвати; 25. отримувати вищі ціни.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

producer sovereignty
profit-seeking interests

суверенітет виробника
інтереси тих, хто прагне
здобути високого прибутку

monopolistic sellers	<i>монополістичні продавці</i>
natural monopoly	<i>природна монополія</i>
control monopoly	<i>встановити контроль над монополіями</i>
strengthen competition	<i>посилювати конкуренцію</i>
economic realities	<i>економічні умови</i>
maintain competition	<i>захищати конкуренцію</i>
competitive markets	<i>конкурентні ринки</i>
public commissions	<i>державні комісії</i>
regulate prices	<i>регулювати ціни</i>
utilities	<i>підприємства громадського користування</i>
modify	<i>модифікувати</i>
supplement	<i>стимулювати</i>
water utilities	<i>підприємства водопостачання</i>
cause a misallocation	<i>породжувати нераціональний розподіл</i>
antimonopoly law	<i>антимонополістичний закон</i>
antitrust law	<i>антитрестовий закон</i>
with a high degree of competition	<i>при високому ступені розвитку конкуренції</i>
rule out the possibility	<i>виключати можливість</i>
enact	<i>провести</i>
service standards	<i>стандарти на послуги</i>
legal foundation	<i>правова основа</i>
biases	<i>упередження</i>
shortcoming	<i>недолік</i>
effective regulator of business	<i>ефективний регулятор підприємницької поведінки</i>
behavior	<i>поведінки</i>
compel	<i>змушувати</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. На переважній більшості ринків ефективне виробництво можна забезпечити при високому ступені розвитку конкуренції.	A. The market economy at its best has certain biases and shortcomings which compel government to supplement and modify its operation.
2. Монополія породжує нераціональний розподіл економічних ресурсів.	B. At local levels of government, public ownership of electric and water utilities is quite common.
3. Ринковій системі, у її оптимальному варіанті, все ж властиві упередження та недоліки, які змушують уряд стимулювати та модифікувати її функціонування.	C. In the vast majority of markets, efficient production can be attained with a high degree of competition.

4. На рівні місцевих органів влади досить звичайною є державна власність на підприємства електроенергетики та водопостачання.	D. Monopoly tends to cause a misallocation of economic resources.
5. Суверенітет виробника так само замінює собою суверенітет споживача, як монополія замінює конкуренцію; у результаті розподіл ресурсів відповідає інтересам монополістичних продавців, які прагнуть здобути високого прибутку, а не забезпечити задоволення потреб суспільства у цілому.	E. The Federal government has enacted a series of antimonopoly, or antitrust, laws for the purpose of maintaining and strengthening competition as an effective regulator of business behavior.
6. Федеральний уряд провів низку антимонополістичних, або антитрестових, законів з метою захисту та посилення конкуренції у якості ефективного регулятора підприємницької поведінки.	F. In the case of “natural monopolies” – that is, in industries wherein technological and economic realities rule out the possibility of competitive markets – the government has created public commissions to regulate prices and service standards.
7. Щодо “природних монополій”, тобто тих галузей, де технологічні та економічні умови виключають можливість існування конкурентних ринків, уряд утворив державні комісії для регулювання цін та встановив стандарти на послуги, що надаються.	G. Producer sovereignty supplants consumer sovereignty to the degree that monopoly supplants competition, the result of which is that resources are allocated in terms of the profit-seeking interests of monopolistic sellers rather than in terms of the wants of society as a whole.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to supplement; 2. to modify; 3. natural monopolies; 4. to strengthen competition; 5. profit-seeking interests; 6. utilities; 7. to enact; 8. shortcoming; 9. legal foundation; 10. to compel; 11. producer sovereignty; 12. antimonopoly laws; 13. biases; 14. to maintain competition; 15. economic realities; 16. monopolistic sellers; 17. water utilities; 18. with a high degree of competition; 19. to regulate prices; 20. antitrust laws; 21. to cause a misallocation; 22. to control monopoly; 23. to rule out the possibility; 24. public commissions; 25. service standards; 26. competitive markets; 27. an effective regulator of business behavior.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. підприємства громадського користування; 2. недолік; 3. природні монополії; 4. упередження; 5. провести; 6. економічні умови; 7. модифікувати; 8. антимонополістичні закони; 9. антитрестові закони; 10. виключати можливість; 11. інтереси тих, хто прагне здобути високого прибутку; 12. ефективний регулятор підприємницької поведінки; 13. при високому ступені розвитку конкуренції; 14. стимулювати; 15. державні комісії; 16. підприємства водопостачання; 17. правова основа; 18. конкурентні ринки; 19. регулювати ціни; 20. посилювати конкуренцію; 21. встановити контроль

над монополіями; 22. захищати конкуренцію; 23. суверенітет виробника; 24. стандарти на послуги; 25. монополістичні продавці; 26. змушувати; 27. породжувати нерациональний розподіл.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

switch to substitutes	<i>перейти на використання альтернативних матеріалів</i>
newer industries	<i>новітні промислові галузі</i>
show oneself capable of	<i>довести свою здатність</i>
exploit new technologies	<i>опанувати сучасні технології</i>
giant corporations	<i>гігантські корпорації</i>
concentration of economic power	<i>концентрація економічного потенціалу</i>
put personal or corporate gain above public welfare	<i>протиставляти особисті або корпоративні інтереси громадським потребам</i>
watch for potential monopolies	<i>спостерігати за потенційними монополіями</i>
minimize the dangers	<i>звести до мінімуму загрозу</i>
hurt the consumer	<i>приносити збитки споживачам</i>
break up companies	<i>розпускати компанії</i>
prevent mergers	<i>запобігати злиттям</i>
anti-monopoly efforts	<i>антимонопоольна діяльність</i>
prosperous	<i>успішний</i>
reap the advantages of large-scale organization	<i>скористатися перевагами, які дає широкомасштабне ведення бізнесу</i>

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. In many cases, consumers or producers can switch to substitutes; for example, they can use aluminum, glass, plastics or concrete instead of steel.	A. У новітніх промислових галузях, зокрема комп'ютерній, малі компанії довели свою здатність швидше опанувати сучасні технології, аніж гігантські корпорації.
2. Anti-monopoly efforts will long be measured against the Justice Department's success in forcing the breakup of American Telephone and Telegraph Co. (AT&T), the world's largest and most prosperous telecommunications network.	B. Уряд США неодноразово намагався законодавчим шляхом звести до мінімуму загрозу концентрації економічної влади та скористатися тими перевагами, що їх дає широкомасштабне ведення підприємництва.

<p>3. The Federal Trade Commission and the Antitrust Division of the Justice Department are mandated to watch for potential monopolies and to prevent mergers, or take steps to break up companies when a lack of competition can be demonstrated to hurt the consumer.</p>	<p>С. Антимонопольну діяльність уряду ще довго вивчатимуть на прикладі успішних санкцій, здійснених Міністерством юстиції стосовно компанії “Американ телефон енд телеграф” (АТТ), найбільшої та найбільш успішної у світі мережі телекомунікацій.</p>
<p>4. Some people argue that a concentration of economic power is dangerous because it may lead managers to put personal or corporate gain above public welfare.</p>	<p>Д. Часто споживачі та виробники мають змогу користуватися альтернативними матеріалами, наприклад, алюмінієм, склом, пластмасою чи бетоном замість сталі.</p>
<p>5. The U.S. government has tried to reap the advantages of large-scale organization while minimizing the dangers of concentration through legislation.</p>	<p>Е. Федеральна торговельна комісія та Антитрестовий відділ Міністерства юстиції мали спостерігати за потенційними монополіями та запобігати злиттям компаній, а також уживати заходи щодо розпуску компаній, чия діяльність підриває конкурентну боротьбу та приносить збитки споживачам.</p>
<p>6. In the newer industries, such as computers, small companies have shown themselves capable of moving faster to exploit new technologies than have giant corporations.</p>	<p>Ф. Дехто вважає, що концентрація економічного потенціалу в одних руках небезпечна для країни, адже вона підштовхує менеджерів до протиставлення особистих або корпоративних інтересів громадським потребам.</p>

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. newer industries; 2. to prevent mergers; 3. to exploit new technologies; 4. concentration of economic power; 5. to break up companies; 6. prosperous; 7. anti-monopoly efforts; 8. to show oneself capable of; 9. to watch for potential monopolies; 10. to switch to substitutes; 11. giant corporations; 12. to put personal or corporate gain above public welfare; 13. to minimize dangers; 14. to reap the advantages of large-scale organization; 15. to hurt the consumer; 16. to take steps; 17. a breakup; 18. telecommunications network.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. рознискати компанії; 2. користуватися альтернативними матеріалами; 3. опанувати сучасні технології; 4. звести загрозу до мінімуму; 5. концентрація економічної потужності; 6. довести свою здатність; 7. новітні промислові галузі; 8. розниск; 9. гігантські корпорації; 10. приносити збитки споживачам; 11. успішний; 12. уживати заходів; 13. запобігати злиттям; 14. протиставляти особисті або корпоративні інтереси громадським потребам; 15. антимонопольна діяльність; 16. спостерігати за потенційними монополіями.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

economic abuses	<i>економічні проблеми</i>
correct in the public interest	<i>розв'язати в інтересах суспільства</i>
excessive concentration of business	<i>надмірна концентрація бізнесу</i>
conspire	<i>організувати недоброчинні спілки</i>
take over the assets	<i>скуповувати майно</i>
cut prices	<i>занижувати ціни</i>
“unreasonable” restraint of trade	<i>“невиправданий” затиск торгівлі</i>
limit supply	<i>обмежити випуск продукції</i>
enter into agreements	<i>домовлятися</i>
go bankrupt	<i>ставати банкрутом</i>
surviving companies	<i>компанії, що залишилися на ринку</i>
rapid economic concentration	<i>стрімка консолідація економічних сил</i>
monopolize trade	<i>монополізувати торгівлю</i>
contract	<i>укладати угоди</i>
take losses	<i>знавати збитків</i>
restrict trade	<i>затискати вільну торгівлю</i>
abuse one’s economic power	<i>зловживати економічною потужністю</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Часто великі компанії насильно витіснили з ринку слабші фірми: вони занижували свої ціни та зазнавали непомірних збитків, поки їхні конкуренти не ставали банкрутами.	A. The Sherman Antitrust Act made it illegal for any person or business to monopolize trade, or to contract, combine or conspire to restrict trade.
2. Антитрестовий акт Шермана визнав злочином всілякі спроби монополізувати торгівлю, як і недоброчинні спілки та угоди осіб або фірм, спрямовані на затиск вільної торгівлі.	B. The government used the Sherman Antitrust Act to break up the Standard Oil Company and several other large firms that had abused their economic power.
3. У Сполучених Штатах відбулася стрімка консолідація економічних сил у зв'язку з інтенсивним злиттям малих компаній у великі.	C. Big companies often drove weaker firms from business by cutting prices and taking losses until competitors went bankrupt.

4. Судові постанови обмежили використання акту на тій підставі, що злочинний характер має лише “невиправданий” затиск торгівлі.	D. One of the first economic abuses that the government attempted to correct in the public interest was the excessive concentration of business.
5. Компанії, що залишалися на ринку, скуповували майно колишніх суперників та знову підвищували ціни.	E. Many big companies entered into agreements to limit supply and raise prices.
6. Однією з нагальних економічних проблем, яку уряд намагався розв’язати в інтересах суспільства, була надмірна концентрація бізнесу.	F. The courts set guidelines for applying the act that restricted illegality to the “unreasonable” restraint of trade.
7. Уряд скористався Антитрестовим актом Шермана проти компанії “Стандард ойл” та кількох великих фірм, які зловживали економічною потужністю.	G. The surviving companies could take over the assets of their former competitors and raise prices.
8. Чимало великих компаній домовлялися між собою про обмежений випуск товарів та підвищення цін.	H. The United States went through a period of rapid economic concentration characterized by the merger of small companies into bigger ones.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to restrict trade; 2. “unreasonable” restraint of trade; 3. excessive concentration of business; 4. to enter into agreements; 5. to monopolize trade; 6. to correct a problem in the public interest; 7. surviving companies; 8. to abuse one’s economic power; 9. an economic abuse; 10. to conspire; 11. to take over the assets; 12. rapid economic concentration; 13. to limit supply; 14. to cut prices; 15. to take losses; 16. to contract; 17. to go bankrupt.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. монополізувати торгівлю; 2. скуповувати майно; 3. зловживати економічною потужністю; 4. “невиправданий” затиск торгівлі; 5. стрімка консолідація економічних сил; 6. організувати недоброчинні спілки; 7. економічна проблема; 8. укласти угоди; 9. затискати вільну торгівлю; 10. компанії, що залишилися на ринку; 11. зазнавати збитків; 12. ставати банкрутом; 13. домовлятися; 14. розв’язати проблему в інтересах суспільства; 15. надмірна концентрація бізнесу; 16. занижувати ціни.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. ціни, що перевищують конкурентні; 2. на збиток суспільства; 3. заступати на місце конкуренції; 4. конкуруючі продавці; 5. маніпулювати цінами на ринку; 6. суперечити інтересам споживачів; 7. доводити до відома; 8. підпорядковувати вироб-

ників; 9. визначати ринкові ціни; 10. пристосовуватись до бажань покупців; 11. порушувати; 12. суверенітет споживача; 13. сталий економічний прибуток; 14. підпорядковуватися волі ринкової системи; 15. заради власної вигоди; 16. реєструвати; 17. підприємства суспільного користування; 18. стимулювати; 19. регулювати ціни; 20. натуральні монополії; 21. стандарти на послуги; 22. монополістичні продавці; 23. огріхи; 24. посилювати конкуренцію; 25. змушувати; 26. антимонополістичні закони; 27. захищати конкуренцію; 28. державні комісії; 29. інтереси тих, хто прагне здобути високого прибутку; 30. підприємства водопостачання; 31. породжувати нерациональний розподіл; 32. рознискати компанії; 33. новітні промислові галузі; 34. приносить збитки споживачам; 35. користуватися альтернативними матеріалами; 36. запобігати злиттям; 37. спостерігати за потенційними монополіями; 38. антимонопольна діяльність; 39. звести загрозу до мінімуму; 40. гігантські корпорації; 41. скуповувати майно; 42. затискати вільну торгівлю; 43. ставати банкрутом; 44. надмірна концентрація бізнесу; 45. монополізувати торгівлю; 46. організувати недоброчинні спілки; 47. зловживати економічною потужністю; 48. знижувати ціни; 49. зазнавати збитків; 50. “невиправданий” затиск торгівлі.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. competitive sellers; 2. to conflict with the interests of consumers; 3. to subject producers; 4. to deviate from; 5. to “rig” the market; 6. to the detriment of society; 7. to obey the market system; 8. in terms of one’s own self-interests; 9. persistent economic profits; 10. to determine market prices; 11. above-competitive prices; 12. to adjust to the wishes of buyers; 13. utilities; 14. consumer sovereignty; 15. to supplement; 16. to communicate; 17. to supplant competition; 18. to tabulate; 19. monopolistic sellers; 20. biases; 21. to compel; 22. to regulate prices; 23. public commissions; 24. to maintain competition; 25. natural monopolies; 26. to strengthen competition; 27. water utilities; 28. antimonopoly laws; 29. to cause a misallocation; 30. service standards; 31. to break up companies; 32. profit-seeking interests; 33. to watch for potential monopolies; 34. anti-monopoly efforts; 35. to switch to substitutes; 36. to take over the assets; 37. to minimize dangers; 38. newer industries; 39. to conspire; 40. “unreasonable” restraint of trade; 41. to prevent mergers; 42. to cut prices; 43. to restrict trade; 44. to take losses; 45. to hurt the consumer; 46. to abuse one’s economic power; 47. to monopolize trade; 48. to go bankrupt; 49. excessive concentration of business.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

_____ (1) sovereignty supplants consumer sovereignty to the degree that monopoly supplants competition. The result is that resources are allocated in terms of the _____ (2)-seeking _____ (3) of _____ (4) sellers rather than in terms of the wants of society as a whole. In short, monopoly tends to cause a _____ (5) of economic resources.

In the United States the government has attempted to _____ (6) monopoly primarily in two ways. First, in the case of “_____ (7) monopolies” – that is, in industries wherein technological and economic _____ (8) rule out the _____ (9) of _____ (10) markets – the

government has created public _____ (11) to _____ (12) prices and service _____ (13). Transportation, communications, and electric and other _____ (14) are illustrations of industries which are regulated in varying degrees. At local levels of government, public ownership of electric and _____ (15) utilities is quite common. But, second, in the vast majority of markets, efficient production can be attained with a high degree of _____ (16). The Federal government has therefore _____ (17) a series of _____ (18) or antitrust _____ (19), beginning with the Sherman Act of 1890, for the purpose of _____ (20) and _____ (21) competition as an effective _____ (22) of business _____ (23).

Even if the _____ (24) foundation of capitalistic institutions is assured and competition is maintained, there will still be a need for certain additional economic functions on the part of government. The market economy at its best has certain _____ (25) and _____ (26) which _____ (27) government to _____ (28) and _____ (29) its operation.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

In many cases, consumers or producers can **switch to substitutes**; for example, they can use aluminum, glass, plastics or concrete instead of steel. In the **newer industries**, such as computers, small companies have **shown themselves capable of moving faster to exploit new technologies** than have **giant corporations**.

Some people argue that a **concentration of economic power** is dangerous because it may lead managers to **put personal or corporate gain above public welfare**. The U.S. government has tried to **reap the advantages of large-scale organization** while **minimizing the dangers** through legislation, such as the Interstate Commerce Act and the Sherman Antitrust Act. The Federal Trade Commission and the Antitrust Division of the Justice Department are mandated to **watch for potential monopolies** and to **prevent mergers**, or take steps to **break up companies** when a lack of competition can be demonstrated to **hurt the consumer**.

Anti-monopoly efforts will long be measured against the Justice Department's success in forcing the breakup of American Telephone and Telegraph Co. (AT&T), the world's largest and most **prosperous** telecommunications network.

TEXT 4

One of the first **economic abuses** that the government attempted to **correct in the public interest** was the **excessive concentration of business**. At the end of the 19th and beginning of the 20th centuries, the United States went through a period of **rapid economic concentration** characterized by the merger of small companies into bigger ones. Many big companies **entered into agreements to limit supply** and raise prices; often they drove weaker firms from business by **cutting prices and taking losses** until competitors went

bankrupt. Then the **surviving companies** could **take over the assets** of their former competitors and raise prices.

Growing numbers of Americans were alarmed by increased concentration and called for action. The government responded in 1890 with the Sherman Antitrust Act, which made it illegal for any person or business to **monopolize trade**, or to **contract**, combine or **conspire** to **restrict trade**. In the early 1900s, the government used the act to break up the Standard Oil Company and several other large firms that had **abused their economic power**. But the courts set guidelines for applying the act that restricted illegality to the “**unreasonable**” **restraint of trade**.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

На зростання економічної концентрації в 1914 році Конгрес відгукнувся двома законами, що прийняті на підтримку Антитрестового акту Шермана. Мова йде про Антитрестовий акт Клейтона та Акт про комісію з федеральної торгівлі. Антитрестовий акт Клейтона чіткіше визначив поняття про затиск вільної торгівлі. Акт оголосив поза законом цінову дискримінацію, яка дає переваги одним і шкодить іншим; визнав за неправомочні угоди, за якими виробники продають свої товари лише тим торговцям, які зобов'язуються не збувати продукцію конкурентів; заборонив деякі типи злиття фірм та інші дії, що можуть викликати послаблення конкурентної боротьби. Акт про комісію з федеральної торгівлі проголосив створення урядової комісії з метою запобігання нечесній та антиконкурентній діяльності у бізнесі.

1912 року корпорацію “Ю.С. стил”, яка контролювала більшу частку виробництва сталі в Сполучених Штатах та встановлювала ціни в сталеливарній промисловості, було звипувачено в монополізмі. Судова справа проти корпорації закінчилася аж у 1920 році. Верховний суд країни виніс історичне рішення, проголосивши, що “Ю.С. стил” – не монополія, оскільки вона не затискує вільну торгівлю ‘невиправданим’ чином. Цей вирок провів чітку межу між великими компаніями та монополіями.

TEXT 6

Антитрестівське законодавство досить суворо ставиться до кооперації та злиття, водночас поблажливо ставлячись до існуючої концентрації. Таким чином, фірмі, яка володіє 60 % ринку, дозволяється існувати у попередньому вигляді, встановлюючи ціни більш ніж на 60 % ринку, майже як їй заманеться. Між тим інші фірми не можуть зливатися, щоб здобути хоча б 15 % ринку. Вони також не можуть об'єднатися для того, щоб встановлювати ціни на якій-небудь частині ринку.

До фіксації цін ставлення суворе. Факти фіксації цін навіть порівняно невеликою фірмою приведуть до подачі антитрестівського судового позову, як і інші дії, що ґрунтуються на таємній змові (наприклад, плани розділити продаж на ринку).

Мовою антитрестівського закопу ці дії визначаються як фактичні порушення. У цьому розумінні вони не підлягають правилу розумного підходу. Щоб досягти ухвалення вироку, урядові або іншій стороні, яка висуває звипувачення, потрібно лише показати, що таємна змова з метою встановлення цін або розділення продажу мала місце, а не те, що таємна змова досягла мети чи спричинила серйозні збитки для інших сторін. Рішучість уряду в судовому переслідуванні фактів фіксації цін має два головних наслідки. По-перше, встановлення цін оточує велика секретність. По-друге, діяльність, що базується на таємній змові, тепер є набагато менш формалізованою, з'явилася тенденція заміни офіційних угод про встановлення цін практикою лідерства у цінах і використанням звичайної формули ціноутворення “витрати плюс”.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

TEXT 9

A company might own or control a majority of the output in a certain industry, but if the court considered its behavior reasonable, it was not necessary to break up the company. Many companies continued to grow by merging with or buying competing firms.

Since World War II, the government has been active in its antitrust prosecutions. Four important examples give evidence of the scope of these efforts:

In 1948, in the Portland Cement case, the Supreme Court's ruling abolished the system under which quoted prices included “normal” freight charges from a specified location regardless of the actual cost of transportation from the plant involved.

In 1957, the Supreme Court ruled that the DuPont Company, a huge chemicals concern, had to divest itself of its shares of General Motors stock because DuPont's major shareholding resulted in domination of General Motors.

In 1961, the electrical equipment industry was found guilty of fixing prices in restraint of competition. The companies agreed to pay extensive damages to consumers, and some corporate executives went to prison for the illegal planning of price fixing.

In 1982, a 13-year-old lawsuit against American Telephone and Telegraph Company (AT&T) by the Justice Department was settled, with AT&T agreeing to give up its 22 local Bell System operating companies. In return, AT&T was allowed to expand into previously prohibited areas including data processing, telephone and computer equipment sales, and computer communication devices.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

TEXT 10

Науково-технічний прогрес не залежить від існування величезних корпорацій зі значною монопольною владою. Як стверджують, думка про те, що великий розмір та ринкова влада знаходяться у тісному зв'язку з науково-технічним прогресом, не підтверджується фактами. Насправді ж, безпечне становище підприємця-монополіста породжує неефективність та бездіяльність; у ньому немає конкурентного стимулу для впробничої ефективності. Більш того, підприємці-монополісти схильні опраратися технічним поліпшенням, що можуть викликати рантове моральне зношення діючих машин та обладнання, або стримувати ці поліпшення.

Монополію також критикують, як чинник, що сприяє нерівності доходів. Завдяки існуванню бар'єрів для вступу до галузі, монополіст може призначати ціну, що перевищує середні втрати, та одержувати відповідні економічні прибутки. Ці прибутки привласнюються акціонерами та керівниками корпорацій, що, як правило, належать до груп осіб із найвищим рівнем доходів.

Останнє критичне зауваження ґрунтується на принущенні, що економічна влада та політичний вплив йдуть поряд. Вважається, що гігантські корпорації чинять неправомірний вплив на уряд, і це відображається на законодавстві та урядовій політиці, які спрняють не суспільним інтересам, а швндше збереженню та зростанню цих промислових гігантів. Як стверджують, великі компанії використали політичну владу, аби стати основними одержувачами економічної вигоди від контрактів на виробництво та постачання військової продукції, ухиляння від сплати податків, патентної політики, протекціоністських тарифів та квот і великої кількості інших субсндій та привілеїв.

Традиційний аргумент проти монополії, який полягає в тому, що монополія означає менший винуск, вищі ціни та неефективний розподіл ресурсів, передбачає, що економія на втратах була б однаково доступною для фірм і у висококонкурентній, і у повністю монополізованій галузі. Насправді стан речей інший; можна досягти ефекту масштабу, тільки якщо конкуренція – у розумінні великої кількості фірм – відсутня.

Glossary

English-Ukrainian

above-competitive prices	<i>ціни, що перевищують конкурентні</i>
abuse one's economic power	<i>зловживати економічною потужністю</i>
adjust to the wishes of buyers	<i>приспосовуватися до бажань покупців</i>
alter this situation	<i>змінювати ситуацію</i>
anti-monopoly efforts	<i>антимонопольна діяльність</i>
antimonopoly law	<i>антимонопольний закон</i>
antitrust law	<i>антитрестовий закон</i>
bias	<i>упередження</i>
break up companies	<i>розпускати компанії</i>
cause a misallocation	<i>породжувати нераціональний розподіл</i>
communicate	<i>доводити до відома</i>
compel	<i>змушувати</i>
competitive markets	<i>конкурентні ринки</i>
competitive producers	<i>конкуруючі виробники</i>
competitive sellers	<i>конкуруючі продавці</i>
concentration of economic power	<i>концентрація економічного потенціалу</i>
conflict with the interests of consumers	<i>суперечити інтересам споживачів</i>
conspire	<i>організувати недоброчинні спілки</i>
consumer sovereignty	<i>суверенітет споживача</i>
contract	<i>укладати угоди</i>
control monopoly	<i>встановити контроль над монополіями</i>
correct in the public interest	<i>розв'язати в інтересах суспільства</i>
cut prices	<i>занижувати ціни</i>
determine market prices	<i>визначати ринкові ціни</i>
detriment of society	<i>на збиток суспільства</i>
deviate from	<i>порушувати</i>
dictates of buyer	<i>диктати покупця</i>
economic abuses	<i>економічні проблеми</i>
economic realities	<i>економічні умови</i>
effective regulator of business behavior	<i>ефективний регулятор підприємницької поведінки</i>
enact	<i>провести</i>
enjoy higher prices	<i>отримувати вищі ціни</i>
enter into agreements	<i>домовлятися</i>
eventual bankruptcy	<i>зрештою банкрутство</i>
excessive concentration of business	<i>надмірна концентрація бізнесу</i>
exploit new technologies	<i>опанувати сучасні технології</i>
giant corporations	<i>гігантські корпорації</i>

go bankrupt	<i>ставати банкрутом</i>
hurt the consumer	<i>приносити збитки споживачам</i>
in terms of their own self-interests	<i>заради власної вигоди</i>
influence total supply	<i>чинити вплив на загальний обсяг пропозиції</i>
legal foundation	<i>правова основа</i>
limit supply	<i>обмежити випуск продукції</i>
maintain competition	<i>захищати конкуренцію</i>
minimize the dangers	<i>звести до мінімуму загрозу</i>
modify	<i>модифікувати</i>
monopolistic sellers	<i>монополістичні продавці</i>
monopolize trade	<i>монополізувати торгівлю</i>
natural monopoly	<i>природна монополія</i>
newer industries	<i>новітні промислові галузі</i>
obey the market system	<i>підпорядковуватися волі ринкової системи</i>
persistent economic profits	<i>сталий економічний прибуток</i>
prevent mergers	<i>запобігати злиттям</i>
producer sovereignty	<i>суверенітет виробника</i>
profit-seeking interests	<i>інтереси тих, хто прагне здобути високого прибутку</i>
prosperous	<i>успішний</i>
public commissions	<i>державні комісії</i>
put personal or corporate gain above public welfare	<i>протиставляти особисті або корпоративні інтереси громадським потребам</i>
rapid economic concentration	<i>стрімка консолідація економічних сил</i>
reap the advantages of large-scale organization	<i>скористатися перевагами, які дає широкомасштабне ведення бізнесу</i>
regulate prices	<i>регулювати ціни</i>
resource supplier	<i>постачальник ресурсів</i>
restrict the output of products	<i>обмежувати обсяг продукції</i>
restrict trade	<i>затискати вільну торгівлю</i>
rig the market	<i>маніпулювати цінами на ринку</i>
rule out the possibility	<i>виключати можливість</i>
service standards	<i>стандарти на послуги</i>
shortcoming	<i>недолік</i>
show oneself capable of	<i>довести свою здатність</i>
strengthen competition	<i>посилювати конкуренцію</i>
subjects producers	<i>підпорядковувати виробників</i>
supplants competition	<i>замінювати конкуренцію</i>

supplement	стимулювати
survival	зміцнення позицій
surviving companies	компанії, що залишилися на ринку
switch to substitutes	перейти на використання альтернативних матеріалів
tabulate	реєструвати
take over the assets	скуповувати майно
take losses	зазнавати збитків
unreasonable restraint of trade	невиправданий затиск торгівлі
utilities	підприємства громадського користування
watch for potential monopolies	спостерігати за потенційними монополіями
water utilities	підприємства водопостачання
will of society	воля суспільства
with a high degree of competition	при високому ступені розвитку конкуренції

Ukrainian-English

антимонопольний закон	<i>antimonopoly law</i>
антимонопольна діяльність	<i>anti-monopoly efforts</i>
антитрестовий закон	<i>antitrust law</i>
визначати ринкові ціни	<i>determine market prices</i>
виключати можливість	<i>rule out the possibility</i>
воля суспільства	<i>will of society</i>
встановити контроль над монополіями	<i>control monopoly</i>
гігантські корпорації	<i>giant corporations</i>
державні комісії	<i>public commissions</i>
диктати покупця	<i>dictates of buyer</i>
довести свою здатність	<i>show oneself capable of</i>
доводити до відома	<i>communicate</i>
домовлятися	<i>enter into agreements</i>
економічні проблеми	<i>economic abuses</i>
економічні умови	<i>economic realities</i>
ефективний регулятор підприємницької поведінки	<i>effective regulator of business behavior</i>
зазнавати збитків	<i>take losses</i>
занижувати ціни	<i>cut prices</i>
запобігати злиттям	<i>prevent mergers</i>
заради власної вигоди	<i>in terms of their own self-interests</i>
замінювати конкуренцію	<i>supplants competition</i>

затискати вільну торгівлю	<i>restrict trade</i>
захищати конкуренцію	<i>maintain competition</i>
звести до мінімуму загрозу	<i>minimize the dangers</i>
зловживати економічною потужністю	<i>abuse one's economic power</i>
змінювати ситуацію	<i>alter this situation</i>
зміцнення позицій	<i>survival</i>
змушувати	<i>compel</i>
інтереси тих, хто прагне здобути високого прибутку	<i>profit-seeking interests</i>
компанії, що залишилися на ринку	<i>surviving companies</i>
конкурентні ринки	<i>competitive markets</i>
конкуруючі виробники	<i>competitive producers</i>
конкуруючі продавці	<i>competitive sellers</i>
концентрація економічного потенціалу	<i>concentration of economic power</i>
перейти на використання альтернативних матеріалів	<i>switch to substitutes</i>
маніпулювати цінами на ринку	<i>"rig" the market</i>
модифікувати	<i>modify</i>
монополізувати торгівлю	<i>monopolize trade</i>
монополістичні продавці	<i>monopolistic sellers</i>
на збиток суспільства	<i>to the detriment of society</i>
надмірна концентрація бізнесу	<i>excessive concentration of business</i>
природна монополія	<i>natural monopolies</i>
"невиправданий" затиск торгівлі	<i>"unreasonable" restraint of trade</i>
недолік	<i>shortcoming</i>
новітні промислові галузі	<i>newer industries</i>
обмежити випуск продукції	<i>limit supply</i>
обмежувати обсяг продукції	<i>restrict the output of products</i>
упередження	<i>biases</i>
опановувати сучасні технології	<i>exploit new technologies</i>
організувати недоброчинні спілки	<i>conspire</i>
зрештою банкрутство	<i>eventual bankruptcy</i>
отримувати вищі ціни	<i>enjoy higher prices</i>
підпорядковувати виробників	<i>subject producers</i>
підпорядковуватися волі ринкової системи	<i>obey the market system</i>
підприємства водопостачання	<i>water utilities</i>
підприємства громадського користування	<i>utilities</i>
породжувати нераціональний розподіл	<i>cause a misallocation</i>
порушувати	<i>deviate from</i>
посилювати конкуренцію	<i>strengthen competition</i>
постачальник ресурсів	<i>resource supplier</i>

правова основа	<i>legal foundation</i>
при високому ступені розв'язку конкуренції	<i>with a high degree of competition</i>
приносити збитки споживачам	<i>hurt the consumer</i>
приспосовуватися до бажань покупців	<i>adjust to the wishes of buyers</i>
провести	<i>enact</i>
протиставляти особисті або корпоративні інтереси громадським потребам	<i>put personal or corporate gain above public welfare</i>
регулювати ціни	<i>regulate prices</i>
реєструвати	<i>tabulate</i>
розв'язати в інтересах суспільства	<i>correct in the public interest</i>
розпускати компанії	<i>break up companies</i>
скористатися перевагами, які дає шпрокомасштабне ведення бізнесу	<i>reap the advantages of large-scale organization</i>
скуповувати майно	<i>take over the assets</i>
спостерігати за потенційними монополіями	<i>watch for potential monopolies</i>
ставати банкрутом	<i>go bankrupt</i>
сталий економічний прибуток	<i>persistent economic profits</i>
стандарти на послуги	<i>service standards</i>
стимулювати	<i>supplement</i>
стрімка консолідація економічних сил	<i>rapid economic concentration</i>
суверенітет виробника	<i>producer sovereignty</i>
суверенітет споживача	<i>consumer sovereignty</i>
суперечити інтересам споживачів	<i>conflict with the interests of consumers</i>
укладати угоди	<i>contract</i>
упередження	<i>bias</i>
успішний	<i>prosperous</i>
ціни, що перевищують конкурентні	<i>above-competitive prices</i>
чинити вплив на загальний обсяг пропозиції	<i>influence total supply</i>

UNIT 2.4

MONETARY POLICY

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

<p>The government tries to control the money supply (1) for several reasons. If prices are rising and the government fears an increase in the rate of inflation, it will try to reduce the money supply or slow down the rate at which it is increasing. If there is a serious slump (2), it might try to increase total spending (3) by allowing the money supply to increase. The measures used for these purposes are described as monetary policy (4). In Britain, for example, the Bank of England is responsible for carrying out the government's monetary policy.</p> <p>Since the greater part of the money supply consists of bank deposits (5), monetary policy must try to control the level of these deposits (6). The extent to which they are created depends upon the bank customers' (7) willingness (8) and ability to borrow (9) (the demand for loans (10)), and the banks' ability to lend (11) (the supply of loans (12)). The Bank of England, therefore, must be able to influence the behavior of both the banks and their customers.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. <i>контролювати грошову масу</i>2. <i>раптове падіння</i>3. <i>загальні витрати</i>4. <i>грошово-кредитна політика</i>5. <i>банківські депозити</i>6. <i>контролювати обсяг банківських депозитів</i>7. <i>клієнти банку</i>8. <i>прагнення</i>9. <i>спроможність позичати</i>10. <i>попит на позики</i>11. <i>спроможність надавати позики</i>12. <i>пропозиція позик</i>
---	--

<p>The price of a loan (13) is the rate of interest (14) one has to pay for it. Any changes in the rate of interest, therefore, will affect people's willingness to borrow from the banks (15).</p>	<p>13. <i>ціна на позику</i> 14. <i>процентна ставка</i> 15. <i>брати позики у банках</i> 16. <i>на грошовому ринку</i> 17. <i>позичальник</i> 18. <i>позикодавець</i> 19. <i>вартість позики</i> 20. <i>сума банківських вкладів</i></p>
<p>The Bank of England is able to operate in the money market (16) as a major borrower (17) and lender (18). It can, therefore, have a direct effect on the demand for or supply of loans. In other words, it can influence the price of loans – the rate of interest. A rise in the rate of interest raises the cost of borrowing (19). The demand for bank loans may fall or, more likely, grow more slowly. The rate at which total bank deposits (20) are growing will slow down. A fall in the rate of interest will reduce the cost of borrowing and increase the demand for bank loans. Total bank deposits will tend to grow more rapidly.</p>	

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. The price of a loan is the rate of interest one has to pay for it.	A. Підвищення процентної ставки збільшує вартість позики.
2. The government tries to control the money supply for several reasons; the measures used for these purposes are described as monetary policy.	B. Якщо спостерігається серйозне раптове падіння, уряд може спробувати підвищити загальні витрати, дозволяючи зростання грошової маси.
3. The Bank of England is able to operate in the money market as a major borrower and lender.	C. Будь-які зміни в процентних ставках впливатимуть на прагнення людей брати позики у банках.
4. The extent to which the deposits are created depends upon the bank customers' willingness and ability to borrow (the demand for loans), and the banks' ability to lend (the supply of loans).	D. Грошово-кредитна політика повинна намагатися контролювати обсяг банківських депозитів, тому що більша частина грошової маси складається з таких депозитів.
5. If there is a serious slump, the government might try to increase total spending by allowing the money supply to increase.	E. Масштаби утворення депозитів залежать від прагнення та спроможності клієнтів банку позичати (попит на позики) та спроможності банку надавати позики (пропозиція позик).
6. Any changes in the rate of interest will affect people's willingness to borrow from the banks.	F. Ціна на позику – це процентна ставка, яку потрібно сплатити за послугу.

7. A rise in the rate of interest raises the cost of borrowing.	Г. Банк Англії може функціонувати на грошовому ринку як основний позичальник та позикодавець.
8. Since the greater part of the money supply consists of bank deposits, monetary policy must try to control the level of these deposits.	Н. Уряд намагається контролювати грошову масу з кількох причин, а заходи, уживані для цього, називають грошово-кредитною політикою.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. total bank deposits; 2. rate of interest; 3. to borrow from the banks; 4. cost of borrowing; 5. ability to borrow; 6. to control the money supply; 7. total spending; 8. a serious slump; 9. monetary policy; 10. to control the level of bank deposits; 11. bank customers; 12. willingness; 13. demand for loans; 14. supply of loans; 15. ability to lend; 16. price of a loan; 17. lender; 18. borrower; 19. in the money market; 20. to allow the money supply to increase.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. контролювати грошову масу; 2. серйозне раптове падіння; 3. вартість позики; 4. прагнення; 5. попит на позики; 6. процентна ставка; 7. пропозиція позик; 8. контролювати обсяг банківських депозитів; 9. ціна на позику; 10. грошово-кредитна політика; 11. позикодавець; 12. сума банківських вкладів; 13. загальні витрати; 14. позичальник; 15. спроможність позичати; 16. на грошовому ринку; 17. брати позики у банках; 18. дозволяти зріст грошової маси; 19. клієнти банку; 20. спроможність надавати позики.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

commercial bank	<i>комерційний банк</i>
checks drawn on accounts in current accounts	<i>чеки, виписані з рахунків на поточних рахунках</i>
settle a debt	<i>сплатити борг</i>
withdraw cash from	<i>забрати готівку з</i>
make loans	<i>надавати позики</i>
create bank deposits	<i>створювати банківські депозити</i>
sell securities in the open market	<i>продавати цінні папери на відкритому ринку</i>
household	<i>домогосподарство</i>
pay with checks	<i>платити чеками</i>
hold deposits	<i>мати вклади</i>
cash reserves	<i>резерви банку у формі готівки</i>

owe money	<i>бути винним гроші</i>
take money out of	<i>зняти гроші з</i>
buy securities	<i>купувати цінні папери</i>
lending	<i>кредитування</i>
pay money into accounts	<i>вносити гроші на рахунки</i>
pay checks into accounts	<i>занести чеки на рахунки</i>
make payments into	<i>вносити вклади на</i>
supply of liquid assets	<i>запас оборотного капіталу</i>
release	<i>вивільняти</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Комерційний банк буде винен гроші Банку Англії, і борг буде сплачено шляхом зняття грошей з депозитів комерційного банку в Банку Англії.	A. Payments into the special deposits reduce the banks' supply of liquid assets, which means that their ability to lend and create bank deposits is also reduced.
2. Комерційні банки мають вклади у Банку Англії на поточних рахунках, і ці вклади враховуються, як частина резервів банку у формі готівки, тому що готівку можна забрати з банку коли завгодно.	B. If the Bank of England sells securities in the open market to households and firms, the buyers will pay for them with checks drawn on their accounts at the commercial banks.
3. Вклади на спеціальні депозити знижують банківський запас оборотного капіталу, що також означає зменшення їхньої спроможності позичати та створювати банківські депозити.	C. Any change in the level of the deposits at the Bank of England will change the level of the banks' cash reserves, and hence affect their ability to make loans and create bank deposits.
4. Якщо Банк Англії продає цінні папери на відкритому ринку домогосподарствам та фірмам, покупці платитимуть за них чеками, виписаними з їхніх рахунків у комерційних банках.	D. The commercial banks will owe money to the Bank of England, and this debt will be settled by taking money out of the commercial banks' deposits at the Bank of England.
5. Якщо Банк Англії вивільняє спеціальні депозити, то готівкові резерви комерційних банків зростають.	E. The Bank of England has the power to order the commercial banks to make payments into a special account at the Bank of England.
6. Домогосподарства та фірми, що продали цінні папери, занесуть чеки на свої рахунки у комерційних банках.	F. If the Bank of England releases these special deposits, the commercial banks' cash reserves will be increased.
7. Будь-яка зміна рівня вкладів у Банку Англії відіб'ється на резервах у готівці, а отже вплине на спроможність банків надавати позики і створювати депозити.	G. The commercial banks hold deposits at the Bank of England in current accounts; these deposits are counted as part of the banks' cash reserves because cash can be withdrawn from them at any time.

8. Банк Англії має владу наказати комерційним банкам вносити вклади на спеціальний рахунок у Банку Англії.	H. The households and firms which sold these securities will pay these checks into their accounts at the commercial banks.
--	--

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. supply of liquid assets; 2. to take money out of commercial banks' deposits; 3. to hold deposits; 4. to release deposits; 5. households; 6. commercial banks; 7. cash reserves; 8. to settle a debt; 9. in current accounts; 10. lending; 11. to owe money; 12. to withdraw cash from the bank; 13. to make loans; 14. to pay with checks; 15. to buy securities; 16. to pay money into an account; 17. to create bank deposits; 18. to sell securities; 19. in the open market; 20. checks drawn on the account; 21. to pay checks into the account; 22. to make payments into the account; 23. special deposits.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. мати вклади; 2. комерційні банки; 3. зняти гроші з депозитів комерційного банку; 4. надавати позики; 5. вносити гроші на рахунок; 6. сплачувати борг; 7. забрати з банку готівку; 8. готівкові резерви; 9. купувати цінні папери; 10. запас оборотного капіталу; 11. на відкритому ринку; 12. домогосподарства; 13. створювати банківські депозити; 14. на поточних рахунках; 15. платити чеками; 16. вивільняти депозити; 17. кредитування; 18. чеки, виписані з рахунку; 19. бути винним гроші; 20. продавати цінні папери; 21. спеціальні депозити; 22. вносити вклади на рахунок.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

quantity of money in an economy	<i>кількість грошей в економіці країни</i>
state of the economy	<i>стан економіки</i>
Federal Reserve System	<i>Федеральна резервна система</i>
level of prices	<i>рівень цін</i>
accept	<i>приймати</i>
unit of account	<i>одиниця рахунків</i>
store of wealth	<i>накопичення коштів</i>
property	<i>майно</i>
save for future purchases	<i>заощаджувати на майбутні покупки</i>
medium of exchange	<i>засіб обміну</i>
U.S. Treasury	<i>Міністерство фінансів США</i>
paper currency	<i>паперові гроші</i>
coins	<i>монети</i>

dime

issue U.S. currency

denomination

‘дайм’ (10 центів)

друкувати валюту США

деномінація

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. The quantity of money in an economy is central to determining the state of that economy – it affects the level of prices, the rate of economic growth and the level of employment.	А. Монети випускаються у кількох деномінаціях відповідно до їхньої вартості: ‘пенні’, ‘нікель’, ‘дайм’, чвертка, монета у 50 центів, і монета в один долар.
2. According to federal law, only the U.S. Treasury and the Federal Reserve System can issue U.S. currency.	В. Гроші у Сполучених Штатах мають форму монет та паперових купюр.
3. Money can be used like property or precious metals – as a store of wealth that people can save for future purchases.	С. Гроші служать засобом, який люди приймають в обмін на власний товар чи послуги; вони також виступають одиницею розрахунків, коли йдеться про ціни чи борги.
4. Coins come in various denominations based on the value of a dollar: the penny, the nickel, the dime, the quarter; the 50-cent piece, and the one-dollar coin.	D. Гроші, так само як майно та цінні метали, використовуються для накопичення коштів, що заощаджуються на майбутні покупки.
5. Money in the United States consists of coins and paper currency.	Е. Згідно з федеральним законом, тільки Міністерство фінансів США та Федеральна резервна система можуть випускати валюту США.
6. Money is a medium of exchange that people will accept for their goods or services and a unit of account for prices or debts.	F. Кількість грошей в економіці країни – це вирішальний чинник, що визначає стан економіки та впливає на рівень цін, швидкість економічного зростання та рівень зайнятості.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. denomination; 2. the Federal Reserve System; 3. quantity of money in an economy; 4. property; 5. the U.S. Treasury; 6. dime; 7. state of an economy; 8. paper currency; 9. level of prices; 10. to issue U.S. currency; 11. medium of exchange; 12. coins; 13. to accept; 14. unit of account; 15. precious metals; 16. a store of wealth; 17. to issue coins; 18. to save for future purchases.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. кількість грошей в економіці країни; 2. рівень цін; 3. Міністерство фінансів США; 4. карбувати монети; 5. цінні метали; 6. деномінація; 7. одиниця розрахунків; 8. засіб обміну; 9. паперові купюри; 10. накопичення коштів; 11. 'дайм'; 12. заощаджувати на майбутні покупки; 13. Федеральна резервна система; 14. стан економіки; 15. майно; 16. друкувати валюту США; 17. приймати.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

checking account deposits	<i>депозити чекових рахунків</i>
form of money	<i>різновид грошей</i>
spend	<i>витрачати</i>
write checks	<i>виписувати рахунки</i>
payments made by check	<i>виплати, що здійснюються за чеками</i>
checking deposit money	<i>чеко-депозитні гроші</i>
additional credit	<i>додатковий кредит</i>
deposit accounts	<i>депозитні рахунки</i>
maintain control over	<i>утримувати контроль над</i>
money creation	<i>створення грошей</i>
hold currency in the vaults	<i>зберігати гроші у сховищах</i>
reserve requirements	<i>резервні вимоги</i>
deposit liabilities	<i>депозитні пасиви</i>
dollar volume	<i>доларовий обсяг</i>
interest-bearing accounts	<i>рахунки, що приносять процентний дохід</i>
assets	<i>активи</i>
checking accounts	<i>чекові рахунки</i>
savings accounts	<i>ощадні рахунки</i>
convert	<i>конвертувати</i>
bank loans	<i>банківські позики</i>

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Коли комерційні банки дають позики, вони можуть створювати чеково-депозитні гроші, надаючи позичальнику додатковий кредит на його депозитний рахунок.	A. By controlling the dollar amount of the reserves, the Federal Reserve thus controls the dollar volume of bank loans.

2. Контролюючи резервну масу доларів, Федеральна резервна система контролює таким чином доларовий обсяг банківських позик.	B. Checking account deposits are considered a form of money because they are spent when people write checks.
3. Депозити чекових рахунків також вважаються різновидом грошей, оскільки люди витрачають їх, псуючи чеки.	C. In the United States, about three-fourths of all payments are made by check.
4. Федеральна резервна система тримає під контролем процес випуску грошей шляхом резервних вимог, тобто правил, згідно з якими комерційні банки повинні зберігати частину грошей у власних сховищах або у депозитах федеральних резервних банків у визначеній мінімальній пропорції по відношенню до своїх депозитних пасивів.	D. Economists measure the money supply in several ways that differ according to which assets are included in the measurements: one measure includes deposits in all interest-bearing accounts that can be used like checking accounts; another includes savings accounts that cannot automatically be converted to make purchases.
5. Економісти вимірюють грошову масу кількома способами, які розрізняються залежно від типу активів, що використовуються у вимірах: один з таких способів включає депозити на всіх рахунках, що приносять процентний дохід, якими можна користуватися як чековими рахунками; інший підхід включає ощадні рахунки, якими не можна послуговуватися для негайної оплати покупок.	E. The Federal Reserve System maintains control over this money creation by administering reserve requirements, rules which require that commercial banks hold currency in their vaults – or deposits with Federal Reserve Banks – in a set minimum proportion to their deposit liabilities.
6. Майже три чверті усіх виплат у Сполучених Штатах здійснюються за чеками.	F. When commercial banks make loans, they can create checking deposit money by giving the borrowers additional credit in their deposit accounts.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. the dollar volume; 2. assets; 3. a form of money; 4. checking account deposits; 5. bank loans; 6. additional credit; 7. to spend; 8. reserve requirements; 9. to write checks; 10. payments made by checks; 11. deposit accounts; 12. checking deposit money; 13. money creation; 14. to hold currency in the vaults; 15. to maintain control over; 16. deposit liabilities; 17. savings accounts; 18. to convert; 19. interest-bearing accounts; 20. checking accounts; 21. to make purchases; 22. a set minimum proportion; 23. to measure the money supply.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. банківські позики; 2. депозитні рахунки; 3. випуск грошей; 4. виплати, що здійснюються за чеками; 5. тримати під контролем; 6. витрачати; 7. чеко-депозитні

гроші; 8. активи; 9. рахунки, що приносять процентний дохід; 10. виписувати чек; 11. депозитні пасиви; 12. доларовий обсяг; 13. ощадні рахунки; 14. резервні вимоги; 15. чекові рахунки; 16. різновид грошей; 17. визначена мінімальна пропорція; 18. додатковий кредит; 19. зберігати гроші у власних сховищах; 20. депозити чекових рахунків; 21. послугуватися для негайної оплати; 22. робити покупки.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. попит на позики; 2. пропозиція позик; 3. грошово-кредитна політика; 4. прагнення; 5. на грошовому ринку; 6. позикодавець; 7. серйозне раптове падіння; 8. вартість позики; 9. процентна ставка; 10. позичальник; 11. контролювати обсяг банківських депозитів; 12. сума банківських вкладів; 13. контролювати грошову масу; 14. брати позики у банках; 15. надавати позики; 16. сплачувати борг; 17. готівкові резерви; 18. мати вклади; 19. запас оборотного капіталу; 20. купувати цінні папери; 21. забрати з банку готівку; 22. домогосподарства; 23. створювати банківські депозити; 24. на відкритому ринку; 25. вивільняти депозити; 26. бути винним гроші; 27. на поточних рахунках; 28. комерційні банки; 29. платити чеками; 30. кредитування; 31. продавати цінні папери; 32. кількість грошей в економіці країни; 33. деномінація; 34. засіб обміну; 35. Міністерство фінансів США; 36. заощаджувати на майбутні покупки; 37. карбувати монети; 38. майно; 39. накопичення коштів; 40. Федеральна резервна система; 41. одиниця розрахунків; 42. депозитні рахунки; 43. активи; 44. ощадні рахунки; 45. зберігати гроші у власних сховищах; 46. чеко-депозитні гроші; 47. рахунки, що приносять процентний дохід; 48. послугуватися для негайної оплати; 49. депозитні пасиви; 50. додатковий кредит; 51. випуск грошей.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. monetary policy; 2. lender; 3. rate of interest; 4. to control the level of bank deposits; 5. cost of borrowing; 6. demand for loans; 7. total bank deposits; 8. to make loans; 9. cash reserves; 10. to buy securities; 11. in the money market; 12. to settle a debt; 13. borrower; 14. to hold deposits; 15. to release deposits; 16. to control the money supply; 17. a serious slump; 18. supply of liquid assets; 19. to borrow from the banks; 20. willingness; 21. in current accounts; 22. lending; 23. to create bank deposits; 24. to pay with checks; 25. to withdraw cash from the bank; 26. commercial banks; 27. households; 28. supply of loans; 29. to owe money; 30. in the open market; 31. denomination; 32. to save for future purchases; 33. property; 34. unit of account; 35. a store of wealth; 36. quantity of money in an economy; 37. assets; 38. checking deposit money; 39. money creation; 40. savings accounts; 41. to sell securities; 42. medium of exchange; 43. the Federal Reserve System; 44. to convert; 45. the U.S. Treasury; 46. additional credit; 47. interest-bearing accounts; 48. to issue coins; 49. deposit liabilities; 50. deposit accounts.

Exercise 7. Fill in the missing in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

The _____(1) banks hold _____(2) at the Bank of England in _____(3) accounts. These deposits are counted as part of the banks' _____(4) reserves because cash can be _____(5) from them at any time. Any change in the level of these deposits at the Bank of England will change the level of the banks' cash reserves, and hence affect their ability to make _____(6) and create _____(7) deposits.

If the Bank of England sells _____(8) in the open _____(9) to _____(10) and firms, the buyers will pay for them with _____(11) _____(12) on their accounts at the commercial banks. These banks, therefore, will now _____(13) money to the Bank of England. This _____(14) will be settled by taking _____(15) out of the commercial banks' deposits at the Bank of England. This will reduce the commercial banks' cash reserves, so their ability to create deposits will be reduced.

If the Bank of England _____(16) securities in the open market, it will pay for them with checks drawn on itself. The households and firms which sold these securities will pay these _____(17) into their _____(18) at the commercial banks. The Bank of England will now owe money to the commercial banks. The debt will be settled by _____(19) money into the commercial banks' accounts at the Bank of England. This will increase the commercial banks' cash reserves, and enable them to increase their _____(20). The level of total bank deposits will tend to increase.

The Bank of England has the power to order the commercial banks to make _____(21) into a special account at the Bank of England. These special deposits do not count as part of the banks' cash reserves. Payments into these special deposits reduce the banks' _____(22) of _____(23) assets, which means that their ability to lend and create bank deposits is also reduced. If the Bank of England _____(24) these special deposits, the commercial banks' cash reserves will be increased.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

The **quantity of money in an economy** is central to determining the **state of that economy** – it affects the **level of prices**, the rate of economic growth and the level of employment. It is a **medium of exchange** that people will **accept** for their goods or services and a **unit of account** for prices or debts. In addition, it can be used like **property** or precious metals – as a **store of wealth** that people can **save for future purchases**.

Money in the United States consists of **coins** and **paper currency**. According to federal law, only **the U.S. Treasury** and **the Federal Reserve System** can issue **U.S. currency**. The Treasury issues all coins, while the Federal Reserve and the Treasury each issue a type of paper money – Federal Reserve notes and United States notes, respectively. All U.S. currency carries the nation's official motto, "In God We Trust."

Coins come in various **denominations** based on the value of a dollar: the penny, one cent or one-hundredth of a dollar; the nickel, five cents or five-hundredths of a dollar; the **dime**, 10 cents or ten-hundredths of a dollar; the quarter, 25 cents or one-fourth of a dollar; the 50-cent piece or half-dollar; and the one-dollar coin.

TEXT 4

The money supply in the United States consists of more than just coins and paper money. **Checking account deposits** are considered a **form of money** because they are **spent** when people **write checks**. In fact, in the United States, about three-fourths of all **payments** are **made by check**. When commercial banks make loans, they can create **checking deposit money** by giving the borrowers **additional credit** in their **deposit accounts**. The Federal Reserve System **maintains control over this money creation** by administering **reserve requirements**, rules which require that commercial banks **hold currency in their vaults** – or deposits with Federal Reserve Banks – in a set minimum proportion to their **deposit liabilities**. By controlling the dollar amount of the reserves, the Federal Reserve thus controls the **dollar volume of bank loans**.

Economists measure the money supply in several ways that differ according to which **assets** are included in the measurements. One measure includes deposits in all **interest-bearing accounts** that can be used like **checking accounts**. Another includes **savings accounts** that cannot automatically be **converted** to make purchases.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

Федеральна резервна система, або ФРС – це незалежна урядова установа, найголовнішим завданням якої є регулювання грошово-кредитної маси Сполучених Штатів.

Федеральна резервна система складається з 12 регіональних резервних банків та 25 філій Федерального резервного банку. Закон вимагає, щоб усі загальнонаціональні комерційні банки були членами ФРС, в той час як для банків, створених у штатах, членство є добровільним. Загалом можна сказати, що банк-член ФРС користується послугами резервного банку в своєму регіоні подібно до людини, що користується послугами районного банку.

Федеральною резервною системою керує Рада керівників Федерального резерву, до якої входять сім членів, що їх призначає президент Сполучених Штатів терміном на 14 років кожного. Хоча Федеральна резервна система підпорядковується безпосередньо Конгресу, згідно з законом, на її керівників не може здійснюватися політичний тиск Конгресу або президента. Незважаючи на це, рада має узгоджувати свої дії з політикою президентської адміністрації та Конгресу.

ТЕХТ 6

Федеральна резервна система була заснована Конгресом у 1913 році як відповідь на найважливіші події часу: посилення нагляду за банківською системою та припинення банківських криз, що періодично виникали у попередньому столітті.

Ряд чинників ускладнюють використання Федеральним резервом бюджетно-кредитної політики для досягнення своїх завдань. По-перше, грошово-кредитну політику важко застосувати тому, що зміни грошової маси не викликають негайних змін в економіці. Збільшення чи зменшення грошового обігу може не позначитися на економіці, доки не настануть інші економічні умови. Ці нові умови можуть вступити у взаємодію зі зміненою грошовою масою, викликаючи зовсім непередбачений результат. І дійсно, спроба скористатися грошово-кредитними засобами для досягнення стабільності цін інколи перешкоджає спробам досягти повнішої зайнятості, а намагання вдатися до грошово-кредитних операцій для зниження рівня безробіття нерідко спричиняють інфляцію. Завдання грошово-кредитної політики ускладнюється також через проблеми платіжного балансу країни. З цих причин Федеральний резерв намагається діяти обережно, змінюючи грошову масу Сполучених Штатів повільно і поступово.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

ТЕХТ 9

Open-market operations are the most important means by which the money supply is controlled. The term “open-market operations” refers to the buying and selling of government bonds by the Federal Reserve Banks in the open market – that is, the buying and selling of bonds from or to commercial banks and the general public. How do these purchases and sales of government securities affect the excess reserves of commercial banks?

Suppose the Board of Governors orders the Federal Reserve Banks to buy government bonds in the open market. From whom may these securities be purchased? In general, from commercial banks and the public. In either case the overall effect is basically the same – commercial bank reserves are increased.

Let us trace through the process by which the Federal Reserve Banks buy government bonds from commercial banks. This transaction is a simple one.

a) The commercial banks give up a part of their holdings of securities to the Federal Reserve Banks.

b) The Federal Reserve Banks pay for these securities by increasing the reserves of the commercial banks by the amount of the purchase.

Just as the commercial bank may pay for a bond bought from a private individual by increasing the seller's demand deposit, so the bankers' bank may pay for bonds bought from commercial banks by increasing the banks' reserves.

The most important aspect of this transaction is that, when Federal Reserve Banks purchase securities from commercial banks, the reserves – and therefore the lending ability – of the commercial banks are increased.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

TEXT 10

Однією з найскладніших проблем кредитно-грошової політики є вибір того, що саме повинна контролювати Федеральна резервна система – грошову пропозицію чи процентну ставку?

Оскільки неможливо одночасно стабілізувати процентну ставку та грошову пропозицію, існують розбіжності щодо того, яка мета є важливішою. Протягом значного періоду після Другої світової війни Федеральна резервна система зосереджувалася на стабілізації процентних ставок. Але наприкінці 60-х та 70-х років така кредитно-грошова політика зазнавала серйозної критики, бо вважалося, що вона сприяє інфляції, яка тоді пошприлася. Критики стверджували, що, разом із зростанням номінального ВВП, спричиненого інфляцією, збільшувався і попит на гроші та процентні ставки, Федеральна резервна система вживала заходи з розшпрення грошової пропозиції, аби перешкодити зростанню процентної ставки. Але збільшення грошової пропозиції сприяло подальшому росту цін, викликаючи повторення усього процесу. Інакше кажучи, вважалося, що кредитно-грошова політика має інфляційну тенденцію.

На цій підставі у жовтні 1979 року кредитно-грошова політика зазнала важливих змін. Рада керівників проголосила, що відтоді метою її політики буде контроль грошової пропозиції, що припускає коливання процентних ставок у ширших масштабах. Така політика проводилася протягом трьох років і успішно перервала процес повторного стимулювання, викладений вище. Але при цьому процентні ставки зазнали істотних коливань, а разом із ними – реальний ВВП та зайнятість.

У жовтні 1982 року відбулася ще одна важлива зміна у політиці – Федеральна резервна система зайняла більш прагматичну, помірну позицію, згідно з якою увага приділяється як процентним ставкам, так і грошовій пропозиції, без чіткої переваги жодної з них.

Glossary

English-Ukrainian

ability to borrow	<i>спроможність позичати</i>
ability to lend	<i>спроможність надавати позики</i>
accept	<i>приймати</i>
additional credit	<i>додатковий кредит</i>
assets	<i>активи</i>
bank customers	<i>клієнти банку</i>
bank deposits	<i>банківські депозити</i>
bank loans	<i>банківські позики</i>
borrow from the banks	<i>брати позики у банках</i>
borrower	<i>позичальник</i>
buy securities	<i>купувати цінні папери</i>
cash reserves	<i>резерви банку у формі готівки</i>
checking account deposits	<i>депозити чекових рахунків</i>
checking accounts	<i>чекові рахунки</i>
checking deposit money	<i>чеково-депозитні гроші</i>
checks drawn on accounts	<i>чеки, виписані з рахунків</i>
coins	<i>монети</i>
commercial bank	<i>комерційний банк</i>
control the level of these deposits	<i>контролювати обсяг банківських депозитів</i>
control the money supply	<i>контролювати грошову масу</i>
convert	<i>конвертувати</i>
cost of borrowing	<i>вартість позики</i>
create bank deposits	<i>створювати банківські депозити</i>
demand for loans	<i>попит на позики</i>
denomination	<i>деномінація</i>
deposit accounts	<i>депозитні рахунки</i>
deposit liabilities	<i>депозитні пасиви</i>
dime	<i>'дайм' (10 центів)</i>
dollar volume	<i>доларовий обсяг</i>
Federal Reserve System	<i>Федеральна резервна система</i>
form of money	<i>різновид грошей</i>
hold currency in the vaults	<i>зберігати гроші у сховищах</i>
hold deposits	<i>мати вклади</i>
household	<i>домогосподарство</i>
in current accounts	<i>на поточних рахунках</i>
in the money market	<i>на грошовому ринку</i>
in the open market	<i>на відкритому ринку</i>

interest-bearing accounts	<i>рахунки, що приносять процентний дохід</i>
issue U.S. currency	<i>виробляти валюту США</i>
lender	<i>позикодавець</i>
lending	<i>кредитування</i>
level of prices	<i>рівень цін</i>
maintain control over	<i>утримувати контроль над</i>
make loans	<i>надавати позики</i>
make payments into	<i>вносити вклади на</i>
medium of exchange	<i>засоб обміну</i>
monetary policy	<i>грошово-кредитна політика</i>
money creation	<i>створення грошей</i>
owe money	<i>бути винним гроші</i>
paper currency	<i>паперові гроші</i>
pay checks into accounts	<i>занести чеки на рахунки</i>
pay money into accounts	<i>вносити гроші на рахунки</i>
pay with checks	<i>платити чеками</i>
payments made by check	<i>виплати, що здійснюються за чеками</i>
price of a loan	<i>ціна на позику</i>
property	<i>майно</i>
quantity of money in an economy	<i>кількість грошей в економіці країни</i>
rate of interest	<i>процентна ставка</i>
release	<i>вивільняти</i>
reserve requirements	<i>резервні вимоги</i>
save for future purchases	<i>заощаджувати на майбутні покупки</i>
savings accounts	<i>ощадні рахунки</i>
sell securities	<i>продавати цінні папери</i>
settle a debt	<i>сплатити борг</i>
slump	<i>раптове падіння</i>
spend	<i>витрачати</i>
state of the economy	<i>стан економіки</i>
store of wealth	<i>накопичення коштів</i>
supply of liquid assets	<i>запас оборотного капіталу</i>
supply of loans	<i>пропозиція позик</i>
take money out of	<i>зняти гроші з</i>
total bank deposits	<i>сума банківських вкладів</i>
total spending	<i>загальні витрати</i>
U.S. Treasury	<i>Міністерство фінансів США</i>
unit of account	<i>одиниця рахунків</i>
willingness	<i>прагнення</i>
withdraw cash from	<i>забрати готівку з</i>
write checks	<i>виписувати рахунки</i>

English-Ukrainian

активи	<i>assets</i>
банківські депозити	<i>bank deposits</i>
банківські позики	<i>bank loans</i>
брати позики у банках	<i>borrow from the banks</i>
бути винним гроші	<i>owe money</i>
вартість позики	<i>cost of borrowing</i>
вивільняти	<i>release</i>
виписувати рахунки	<i>write checks</i>
виробляти валюту США	<i>issue U.S. currency</i>
витрачати	<i>spend</i>
вносити вклади на	<i>make payments into</i>
вносити гроші на рахунки	<i>pay money into accounts</i>
грошово-кредитна політика	<i>monetary policy</i>
‘дайм’ (10 центів)	<i>dime</i>
деномінація	<i>denomination</i>
депозити чекових рахунків	<i>checking account deposits</i>
депозитні пасиви	<i>deposit liabilities</i>
депозитні рахунки	<i>deposit accounts</i>
додатковий кредит	<i>additional credit</i>
доларовий обсяг	<i>dollar volume</i>
домогосподарство	<i>household</i>
забрати готівку з	<i>withdraw cash from</i>
загальні витрати	<i>total spending</i>
занести чеки на рахунки	<i>pay checks into accounts</i>
заощаджувати на майбутні покупки	<i>save for future purchases</i>
запас оборотного капіталу	<i>supply of liquid assets</i>
засіб обміну	<i>medium of exchange</i>
зберігати гроші у сховищах	<i>hold currency in the vaults</i>
зняти гроші з	<i>take money out of</i>
кількість грошей в економіці країни	<i>quantity of money in an economy</i>
клієнти банку	<i>bank customers</i>
комерційний банк	<i>commercial bank</i>
коитролювати грошову масу	<i>control the money supply</i>
контролювати обсяг банківських депозитів	<i>control the level of these deposits</i>
кредитування	<i>lending</i>
купувати цінні папери	<i>buy securities</i>
Міністерство фінансів США	<i>U.S. Treasury</i>
майно	<i>property</i>
мати вклади	<i>hold deposits</i>
монети	<i>coins</i>

на відкритому ринку	<i>in the open market</i>
на грошовому ринку	<i>in the money market</i>
на поточних рахунках	<i>in current accounts</i>
надавати позики	<i>make loans</i>
накопичення коштів	<i>store of wealth</i>
одиниця рахунків	<i>unit of account</i>
ощадні рахунки	<i>savings accounts</i>
паперові гроші	<i>paper currency</i>
виплати, що здійснюються за чеками	<i>payments made by check</i>
платити чеками	<i>pay with checks</i>
позикодавець	<i>lender</i>
позичальник	<i>borrower</i>
попит на позики	<i>demand for loans</i>
конвертувати	<i>convert</i>
прагнення	<i>willingness</i>
приймати	<i>accept</i>
продавати цінні папери	<i>sell securities</i>
пропозиція позик	<i>supply of loans</i>
процентна ставка	<i>rate of interest</i>
рівень цін	<i>level of prices</i>
різновид грошей	<i>form of money</i>
раптове падіння	<i>slump</i>
рахунки, що приносять процентний дохід	<i>interest-bearing accounts</i>
резерви банку у формі готівки	<i>cash reserves</i>
резервні вимоги	<i>reserve requirements</i>
сплатити борг	<i>settle a debt</i>
спроможність надавати позики	<i>ability to lend</i>
спроможність позичати	<i>ability to borrow</i>
стан економіки	<i>state of the economy</i>
створення грошей	<i>money creation</i>
створювати банківські депозити	<i>create bank deposits</i>
сума банківських вкладів	<i>total bank deposits</i>
утримувати контроль над	<i>maintain control over</i>
Федеральна резервна система	<i>Federal Reserve System</i>
ціна на позику	<i>price of a loan</i>
чеки, виписані з рахунків	<i>checks drawn on accounts</i>
чекові рахунки	<i>checking accounts</i>
чеково-депозитні гроші	<i>checking deposit money</i>

UNIT 2.5.

TAX RATES TO PROVIDE INCENTIVES

ТЕКСТ 1. Read and translate into Ukrainian.

Taxes (1) are usually seen as being **progressive** (2), **proportional** (3), or **regressive** (4). These designations focus upon the relationship between **tax rates** (5) and income for the simple reason that all taxes – regardless of whether they are **levied upon** (6) income or upon a product or building or parcel of land – are ultimately **paid out of someone's income** (7).

A tax is progressive if its **average rate** (8) increases as income increases. Such a tax **claims** (9) not only a larger **absolute amount** (10), but also a larger **fraction** (11) or **percentage of income** (12) as income increases.

A regressive tax is one whose average rate **declines** (13) as income increases. Such a tax takes a smaller and smaller proportion of income as income increases. A regressive tax may or may not take a larger absolute amount of income as income **expands** (14).

A tax is proportional when its average rate **remains the same** (15), regardless of the **size of income** (16).

1. податки
2. прогресивний
3. пропорційний
4. регресивний
5. ставка податку
6. збираються з
7. сплачуються з чийогось прибутку
8. середня ставка
9. передбачати
10. абсолютна сума
11. частка
12. відсоток прибутку
13. знижуватися
14. зростати
15. залишатися без змін
16. розмір доходу

<p>Let us illustrate in terms of the personal income tax (17). Suppose the tax rates are such that a household pays 10 percent of its income in taxes (18), regardless of the size of its income. This would clearly be a proportional income tax. Now suppose the rate structure (19) is such that the household with an annual taxable income (20) of less than \$1000 pays 5 percent in income taxes, the household realizing an income of (21) \$1000 to \$2000 pays 10 percent, \$2000 to \$3000 pays 15 percent, and so forth. This, as we have already explained, would obviously be a progressive income tax. The final case is where the rates decline as taxable income rises: you pay 15 percent if you earn less than \$1000; 10 percent if you earn \$1000 to \$2000; 5 percent if you earn \$2000 to \$3000; and so forth. This is a regressive income tax. In general, progressive taxes are those which bear down most heavily on (22) the rich; regressive taxes are those which hit the poor hardest.</p>	<p>17. <i>особистий прибутковий податок</i> 18. <i>сплачувати у вигляді податку</i> 19. <i>характер зміни податкової ставки</i> 20. <i>річний прибуток, що оподатковується</i> 21. <i>здобувати прибуток</i> 22. <i>тиснути на</i></p>
---	---

Exercise 1A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. A tax is progressive if its average rate increases as income increases.	A. Пропорційний податок передбачає, що середня податкова ставка залишається без змін, незалежно від розміру доходу.
2. The household with an annual taxable income of less than \$1000 pays 5 percent in income taxes, the household realizing an income of \$1000 to \$2000 pays 10 percent.	B. Прогресивний податок передбачає не тільки більшу абсолютну суму, але й значнішу частку, або відсоток прибутку, що збирається, залежно від міри його зростання.
3. A tax is proportional when its average rate remains the same, regardless of the size of income.	C. Податок є прогресивним, якщо його середня ставка підвищується залежно від зростання прибутку.
4. A regressive tax is one whose average rate declines as income increases.	D. Взагалі, прогресивні податки – це такі податки, тягар яких найсильніше тисне на заможніх; регресивні податки найбільше шкодять бідним.
5. In general, progressive taxes are those which bear down most heavily on the rich; regressive taxes are those which hit the poor hardest.	E. Домогосподарство із річним прибутком, що оподатковується, меншим за 1000 дол. сплачує 5 % у вигляді прибуткового податку; домогосподарство, що одержує прибуток від 1000 дол. до 2000 дол., сплачує 10 %.

6. Taxes are usually levied upon income or upon a product or building or parcel of land – they are ultimately paid out of someone’s income.	Ф. Регресивний податок може приносити більшу абсолютну суму, а може й не приводити до збільшення абсолютної величини податку при зростанні прибутків.
7. A regressive tax may or may not take a larger absolute amount of income as income expands.	Г. Регресивний податок – це такий податок, середня ставка якого знижується, відповідно до зростання прибутку.
8. A progressive tax claims not only a larger absolute amount, but also a larger fraction or percentage of income as income increases.	Н. Податки звичайно збираються з прибутку, чи з продукції, чи будівель або земельної ділянки, – у кінцевому рахунку, вони сплачуються з чийогось прибутку.

Exercise 1B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. annual taxable income; 2. to expand; 3. to levy upon; 4. regressive; 5. proportional; 6. fraction; 7. tax rate; 8. the size of income; 9. progressive; 10. to decline; 11. paid out of someone’s income; 12. absolute amount; 13. percentage of income; 14. to remain the same; 15. personal income tax; 16. to bear down on; 17. to realize an income of \$1000; 18. to pay in taxes; 19. average rate; 20. to claim; 21. rate structure.

Exercise 1C. Translate the following words and word combinations into English.

1. збирати з; 2. непропорційний; 3. прогресивний; 4. регресивний; 5. абсолютна сума; 6. ставка податку; 7. відсоток прибутку; 8. що сплачуються з чийогось прибутку; 9. річний прибуток, що оподатковується; 10. розмір доходу; 11. залишатися без змін; 12. частка; 13. тиснути на; 14. сплачувати у вигляді податку; 15. середня ставка; 16. характер зміни податкової ставки; 17. зростати; 18. передбачати; 19. особистий прибутковий податок; 20. одержувати прибуток у 1000 дол.; 21. знижуватися.

Exercise 1D. Listen to text 1A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 2 below and then proceed to the exercises.

marginal tax rate
exposed to the tax
deductibility of interest

гранична податкова ставка
порушений податком
можливість скасування виплати
відсотків

home mortgage
taxed
exemption
interest income

закладна на житло
що оподатковується
звільнення від сплати
процентний дохід

tax experts	<i>експерти з питань оподаткування</i>
general sales tax	<i>загальний податок з продажу</i>
erode	<i>підривати</i>
ranging from 15 to 33 percent	<i>у діапазоні від 15 до 33 %</i>
expenditures	<i>витрати</i>
corporate income tax	<i>податок на прибуток корпорації</i>
property tax	<i>майновий податок</i>
flat-rate	<i>з однаковою ставкою</i>
bear the tax	<i>нести тягар податку</i>
bond	<i>облігація</i>
pass through to consumers	<i>переносити на споживача</i>
higher product prices	<i>вища ціна на продукцію</i>
avoid the tax	<i>уникнути податку</i>

Exercise 2A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Причина регресивності загального податку з продажу полягає в тім, що він забирає значну частину прибутку незаможної людини, на відміну від прибутку багатія.	A. A rich person avoids the tax on the part of income which is saved, whereas a poor person is unable to save.
2. Тоді як увесь прибуток Сміта, сумою в 15 тис. дол., підлягає оподаткуванню податком з продажу, цим податком оподатковується лише 2/3 з 30 тис. дол. прибутку Джонса.	B. The Federal corporate income tax is essentially a flat-rate proportional tax with a 34 percent tax rate, but this assumes that corporation owners (shareholders) bear the tax.
3. Деякі експерти з питань оподаткування доводять, що принаймні частина податку з прибутку корпорацій переноситься на споживача у вигляді вищої ціни на продукцію.	C. Whereas all of Smith's \$15,000 income is subject to the sales tax, only two-thirds of Jones' \$30,000 income is taxed.
4. Федеральний особистий прибутковий податок є малопрогресивним із граничною податковою ставкою у діапазоні від 15 до 33 %.	D. At first glance a general sales tax with, say, a 3 percent rate would seem to be proportional, but in fact it is regressive with respect to income.
5. Припустивши, що 3-відсотковий податок з продажу застосовується до витрат кожної окремої особи, ми бачимо, що Сміт буде платити 450 дол. (3 % з 15 тис. дол.) у вигляді податку, а Джонс платитиме 600 дол. (3 % з 20 тис. дол.).	E. The deductibility of interest on home mortgages and property taxes, along with the exemption of interest income from state and local bonds, erodes the progressivity of the tax.

6. На перший погляд, загальний податок з продажу, скажімо, із 3-відсотковою знижкою здається пропорційним, проте насправді він є регресивним відносно прибутку.	F. The reason for the regressivity of the general sales tax is that a larger portion of a poor person's income is exposed to the tax than is the case with a rich person.
7. Федеральний податок на прибуток корпорацій є пропорційним податком з однаковою ставкою 34 %, але це передбачає, що власники корпорації (тобто власники акцій) несуть увесь тягар податку.	G. Some tax experts argue that at least a part of the corporate income tax is passed through to consumers in the form of higher product prices.
8. Можливість скасування виплати відсотків за закладними на житло та суми майнового податку, а також звільнення від сплати податку на процентні доходи від облігацій штатів та органів влади підбивають прогресивний характер податків.	H. Assuming a 3 percent sales tax applies to the expenditures of each individual, we find Smith will pay \$450 (3 percent of \$15,000) in sales taxes, and Jones will pay \$600 (3 percent of \$20,000).
9. Багатій може уникнути податку на частину свого прибутку, яку він відкладає у вигляді заощаджень, тоді як незможна людина не має можливості заощаджувати.	I. The Federal personal income tax is mildly progressive with marginal tax rates ranging from 15 to 33 percent.

Exercise 2B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. corporate income tax; 2. marginal tax rate; 3. higher product price; 4. general sales tax; 5. bonds; 6. rates ranging from 15 to 33 percent; 7. exemption; 8. to pass through to consumers; 9. tax experts; 10. flat-rate; 11. deductibility of interest; 12. interest income; 13. to avoid the tax; 14. taxed; 15. expenditures; 16. to bear the tax; 17. exposed to the tax; 18. to erode; 19. home mortgage; 20. property tax; 21. mildly progressive; 22. proportionality.

Exercise 2C. Translate the following words and word combinations into English.

1. облігації; 2. загальний податок з продажу; 3. звільнення від сплати; 4. гранична податкова ставка; 5. з однаковою ставкою; 6. що підлягає оподаткуванню; 7. уникнути податку; 8. закладна на житло; 9. процентний дохід; 10. витрати; 11. підбивати; 12. вища ціна на продукцію; 13. майновий податок; 14. переносити на споживача; 15. ставки у діапазоні від 15 до 33 %; 16. малопрогресивний; 17. податок на прибуток корпорацій; 18. нести тягар податку; 19. можливість скасування виплати відсотків; 20. що оподатковується; 21. експерти з питань оподаткування.

Exercise 2D. Listen to text 2A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 3 below and then proceed to the exercises.

excise tax	<i>акцизний податок</i>
payroll tax	<i>податок із зарплатні</i>
shift a part of the tax	<i>перекласти частину своїх податків</i>
control the price of their labor services	<i>контролювати ціну послуг, що їм надаються</i>
incidence	<i>сфера застосування</i>
fall on the individual	<i>фокусуватися на окремих особах</i>
shift	<i>переносити, перекладати (на інших)</i>
inheritance taxes	<i>податки зі спадщини</i>
increase their fees	<i>підвищувати ставки на свої послуги</i>
bargain for higher wages	<i>вести переговори про підвищення зарплатні</i>
portion of the tax	<i>частина податків</i>
bear the burden	<i>нести тягар</i>
cost of living	<i>вартість життя</i>

Exercise 3A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. The incidence of the personal income tax generally falls on the individual upon whom the tax is levied.	A. Деякі податки можуть переноситися на різні складові частини національної економіки.
2. The individual upon whom the tax is initially levied bears the burden of the personal income tax; the same ordinarily holds true of payroll and inheritance taxes.	B. Сфера застосування особистого прибуткового податку, як правило, фокусується на окремих особах, чий прибуток оподатковується.
3. Individuals and groups who can effectively control the price of their labor services may be able to shift a part of the tax.	C. Загальний податок з продажу, акцизний податок, податок із зарплатні та майновий податок мають регресивну тенденцію.
4. Unions might regard personal incomes taxes as part of the cost of living and, as a result, bargain for higher wages.	D. Окремі особи або групи осіб, які можуть ефективно контролювати ціну послуг, що їм надаються, іноді мають змогу перекласти частину своїх податків.
5. General sales, excise, payroll, and property taxes tend to be regressive.	E. Лікарі, юристи та інші фахівці можуть підвищувати ставки на послуги, щоб компенсувати податки.

6. Doctors, dentists, lawyers, and other professional people who can readily increase their fees may do so because of the tax.	ґ. Профспілки можуть розглядати особисті прибуткові податки як складову частину вартості життя і, внаслідок цього, вести переговори про вищий рівень зарплатні.
7. Some taxes can be shifted among various parties in the economy.	Ґ. Ті особи, чий прибуток з самого початку оподатковується, і несуть тягар особистого прибуткового податку; те саме є правомірним стосовно податків із зарплатні та зі спадщини.

Exercise 3B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to increase one's fee; 2. incidence; 3. to shift; 4. payroll taxes; 5. to bear the burden; 6. to fall on the individuals; 7. inheritance taxes; 8. to levy a tax upon an individual; 9. to control the price of the labor services; 10. to shift a part of the tax; 11. cost of living; 12. a portion of the tax; 13. to bargain for higher wages; 14. excise taxes.

Exercise 3C. Translate the following words and word combinations into English.

1. переносити; 2. частина податків; 3. контролювати ціну послуг, що надаються; 4. податки зі спадщини; 5. перекласти частину своїх податків; 6. сфера застосування; 7. акцизні податки; 8. нести тягар; 9. підвищувати ставки на свої послуги; 10. вартість життя; 11. фокусуватися на окремих особах; 12. вести переговори про вищий рівень зарплатні; 13. податок із зарплатні; 14. оподатковувати чийсь прибуток.

Exercise 3D. Listen to text 3A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Study Vocabulary 4 below and then proceed to the exercises.

charge the profit-maximizing price	<i>встановлювати ціни, що забезпечують максимальний прибуток</i>
impose a tax	<i>впроваджувати податок</i>
lower dividends	<i>нижчі дивіденди</i>
yield the greatest profit	<i>тягнути за собою найвищий прибуток</i>
governmental censure	<i>санкції з боку уряду</i>
take in the form of income taxes	<i>вилучати у вигляді прибуткового податку</i>
a fixed percentage	<i>певний відсоток</i>
produce the profit-maximizing output	<i>виробляти продукцію, що передбачає отримання високого прибутку</i>
retained earnings	<i>нерозподілений прибуток</i>
control a market	<i>контролювати ринок</i>

elicit adverse public opinion

*втратити престиж в очах
громадськості*

exploit one's position

зловживати власним становищем

profitable

вигідний

rationale

обґрунтування

Exercise 4A. Match the phrases in column A with their equivalents in column B.

A	B
1. Таке співвідношення ціни та обсягу продукції, що виробляється, яке тягне за собою найвищий прибуток перед відрахуванням податку, залишається найбільш вигідним і після того, як уряд вилучить певний відсоток з прибутку фірми у вигляді прибуткового податку.	A. A firm which is currently charging the profit-maximizing price and producing the profit-maximizing output will have no reason to change price or output when a corporate income tax is imposed.
2. У сучасній промисловості, коли контроль над ринком може здійснюватися невеликою кількістю фірм, виробники не завжди з початку займають таку позицію на ринку, яка забезпечує максимальні прибутки.	B. By fully exploiting their market position currently, monopolistic firms might elicit adverse public opinion and governmental censure.
3. Фірма, яка встановлює на свою продукцію ціни, що забезпечують максимальний прибуток, та виробляє продукцію, що передбачає отримання високого прибутку, не має підстав змінювати ціни або обсяг виробництва, коли впроваджується податок на прибуток корпорації.	C. That price and output combination which yields the greatest profit before the tax will still be the most profitable after government takes a fixed percentage of the firm's profits in the form of income taxes.
4. Фірми можуть почати платити податки за вищими ставками або підвищувати зарплатню як обґрунтування зростання цін, щоб не викликати нарікань з боку громадськості.	D. The company's stockholders (owners) must bear the incidence of the tax in the form of lower dividends or a smaller amount of retained earnings.
5. Якщо фірми-монополісти зловживатимуть своїм ринковим становищем, то їхній престиж в очах громадськості впаде, і можливі санкції з боку уряду.	E. In modern industry, where a small number of firms may control a market, producers may not be in the profit-maximizing position initially.
6. Акціонери компанії (тобто її власники) змушені нести тягар оподаткування у вигляді нижчих дивідендів або меншої суми нерозподіленого прибутку.	F. The firms may await such events as increases in tax rates or wage increases by unions to provide an "excuse" or rationale for price increases with less fear of public criticism.

Exercise 4B. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. to elicit adverse public opinion; 2. rationale; 3. to charge profit-maximizing prices; 4. to yield the greatest profit; 5. governmental censure; 6. to impose a tax; 7. to produce the profit-maximizing output; 8. to exploit one's market position; 9. to take a fixed percentage of the firms profits in the form of income taxes; 10. profitable; 11. amount of retained earnings; 12. lower dividends; 13. to control a market; 14. to be in the profit-maximizing position.

Exercise 4C. Translate the following words and word combinations into English.

1. виводжувати податок; 2. вигідний; 3. виробляти продукцію, що передбачає отримання високого прибутку; 4. обґрунтування; 5. обсяг нерозподіленого прибутку; 6. зловживати своєю позицією на ринку; 7. санкції з боку уряду; 8. займати таке становище на ринку, яке забезпечує максимальні прибутки; 9. втратити престиж в очах громадськості; 10. контролювати ринок; 11. вилучати певний відсоток з прибутку фірми у вигляді прибуткового податку; 12. встановлювати ціни, що забезпечують максимальний прибуток; 13. нижчі дивіденди; 14. тягнути за собою найвищий прибуток.

Exercise 4D. Listen to text 4A in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 5. Translate the following words and word combinations into English.

1. ставка податку; 2. абсолютна сума; 3. частка; 4. річний прибуток, що оподатковується; 5. регресивний; 6. прогресивний; 7. збирати з; 8. пропорційний; 9. середня ставка; 10. тиснути на; 11. сплачувати у вигляді податку; 12. особистий прибутковий податок; 13. знижуватися; 14. розмір доходу; 15. облігації; 16. експерти з питань оподаткування; 17. загальний податок з иродажу; 18. з однаковою ставкою; 19. податок на прибуток корпорацій; 20. витрати; 21. звільнення від сплати; 22. уникнути податку; 23. гранична податкова ставка; 24. закладна на житло; 25. можливість скасування виплати відсотків; 26. майновий податок; 27. підривати; 28. нести тягар податку; 29. підвищувати ставки на свої послуги; 30. податки зі спадщини; 31. перекласти частину своїх податків; 32. сфера застосування; 33. вартість життя; 34. вести переговори про вищий рівень зарплатні; 35. акцизні податки; 36. податок з зарплатні; 37. впроваджувати податок; 38. зловживати своєю позицією на ринку; 39. контролювати ринок; 40. займати таку позицію на ринку, яка забезпечує максимальні прибутки; 41. вигідний; 42. вилучати певний відсоток з прибутку фірми у вигляді прибуткового податку; 43. нижчі дивіденди; 44. обґрунтування; 45. тягнути за собою найвищий прибуток; 46. встановлювати ціни, що забезпечують максимальний прибуток; 47. виробляти продукцію, що передбачає отримання високого прибутку; 48. санкції з боку уряду; 49. обсяг нерозподіленого прибутку; 50. втратити ирестиж в очах громадськості.

Exercise 6. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

1. annual taxable income; 2. tax rate; 3. regressive; 4. to bear down on; 5. fraction; 6. the size of income; 7. progressive; 8. flat-rate; 9. to decline; 10. to erode; 11. tax experts; 12. proportional; 13. exemption; 14. to avoid the tax; 15. expenditures; 16. average rate; 17. to pay in taxes; 18. to increase one's fee; 19. property tax; 20. corporate income tax; 21. general sales tax; 22. home mortgage; 23. to bear the tax; 24. bonds; 25. to levy upon; 26. marginal tax rate; 27. deductibility of interest; 28. absolute amount; 29. personal income tax; 30. payroll taxes; 31. inheritance taxes; 32. to bargain for higher wages; 33. to exploit one's market position; 34. to shift a part of the tax; 35. incidence; 36. to impose a tax; 37. cost of living; 38. excise taxes; 39. amount of retained earnings; 40. to take a fixed percentage of the firms profits in the form of income taxes; 41. rationale; 42. to yield the greatest profit; 43. profitable; 44. to elicit adverse public opinion; 45. to be in the profit-maximizing position; 46. lower dividends; 47. to charge profit-maximizing prices; 48. to control a market; 49. governmental censure; 50. to produce the profit-maximizing output.

Exercise 7. Fill in the missing words in the text below and then translate into Ukrainian. Use Vocabulary–2 and Exercise 2A.

What can we say about the progressivity, proportionality, or regressivity of the major kinds of taxes used in the United States?

The Federal personal income tax is mildly progressive with _____ (1) tax rates _____ (2) from 15 to 33 percent. The _____ (3) of interest on home _____ (4) and property _____ (5), along with the _____ (6) of _____ (7) income from state and local bonds, erodes the progressivity of the tax.

At first glance a general _____ (8) tax with, say, a 3 percent rate would seem to be proportional. But in fact it is regressive with respect to income. The reason for its regressivity is that a larger portion of a poor person's income is _____ (9) to the tax than is the case with a rich person; the latter _____ (10) the tax on the part of income which is saved, whereas the former is unable to save. Example: "poor" Smith has an income of \$30,000 but spends only \$20,000 of it. Assuming a 3 percent sales tax applies to the _____ (11) of each individual, we find Smith will pay \$450 (3 percent of \$15,000) in sales taxes, and Jones will pay \$600 (3 percent of \$20,000). Note that whereas all of Smith's \$15,000 income is subject to the sales tax, only two-thirds of Jones' \$30,000 income is _____ (12). Thus, while Smith pays \$450, or 3 percent, of a \$15,000 income as sales taxes, Jones pays \$600, or just 2 percent, of a \$30,000 income. Hence, the general sales tax is regressive.

The Federal _____ (13) income tax is essentially a flat-_____ (14) proportional tax with a 34 percent tax rate. But this assumes that corporation owners (shareholders) _____ (15) the tax. Some tax _____ (16) argue that at least a part of the tax is passed through to _____ (17) in the form of higher product _____ (18). To the extent that this occurs, the tax tends to be regressive like a sales tax.

Exercise 8. Work in pairs. Translate the following two texts into Ukrainian. Use Vocabulary 3–4 and Exercises 3A–4A in case of difficulties.

TEXT 3

The Federal personal income tax is progressive. The corporate income tax is probably progressive. General sales, **excise**, **payroll**, and property **taxes** tend to be regressive.

Taxes do not always stick where the government levies them. Some taxes can be **shifted** among various parties in the economy. It is therefore necessary to locate the final resting place or **incidence** of the major types of taxes.

The incidence of the personal income tax generally **falls on the individual** upon whom the tax is levied; little chance exists for shifting. But there might be exceptions to this. Individuals and groups who can effectively **control the price of their labor services** may be able to **shift a part of the tax**. For example, doctors, dentists, lawyers, and other professional people who can readily **increase their fees** may do so because of the tax. Unions might regard personal incomes taxes as part of the **cost of living** and, as a result, **bargain for higher wages**. If they are successful, they may shift a **portion of the tax** from workers to employers who, by then increasing prices, shift the wage increase to the public. Generally, however, most experts conclude that the individual upon whom the tax is initially levied **bears the burden** of the personal income tax. The same ordinarily holds true of payroll and **inheritance taxes**.

TEXT 4

We have already suggested that the incidence of the corporate income tax is much less certain. The traditional view has it that a firm which is currently **charging the profit-maximizing price** and **producing the profit-maximizing output** will have no reason to change price or output when a corporate income **tax is imposed**. That price and output combination which **yields the greatest profit** before the tax will still be the most **profitable** after government **takes a fixed percentage** of the firm's profits **in the form of income taxes**. According to this view, the company's stockholders (owners) must bear the incidence of the tax in the form of **lower dividends** or a smaller amount of **retained earnings**. On the other hand, some economists argue that the corporate income tax is shifted in part to consumers through higher prices and to resource suppliers through lower prices. In modern industry, where a small number of firms may **control a market**, producers may not be in the profit-maximizing position initially. The reason? By fully **exploiting their market position** currently, monopolistic firms might **elicit adverse public opinion** and **governmental censure**. Hence, they may await such events as increases in tax rates or wage increases by unions to provide an "excuse" or **rationale** for price increases with less fear of public criticism.

Exercise 9. Translate the following texts into English. Work in pairs.

TEXT 5

Декому може вдатися, що збільшення податків – це чи не найиростіший спосіб компенсування державних витрат та зниження дефіциту федерального бюджету, що кладе край постійному зменшенню заощаджень, які виснажуються внаслідок дисбалансу між заощадженнями та інвестиціями. Але президетська адміністрація та багато політиків-конгресменів боялися, що підвищення податків завдасть шкоди податковій реформі, усуне стимули до ираці, виробництва иродукції та вкладення капіталів, отже, сиричинить негативний вплив на економічне зростання країни. До того ж, підвищення податків, що не суироводжується надійним обмеженням затрат, не приведе до скорочення дефіциту державного бюджету, що й сталося у період 1960–1980 років.

На початку 90-х років дефіцит федерального бюджету став зростати з різних причин. виявилось, що мета, яку ироголосив закон Грамма-Радмена-Голлінгза, практично недосяжна без значних скорочень державних витрат, що призведе до зменшення або зникнення багатьох важливих програм і, ймовірно, підштовхне економіку до нового спаду. Щоб не донустити цього, Конгрес та адміністрація Президета Буша ирийняли Закон про поліпшення бюджету 1990 року.

TEXT 6

Закон про поліпшення бюджету підвищив до 31 відсотка ставку максимального ирибуткового податку, яким обкладаються найзаможиші платники (внділивши третій ступінь у податковій шкалі), запровадив цілу низку нових податків та суворі правила щодо відшкодування державних витрат, згідно з якими будь-які нові витрати уряду повинні компенсуватися новими надходженнями, або за рахунок зменшення інших витрат. Закон ставив за мету скоротити бюджетний дефіцит приблизно на 500 мільярдів доларів у порівнянні з потенційною величиною бюджету протягом п'ятирічного періоду, знижуючи дефіцит з 5 відсотків від ВВП до 2 відсотків.

Втім, мало у чому можлиа бути певним, коли мова заходить про податкову політику в Сполучених Штатах. В 90-х роках адміністрація Буша виступила за зменшення довгострокової ставки ириросту капіталу, що, на думку урядовців, мало дати імпульс для економічного зростання, знизити вартість капіталу та заохотити громадян до заощаджень та інвестицій. Пригнічений стан американської економіки змусив подати голоси тих, хто схилився до скорочення податків для громадян середнього достатку.

Exercise 10. Listen to text 7 in English. Use your shorthand to write it down. Translate it into Ukrainian.

Exercise 11. Listen to text 8 in Ukrainian. Use your shorthand to write it down. Translate it into English.

Exercise 12. Translate text 9 into Ukrainian.

TEXT 9

Some observers recommend that the entire tax system be recast or restructured so as to encourage the “reindustrialization” of the American economy. The argument essentially is that in the past decade or so the productivity of American workers has stagnated relative to workers in Japan, Germany, and a number of other industrialized nations. A major consequence is that a number of the U.S. basic industries – for example, automobiles, steel, and electronics – have fallen prey to foreign competition. In aggregative terms the United States has been incurring massive balance of international trade deficits or, simply stated, the imports have greatly exceeded the exports.

Some economists contend that the nation must “reindustrialize” the economy by making massive new investments in machinery and equipment to offset the relative economic decline. Retooled with large amounts of modern machinery and equipment, the productivity of American workers will once again increase. But reasonably full employment, more investment implies offsetting cuts in consumption. Some feel that a major structural overhaul of the present tax system can bring about the required increases in investment and reductions in consumption.

One proposal is that the corporate income tax should be lowered or eliminated. This would greatly enhance the expected profitability of investment and stimulate spending on new plants and equipment. But if the economy is at or close to full employment, how can the required resources be released from the production of consumer goods? A widely discussed means for achieving this is to levy a value-added tax (VAT) on consumer goods.

Exercise 13. Translate text 10 into English.

TEXT 10

ПДВ дуже схожий до податку з роздрібної торгівлі, відмінність лише в тому, що ПДВ застосовується до різниці між вартістю покупок в інших фірмах. По суті, ПДВ є загальнодержавним податком з иродажу споживчих товарів. Багато європейських країн – наприклад, Велика Британія та Швеція – використовують ПДВ як важливе джерело доходу. Доцільно зазначити, що ПДВ стримує попит. Можна уникнути сплати ПДВ, спрямовуючи більшу частину коштів на заощадження, а не на споживання. Заощадження (тобто кошти, вивільнені зі споживання) виведені ресурси з виробництва споживчих товарів і, таким чином, робитимуть їх доступними для виробництва товарів виробничого иризначення. Коротше кажучи, скасування податку на прибуток корпорацій та впровадження ПДВ, як стверджують, змінює структуру національного доходу від споживання до інвестицій, і в результаті зростання иродуктивності праці та “конкуреитноспроможі переваги” буде відновлено.

Ряд економістів вважає, що для стримування значного та стійкого дефіциту федерального бюджету потрібні вищі податкові ставки або цілком нові податки. Протягом

останніх років величезний дефіцит федерального бюджету приніс різке зростання державного боргу. Оскільки багато програм федеральних витрат розглядається як “політично недоторкані”, будь-яке вирішення проблеми дефіциту, безсумнівно, потягне за собою зростання податків. Дехто закликає ввести податок на додану вартість. Інші вимагають збільшення прогресивності особистого прибуткового податку. Зокрема, деякі економісти вважають, що необхідно змінити нелогічну структуру граничних податкових ставок, аби вони спочатку підвищувалися з 15 % до 33 %, а потім знижувалися до 28 %. Існуюча структура сирияє розширенню сфери дії 33-відсоткової ставки або введенню ще вищої граничної податкової ставки на прибуток, більший за 149 250 дол.

Glossary

English-Ukrainian

absolute amount	<i>абсолютна сума</i>
annual taxable income	<i>річний прибуток, що оподатковується</i>
average rate	<i>середня ставка</i>
avoid the tax	<i>уникнути податку</i>
bargain for higher wages	<i>вести переговори про підвищення зарплатні</i>
bear down on	<i>тиснути на</i>
bear the burden	<i>нести тягар</i>
bear the tax	<i>нести тягар податку</i>
bonds	<i>облігації</i>
charge the profit-maximizing price	<i>встановлювати ціни, що забезпечують максимальний прибуток</i>
claim	<i>передбачати</i>
control a market	<i>контролювати ринок</i>
control the price of their labor services	<i>контролювати ціну послуг, що їм надаються</i>
corporate income tax	<i>податок на прибуток корпорації</i>
cost of living	<i>вартість життя</i>
decline	<i>знижуватися</i>
deductibility of interest	<i>можливість скасування виплати відсотків</i>
elicit adverse public opinion	<i>втратити престиж в очах громадськості</i>
erode	<i>підривати</i>
excise tax	<i>акцизний податок</i>
exemption	<i>звільнення від сплати</i>
expand	<i>зростати</i>
expenditures	<i>витрати</i>
exploit one's position	<i>зловживати власним становищем</i>
exposed to the tax	<i>порушений податком</i>
fall on the individual	<i>фокусуватися на окремій особі</i>
fixed percentage	<i>певний відсоток</i>
flat-rate	<i>з однаковою ставкою</i>
fraction	<i>частка</i>
general sales tax	<i>загальний податок з продажу</i>
governmental censure	<i>санкції з боку уряду</i>
higher product prices	<i>вища ціна на продукцію</i>
home mortgage	<i>закладна на житло</i>
impose a tax	<i>впроваджувати податок</i>
incidence	<i>сфера застосування</i>

increase fees	<i>підвищувати ставки на послуги</i>
inheritance taxes	<i>податки зі спадщини</i>
interest income	<i>процентний дохід</i>
levied upon	<i>збираються з</i>
lower dividends	<i>нижчі дивіденди</i>
marginal tax rate	<i>гранична податкова ставка</i>
paid out of someone's income	<i>сплачений з чийогось прибутку</i>
pass through to consumers	<i>переносити на споживача</i>
payroll tax	<i>податок з зарплатні</i>
pay in taxes	<i>сплачувати у вигляді податку</i>
percentage of income	<i>відсоток прибутку</i>
personal income tax	<i>особистий прибутковий податок</i>
portion of the tax	<i>частина податків</i>
produce the profit-maximizing output	<i>виробляти продукцію, що передбачає отримання високого прибутку</i>
profitable	<i>вигідний</i>
progressive	<i>прогресивний</i>
property tax	<i>майновий податок</i>
proportional	<i>пропорційний</i>
ranging from 15 to 33 percent	<i>у діапазоні від 15 до 33 %</i>
rate structure	<i>характер зміни податкової ставки</i>
rationale	<i>обґрунтування</i>
realizing an income of	<i>здобувати прибуток</i>
regressive	<i>регресивний</i>
remain the same	<i>залишатися без змін</i>
retained earnings	<i>нерозподілений прибуток</i>
shift	<i>переносити, перекладати (на інших)</i>
shift a part of the tax	<i>перекласти частину своїх податків</i>
size of income	<i>розмір доходу</i>
take in the form of income taxes	<i>вилучати у вигляді прибуткового податку</i>
tax experts	<i>експерти з питань оподаткування</i>
tax rate	<i>ставка податку</i>
taxed	<i>що оподатковується</i>
taxes	<i>податки</i>
yield the greatest profit	<i>тягнути за собою найвищий прибуток</i>

Ukrainian-English

абсолютна сума	<i>absolute amount</i>
акцизний податок	<i>excise tax</i>
відсоток прибутку	<i>percentage of income</i>
вартість життя	<i>cost of living</i>

вести переговори про підвищення зарплатні	<i>bargain for higher wages</i>
вигідний	<i>profitable</i>
вилучати у вигляді прибуткового податку	<i>take in the form of income taxes</i>
виробляти продукцію, що передбачає отримання високого прибутку	<i>produce the profit-maximizing output</i>
витрати	<i>expenditures</i>
вища ціна на продукцію	<i>higher product prices</i>
впроваджувати податок	<i>impose a tax</i>
встановлювати ціни, що забезпечують максимальний прибуток	<i>charge the profit-maximizing price</i>
втратити престиж в очах громадськості	<i>elicit adverse public opinion</i>
гранична податкова ставка	<i>marginal tax rate</i>
частка	<i>fraction</i>
експерти з питань оподаткування	<i>tax experts</i>
з однаковою ставкою	<i>flat-rate</i>
загальний податок з продажу	<i>general sales tax</i>
закладна на житло	<i>home mortgage</i>
залишатися без змін	<i>remain the same</i>
збираються з	<i>levied upon</i>
звільнення від сплати	<i>exemption</i>
здобувати прибуток	<i>realizing an income of</i>
зловживати власним становищем	<i>exploit one's position</i>
знижуватися	<i>decline</i>
зростати	<i>expand</i>
контролювати ринок	<i>control a market</i>
контролювати ціну послуг, що їм надаються	<i>control the price of their labor services</i>
майновий податок	<i>property tax</i>
можливість скасування виплати відсотків	<i>deductibility of interest</i>
нерозподілений прибуток	<i>retained earnings</i>
нести тягар	<i>bear the burden</i>
нести тягар податку	<i>bear the tax</i>
нижчі дивіденди	<i>lower dividends</i>
обґрунтування	<i>rationale</i>
облігації	<i>bonds</i>
особистий прибутковий податок	<i>personal income tax</i>
підвищувати ставки на свої послуги	<i>increase their fees</i>
підривати	<i>erode</i>
певний відсоток	<i>a fixed percentage</i>
передбачати	<i>claim</i>
перекласти частину своїх податків	<i>shift a part of the tax</i>

переносити, перекладати (на інших)	<i>shift</i>
переносити на споживача	<i>pass through to consumers</i>
підвищувати ставки на послуги	<i>increase fees</i>
податки	<i>taxes</i>
податки зі спадщини	<i>inheritance taxes</i>
податок з зарплатні	<i>payroll tax</i>
податок на прибуток корпорацій	<i>corporate income tax</i>
порушений податком	<i>exposed to the tax</i>
прогресивний	<i>progressive</i>
пропорційний	<i>proportional</i>
процентний дохід	<i>interest income</i>
річний прибуток, що оподатковується	<i>annual taxable income</i>
регресивний	<i>regressive</i>
розмір доходу	<i>size of income</i>
санкції з боку уряду	<i>governmental censure</i>
середня ставка	<i>average rate</i>
сплачувати у вигляді податку	<i>pay in taxes</i>
сплачений з чийогось прибутку	<i>paid out of someone's income</i>
ставка податку	<i>tax rate</i>
сфера застосування	<i>incidence</i>
тиснути на	<i>bear down on</i>
тягнути за собою найвищий прибуток	<i>yield the greatest profit</i>
у діапазоні від 15 до 33 %	<i>ranging from 15 to 33 percent</i>
уникнути податку	<i>avoid the tax</i>
фокусуватися на окремій особі	<i>fall on the individual</i>
характер зміни податкової ставки	<i>rate structure</i>
частина податків	<i>portion of the tax</i>
що оподатковується	<i>taxed</i>

GLOSSARY

ENGLISH – UKRAINIAN

A

anticipate	<i>передбачати</i>
ability to borrow	<i>спроможність позичати</i>
ability to lend	<i>спроможність надавати позики</i>
above a bare subsistence level	<i>над прожитковим мінімумом</i>
above-competitive prices	<i>ціни, що перевищують конкурентні</i>
absence of competition	<i>відсутність конкуренції</i>
absolute amount	<i>абсолютна сума</i>
absolute monopoly	<i>абсолютна монополія</i>
absorb smaller companies	<i>поглинати малі компанії</i>
abundant	<i>наявний у великій кількості</i>
abuse one's economic power	<i>зловживати економічним потенціалом</i>
accept	<i>приймати</i>
accept controls on wages	<i>приймати контроль над зарплатнею</i>
accept the risks	<i>ризикувати</i>
account for	<i>пояснювати</i>
accountable to	<i>підзвітні</i>
accountancy	<i>бухгалтерський облік</i>
accumulate money	<i>накопичувати гроші</i>
achieve full employment	<i>досягти повного застосування</i>
achieve the objective	<i>досягти мети</i>
across-the-board	<i>всебічний</i>
actual outputs	<i>реальний випуск</i>
add value	<i>набувати вартості</i>
additional credit	<i>додатковий кредит</i>
adjust to the wishes of buyers	<i>приспосовуватись до бажань покупців</i>
advertising	<i>реклама</i>
advocate	<i>підтримувати</i>
agriculture	<i>сільське господарство</i>
aid to developing countries	<i>допомога країнам, що розвиваються</i>
aligned with	<i>що збігаються із</i>
allegedly	<i>нібито</i>
alter the situation	<i>змінювати ситуацію</i>
American labor movement (the ~)	<i>американський робітничий рух</i>
amount of private investment	<i>обсяг приватних інвестицій</i>
analyze thoroughly all relevant local circumstances	<i>ретельно проаналізувати усі місцеві обставини, що мають відношення до справи</i>
anti-monopoly efforts	<i>антимонопольна діяльність</i>
antimonopoly laws	<i>антимонопольні закони</i>
annual increase	<i>річний зріст</i>

annual output	<i>річна продуктивність</i>
annual taxable income	<i>річний прибуток, що оподатковується</i>
antitrust laws	<i>антитрестові закони</i>
appointed	<i>що призначаються</i>
approximate	<i>приблизно дорівнювати</i>
areas	<i>сфери</i>
assessment of the wants and needs	<i>оцінка потреб</i>
assets	<i>активи</i>
assistance in varying amounts	<i>допомога в різних обсягах</i>
assure economic prosperity	<i>дбати про економічне процвітання</i>
at a lower price	<i>за нижчу ціну</i>
at the state and local levels	<i>на штатному та місцевому рівнях</i>
attack deflation	<i>атакувати дефляцію</i>
attract more sales	<i>збуватися швидше</i>
automation	<i>автоматизація</i>
available labor	<i>працездатна робоча сила</i>
available to	<i>доступний для</i>
available to firms	<i>доступний для фірм</i>
available to home consumers	<i>доступний для вітчизняних споживачів</i>
available work	<i>наявний обсяг роботи</i>
average	<i>середній</i>
average rate	<i>середня ставка</i>
avoid the tax	<i>уникнути податку</i>

bank customers	В <i>клієнти банку</i>
bank deposits	<i>банківські депозити</i>
bank loans	<i>банківські позики</i>
banking	<i>банківські операції</i>
bankruptcy	<i>банкрутство</i>
bargain for higher wages	<i>вести переговори про вищий рівень зарплатні</i>
barriers to trade	<i>торговельні бар'єри</i>
basic economic problem	<i>основна економічна проблема</i>
be damaging	<i>наносити збитків</i>
be employed in a job	<i>працювати на робочому місці</i>
be in power	<i>перебувати при владі</i>
be on the increase	<i>зростати</i>
bear down on	<i>тиснути на</i>
bear the burden	<i>нести тягар</i>
bear the tax	<i>нести тягар податку</i>
become out of date	<i>застарівати</i>
before proceeding to invest	<i>перед тим як переходити</i>
below the equilibrium level	<i>до капіталовкладення</i>
beneficial effects	<i>нижче рівня рівноваги</i> <i>позитивний вплив</i>

benefit both countries	<i>бути вигідним для обох країн</i>
benefits	<i>переваги</i>
benign	<i>нешкідливий</i>
better off	<i>заможніший</i>
better working conditions	<i>кращі умови праці</i>
biases	<i>упередження</i>
board of managers	<i>правління</i>
body of shareholders	<i>акціонерний орган</i>
bonds	<i>облігації</i>
borrow from the banks	<i>брати позики у банках</i>
borrower	<i>позичальник</i>
break up companies	<i>розпускати компанії</i>
breakdown of domestic competition	<i>знесення вітчизняної конкурентної боротьби</i>
bring benefits	<i>приносити прибуток</i>
bring together	<i>зв'язати у єдине</i>
budget deficit	<i>бюджетний дефіцит</i>
business	<i>приватні компанії і підприємства</i>
business guru	<i>бізнес-гуру</i>
business operations	<i>комерційна діяльність</i>
buy goods from foreign producers	<i>купувати товари іноземного виробництва</i>
buy securities	<i>купувати цінні папери</i>
buy supplies	<i>купувати сировину</i>
buy the companies in an industry	<i>купувати компанії</i>
buyer	<i>в певній галузі промисловості</i>
buying shares	<i>компанія-покупець</i>
by means of	<i>купівля акцій</i>
	<i>шляхом</i>
С	
capable of producing	<i>що в змозі виробляти</i>
capital goods	<i>товари виробничого призначення</i>
carry on a business	<i>вести підприємницьку діяльність</i>
carry out economic activities	<i>займатися економічною діяльністю</i>
cartel	<i>картель</i>
cash reserves	<i>резерви банку у формі готівки</i>
catering services	<i>громадське харчування</i>
cause a misallocation	<i>породжувати нераціональний розподіл</i>
causes of inflation	<i>причини інфляції</i>
central bank	<i>центральний банк</i>
certain parts of the telephone services industry	<i>деякі сектори галузі телефонного зв'язку</i>
chain	<i>мережа</i>
charge a common price	<i>призначити загальну ціну</i>
charge the profit-maximizing prices	<i>встановлювати ціни, що забезпечують</i>
	<i>максимальний прибуток</i>
charged (by)	<i>призначений</i>

checking account deposits	<i>депозити чекових рахунків</i>
checking accounts	<i>чекові рахунки</i>
checking deposit money	<i>чеко-депозитні гроші</i>
checks drawn on accounts	<i>чеки, виписані з рахунків</i>
chief instrument of monopoly	<i>головний чинник монополії</i>
child care	<i>соціальні пільги на дітей</i>
claim	<i>передбачати</i>
close down	<i>припиняти свою діяльність</i>
close substitutes	<i>близькі замітники</i>
coins	<i>монети</i>
collude with competitors	<i>вступати у таємну змову з конкурентами</i>
combine	<i>поєднати зусилля</i>
commercial banks	<i>комерційні банки</i>
commodities	<i>товари</i>
common feature	<i>загальна властивість</i>
communicate	<i>доводити до відома</i>
communications	<i>засоби зв'язку</i>
company of origin	<i>компанія, що робить капіталовкладення</i>
compel	<i>змушувати</i>
compete	<i>конкурувати</i>
competitive markets	<i>конкурентні ринки</i>
competitive producers	<i>конкуруючі виробники</i>
competitive sellers	<i>конкуруючі продавці</i>
competitors	<i>конкуренти</i>
complacent	<i>самовдоволений</i>
concentration of economic power	<i>концентрація економічної потужності</i>
concessions	<i>поступки</i>
conflict with the interests of consumers	<i>суперечити інтересам споживачів</i>
conservative administration	<i>консервативний уряд</i>
consolidation	<i>поглинання (одної компанії іншою)</i>
conspire	<i>організовувати недоброчинні спілки</i>
consumer demand	<i>споживчий попит</i>
consumer economy	<i>споживча економіка</i>
consumer goods	<i>споживчі товари</i>
consumer prices	<i>споживчі ціни</i>
consumer sovereignty	<i>суверенітет споживача</i>
consumers	<i>споживачі</i>
consumers' choice	<i>споживчий вибір</i>
consumption	<i>споживання</i>
continuing challenge	<i>невирішена проблема</i>
contract	<i>укладати угоди</i>
contracting markets	<i>звуження ринків</i>
contribute to	<i>бути причетним до</i>
contribute to inflation	<i>посилювати інфляцію</i>
control a market	<i>контролювати ринок</i>

control monopoly	<i>встановити контроль над монополіями</i>
control of basic industries	<i>контроль над основними галузями промисловості</i>
control prices	<i>контролювати ціни</i>
control the level of deposits	<i>контролювати обсяг банківських депозитів</i>
control the money supply	<i>контролювати грошову масу</i>
control the price of the labor services	<i>контролювати ціну послуг, що надаються</i>
controlling inflation	<i>контроль над інфляцією</i>
convert	<i>перетворювати; послуговуватися для негайної оплати</i>
convert to market-based economies	<i>перейти до ринкової моделі господарювання</i>
cope with	<i>подолати</i>
copper production	<i>мідна промисловість</i>
corporate income tax	<i>податок на прибуток корпорацій</i>
correct in the public interest	<i>розв'язати в інтересах суспільства</i>
cost of borrowing	<i>вартість позики</i>
cost of living	<i>вартість життя</i>
costs of doing business	<i>виробничі видатки</i>
cotton	<i>бавовна</i>
country where the investment is planned	<i>країна, де планується капіталовкладення</i>
cover one's costs	<i>покривати свої витрати</i>
create a downward spiral	<i>створити спіраль, спрямовану донизу</i>
create bank deposits	<i>створювати банківські депозити</i>
current bout of mergers	<i>теперішній бум злиттів</i>
cut back	<i>спинити</i>
cut prices	<i>занижувати ціни</i>
cut U.S. tariffs	<i>зменшити американські тарифи</i>
D	
damage	<i>шкодити</i>
day-to-day running	<i>повсякденне функціонування</i>
decision-takers	<i>ті, хто приймає рішення</i>
decline	<i>знижуватися</i>
declining size of	<i>звуження</i>
deductibility of interest	<i>можливість скасування виплати відсотків</i>
defense industry	<i>військова промисловість</i>
defensive	<i>що мають за мету захист</i>
deflation	<i>дефляція</i>
demand for higher wages	<i>вимога про вищі рівні платні</i>
demand for loans	<i>попит на позики</i>
demands for large amounts of capital	<i>потреби у великих обсягах капіталу</i>
denomination	<i>деномінація</i>
dependent on services	<i>що залежить від послуг</i>
deposit accounts	<i>депозитні рахунки</i>
deposit liabilities	<i>депозитні пасиви</i>

depreciation
deregulation
desert areas
design one's own remedies

designed to protect
determine market prices
determine U.S. trade policy
develop major industries
develop one's business
develop the market via exports
deviate from
dictates of buyer
dime
direct foreign investment
direct outgrowth
director of a company
disability pay
discover
disguised unemployment
disposable real income
dollar volume
domestic firms
domestic political considerations
domestic stability
dominate
'double-dip' recession
drive out of an industry
driven from the market
due to retirement

earn a profit
economic abuses
economic growth
economic protectionism
economic realities
economic recovery
effective regulator of business behavior

efficiency
efficient
80 billion-dollar deal
elected
electrical appliances

амортизація
дерегуляція, лібералізація
пустельні простори
встановлювати для себе
припустимі відхилення
спрямований на захист
визначати ринкові ціни
визначати торговельну політику США
створити базові галузі господарства
розвивати свій бізнес
розвивати ринок шляхом експорту
порушувати
диктат покупця
'дайм' (10 центів)
прямі іноземні інвестиції
прямий результат
директор компанії
виплати по непрацездатності
визначити
приховане безробіття
реальний прибуток після сплати податків
доларовий обсяг
вітчизняні фірми
внутрішньополітичні міркування
внутрішня стабільність
домінувати
'подвійний спад'
витиснути з галузі
ті, яких 'виживають' із ринку
через вихід на пенсію

E

отримати прибуток
економічні проблеми
економічний розвиток
економічний протекціонізм
економічні умови
економічний підйом
ефективний регулятор підприємницької поведінки
ефективність
ефективний
справа на вісімдесят мільярдів доларів
що обираються
електроприлади

electricity supplies	<i>електропостачання</i>
electronics	<i>електроніка</i>
elements	<i>складові</i>
elicit adverse public opinion	<i>втратити престиж в очах громадськості</i>
eligible for investment	<i>придатний для інвестицій</i>
elimination of jobs	<i>ліквідація робочих місць</i>
emphasize food and nutrition	<i>сконцентрувати зусилля на забезпеченні на- селення продовольством</i>
employed	<i>маючий роботу</i>
employee	<i>працюючий за наймом</i>
employment	<i>зайнятість</i>
employment security	<i>забезпечення зайнятості</i>
enable	<i>дозволяти</i>
enact	<i>провести</i>
encourage American industrial development	<i>заохочувати індустриальний розвиток Америки</i>
end up richer	<i>ставати багатшим</i>
endeavor	<i>спроба</i>
endorse	<i>схвалювати</i>
engage in	<i>займатися</i>
enhanced company competitiveness	<i>посилена конкурентоспроможність підприємства</i>
enjoy higher prices	<i>отримувати вищі ціни</i>
enter into agreements	<i>домовлятися</i>
enter the industry	<i>вступати до галузі</i>
enterprise	<i>підприємство</i>
entertainment	<i>розваги</i>
entrepreneurial	<i>підприємницький</i>
entrepreneurial investment	<i>капіталовкладення, яке зробив підприємець</i>
entrepreneurs	<i>підприємці</i>
entrepreneurship	<i>підприємництво</i>
equipped	<i>обладнаний</i>
erode	<i>підривати</i>
escape from destitution and poverty	<i>уникнути нестатку та злиднів</i>
establish	<i>закріпитися</i>
eventual bankruptcy	<i>остаточне банкрутство</i>
exceed	<i>перевищувати</i>
excess capacity	<i>надлишкова виробнича потужність</i>
excess demand	<i>надмірний попит</i>
excessive concentration of business	<i>надмірна концентрація бізнесу</i>
exchange	<i>обмін</i>
exchange control	<i>контроль над операціями з іноземною валютою</i>
exchange one's goods for	<i>обмінювати свої товари на</i>
excise tax	<i>акцизний податок</i>
exemption	<i>звільнення від сплати</i>

exert a measure of influence
expand
expand existing activities
expand exports
expectation of falling prices
expectation of profits
expenditures
experience
exploit new technologies
exploit one's position
export markets
exposed to the tax

впливати
сприяти розширенню; зростати
розширити вже існуючу діяльність
розширити експорт
очікування падіння цін
очікування прибутків
витрати
зазнати
опановувати сучасні технології
зловживати своєю позицією
ринки для експорту
що може бути оподаткований

fail
fall on the individuals
fall
falling commodity prices
famine and disaster relief assistance
federal agencies
Federal Reserve System (the ~)
females
fertility of the soil
fields
fierce competition
fight
finance
financial institutions
financial sector
finished products
fiscal policies
fishing
fixed percentage
flat-rate
flexible in applying regulations
footwear
for economic reasons
for personal use
foreign competition
foreign currency
foreign policy
forestry
form of business organization
form of money
foster

F

зазнавати невдачі
фокусуватися на окремих особах
падати
зниження цін на товари
допомога у випадку голоду й стихійного лиха
федеральні органи
Федеральна резервна система
жінки
родючість ґрунту
сфери діяльності
запекла конкуренція
боротися
фінансова справа
кредитно-фінансова система
фінансовий сектор
готові вироби
бюджетні політики
риболовство, рибальство
певний відсоток
з однаковою ставкою
гнучкий у застосуванні регуляційних заходів
взуття
через економічні міркування
в побуті
іноземна конкуренція
іноземна валюта
зовнішня політика
лісове господарство
форма організації підприємства
різновид грошей
сприяти

fraction	<i>частка</i>
'free enterprise system'	<i>'система вільного підприємництва'</i>
free retraining	<i>безкоштовні курси перепідготовки</i>
full-employment policies	<i>теорія (політика) повної зайнятості</i>
function	<i>функціонувати</i>
future productivity	<i>майбутня продуктивність</i>

G

gain a great deal of prestige from	<i>здобути велику частину свого престижу завдяки</i>
gain from international trade	<i>вигравати через міжнародну торгівлю</i>
gain larger shares	<i>заволодіти більшою часткою</i>
General Agreement on Tariffs and Trade (the ~)	<i>Загальна угода з тарифів і торгівлі</i>
general lowering	<i>загальне зниження</i>
general public	<i>громадськість</i>
general sales tax	<i>загальний податок з продажу</i>
giant corporation	<i>гігантська корпорація</i>
giants	<i>гіганти</i>
give a great deal of publicity	<i>розголошувати</i>
global economic interdependence	<i>світова економічна взаємозалежність</i>
go bankrupt	<i>ставати банкрутом</i>
goods or services of a quality and price to compete with others	<i>товари та послуги достатньої якості та за конкурентоспроможною ціною</i>
government planning	<i>державне планування</i>
government regulation	<i>державне регулювання</i>
government spending	<i>урядові витрати</i>
governmental censure	<i>санкції з боку уряду</i>
grab new markets	<i>поглинати нові ринки</i>
gradual swing	<i>поступовий поворот</i>
grant monopoly powers	<i>надавати монопольну владу</i>
Gross Domestic Product	<i>валовий внутрішній продукт</i>
Gross investment	<i>валові капіталовкладення</i>
Gross National Product	<i>валовий національний продукт</i>
grow at an encouraging rate	<i>досягти економічного зросту темпами, вселяючими ентузіазм</i>
growth of foreign investment	<i>розширення іноземних інвестицій</i>

H

handicapped	<i>паралізований</i>
handicraft methods	<i>методи ручної праці</i>
have duties and responsibilities	<i>мати повинності та обов'язки</i>
have monopoly powers	<i>мати монопольну владу</i>
have reasonable opportunities	<i>мати відповідні можливості</i>
have some kind of advantage over other countries	<i>мати певну перевагу над іншими країнами</i>
have the power	<i>мати владу</i>

heavy indebtedness
heavy machinery
high inflation
higher product prices
hire workers
hold currency in the vaults
hold deposits
hold down
holders of patents
home mortgages
home producers
homogeneous product
household
huge
humanitarian and economic motives
hurt the consumer
hyperinflation

if the stockmarket continues to fizz
implementation
implication
import goods
impose a tax
in current accounts
in terms of their own self-interests
in the grip of deflation
in the home market
in the interest of protecting native industry
in the money market
in the open market
in the same direction
incidence
income
increase by 3 per cent in one year
increase in
increase one's fees
increase by
increased competition
increasing the prices of foreign goods

increasing the rates of taxation
indispensable cornerstone
individual companies
individuals

*велика заборгованість
важке машинобудування
висока інфляція
вища ціна на продукцію
набирати робітників
зберігати гроші у сховищах
мати вклади
утримувати
власники патентів
закладні на житло
вітчизняні виробники
однорідна продукція
домогосподарство
величезний
гуманітарні та економічні мотиви
приносити збитки споживачам
гіперінфляція*

I

*якщо гра на фондовій біржі триватиме
реалізація
значення
імпортувати товари
впроваджувати податок
на поточних рахунках
зароди власної вигоди
охопений дефляцією
на внутрішньому ринку
в інтересах захисту національної економіки
на грошовому ринку
на відкритому ринку
в одному напрямку
сфера застосування
дохід
підвищитися на 3 відсотки за один рік
підвищення у
підвищувати ставки на свої послуги
підвищитися на
розвинена конкуренція
підвищення цін на товари іноземного
виробництва
підвищення податкових ставок
обов'язкова передумова
окремі компанії
окремі громадяни*

industrial base	<i>промислова база</i>
industries	<i>галузі промисловості</i>
inefficient	<i>неефективний</i>
inflation	<i>інфляція</i>
inflation at a rate of 200 per cent per annum	<i>інфляція в 200 % на рік</i>
inflationary after-effects	<i>наслідки інфляційного характеру</i>
influence total supply	<i>чинити вплив на загальний обсяг пропозиції</i>
ingredient	<i>складова</i>
inheritance taxes	<i>податки зі спадщини</i>
inhibit	<i>перешкоджати</i>
inhibit genuine competition	<i>задушити вільну конкуренцію</i>
insolvent	<i>несплатоспроможний</i>
install one's own production capacity	<i>встановити власну виробничу потужність</i>
insurance companies	<i>страхові компанії</i>
interest income	<i>процентний дохід</i>
interest rates	<i>процентні ставки</i>
interest-bearing accounts	<i>рахунки, що приносять процентний дохід</i>
interests	<i>проценти, відсотки</i>
interfere with free enterprise	<i>заважати вільному підприємництву</i>
International Monetary Fund (the ~)	<i>Міжнародний валютний фонд</i>
international trade	<i>міжнародна торгівля</i>
interrelationships among	<i>взаємозв'язок між</i>
introduce automatic machinery	<i>вводити автоматизовані системи</i>
invest in projects	<i>інвестувати у проекти</i>
investment	<i>інвестиції</i>
investment bankers	<i>інвестиційні банкіри</i>
investment criteria	<i>критерії щодо капіталовкладення</i>
issue U.S. currency	<i>виробляти валюту США</i>

join the labor force	<i>увійти до числа робочої сили</i>
join together	<i>поєднуватися</i>
judged to be successful	<i>що вважається успішним</i>

J

увійти до числа робочої сили	<i>увійти до числа робочої сили</i>
поєднуватися	<i>поєднуватися</i>
що вважається успішним	<i>що вважається успішним</i>

K

keep up with the cost of living	<i>не відставати від зростання вартості життя</i>
key markets	<i>основні ринки</i>

L

labor force	<i>робоча сила</i>
labor supply	<i>робоча сила</i>
lack of competition	<i>брак конкуренції</i>
lacking in education	<i>недостатньо освічені</i>
large-scale U.S. involvement	<i>великомасштабна участь США</i>
law (the ~)	<i>правові послуги</i>

leave the labor force	<i>більше не входить до робочої сили</i>
legal 'person'	<i>юридична особа</i>
legal foundation	<i>правова основа</i>
legal monopolies	<i>законні монополії</i>
lender	<i>позикодавець</i>
lending	<i>кредитування</i>
level of inflation	<i>рівень інфляції</i>
level of prices	<i>рівень цін</i>
levy upon	<i>збирати з</i>
lie idle	<i>не бути застосованим</i>
lifetime job security	<i>довічне забезпечення роботою</i>
likely to give a high return	<i>що мають дати високий прибуток</i>
limit supply	<i>обмежити випуск продукції</i>
limit the imports of foreign cars	<i>обмежити імпорт автомобілів іноземного виробництва</i>
limited amounts of land	<i>обмежена кількість земельних ресурсів</i>
limited company	<i>компанія з обмеженою відповідальністю</i>
limited in supply	<i>обмежений запас</i>
limited resources	<i>обмежені ресурси</i>
live in great poverty	<i>жити у великих злиднях</i>
loan	<i>позика</i>
long-run growth	<i>довгострокове зростання</i>
lose one's value	<i>втрачати вартість</i>
lose the job	<i>залишитися без роботи</i>
low level of physical performance	<i>низький фізичний економічний показник</i>
lower dividends	<i>нижчі дивіденди</i>
lower labor costs	<i>дешева робоча сила</i>
lower the cost	<i>зменшити ціни</i>
low-income countries	<i>низькодоходні країни</i>
luxury good	<i>предмет розкоші</i>
M	
made redundant	<i>що втратили місце</i>
main objective	<i>головна мета</i>
main source of foreign exchange	<i>головне джерело валютних надходжень</i>
main types of activity	<i>головні роди діяльності</i>
maintain competition	<i>захищати конкуренцію</i>
maintain contacts	<i>підтримувати контакти</i>
maintain control over	<i>тримати під контролем</i>
maintain high quality	<i>забезпечувати високу якість</i>
major corporations	<i>найвпливовіші корпорації</i>
major investments	<i>значні капіталовкладення</i>
make a profit	<i>здобути прибуток</i>
make an agreement	<i>укладати угоду</i>
make grants to	<i>надавати дотації</i>

make it illegal	<i>заборонити</i>
make loans	<i>надавати позики</i>
make losses	<i>зазнати збитків</i>
make payments into	<i>вносити вклади на</i>
make persistent losses	<i>зазнавати постійних збитків</i>
make satisfactory economic progress	<i>досягти задовільного рівню економічного розвитку</i>
make the fullest use of	<i>повністю застосувати</i>
males	<i>чоловіки</i>
malign	<i>небезпечний</i>
manage the business	<i>керувати справою</i>
managed	<i>керований</i>
management consultant	<i>консультант з питань управління</i>
managerial	<i>організаторський</i>
manual occupations	<i>професії фізичної праці</i>
manufacturing	<i>обробний</i>
marginal tax rate	<i>гранична податкова ставка</i>
market economy	<i>ринкова економіка</i>
market knowledge	<i>відомості про стан ринку</i>
market value	<i>ринкова вартість</i>
market for electricity	<i>ринок електрики</i>
maternity and paternity leave	<i>відпустки для обох батьків по догляду за дитиною</i>
means of production	<i>засоби виробництва</i>
measure	<i>вимірювати</i>
mechanical farm equipment	<i>фермерське механічне знаряддя</i>
medical insurance	<i>медичне страхування</i>
medium of exchange	<i>засоб обміну</i>
meet human needs	<i>задовольняти людські потреби</i>
merge	<i>зливатися</i>
merger	<i>злиття</i>
method of production	<i>спосіб виробництва</i>
methods of restricting imports	<i>засоби обмеження імпорту</i>
minerals	<i>корисні копалини</i>
minimize the dangers	<i>звести до мінімуму загрозу</i>
mining	<i>гірничодобувна промисловість</i>
modify	<i>модифікувати</i>
monetary expansion	<i>зростання грошової маси</i>
monetary policy	<i>грошово-кредитна політика</i>
money	<i>гроші</i>
money creation	<i>створення грошей</i>
money supply	<i>грошовий запас</i>
monopolist	<i>монополіст</i>
monopolist's product	<i>продукт монополії</i>
monopolistic competition	<i>монополістична конкуренція</i>

monopolistic sellers	<i>монополістичні продавці</i>
monopolize trade	<i>монополізувати торгівлю</i>
monopolized product	<i>монополізований продукт</i>
monopoly	<i>монополія</i>
mount	<i>поширюватися</i>
movement of people from the rural areas to the towns and cities	<i>переселення людей з сільських місцевостей до малих та великих міст</i>

nationalization
nationalized industries
natural monopolies
natural resources
natural rubber
net investment
newer industries
non-manual occupations
non-replaceability of some natural resources
not favorable to

N
націоналізація
націоналізовані галузі
натуральні монополії
природні ресурси
натуральний каучук
чисті інвестиції
новітні промислові галузі
професії розумової праці
деякі природні ресурси, що не поновлюються
несприятливий

obey the market system
obsolescence
obtain
obtain products
occupations
office
officials occupied with regulatory matters
oil price shocks
oligopoly
on a larger scale
on average
on favorable credit terms
on the open market
one-firm industry
operate
operate 'in the public interest'
original investment
outlet for the company
output of services
output per person
output per worker
output
outside the aegis
owe money

O
підпорядковуватися волі ринкової системи
застарівання
отримувати
одержувати продукти (вироби)
роди діяльності
контора
службовці, зайняті проблемами регулювання
злету цін на нафту
олігополія
у більших обсягах
за середніми показниками
кредити на вигідних умовах
на вільному ринку
галузь, до якої входить одна фірма
працювати
функціонувати в інтересах суспільства
вихідні інвестиції
ринок збуту для компанії
випуск послуг
кількість продукції на людину
випуск продукції на одного робітника
продукція
поза межами діяльності
бути винним гроші

owned by the state
owner

*бути власністю держави
власник*

paid out of someone's income
paper currency
part of an entry strategy
part-time employment
pass through to consumers
patent
pay checks into accounts
pay money into accounts
pay more in taxation
'pay one's way'
pay with checks
payments made by check
payroll tax
pay in taxes
peasant holdings
peculiar to
people in part-time jobs
people of working age
people out of work
people's wants
percentage of income
perform tasks previously done by workers

Р
*що сплачуються з чийогось прибутку
паперові купюри
частина 'вхідної' стратегії
часткова зайнятість
переносити на споживача
запатентувати
занести чеки на рахунки
вносити гроші на рахунки
сплачувати більші податки
окупатися
платити чеками
виплати, що здійснюються за чеками
податок із зарплатні
сплачувати у вигляді податку
ділянки, арендовані селянами
власливий
люди, зайняті на місцях неповний робочий день
люди працездатного віку
безробітні люди
людські потреби
відсоток прибутку
здійснювати ті операції, які раніше
виконувалися робітниками
працювання
постійне виробництво
сталий економічний прибуток
що постійно зростає
особистий прибутковий податок
погляди на економіку
спонукати
матеріальний предмет
встановлювати верхню межу
встановити контроль
високопоставлені політики
незначні запаси
демографічне планування
портові споруди
частина податків
володіти цінними родовищами
корисних копалин
можливий випуск*

performance
permanent production
persistent economic profits
persistently rising
personal income tax
perspective on how to deal with the economy
persuade
physical object
place an upper limit
place some kind of control
policymakers
poor supplies
population planning
port facilities
portion of the tax
possess valuable mineral deposits
possible output

postal services	<i>поштові послуги</i>
practice of using tariffs	<i>практика введення тарифів</i>
prepared to pay a price	<i>ладний сплачувати певну ціну</i>
present-day trade	<i>сучасна торгівля</i>
prevent mergers	<i>запобігати злиттям</i>
price of a loan	<i>ціна на позику</i>
primary and secondary sectors	<i>добувна та обробна промисловості</i>
primary industries	<i>добувні галузі промисловості</i>
primary instrument for	<i>головний засіб у</i>
private ownership	<i>приватна власність</i>
private sector	<i>приватний сектор</i>
privatization	<i>приватизація</i>
privatized	<i>приватизований</i>
process of production	<i>процес виробництва</i>
processing	<i>переробний</i>
produce for oneself	<i>виробляти для себе</i>
produce the profit-maximizing	<i>виробляти продукцію, що передбачає</i>
output	<i>отримання високого прибутку</i>
produce two particular products	<i>виробляти два окремі товари</i>
producer	<i>виробник</i>
producer sovereignty	<i>суверенітет виробника</i>
product differentiation	<i>диференціація продукту</i>
product reliability and safety	<i>добра ціна та надійність товарів</i>
production and distribution of goods and services	<i>виробництво та розподіл товарів та послуг</i>
productive	<i>продуктивний</i>
productive work	<i>виробнича праця</i>
profitable	<i>вигодний</i>
profit-seeking interests	<i>інтереси тих, хто прагне здобути високого прибутку</i>
progressive	<i>прогресивний</i>
promote economic growth and stability	<i>сприяти економічному розвитку та стабільності</i>
promote the public safety	<i>піклуватись про безпеку громадян</i>
property	<i>майно</i>
property tax	<i>майновий податок</i>
proponents	<i>прибічники</i>
proportional	<i>пропорційний</i>
prosper	<i>процвітати</i>
prosperity	<i>процвітання</i>
prosperous	<i>успішний</i>
protect consumers, workers and the environment	<i>захищати споживачів, робітників та довкілля</i>
protect jobs and incomes	<i>відстояти робочі місця та статки</i>
protect one's own industries	<i>захищати власну промисловість</i>
protection	<i>протекціонізм</i>

protective tariff
provide a range of services
providers of goods and services
providing development assistance
prudent boss
public commissions
public corporation
public ownership
public services

publicly-owned industries
pull upwards
purchase
purchase products
purchasing power of the pound
pure competition
pure monopoly
push deregulation efforts
push prices lower
put personal or corporate gain above public welfare
put some restrictions on foreign trade
put to work
putting money into a savings account

quantity of money in an economy
quarrying
quota

raise living standards
raise prices
raise revenue for the government
raise the price of a foreign good

raise vast amounts of capital
ranging from 15 to 33 percent
rapid economic concentration
rapid growth of population
rapid technological change
rate of economic growth
rate of interest
rate of net investment
rate structure

протекційний тариф
надавати певні послуги
виробники товарів та надавачі послуг
допомога економічному розвитку
розсудливий начальник
державні комісії
державна корпорація
усуспільнена власність
послуги, що входять до компетенції
державних установ
державні галузі
тягнути вгору
придбати
купувати продукцію
купівельна спроможність фунта
чиста конкуренція
чиста монополія
просувати справу 'роздержавлення' економіки
зменшувати ціни
протиставляти особисті або корпоративні
інтереси громадським потребам
накладати обмеження на іноземну торгівлю
застосувати
внесення грошей на банківський рахунок

Q

кількість грошей в економіці країни
відкриті гірничі розробки
квота

R

підвищити життєвий рівень
підвищувати ціни
отримувати дохід на користь уряду
підвищувати ціну на товар іноземного ви-
робництва
накопичувати величезні капітали
у діапазоні від 15 до 33 %
стрімка консолідація економічних сил
швидке зростання кількості населення
стрімкий розвиток науки й техніки
рівень економічного розвитку
процентна ставка
рівень чистих інвестицій
характер зміни податкової ставки

rates of inflation	<i>рівні інфляції</i>
rationale	<i>обґрунтування</i>
rationing	<i>нормування</i>
raw materials	<i>сировина</i>
raw materials trade	<i>торгівля сировиною</i>
real capital goods	<i>реальні товари виробничого призначення</i>
real GNP	<i>реальний ВВП</i>
real income per head	<i>реальний прибуток на душу населення</i>
realize an income of	<i>здобувати прибуток</i>
reap the advantages of large-scale organization	<i>скористатися перевагами, які дає широко-масштабне ведення підприємництва</i>
reasonable alternative	<i>прийнятна альтернатива</i>
reasonable competition	<i>чесна конкуренція</i>
recession	<i>спад</i>
Reciprocal Trade Agreements Act (the ~)	<i>Закон про взаємні торговельні угоди</i>
redistribute	<i>перерозподіляти</i>
reduce demand	<i>знижувати попит</i>
reduce duties on exports	<i>скоротити розмір мита на експорт</i>
reduce regulation	<i>послабити державне регулювання</i>
reduce the prices	<i>знижити ціни</i>
reduced	<i>знижений</i>
reel from the Depression	<i>тремтіти під ударами Великої депресії</i>
regain economic independence	<i>здобути економічну незалежність</i>
registered as unemployed	<i>зарєєстрований як безробітний</i>
regressive	<i>регресивний</i>
regulate prices	<i>регулювати ціни</i>
regulating and guiding the U.S. economy	<i>процес керування економікою США</i>
relationship	<i>зв'язок</i>
relatively low and stable	<i>відносно низький і стабільний</i>
release	<i>вивільняти</i>
remain in business	<i>лишатися у справі</i>
remain the same	<i>залишатися без змін</i>
renewed inflation	<i>нова інфляція</i>
renewed urge	<i>поновлене спонукання</i>
replace the worn-out and outdated equipment	<i>замінити зношене та застаріле обладнання</i>
research	<i>дослідження</i>
reserve requirements	<i>резервні вимоги</i>
resource allocation	<i>розподіл ресурсів</i>
resource suppliers	<i>постачальники ресурсів</i>
resource utilization	<i>утилізація ресурсів</i>
responding to signals from markets	<i>що відповідають на запити ринку</i>
responsible for	<i>відповідати за</i>
restrict one's outputs to some agreed amounts	<i>обмежити випуск своєї продукції до певного обговореного обсягу</i>
restrict other countries' exports	<i>обмежувати експорти інших країн</i>

restrict the output of products
restrict trade
retail stores
retailing
retained earnings
retaliate
retirement benefits
revenue
riches of the sea
'rig' the market
rise sharply on the world market
rising costs
risk-bearers
rule out the possibility
run

*обмежувати обсяг продукції
затискати вільну торгівлю
роздрібні крамниці
роздрібна торгівля
нерозподілений прибуток
помститися
пенсійне забезпечення
дохід
морські багатства
маніпулювати цінами на ринку
раптово підвищитися на світовому ринку
витрати, що підвищуються
ті, хто ризикує
виключати можливість
керувати*

sales and / or distribution organization
sales promotion
sales volumes
satisfy
satisfy all the people's wants
save for future purchases
savings
savings accounts
scarce
secondary industries
seek a variety of measures
seek work
selected
self-employed persons
sell products
sell securities
semi-finished products
senior managers
service industries
service standards
set forth an outline of the program
set the price
set up a business
settle a debt
severe recession
shareholder
share
shift

S

*організація продажу та / або розподілу
діяльність щодо стимулювання збуту
обсяг продажу
задовольняти
задовольняти потреби суспільства
заощаджувати на майбутні покупки
заощадження
ощадні рахунки
наявний у недостатній кількості
обробні галузі промисловості
вдатися до всіляких заходів
шукати роботу
що обираються
працюючі самостійно
збувати вироби
продавати цінні папери
напівфабрикати
старші менеджери
сфера послуг
стандарти на послуги
викласти засади програми
призначати ціну
розпочинати справу
сплатити борг
серйозний спад
акціонер
акція
переносити*

shift a part of the tax	<i>перекласти частину своїх податків</i>
shortage	<i>нестача</i>
shortcoming	<i>недолік</i>
short-run growth	<i>короткострокове зростання</i>
show oneself capable of	<i>довести свою здатність</i>
shrink the number of airlines	<i>скоротити кількість авіакомпаній</i>
shrinking	<i>звуження</i>
situation	<i>становище</i>
size of income	<i>розмір доходу</i>
size of the working population	<i>кількість працюючого населення</i>
skilled	<i>кваліфікований</i>
skillful	<i>досвічений</i>
slide downward	<i>покотитися униз</i>
slow	<i>уповільнитися</i>
slow growth	<i>кволий розвиток</i>
slump	<i>раптове падіння</i>
small-scale industry	<i>дрібносерійне виробництво</i>
soaring costs	<i>витрати, що стрімко зростають</i>
social effects	<i>соціальні наслідки</i>
social statistical reporting	<i>громадська статистична служба</i>
sole producer	<i>єдиний виробник</i>
sole right to supply	<i>виняткове право на постачання</i>
sole supplier	<i>єдиний постачальник</i>
solely	<i>виключно</i>
special benefits	<i>особливі пільги</i>
specialization	<i>спеціалізація</i>
specialize in	<i>спеціалізуватися на</i>
specific economic development problems	<i>цільові програми економічного розвитку</i>
specific factors	<i>специфічні чинники</i>
spend	<i>витрачати</i>
spend more on education, health and other social services	<i>більше коштів витрачати на освіту, охорону здоров'я та інші соціальні послуги</i>
spur of competition	<i>підштовхування конкуренції</i>
stable prices	<i>стабільні ціни</i>
stagflation	<i>стагфляція</i>
stagnate	<i>перебувати у застої</i>
standard of living	<i>життєвий рівень</i>
standardized	<i>стандартизований</i>
state of affairs	<i>стан речей</i>
state of the economy	<i>стан економіки</i>
state-owned industries	<i>державні галузі</i>
steady increase	<i>постійне зростання</i>
steel	<i>сталеливарна промисловість</i>
Stock Exchange	<i>біржа</i>
stock of capital	<i>основні фонди</i>

stock purchases
store of wealth
strengthen competition
stress the benefits
subject producers
subsidies
subsidize
substantial shareholders
succeed
supplant competition
supplement
supplier
supplies
supply of goods
supply of liquid assets
supply of loans
supply services directly to consumers

supply the total market
surpass
survival
surviving companies
sustain the people and well-being
switch to substitutes

скуповування акцій
накопичення коштів
посилювати конкуренцію
підкреслювати переваги
підпорядковати виробників
субсидії
надавати субсидії
крупні (великі) акціонери
досягати успіху
заступати на місце конкуренції
стимулювати
постачальник
ресурси
обсяг товарів
запас оборотного капіталу
пропозиція позик
надавати послуги безпосередньо споживачам
здійснювати постачання для всього ринку
перевищити
зміцнення позицій
компанії, що залишилися на ринку
підтримувати добробут економіки та народу
користуватися альтернативними матеріалами

T

tabulate
take account of
take in the form of income taxes
take over the assets
take the form of
take-over
take losses
take money out of
target
targeted safety programs
tariff law
tariffs
tax experts
tax rates
tax reduction
taxed
taxes
technical training

реєструвати
враховувати
вилучати у вигляді прибуткового податку
скуповувати майно
приймати вигляд
поглинання
зазнавати збитків
зняти гроші з
мета
загальні стандарти безпеки
закон про тарифи
тарифи
експерти з питань оподаткування
ставка податку
скорочення податків
що оподатковується
податки
технічне навчання

technological achievements	<i>технологічні досягнення</i>
technology	<i>техніка</i>
tertiary industries	<i>виробництво послуг</i>
tight monetary policy	<i>жорстка кредитно-фінансова політика</i>
tighten lending standards	<i>зробити умови позичання більш жорсткими</i>
tighten monetary policy	<i>посилити грошову політику</i>
tip the U.S. economy into recession	<i>підштовхнути американську економіку до спаду виробництва</i>
to the detriment of society	<i>на збиток суспільства</i>
to the same extent	<i>до однакової величини</i>
total bank deposits	<i>сума банківських вкладів</i>
total consumption	<i>загальне споживання</i>
total output	<i>загальний обсяг продукції</i>
total output of capital goods	<i>загальний випуск товарів виробничого призначення</i>
total population	<i>загальна кількість населення</i>
total spending	<i>загальні витрати</i>
total world output	<i>загальна світова продуктивність</i>
tourism	<i>туризм</i>
trade liberalization	<i>лібералізація торгівлі</i>
trade policy	<i>торговельна політика</i>
trade with one another	<i>торгувати одна з одною</i>
trading with other countries	<i>торгування з іншими країнами</i>
traditional industries	<i>традиційні галузі</i>
transferring	<i>перехід</i>
transport	<i>транспортні послуги</i>
tropical fruits	<i>тропічні фрукти</i>
try to be self-sufficient	<i>намагатися бути самодостатніми</i>
type of market	<i>тип ринку</i>
U	
U.S. Agency for International Development (USAID) (the ~)	<i>Агентство США з міжнародного розвитку</i>
U.S. Treasury (the ~)	<i>Міністерство фінансів США</i>
under free trade	<i>за умов вільної торгівлі</i>
underemployment	<i>неповна зайнятість</i>
undertake all the responsibilities	<i>прийняти відповідальність</i>
undertaking	<i>підприємство</i>
undervalued businesses	<i>підприємства, вартість яких занижена</i>
unemployed	<i>безробітний</i>
unfettered private sector	<i>відносно вільний приватний сектор</i>
union members	<i>члени профспілок</i>
unique	<i>унікальний</i>
unit of account	<i>одиниця рахунків</i>
'unreasonable' restraint of trade	<i>'невиправданий' утиск торгівлі</i>

upswing
urban areas
use up-to-date equipment
utilities
validity
valuation
value of money
vocational education
voluntary approach
vulnerable to sudden shocks

злет
території міст
застосувати сучасне обладнання
підприємства громадського користування
справедливість
оцінка
грошова вартість
професійне навчання
принцип добровільності
що погано реагує на раптові удари

watch for potential monopolies
water supplies
water utilities
wave of airline mergers
weak demand
wear and tear
wear out
wholesalers and retailers
wholesaling
wide-ranging effects
will of society
willing
willingness
willingness to forgo (in favor of)
with a high degree of competition
withdraw cash from
work in practice
work on the land
workable deposits
working week
workmanship
work-week
World Bank (the ~)
world economic crisis
world trade
write checks

W

спостерігати за потенційними монополіями
водопостачання
підприємства водопостачання
хвиля злиттів авіакомпаній
слабкий попит
зношення
зношуватися
оптові та роздрібні підприємства
оптова торгівля
масштабні наслідки
воля суспільства
добровільний
прагнення
готовність поступитися (на користь)
при високому ступені розвитку конкуренції
забрати готівку з
здійснюватися на практиці
працювати на землі
рентабельні родовища
робочий тиждень
якість роботи
робочий тиждень
Світовий банк
світова економічна криза
світова торгівля
виписувати рахунки (чеки)

yield the greatest profit
younger age groups

Y

приносити найвищий прибуток
молодші вікові групи

UKRAINIAN – ENGLISH

A

абсолютна монополія	<i>absolute monopoly</i>
абсолютна сума	<i>absolute amount</i>
автоматизація	<i>automation</i>
Агентство США з міжнародного розвитку	<i>U.S. Agency for International Development (USAID) (the ~)</i>
активи	<i>assets</i>
акція	<i>share</i>
акціонер	<i>shareholder</i>
акціонерний орган	<i>body of shareholders</i>
акцизний податок	<i>excise tax</i>
американський робітничий рух	<i>American labor movement (the ~)</i>
амортизація	<i>depreciation</i>
антимонополістичні закони	<i>antimonopoly laws</i>
антимонополісна діяльність	<i>anti-monopoly efforts</i>
антитрестові закони	<i>antitrust laws</i>
атакувати дефляцію	<i>attack deflation</i>

Б

бавовна	<i>cotton</i>
банківські депозити	<i>bank deposits</i>
банківські операції	<i>banking</i>
банківські позики	<i>bank loans</i>
банкрутство	<i>bankruptcy</i>
безкоштовні курси перепідготовки	<i>free retraining</i>
безробітний	<i>unemployed</i>
безробітні люди	<i>people out of work</i>
бізнес-гуру	<i>business gurus</i>
більше коштів витратити на освіту, охорону здоров'я та інші соціальні послуги	<i>spend more on education, health and other social services</i>
більше не входити до робочої сили	<i>leave the labor force</i>
біржа	<i>Stock Exchange</i>
близькі замітники	<i>close substitutes</i>
боротися	<i>fight</i>
брак конкуренції	<i>lack of competition</i>
брати позики у банках	<i>borrow from the banks</i>
бути вигідним для обох країн	<i>benefit both countries</i>
бути винним гроші	<i>owe money</i>
бути власністю держави	<i>owned by the state</i>
бути причетним до	<i>contribute to</i>
бухгалтерський облік	<i>accountancy</i>
бюджетний дефіцит	<i>budget deficit</i>
бюджетні політики	<i>fiscal policies</i>

важке машинобудування	<i>heavy machinery</i>
валовий внутрішній продукт	<i>Gross Domestic Product</i>
валовий національний продукт	<i>Gross National Product</i>
валові каніталовкладення	<i>Gross investment</i>
вартість життя	<i>cost of living</i>
вартість нозики	<i>cost of borrowing</i>
вводити автоматизовані системи	<i>introduce automatic machinery</i>
вдатися до всіляких заходів	<i>seek a variety of measures</i>
велика заборгованість	<i>heavy indebtedness</i>
великомасштабна участь США	<i>large-scale U.S. involvement</i>
величезний	<i>huge</i>
вести підприємницьку діяльність	<i>carry on a business</i>
вести переговори про вищий рівень зарплатні	<i>bargain for higher wages</i>
взаємозв'язок між	<i>interrelationships among</i>
взуття	<i>footwear</i>
вивільняти	<i>release</i>
вигідний	<i>profitable</i>
вигравати через міжнародну торгівлю	<i>gain from international trade</i>
визначати ринкові ціни	<i>determine market prices</i>
визначити	<i>discover</i>
визначати торговельну політику США	<i>determine U.S. trade policy</i>
викласти засади програми	<i>set forth an outline of the program</i>
виключати можливість	<i>rule out the possibility</i>
виключно	<i>solely</i>
винисувати рахунки (чеки)	<i>write checks</i>
винлати, що здійснюються за чеками	<i>payments made by check</i>
виробник	<i>producer</i>
відкриті гірничі розробки	<i>quarrying</i>
відносно вільний приватний сектор	<i>unfettered private sector</i>
відносно низький і стабільний	<i>relatively low and stable</i>
відомості про стан ринку	<i>market knowledge</i>
відповідати за	<i>responsible for</i>
відпустки для обох батьків на догляд за дитиною	<i>maternity and paternity leave</i>
відсоток прибутку	<i>percentage of income</i>
відстояти робочі місця та статки	<i>protect jobs and incomes</i>
відсутність конкуренції	<i>absence of competition</i>
в інтересах захисту національної економіки	<i>in the interest of protecting native industry</i>
вітчизняні виробники	<i>home producers</i>
вітчизняні фірми	<i>domestic firms</i>
вилучати у вигляді прибуткового податку	<i>take in the form of income taxes</i>
вимірювати	<i>measure</i>
вимога про вищі рівні платні	<i>demand for higher wages</i>
виняткове право на ностачання	<i>sole right to supply</i>

винисувати рахунки	<i>write checks</i>
винлати по непрацездатності	<i>disability pay</i>
винуск нослуг	<i>output of services</i>
винуск продукції на одного робітника	<i>output per worker</i>
виробляти валюту США	<i>issue U.S. currency</i>
виробляти два окремі товари	<i>produce two particular products</i>
виробляти для себе	<i>produce for oneself</i>
виробляти продукцію, що передбачає отримання високого прибутку	<i>produce the profit-maximizing output</i>
виробники	<i>producers</i>
виробники товарів та надавачі нослуг	<i>providers of goods and services</i>
виробництво нослуг	<i>tertiary industries</i>
виробництво та розподіл товарів та нослуг	<i>production and distribution of goods and services</i>
виробнича праця	<i>productive work</i>
виробничі видатки	<i>costs of doing business</i>
висока інфляція	<i>high inflation</i>
високопоставлені політики	<i>policymakers</i>
витиснути з галузі	<i>drive out of an industry</i>
витрати	<i>expenditures</i>
витрати, що підвищуються	<i>rising costs</i>
витрати, що стрімко зростають	<i>soaring costs</i>
витрачати	<i>spend</i>
вихідні інвестиції	<i>original investment</i>
вища ціна на продукцію	<i>higher product prices</i>
військова промисловість	<i>defense industry</i>
власник	<i>owner</i>
власники патентів	<i>holders of patents</i>
властивий	<i>peculiar to</i>
внесення грошей на банківський рахунок	<i>putting money into a savings account</i>
вносити вклади на	<i>make payments into</i>
вносити гроші на рахунки	<i>pay money into accounts</i>
внутрішньополітичні міркування	<i>domestic political considerations</i>
внутрішня стабільність	<i>domestic stability</i>
в одному напрямку	<i>in the same direction</i>
водостачання	<i>water supplies</i>
володіти цінними родовищами корисних копалин	<i>possess valuable mineral deposits</i>
воля суспільства	<i>will of society</i>
впливати	<i>exert a measure of influence</i>
в ноуті	<i>for personal use</i>
впроваджувати податок	<i>impose a tax</i>
враховувати	<i>take account of</i>
всесторонній	<i>across-the-board</i>
встановити власну виробничу потужність	<i>install one's own production capacity</i>
встановити контроль	<i>place some kind of control</i>

встановити контроль над монополіями	<i>control monopoly</i>
встановлювати верхню межу	<i>place an upper limit</i>
встановлювати для себе вимушені відхилення	<i>design one's own remedies</i>
встановлювати ціни, що забезпечують максимальний прибуток	<i>charge the profit-maximizing prices</i>
вступити у таємну змову з конкурентами	<i>collude with competitors</i>
вступити до галузі	<i>enter the industry</i>
втрапити престиж в очах громадськості	<i>elicit adverse public opinion</i>
втрачати вартість	<i>lose one's value</i>

Г

галузі промисловості	<i>industries</i>
галузь, до якої входить одна фірма	<i>one-firm industry</i>
гіганти	<i>giants</i>
гігантська корпорація	<i>giant corporation</i>
гіперінфляція	<i>hyperinflation</i>
гірничодобувна промисловість	<i>mining</i>
гнучкий у застосуванні регуляційних заходів	<i>flexible in applying regulations</i>
головні роди діяльності	<i>main types of activity</i>
головна мета	<i>main objective</i>
головне джерело валютних надходжень	<i>main source of foreign exchange</i>
головний засіб у	<i>primary instrument for</i>
головний чинник монополії	<i>chief instrument of monopoly</i>
готові вироби	<i>finished products</i>
готовність поступитися (на користь)	<i>willingness to forgo (in favor of)</i>
гранична податкова ставка	<i>marginal tax rate</i>
громадська статистична служба	<i>social statistical reporting</i>
громадське харчування	<i>catering services</i>
громадскість	<i>general public</i>
гроші	<i>money</i>
грошова вартість	<i>value of money</i>
грошовий запас	<i>money supply</i>
грошово-кредитна політика	<i>monetary policy</i>
гуманітарні та економічні мотиви	<i>humanitarian and economic motives</i>

Д

‘дайм’ (10 центів)	<i>dime</i>
дбати про економічне процвітання	<i>assure economic prosperity</i>
демографічне планування	<i>population planning</i>
деномінація	<i>denomination</i>
денозити чекових рахунків	<i>checking account deposits</i>
денозитні пасиви	<i>deposit liabilities</i>
денозитні рахунки	<i>deposit accounts</i>
дерегуляція	<i>deregulation</i>

державна корпорація	<i>public corporation</i>
державне планування	<i>government planning</i>
державне регулювання	<i>government regulation</i>
державні галузі	<i>publicly-owned industries; state-owned industries</i>
державні комісії	<i>public commissions</i>
дефляція	<i>deflation</i>
дешева робоча сила	<i>lower labor costs</i>
деякі природні ресурси, що не поновлюються	<i>non-replaceability of some natural resources</i>
деякі сектори галузі телефонного зв'язку	<i>certain parts of the telephone services industry</i>
диктат покупця	<i>dictates of buyer</i>
директор компанії	<i>director of a company</i>
диференціація продукту	<i>product differentiation</i>
ділянки, арендовані селянами	<i>peasant holdings</i>
діяльність щодо стимулювання збуту	<i>sales promotion</i>
добра ціна та надійність товарів	<i>product reliability and safety</i>
добровільний	<i>willing</i>
добувна та обробна промисловості	<i>primary and secondary sectors</i>
добувні галузі промисловості	<i>primary industries</i>
довгострокове зростання	<i>long-run growth</i>
довести свою здатність	<i>show oneself capable of</i>
довічне забезпечення роботою	<i>lifetime job security</i>
доводити до відома	<i>communicate</i>
додатковий кредит	<i>additional credit</i>
дозволяти	<i>enable</i>
доларовий обсяг	<i>dollar volume</i>
домінувати	<i>dominate</i>
домовлятися	<i>enter into agreements</i>
домогосподарство	<i>household</i>
до однакової величини	<i>to the same extent</i>
допомога в різних обсягах	<i>assistance in varying amounts</i>
допомога економічному розвитку	<i>providing development assistance</i>
допомога країнам, що розвиваються	<i>aid to developing countries</i>
допомога у випадку голоду й стихійного лиха	<i>famine and disaster relief assistance</i>
досвічений	<i>skillful</i>
дослідження	<i>research</i>
доступний для	<i>available to</i>
доступний для вітчизняних споживачів	<i>available to home consumers</i>
доступний для фірм	<i>available to firms</i>
досягти успіху	<i>succeed</i>
досягти економічного зросту темпами, вселяючими ентузіазм	<i>grow at an encouraging rate</i>
досягти задовільного рівня економічного розвитку	<i>make satisfactory economic progress</i>
досягти мети	<i>achieve the objective</i>

досягти новного застосування
дохід
дрібносерійне виробництво

achieve full employment
income; revenue
small-scale industry

економічний підйом
економічний протекціонізм
економічний розвиток
економічні проблеми
економічні умови
експерти з питань оподаткування
електроніка
електроностанання
електронприлади
ефективний
ефективний регулятор підприємницької
поведінки
ефективність

Е
economic recovery
economic protectionism
economic growth
economic abuses
economic realities
tax experts
electronics
electricity supplies
electrical appliances
efficient
effective regulator of business behavior

efficiency

єдиний виробник
єдиний постачальник

Є
sole producer
sole supplier

жити у великих злиднях
життєвий рівень
жінки
жорстка кредитно-фінансова політика

Ж
live in great poverty
standard of living
females
tight monetary policy

забезпечення зайнятості
забезпечувати високу якість
заборонити
забрати готівку з
заважати вільному підприємництву
заволодіти більшою часткою
загальна властивість
загальна кількість населення
загальна світова продуктивність
Загальна угода з тарифів і торгівлі
загальне зниження
загальне споживання
загальний винуск товарів виробничого
призначення
загальний обсяг продукції

З
employment security
maintain high quality
make it illegal
withdraw cash from
interfere with free enterprise
gain larger shares
common feature
total population
total world output
General Agreement on Tariffs and Trade (the ~)
general lowering
total consumption
total output of capital goods

total output

загальний податок з продажу	<i>general sales tax</i>
загальні витрати	<i>total spending</i>
загальні стандарти безпеки	<i>targeted safety programs</i>
задовольняти	<i>satisfy</i>
задовольняти людські потреби	<i>meet human needs</i>
задовольняти потреби суспільства	<i>satisfy all the people's wants</i>
задушити вільну конкуренцію	<i>inhibit genuine competition</i>
зазнавати збитків	<i>take losses</i>
зазнавати невдачі	<i>fail</i>
зазнавати постійних збитків	<i>make persistent losses</i>
зазнати	<i>experience</i>
зазнати збитків	<i>make losses</i>
займатися	<i>engage in</i>
займатися економічною діяльністю	<i>carry out economic activities</i>
зайнятість	<i>employment</i>
закладні на житло	<i>home mortgages</i>
законні монополії	<i>legal monopolies</i>
Закон про взаємні торговельні угоди	<i>Reciprocal Trade Agreements Act (the ~)</i>
закон про тарифи	<i>tariff law</i>
закріпитися	<i>establish</i>
залишатися без змін	<i>remain the same</i>
залишитися без роботи	<i>lose the job</i>
замінити зношене та застаріле обладнання	<i>replace the worn-out and outdated equipment</i>
заможніший	<i>better off</i>
занести чеки на рахунки	<i>pay checks into accounts</i>
занижувати ціни	<i>cut prices</i>
за нижчу ціну	<i>at a lower price</i>
заохочувати індустріальний розвиток Америки	<i>encourage American industrial development</i>
заощадження	<i>savings</i>
заощаджувати на майбутні покупки	<i>save for future purchases</i>
занас оборотного капіталу	<i>supply of liquid assets</i>
занатентувати	<i>patent</i>
занекла конкуренція	<i>fierce competition</i>
занобігати злиттям	<i>prevent mergers</i>
заради власної вигоди	<i>in terms of their own self-interests</i>
zareєстрований як безробітний	<i>registered as unemployed</i>
за середніми показниками	<i>on average</i>
засоби виробництва	<i>means of production</i>
засоби зв'язку	<i>communications</i>
засоби обмеження імпорту	<i>methods of restricting imports</i>
засоб обміну	<i>medium of exchange</i>
застарівання	<i>obsolescence</i>
застарівати	<i>become out of date</i>
застосувати	<i>put to work</i>
застосувати сучасне обладнання	<i>use up-to-date equipment</i>

застунати на місце конкуренції	<i>supplant competition</i>
затискати вільну торгівлю	<i>restrict trade</i>
за умов вільної торгівлі	<i>under free trade</i>
захищати власну промисловість	<i>protect one's own industries</i>
захищати конкуренцію	<i>maintain competition</i>
захищати споживачів, робітників та довкілля	<i>protect consumers, workers and the environment</i>
зберігати гроші у сховищах	<i>hold currency in the vaults</i>
збирати з	<i>levy upon</i>
збувати вироби	<i>sell products</i>
збуватися швидше	<i>attract more sales</i>
звести до мінімуму загрозу	<i>minimize the dangers</i>
звільнення від сплати	<i>exemption</i>
звуження	<i>declining size of; shrinking</i>
звуження ринків	<i>contracting markets</i>
зв'язати у єдине	<i>bring together</i>
зв'язок	<i>relationship</i>
здійснювати постачання для всього ринку	<i>supply the total market</i>
здійснювати ті операції, які раніше виконувалися робітниками	<i>perform tasks previously done by workers</i>
здійснюватися на практиці	<i>work in practice</i>
здобувати прибуток	<i>realize an income of</i>
здобути велику частину свого престижу завдяки	<i>gain a great deal of prestige from</i>
здобути економічну незалежність	<i>regain economic independence</i>
здобути прибуток	<i>make a profit</i>
злети цін на нафту	<i>oil price shocks</i>
зливатися	<i>merge</i>
злиття	<i>merger</i>
зліт	<i>upswing</i>
зловживати економічним потенціалом	<i>abuse one's economic power</i>
зловживати своєю позицією	<i>exploit one's position</i>
зменшити американські тарифи	<i>cut U.S. tariffs</i>
зменшити ціни	<i>lower the cost</i>
зменшувати ціни	<i>push prices lower</i>
змінювати ситуацію	<i>alter the situation</i>
зміцнення позицій	<i>survival</i>
змушувати	<i>compel</i>
значення	<i>implication</i>
значні капіталовкладення	<i>major investments</i>
знесення вітчизняної конкурентної боротьби	<i>breakdown of domestic competition</i>
знижений	<i>reduced</i>
зниження цін на товари	<i>falling commodity prices</i>
знижувати попит	<i>reduce demand</i>
знижуватися	<i>decline</i>
знизити ціни	<i>reduce the prices</i>
зношення	<i>wear and tear</i>

зношуватися	<i>wear out</i>
зняти гроші з	<i>take money out of</i>
зовнішня політика	<i>foreign policy</i>
з однаковою ставкою	<i>flat-rate</i>
зробити умови позичання більш жорсткими	<i>tighten lending standards</i>
зростання грошової маси	<i>monetary expansion</i>
зростати	<i>be on the increase</i>

I

імпортувати товари	<i>import goods</i>
інвестиції	<i>investment</i>
інвестиційні банкіри	<i>investment bankers</i>
інвестувати у проекти	<i>invest in projects</i>
іноземна валюта	<i>foreign currency</i>
іноземна конкуренція	<i>foreign competition</i>
інтереси тих, хто прагне здобути високого прибутку	<i>profit-seeking interests</i>
інфляція	<i>inflation</i>
інфляція в 200 % на рік	<i>inflation at a rate of 200 per cent per annum</i>

K

каніталовкладення, яке зробив підприємець	<i>entrepreneurial investment</i>
картель	<i>cartel</i>
кваліфікований	<i>skilled</i>
кволий розвиток	<i>slow growth</i>
квота	<i>quota</i>
керований	<i>managed</i>
керувати	<i>run</i>
керувати справою	<i>manage the business</i>
кількість грошей в економіці країни	<i>quantity of money in an economy</i>
кількість працюючого населення	<i>size of the working population</i>
кількість продукції на людину	<i>output per person</i>
клієнти банку	<i>bank customers</i>
комерційна діяльність	<i>business operations</i>
комерційні банки	<i>commercial banks</i>
компанії, що залишилися на ринку	<i>surviving companies</i>
компанія з обмеженою відповідальністю	<i>limited company</i>
компанія, що робить каніталовкладення	<i>company of origin</i>
компанія-покупець	<i>buyer</i>
конкуренти	<i>competitors</i>
конкурентні ринки	<i>competitive markets</i>
конкурувати	<i>compete</i>
конкуруючі виробники	<i>competitive producers</i>
конкуруючі продавці	<i>competitive sellers</i>
консервативний уряд	<i>conservative administration</i>

консультант з питань унавіління контора	<i>management consultant office</i>
контроль над інфляцією	<i>controlling inflation</i>
контроль над операціями з іноземною валютою	<i>exchange control</i>
контроль над основними галузями промисловості	<i>control of basic industries</i>
контролювати грошову масу	<i>control the money supply</i>
контролювати обсяг банківських депозитів	<i>control the level of deposits</i>
контролювати ринок	<i>control a market</i>
контролювати ціни	<i>control prices</i>
контролювати ціну нослуг, що надаються	<i>control the price of the labor services</i>
концентрація економічної потужності	<i>concentration of economic power</i>
корисні коналини	<i>minerals</i>
користуватися альтернативними матеріалами	<i>switch to substitutes</i>
короткострокове зростання	<i>short-run growth</i>
країна, де планується каніталовкладення	<i>country where the investment is planned</i>
кращі умови праці	<i>better working conditions</i>
кредити на вигідних умовах	<i>on favorable credit terms</i>
кредитно-фінансова система	<i>financial institutions</i>
кредитування	<i>lending</i>
критерії щодо каніталовкладення	<i>investment criteria</i>
крупні (великі) акціонери	<i>substantial shareholders</i>
кунівельна спроможність фунта	<i>purchasing power of the pound</i>
кунівля акцій	<i>buying shares</i>
кунувати компанії в певній галузі промисловості	<i>buy the companies in an industry</i>
кунувати продукцію	<i>purchase products</i>
кунувати сировину	<i>buy supplies</i>
кунувати товари іноземного виробництва	<i>buy goods from foreign producers</i>
кунувати цінні нанери	<i>buy securities</i>

Л

ладний сплачувати певну ціну	<i>prepared to pay a price</i>
лишатися у справі	<i>remain in business</i>
лібералізація	<i>deregulation</i>
лібералізація торгівлі	<i>trade liberalization</i>
ліквідація робочих місць	<i>elimination of jobs</i>
лісове господарство	<i>forestry</i>
люди, зайняті на місцях неовний робочий день	<i>people in part-time jobs</i>
люди працездатного віку	<i>people of working age</i>
людські потреби	<i>people's wants</i>

М

майбутня продуктивність	<i>future productivity</i>
-------------------------	----------------------------

майно	<i>property</i>
майновий податок	<i>property tax</i>
маніпулювати цінами на ринку	<i>'rig' the market</i>
масштабні наслідки	<i>wide-ranging effects</i>
матеріальний предмет	<i>physical object</i>
мати відповідні можливості	<i>have reasonable opportunities</i>
мати вклади	<i>hold deposits</i>
мати владу	<i>have the power</i>
мати мононольну владу	<i>have monopoly powers</i>
мати певну перевагу над іншими країнами	<i>have some kind of advantage over other countries</i>
мати новинності та обов'язки	<i>have duties and responsibilities</i>
маючий роботу	<i>employed</i>
медичне страхування	<i>medical insurance</i>
мережа	<i>chain</i>
мета	<i>target</i>
методи ручної праці	<i>handicraft methods</i>
мідна промисловість	<i>copper production</i>
міжнародна торгівля	<i>international trade</i>
Міжнародний валютний фонд	<i>International Monetary Fund (the ~)</i>
Міністерство фінансів США	<i>U.S. Treasury (the ~)</i>
модифікувати	<i>modify</i>
можливий винуск	<i>possible output</i>
можливість скасування винлати відсотків	<i>deductibility of interest</i>
молодші вікові групи	<i>younger age groups</i>
монети	<i>coins</i>
мононолізований продукт	<i>monopolized product</i>
мононолізувати торгівлю	<i>monopolize trade</i>
мононоліст	<i>monopolist</i>
мононолістична конкуренція	<i>monopolistic competition</i>
мононолістичні продавці	<i>monopolistic sellers</i>
мононолія	<i>monopoly</i>
морські багатства	<i>riches of the sea</i>

Н

на відкритому ринку	<i>in the open market</i>
на вільному ринку	<i>on the open market</i>
на внутрішньому ринку	<i>in the home market</i>
на грошовому ринку	<i>in the money market</i>
на збиток суспільства	<i>to the detriment of society</i>
на поточних рахунках	<i>in current accounts</i>
на штатному та місцевому рівнях	<i>at the state and local levels</i>
набирати робітників	<i>hire workers</i>
набувати вартості	<i>add value</i>
над прожитковим мінімумом	<i>above a bare subsistence level</i>
надавати дотації	<i>make grants to</i>

надавати мононольну владу	<i>grant monopoly powers</i>
надавати невні нослуги	<i>provide a range of services</i>
надавати нозики	<i>make loans</i>
надавати субсидії	<i>subsidize</i>
надавати нослуги безносередньо сноживачам	<i>supply services directly to consumers</i>
надлишкова виробнича нотужність	<i>excess capacity</i>
надмірна концентрація бізнесу	<i>excessive concentration of business</i>
надмірний нонит	<i>excess demand</i>
найвпливовіші корнорації	<i>major corporations</i>
накладати обмеження на іноземну торгівлю	<i>put some restrictions on foreign trade</i>
наконичення коштів	<i>store of wealth</i>
наконичувати величезні канітали	<i>raise vast amounts of capital</i>
наконичувати гроші	<i>accumulate money</i>
намагатися бути самодостатніми	<i>try to be self-sufficient</i>
наносити збитків	<i>be damaging</i>
нанівфабрикати	<i>semi-finished products</i>
наслідки інфляційного характеру	<i>inflationary after-effects</i>
натуральні мононолії	<i>natural monopolies</i>
натуральний каучук	<i>natural rubber</i>
націоналізація	<i>nationalization</i>
націоналізовані галузі	<i>nationalized industries</i>
наявний обсяг роботи	<i>available work</i>
наявний у великій кількості	<i>abundant</i>
наявний у недостатній кількості	<i>scarce</i>
не бути застосованим	<i>lie idle</i>
не відставати від зростання вартості життя	<i>keep up with the cost of living</i>
небезпечний	<i>malign</i>
‘невинравданий’ утиск торгівлі	<i>‘unreasonable’ restraint of trade</i>
невирішена проблема	<i>continuing challenge</i>
недолік	<i>shortcoming</i>
недостатньо освічені	<i>lacking in education</i>
неефективний	<i>inefficient</i>
незначні занаси	<i>poor supplies</i>
неновна зайнятість	<i>underemployment</i>
нерозноділений прибуток	<i>retained earnings</i>
неснлатоспроможний	<i>insolvent</i>
несприятливий	<i>not favorable to</i>
нестача	<i>shortage</i>
нести тягар	<i>bear the burden</i>
нести тягар нодатку	<i>bear the tax</i>
нешкідливий	<i>benign</i>
нижчі дивіденди	<i>lower dividends</i>
нижче рівня рівноваги	<i>below the equilibrium level</i>
низький фізичний економічний показник	<i>low level of physical performance</i>
низькодоходні країни	<i>low-income countries</i>

нібито
новітні промислові галузі
нова інфляція
нормування

allegedly
newer industries
renewed inflation
rationing

обґрунтування
облігації
обладнаний
обмін
обмінювати свої товари на
обмежені ресурси
обмежена кількість земельних ресурсів
обмежений запас
обмежити імпорт автомобілів іноземного виробництва
обмежити винуск продукції
обмежити винуск своєї продукції до певного обговореного обсягу
обмежувати експорт інших країн
обмежувати обсяг продукції
обов'язкова передумова
обробні галузі промисловості
обробний
обсяг приватних інвестицій
обсяг продажу
обсяг товарів
одержувати продукти (вироби)
одиниця рахунків
однорідна продукція
окремі громадяни
окремі компанії
окунатися
олігонолія
онановувати сучасні технології
оптові та роздрібні підприємства
оптова торгівля
організаторський
організація продажу та / або розподілу
організувати недоброчинні снілки
основні ринки
основні фонди
основна економічна проблема
особистий прибутковий податок
особливі нілги

O

rationale
bonds
equipped
exchange
exchange one's goods for
limited resources
limited amounts of land
limited in supply
limit the imports of foreign cars

limit supply
restrict one's outputs to some agreed amounts

restrict other countries' exports
restrict the output of products
indispensable cornerstone
secondary industries
manufacturing
amount of private investment
sales volumes
supply of goods
obtain products
unit of account
homogeneous product
individuals
individual companies
'pay one's way'
oligopoly
exploit new technologies
wholesalers and retailers
wholesaling
managerial
sales and / or distribution organization
conspire
key markets
stock of capital
basic economic problem
personal income tax
special benefits

остаточне банкрутство
отримати прибуток
отримувати
отримувати вищі ціни
отримувати дохід на користь уряду
охонлений дефляцією
оцінка
оцінка потреб
очікування надіння цін
очікування прибутків
ощадні рахунки

eventual bankruptcy
earn a profit
obtain
enjoy higher prices
raise revenue for the government
in the grip of deflation
valuation
assessment of the wants and needs
expectation of falling prices
expectation of profits
savings accounts

надати
нанерові кунюри
наралізований
невний відсоток
ненсійне забезпечення
неребувати при владі
неребувати у застої
нераваги
неревищити
неревищувати
нередбачати
перед тим як переходити до капіталовкладення
нередбачати
перейти до ринкової моделі господарювання
нерекласти частину своїх податків
переносити
переносити на споживача
нереробний
нерерозділяти
нереселення людей з сільських місцевостей до малих та великих міст
неретворювати
нерехід
нерешкоджати
нідвищення податкових ставок
нідвищення у
нідвищення цін на товари іноземного виробництва
нідвищити життєвий рівень
нідвищитися на
нідвищитися на 3 відсотки за один рік
нідвищувати ставки на свої послуги

П

fall
paper currency
handicapped
fixed percentage
retirement benefits
be in power
stagnate
benefits
surpass
exceed
anticipate
before proceeding to invest
claim
convert to market-based economies
shift a part of the tax
shift
pass through to consumers
processing
redistribute
movement of people from the rural areas to the towns and cities
convert
transferring
inhibit
increasing the rates of taxation
increase in
increasing the prices of foreign goods
raise living standards
increase by
increase by 3 per cent in one year
increase one's fees

підвищувати ціни	<i>raise prices</i>
підвищувати ціну на товар іноземного виробництва	<i>raise the price of a foreign good</i>
підзвітні	<i>accountable to</i>
підкреслювати переваги	<i>stress the benefits</i>
піднорядковати виробників	<i>subject producers</i>
піднорядковуватися волі ринкової системи	<i>obey the market system</i>
підприємництво	<i>entrepreneurship</i>
підприємницький	<i>entrepreneurial</i>
підприємства	<i>undertakings</i>
підприємства водостачання	<i>water utilities</i>
підприємства суснільного користування	<i>utilities</i>
підприємства, вартість яких занижена	<i>undervalued businesses</i>
підприємство	<i>enterprise</i>
підприємці	<i>entrepreneurs</i>
підривати	<i>erode</i>
підтримувати	<i>advocate</i>
підтримувати добробут економіки та народу	<i>sustain the people and well-being</i>
підтримувати контакти	<i>maintain contacts</i>
підштовхнути американську економіку до снаду виробництва	<i>tip the U.S. economy into recession</i>
підштовхування конкуренції	<i>spur of competition</i>
підштовхувати про безпеку громадян	<i>promote the public safety</i>
платити чеками	<i>pay with checks</i>
новітньо застосувати	<i>make the fullest use of</i>
новсякденне функціонування	<i>day-to-day running</i>
поглинання	<i>take-over</i>
поглинання (одної компанії іншою)	<i>consolidation</i>
поглинати малі компанії	<i>absorb smaller companies</i>
поглинати нові ринки	<i>grab new markets</i>
погляди на економіку	<i>perspective on how to deal with the economy</i>
податки	<i>taxes</i>
податки зі спадщини	<i>inheritance taxes</i>
податок з зарплатні	<i>payroll tax</i>
податок на прибуток корпорацій	<i>corporate income tax</i>
‘подвійний снад’	<i>‘double-dip’ recession</i>
подолати	<i>cope with</i>
поєднати зусилля	<i>combine</i>
поєднуватися	<i>join together</i>
поза межами діяльності	<i>outside the aegis</i>
позика	<i>loan</i>
позикодавець	<i>lender</i>
позитивний вплив	<i>beneficial effects</i>
позичальник	<i>borrower</i>

нокотитися униз	<i>slide downward</i>
нокривати свої витрати	<i>cover one's costs</i>
номститися	<i>retaliate</i>
ноновлене снонукання	<i>renewed urge</i>
нонит на нозики	<i>demand for loans</i>
нороджувати нераціональний розподіл	<i>cause a misallocation</i>
нортові споруди	<i>port facilities</i>
норушувати	<i>deviate from</i>
носилена конкурентоспроможність	<i>enhanced company competitiveness</i>
нідприємства	
носилити грошову політику	<i>tighten monetary policy</i>
носилувати інфляцію	<i>contribute to inflation</i>
носилувати конкуренцію	<i>strengthen competition</i>
нослабити державне регулювання	<i>reduce regulation</i>
нослуги, що входять до компетенції	<i>public services</i>
державних установ	
нослужуватися для негайної оплати	<i>convert</i>
ностійне виробництво	<i>permanent production</i>
ностійне зростання	<i>steady increase</i>
ностачальник	<i>supplier</i>
ностачальники ресурсів	<i>resource suppliers</i>
ностунки	<i>concessions</i>
ностуновий новорот	<i>gradual swing</i>
нотреби у великих обсягах капіталу	<i>demands for large amounts of capital</i>
ноширюватися	<i>mount</i>
ноштові послуги	<i>postal services</i>
нояснювати	<i>account for</i>
нравління	<i>board of managers</i>
нравові послуги	<i>law (the ~)</i>
нравова основа	<i>legal foundation</i>
нрагнення	<i>willingness</i>
нпрактика введення тарифів	<i>practice of using tariffs</i>
нрацездатна робоча сила	<i>available labor</i>
нрацювання	<i>performance</i>
нрацювати	<i>operate</i>
нрацювати на землі	<i>work on the land</i>
нрацювати на робочому місці	<i>be employed in a job</i>
нрацюючі самостійно	<i>self-employed persons</i>
нрацюючий за наймом	<i>employee</i>
нредмет розкоші	<i>luxury good</i>
нри високому ступені розвитку конкуренції	<i>with a high degree of competition</i>
нрибічники	<i>proponents</i>
нриблизно дорівнювати	<i>approximate</i>
нриватизація	<i>privatization</i>
нриватизований	<i>privatized</i>

приватні компанії і підприємства	<i>business</i>
приватна власність	<i>private ownership</i>
приватний сектор	<i>private sector</i>
придатний для інвестицій	<i>eligible for investment</i>
придбати	<i>purchase</i>
призначати ціну	<i>set the price</i>
призначений	<i>charged (by)</i>
призначити загальну ціну	<i>charge a common price</i>
приймати	<i>accept</i>
приймати вигляд	<i>take the form of</i>
приймати контроль над зарплатнею	<i>accept controls on wages</i>
прийняти відповідальність	<i>undertake all the responsibilities</i>
прийнятна альтернатива	<i>reasonable alternative</i>
приносити збитки споживачам	<i>hurt the consumer</i>
приносити найвищий прибуток	<i>yield the greatest profit</i>
приносити прибуток	<i>bring benefits</i>
принцип добровільності	<i>voluntary approach</i>
припинити свою діяльність	<i>close down</i>
природні ресурси	<i>natural resources</i>
приспосовуватись до бажань покупців	<i>adjust to the wishes of buyers</i>
приховане безробіття	<i>disguised unemployment</i>
причини інфляції	<i>causes of inflation</i>
провести	<i>enact</i>
прогресивний	<i>progressive</i>
продавати цінні папери	<i>sell securities</i>
продукт монополії	<i>monopolist's product</i>
продуктивний	<i>productive</i>
продукція	<i>output</i>
промислова база	<i>industrial base</i>
пропозиція позик	<i>supply of loans</i>
пропорційний	<i>proportional</i>
просувати справу 'роздержавлення' економіки	<i>push deregulation efforts</i>
протекціонізм	<i>protection</i>
протекційний тариф	<i>protective tariff</i>
протиставляти особисті або корпоративні інтереси громадським потребам	<i>put personal or corporate gain above public welfare</i>
професії розумової праці	<i>non-manual occupations</i>
професії фізичної праці	<i>manual occupations</i>
професійне навчання	<i>vocational education</i>
процвітання	<i>prosperity</i>
процвітати	<i>prosper</i>
проценти	<i>interests</i>
процентні ставки	<i>interest rates</i>
процентна ставка	<i>rate of interest</i>
процентний дохід	<i>interest income</i>

процес виробництва
процес керування економікою США
прямі іноземні інвестиції
прямий результат
пустельні простори

process of production
regulating and guiding the U.S. economy
direct foreign investment
direct outgrowth
desert areas

рантове надіння
рантово підвищитися на світовому ринку
рахунки, що приносять процентний дохід
реалізація
реальні товари виробничого призначення
реальний винуск
реальний ВНП
реальний прибуток на душу населення
реальний прибуток після сплати податків
регресивний
регулювати ціни
реєструвати
резерви банку у формі готівки
резервні вимоги
реклама
рентабельні родовища
ресурси
ретельно проаналізувати усі місцеві
обставини, що мають відношення до справи
риболовство (рибальство)
ризикувати
ринки для експорту
ринкова вартість
ринкова економіка
ринок електрики
ринок збуту для компанії
рівень інфляції
рівень економічного розвитку
рівень цін
рівень чистих інвестицій
рівні інфляції
різновид грошей
річна продуктивність
річний зріст
річний прибуток, що оподатковується
робоча сила
робоча сила
робочий тиждень

P
slump
rise sharply on the world market
interest-bearing accounts
implementation
real capital goods
actual outputs
real GNP
real income per head
disposable real income
regressive
regulate prices
tabulate
cash reserves
reserve requirements
advertising
workable deposits
supplies
analyze thoroughly all relevant local
circumstances
fishing
accept the risks
export markets
market value
market economy
market for electricity
outlet for the company
level of inflation
rate of economic growth
level of prices
rate of net investment
rates of inflation
form of money
annual output
annual increase
annual taxable income
labor force
labor supply
working week

робочий тиждень
роди діяльності
родючість ґрунту
розв'язати в інтересах суспільства
розваги
розвивати ринок шляхом експорту
розвивати свій бізнес
розвинена конкуренція
розголошувати
роздрібна торгівля
роздрібні крамниці
розмір доходу
розподіл ресурсів
розпочинати справу
рознускати компанії
розсудливий начальник
розширення іноземних інвестицій
розширити вже існуючу діяльність
розширити експорт

work-week
occupations
fertility of the soil
correct in the public interest
entertainment
develop the market via exports
develop one's business
increased competition
give a great deal of publicity
retailing
retail stores
size of income
resource allocation
set up a business
break up companies
prudent boss
growth of foreign investment
expand existing activities
expand exports

самовдоволений
санкції з боку уряду
світова економічна взаємозалежність
світова торгівля
Світовий банк
світова економічна криза
середній
середня ставка
серйозний снад
сировина
'система вільного підприємництва'
сільське господарство
складові
складова
сконцентрувати зусилля на забезпеченні населення продовольством
скористатися перевагами, які дає широкомасштабне ведення підприємства
скоротити кількість авіакомпаній
скоротити розмір мита на експорт
скорочення податків
скуновування акцій
скуновувати майно
слабкий нонит

C

complacent
governmental censure
global economic interdependence
world trade
World Bank (the ~)
world economic crisis
average
average rate
severe recession
raw materials
'free enterprise system'
agriculture
elements
ingredient
emphasize food and nutrition

reap the advantages of large-scale organization

shrink the number of airlines
reduce duties on exports
tax reduction
stock purchases
take over the assets
weak demand

службовці, зайняті проблемами регулювання	<i>officials occupied with regulatory matters</i>
соціальні наслідки	<i>social effects</i>
соціальні нільги на дітей	<i>child care</i>
снад	<i>recession</i>
спеціалізація	<i>specialization</i>
спеціалізуватися на	<i>specialize in</i>
специфічні чинники	<i>specific factors</i>
снинити	<i>cut back</i>
снлатити борг	<i>settle a debt</i>
снлачувати більші податки	<i>pay more in taxation</i>
снлачувати у вигляді податку	<i>pay in taxes</i>
сноживання	<i>consumption</i>
сноживачі	<i>consumers</i>
сноживчі товари	<i>consumer goods</i>
сноживчі ціни	<i>consumer prices</i>
сноживча економіка	<i>consumer economy</i>
сноживчий вибір	<i>consumers' choice</i>
сноживчий нонит	<i>consumer demand</i>
снонукаги	<i>persuade</i>
сносіб виробництва	<i>method of production</i>
сностерігати за потенційними мононоліями	<i>watch for potential monopolies</i>
снрава на вісімдесят мільярдів доларів	<i>80 billion-dollar deal</i>
снраведливість	<i>validity</i>
снрияти	<i>foster</i>
снрияти економічному розвитку та стабільності	<i>promote economic growth and stability</i>
снрияти розширенню; зростати	<i>expand</i>
снроба	<i>endeavor</i>
снроможність надавати нозики	<i>ability to lend</i>
снроможність нозичати	<i>ability to borrow</i>
снрямоване на захист	<i>designed to protect</i>
стабільні ціни	<i>stable prices</i>
ставати багатшим	<i>end up richer</i>
ставати банкрутом	<i>go bankrupt</i>
ставка податку	<i>tax rates</i>
стагфляція	<i>stagflation</i>
сталеливарна промисловість	<i>steel</i>
сталий економічний нрибуток	<i>persistent economic profits</i>
стан економіки	<i>state of the economy</i>
стан речей	<i>state of affairs</i>
стандарти на нослуги	<i>service standards</i>
стандартизований	<i>standardized</i>
становище	<i>situation</i>
старші менеджери	<i>senior managers</i>
створення грошей	<i>money creation</i>

створити базові галузі господарства
створити спіраль, спрямовану донизу
створювати банківські депозити
стимулювати
стрімка консолідація економічних сил
стрімкий розвиток науки й техніки
страхові компанії
субсидії
суверенітет виробника
суверенітет споживача
сума банківських вкладів
суперечити інтересам споживачів
сучасна торгівля
сфера застосування
сфера послуг
сфери
сфери діяльності
схвалювати

develop major industries
create a downward spiral
create bank deposits
supplement
rapid economic concentration
rapid technological change
insurance companies
subsidies
producer sovereignty
consumer sovereignty
total bank deposits
conflict with the interests of consumers
present-day trade
incidence
service industries
areas
fields
endorse

тарифи
теорія (політика) нової зайнятості
тенорішній бум злиттів
території міст
техніка
технічне навчання
технологічні досягнення
тип ринку
тиснути на
ті, хто приймає рішення
ті, хто ризикує
ті, яких 'виживають' із ринку
товари
товари виробничого призначення
товари та послуги достатньої якості та за конкурентоспроможною ціною
торгівля сировиною
торговельні бар'єри
торговельна політика
торгування з іншими країнами
торгувати одна з одною
традиційно притаманні галузі
транспортні послуги
третіти під ударами Великої депресії
тримати під контролем

T

tariffs
full-employment policies
current bout of mergers
urban areas
technology
technical training
technological achievements
type of market
bear down on
decision-takers
risk-bearers
driven from the market
commodities
capital goods
goods or services of a quality and price to compete with others
raw materials trade
barriers to trade
trade policy
trading with other countries
trade with one another
traditional industries
transport
reel from the Depression
maintain control over

тропічні фрукти
туризм
тягнути вгору

tropical fruits
tourism
pull upwards

у більших обсягах
у діапазоні від 15 до 33 %
увійти до числа робочої сили
укладати угоди
укладати угоду
унікальний
уникнути бідності та злиднів
уникнути податку
упередження
уповільнитися
урядові витрати
успішний
усуспільнена власність
утилізація ресурсів
утримувати

У

on a larger scale
ranging from 15 to 33 percent
join the labor force
contract
make an agreement
unique
escape from destitution and poverty
avoid the tax
biases
slow
government spending
prosperous
public ownership
resource utilization
hold down

федеральні органи
Федеральна резервна система
фермерське механічне зпаряддя
фінапсова справа
фінапсовий сектор
фокусуватися на окремих особах
форма організації підприємства
функціонувати
функціонувати в інтересах суспільства

Ф

federal agencies
Federal Reserve System (the ~)
mechanical farm equipment
finance
financial sector
fall on the individuals
form of business organization
function
operate 'in the public interest'

характер зміни податкової ставки
хвиля злиттів авіакомпаній

Х

rate structure
wave of airline mergers

центральний банк
цільові програми економічного розвитку
ціна на позику
ціни, що перевищують конкурентні

Ц

central bank
specific economic development problems
price of a loan
above-competitive prices

частина податків
частина 'вхідної' стратегії

Ч

portion of the tax
part of an entry strategy

частка	<i>fraction</i>
часткова зайнятість	<i>part-time employment</i>
чеки, виписані з рахунків	<i>checks drawn on accounts</i>
чекові рахунки	<i>checking accounts</i>
чеко-дезитні гроші	<i>checking deposit money</i>
через вихід на пенсію	<i>due to retirement</i>
через економічні міркування	<i>for economic reasons</i>
чесна конкуренція	<i>reasonable competition</i>
вплив на загальний обсяг пропозиції	<i>influence total supply</i>
чиста конкуренція	<i>pure competition</i>
чиста монополія	<i>pure monopoly</i>
чисті інвестиції	<i>net investment</i>
члени профспілок	<i>union members</i>
чоловіки	<i>males</i>
Ш	
швидке зростання кількості населення	<i>rapid growth of population</i>
шкодити	<i>damage</i>
шляхом	<i>by means of</i>
шукати роботу	<i>seek work</i>
Щ	
що в змозі виробляти	<i>capable of producing</i>
що відповідають на запити ринку	<i>responding to signals from markets</i>
що вважається успішним	<i>judged to be successful</i>
що втратили місце	<i>made redundant</i>
що залежить від послуг	<i>dependent on services</i>
що збігаються із	<i>aligned with</i>
що мають дати високий прибуток	<i>likely to give a high return</i>
що мають за мету захист	<i>defensive</i>
що може бути оподаткований	<i>exposed to the tax</i>
що обираються	<i>elected</i>
що обираються	<i>selected</i>
що оподатковується	<i>taxed</i>
що погано реагує на раптові удари	<i>vulnerable to sudden shocks</i>
що постійно зростає	<i>persistently rising</i>
що призначаються	<i>appointed</i>
що сплачуються з чийогось прибутку	<i>paid out of someone's income</i>
Ю	
юридична особа	<i>legal 'person'</i>
Я	
якість роботи	<i>workmanship</i>
якщо гра на фондовій біржі триватиме	<i>if the stockmarket continues to fizz</i>

Для нотаток

Для нотаток

Навчальне видання

Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. О. Пенькова, І. П. Ярошук

ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЕКОНОМІКА США

навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти, які навчаються за економічними спеціальностями та за фахом “Переклад”

англійською та українською мовами

Редактор *С. І. Мазур*

Коректор *Ж. С. Швець*

Комп'ютерна верстка: *С. А. Олійник, Д. Г. Мацяка*

Підписано до друку 12.01.10. Гарнітура Times New Roman

Формат 70×100 1/16. Папір офсетний. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 22,1. Наклад 1000 прим.

ПП “Нова Книга”

21029, м. Віппиця, вул. Квятека, 20

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

Тел. (0432) 52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81

E-mail: info@novaknyha.com.ua

www.novaknyha.com.ua